

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

UDENRIGSMINISTERIET

AKTSTYKKER

vedrørende

DET SYDSLESVIGSKE

SPØRGSMÅAL

I

9. Maj 1945 - 19. Oktober 1946

Nyt Nordisk Forlag . Arnold Busck

København 1947

AKTSTYKKER
vedrørende
DET SYDSLESVISKE
SPØRGSMÅL

UDENRIGSMINISTERIET

AKTSTYKKER

vedrørende

DET SYDSLESVIGSKE SPØRGSMÅL

I

9. Maj 1945 - 19. Oktober 1946

Nyt Nordisk Forlag . Arnold Busck

København 1947

FORORD

Siden Tysklands Overgivelse i Maj 1945 har Forholdene i Sydslesvig været Genstand for Forhandlinger mellem den danske og den britiske Regering. De i det følgende gengivne Aktstykker viser Forhandlingernes Forløb i det første halvandet Aar efter Danmarks Befrielse, men det er ikke Formaalet med Akksamlingen at give en udtømmende Fremstilling af Spørgsmaalets Historie i den forløbne Tid.

Under de stedfundne Forhandlinger har man fra britisk Side ofte gjort opmærksom paa de særlige Vanskeligheder, som de britiske Besættelsesmyndigheder i Sydslesvig blev stillet overfor. Man har saaledes jævnligt henvist til, at Sydslesvig var den national-socialistiske Ledelses sidste Tilholdssted, hvor der var særlige Sikkerhedshensyn at tage, et Omraade, som derudover frembød Vanskeligheder, bl. a. fordi et meget stort Antal Flygtninge allerede før Tysklands Kapitulation var strømmet dertil, og hvor de britiske Myndigheder blev stillet overfor et Mindretalsspørgsmaal, hvis Karakter laa uden for deres tidligere Erfaringer. Endvidere har den britiske Regerings Repræsentanter ofte mindet om, at den britiske Administration ved Behandlingen af mange Spørgsmaal har været bundet af Bestemmelser, som de allierede Besættelsesmagter har truffet i Forening, hvorfor samtlige Besættelsesmagters Samtykke

har været nødvendigt til at gøre Ændring i eller Undtagelse fra disse Bestemmelser.

Aktsamlingen slutter med den danske Regerings Memorandum af 19. Oktober 1946 til den britiske Regering.

Det er Hensigten at udgive en Fortsættelse.

Udenrigsministeriet, Oktober 1947.

INDHOLD

1. Uddrag af Statsminister V. Buhls Tale ved Rigsdagens Aabning. 9. Maj 1945	I
2. Meddelelse til Ritzaus Bureau. 30. Maj 1945	I
3. Skrivelse fra Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, Mission (Denmark) til F. H. Hergel, dansk Civil-Attaché SHAEF. 4. Juni 1945	2
4. Skrivelse fra Forretningsudvalget for De danske Sydslesvigeres Fællesraad til Udenrigsministeren. 8. Juni 1945	4
5. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt og den ame- rikanske Chargé d'Affaires i København. 23. Juni 1945	6
6. Memorandum fra Udenrigsministeriet til Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, Mission (Denmark). 29. Juni 1945	7
7. Notits om Møde i Udenrigsministeriet den 30. Juni 1945	9
8. Memorandum fra Udenrigsministeriet til Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, Mission (Denmark). 30. Juni 1945	10
9. Skrivelse fra Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, Mission (Denmark). 3. Juli 1945	12
10. Notits om Samtale mellem Chefen for Udenrigsministeriets poli- tisk-juridiske Afdeling og Major P. B. Larsen, SHAEF. 6. Juli. 1945	13
11. Brev fra Overborgmester J. C. Møller, Flensborg, til Udenrigsmini- steren. 10. Juli 1945	14
12. Brev fra Chefen for Udenrigsministeriets politisk-juridiske Afde- ling til Legationssekretær ved det britiske Gesandtskab i Køben- havn R. B. Turnbull. 14. Juli 1945	15
13. Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandtskab i København. 14. Juli 1945	17
14. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske og den amerikanske Gesandt i København. 15. Juli 1945	20

15. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren. 30. Juli 1945	21
16. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske og den amerikanske Gesandt i København. 22. August 1945	23
17. Udenrigsministerens Notits om en Samtale med den britiske Udenrigsminister. 28. August 1945	25
18. Telefonmeddelelse fra det kgl. Konsulat i Flensborg. 30. August 1945	27
19. Notits om Meddelelse fra den britiske Gesandt. 8. September 1945	28
20. Cirkulære fra Politikommandør E. Brix til alle danske Foreninger i Sydslesvig. 10. September 1945	28
21. Skrivelse fra Krigsministeriet til Udenrigsministeriet. 10. September 1945	31
22. Verbalnote fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandtskab i København. 12. September 1945	32
23. Note fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren. 13. September 1945	34
24. Udenrigsministerens Tale i Folketinget. 19. September 1945	40
25. Note fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København. 26. September 1945	50
26. Notits om Samtale mellem Udenrigsministeren og Generaløjtnant Sir Evelyn Barker. 2. Oktober 1945	52
27. Note fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren. 2. Oktober 1945	53
28. Udenrigsministerens Udtalelser i Folketinget under Finanslovsdebatten, forsaavidt angaar Sydslesvig. 5. Oktober 1945	57
29. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København. 6. Oktober 1945	67
30. Notits vedr. Instruktion til den danske Gesandt i London. 7. Oktober 1945	68
31. Notits vedr. Møde i Aabenraa. 9. Oktober 1945	69
32. Brev fra den britiske Chargé d'Affaires i København til Udenrigsministeren. 10. Oktober 1945	70
33. Brev med 4 Bilag fra Udenrigsministeren til den britiske og den amerikanske Gesandt i København. 12. Oktober 1945	71
Bilag a til Nr. 33. Resumé af Andragende fra Repræsentanter for den sydslesvigske Befolkning til Feltmarskal Montgomery	72
Bilag b til Nr. 33. Andragende fra Repræsentanter for den sydslesvigske Befolkning til Feltmarskal Montgomery.	73

Bilag c til Nr. 33. Memorandum fra Repræsentanter for Befolkningen i Flensborg til den britiske Militærregering. 30. Juli 1945	77
Bilag d til Nr. 33. Fortegnelse over Underskriverne paa Andragende til Feltmarskal Montgomery.	81
34. Skrivelse med 3 Bilag fra den britiske Militærregering i Kiel til Rektor Bernhard Hansen, Flensborg. 13. Oktober 1945	94
Bilag a til Nr. 34. Regler for Aabning af Skoler i den britiske Besættelseszone af Tyskland	95
Bilag b til Nr. 34. Regler for Undervisningen i Skolerne i den britiske Besættelseszone	96
Bilag c til Nr. 34. Regler for Optagelse af Elever i danske Skoler i Sydslesvig	97
35. Telegram fra Udenrigsministeriet til den danske Gesandt i London. 24. Oktober 1945	100
36. Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandskab i København. 12. November 1945	101
37. Meddelelse fra Udenrigsministeriet til Ritzaus Bureau. 19. November 1945	102
38. Regeringen Knud Kristensens Programerklæring i Folketinget vedrørende Sydslesvig. 21. November 1945	103
39. Notits vedr. Indberetning fra den danske Gesandt i London. 26. November 1945	104
40. Depeche fra Udenrigsministeren til den danske Gesandt i London. 12. December 1945	104
41. Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandskab i København. 15. December 1945	111
42. Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandskab i København. 15. December 1945	113
43. Memorandum fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren. 17. December 1945	117
44. Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København og Generaløjntnant Sir Evelyn Barker. 20. December 1945	118
45. Note fra den danske Gesandt i London til den britiske Udenrigsminister. 27. December 1945	124
46. Brev fra Udenrigsministeren til den amerikanske Gesandt i København. 7. Januar 1946	138
47. Notits vedr. Møde i Udenrigsministeriet. 8. Januar 1946	140
48. Uddrag af Udenrigsministerens Tale i de Forenede Nationers Plenarforsamling. 15. Januar 1946	140

49. Brev fra Udenrigsministeriets Direktør til den britiske Gesandt i København. 15. Januar 1946	142
50. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeriets Direktør. 17. Januar 1946	143
51. Memorandum overrakt Understatssekretær i det britiske Udenrigsministerium Sir Orme Sargent af Udenrigsministeren. 23. Januar 1946	146
52. Brev fra den britiske Gesandt i København til Direktøren for Udenrigsministeriet. 24. Januar 1946	149
53. Uddrag af Udenrigsministerens Tale i de forenede Nationers Plenarforsamlings 3. Udvalg. 30. Januar 1946	153
54. Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandskab i København. 31. Januar 1946	155
55. Skrivelse fra Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig. 31. Januar 1946	157
56. Skrivelse med 1 Bilag fra Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig. 6. Februar 1946	159
Bilag a til Nr. 56. Udkast med 2 Bilag til Statutter for Sydslesvisk Forening udarbejdet af den britiske Militærregering for Slesvig-Holsten	160
57. Skrivelse fra Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig. 8. Februar 1946	170
58. Skrivelse med 1 Bilag fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling i Flensborg. 11. Februar 1946	172
Bilag a til Nr. 58. Kommentarer afgivet af Repræsentanter for de Dansksindede i Sydslesvig til den britiske Militærregerings Forslag til Love for Den Sydslesvigske Forening	173
59. Skrivelse fra Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig. 12. Februar 1946	184
60. Note til den danske Gesandt i London fra den britiske Udenrigsrigsminister. 13. Februar 1946	186
61. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeriets Direktør. 19. Februar 1946	195
62. Udenrigsministerens Tale i Folketinget. 27. Februar 1946	198
63. Folketingets Beslutning af 27. Februar 1946	205

64. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København. 13. Marts 1946	205
65. Depeche fra Udenrigsministeren til den danske Gesandt i London. 30. Marts 1946	213
66. Skrivelse med 1 Bilag fra Efterretningsafdelingen under den britiske Militærmission i Danmark til Udenrigsministeriet. 11. April 1946	219
67. Meddelelse fra Udenrigsministeriet til Ritzaus Bureau. 3. April 1946	227
68. Note fra den danske Gesandt i London til den britiske Udenrigsminister. 12. April 1946	228
69. Notits vedr. Rigsdagspartiernes sydslesvigiske Udvalg. 12. April 1946	238
70. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København. 16. April 1946	239
71. Instruktion til de danske Gesandtskaber i London, Moskva, Paris og Washington. 29. April 1946	241
72. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren. 2. Maj 1946	242
73. Skrivelse fra den britiske Militærregerings Afdeling i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig. 3. Maj 1946	244
74. Meddelelse udsendt af Ritzaus Bureau. 6. Maj 1946	246
75. Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København. 9. Maj 1946	247
76. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København. 13. Maj 1946	248
77. Skrivelse med 1 Bilag fra Regionalkommisæreren for Slesvig-Holsten til Sydslesvigsk Forening. 26. Maj 1946	251
Bilag a til Nr. 77. Udkast til Statutter for Sydslesvigsk Forening udarbejdet af den britiske Militærregering for Slesvig-Holsten	252
78. Note fra den britiske Udenrigsminister til den danske Gesandt i London. 12. Juni 1946	260
79. Skrivelse fra den britiske Militærregering for Slesvig-Holsten til Sydslesvigsk Forening. 24. Juni 1946	267
80. Skrivelse med 2 Bilag fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til Chefen for den britiske Militærregering i Slesvig-Holsten. 29. Juni 1946	269
Bilag a til Nr. 80. Skrivelse fra Repræsentanter for de Dansksindede i Sydslesvig til den britiske Afdeling af Kontrolkommissionen for Tyskland. 28. Juni 1946	270

Bilag b til Nr. 80. Udkast til Statutter for Sydslesvigsk Forening udarbejdet af Repræsentanter for de Dansksindede i Sydslesvig	274
81. Udenrigsministerens Tale i Folketinget 9. Juli 1946	284
82. Folketingets Beslutning af 9. Juli 1946	304
83. Møde i Udenrigsministeriet. 11. Juli 1946	305
84. Møde i Rigsdagens Sydslesvig-Udvalg. 11. Juli 1946	305
85. Skrivelse fra den britiske Regionalkommisær for Slesvig-Holsten til Sydslesvigsk Forening. 12. Juli 1946	306
86. Skrivelse fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til Chefen for den britiske Militærregering i Slesvig-Holsten. 15. Juli 1946	308
87. Henvendelse fra fremtrædende Danske til Regeringen. 17. Juli 1946	309
88. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministe- ren. 18. Juli 1946	312
89. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministe- ren. 19. Juli 1946	316
90. Note fra den danske Chargé d'Affaires i London til den britiske Udenrigsminister. 24. Juli 1946	318
91. Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København. 24. Juli 1946	324
92. Depeche fra Udenrigsministeren til den danske Chargé d'Affaires i London. 24. Juli 1946	339
93. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren. 26. Juli 1946	340
94. Note fra den danske Chargé d'Affaires i London til den britiske Udenrigsminister. 29. Juli 1946	344
95. Skrivelse fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til Che- fen for den britiske Militærregering i Slesvig-Holsten. 30. Juli 1946	347
96. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i Køben- havn. 30. Juli 1946	350
97. Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København. 30. Juli 1946	351
98. Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i Køben- havn. 2. August 1946	354
99. Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministe- ren. 12. August 1946.	357
100. Skrivelse fra Grænsekontrollen under den britiske Militærregering for Slesvig-Holsten til den danske Forbindelsesofficer i Sydsles- vig. 31. August 1946	359
101. Memorandum fra det britiske Gesandskab i København til Udenrigsministeriet. 9. September 1946	361

102. Brev fra Chefen for Afdelingen vedrørende tyske Anliggender i det britiske Udenrigsministerium til den danske Chargé d'Affaires i London. 13. September 1946 371
103. Henvendelse fra dansksindede Sydslesvigere til den danske Konge og den danske Regering. 25. September 1946 373
104. Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København. 19. Oktober 1946 377

I

Uddrag af Statsminister V. Buhls Tale ved Rigsdagens Aabning den 9. Maj 1945.

Regeringen, som staar paa den nationale Selvbestemmelsesrets Grund, er af den Opfattelse, at Danmarks Grænse ligger fast. De ved Krigens Slutning totalt ændrede Forhold bevirker, at saavel Spørgsmaalet om det danske Mindretals Stilling Syd for Grænsen som Spørgsmaalet om det tyske Mindretals Stilling i Danmark maa underkastes Overvejelse.

2

Meddelelse til Ritzaus Bureau. 30. Maj 1945.

Statsministeren og Udenrigsministeren har idag haft en længere Drøftelse med 3 Repræsentanter for det danske Mindretal Syd for Grænsen, nemlig d'Herrer L. P. Christensen, Bernhard Hansen og Cornelius Hansen fra Flensborg. Drøftelsen drejede sig fortrinsvis om praktiske Foranstaltninger, som ønskedes foretaget til Hjælp for vore Landsmænd i Sydslesvig. Der var paa alle Omraader Enighed om de Foranstaltninger, som burde søges iværksat.

Skrivelse fra Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force Mission (Denmark) til F. H. Hergel, dansk Civil-Attaché SHAEF. 4. Juni 1945.

SUPREME HEADQUARTERS
ALLIED EXPEDITIONARY FORCE
MISSION (DENMARK)

4. June 45
369/6/G

Subject: Treatment of Danish Irredentists
To: Mr. Henning Hergel.

Reference this headquarter's 369/6/G dated 25 May.

1. Headquarters, 21 Army Group have issued instructions to Second Army who are responsible for the *Schleswig-Holstein* area with regard to the treatment of the Danish minority. The following are extracts from their instructions:—

“This Danish minority has always endeavoured to maintain its nationality, and has sponsored a number of its own schools and published its own newspapers. It is obviously very desirable from every point of view that the Danes should not be treated by Military Government in the same manner as their German neighbours.

“It is suggested that Military Government Detachments in the area concerned should:—

- a. Avoid requisitioning the property of Danes unless strictly necessary.
- b. Avoid directing Danish labour to the more unpleasant tasks.
- c. Appoint Danes to fill administrative appointments where desirable.
- d. Encourage all Danish national activities.”

(*sign.*) D. E. BRAITHWAITE
Lt.-Col.
Head, G. 2/G 3 Division

Emne: Behandlingen af danske Irredentister

Til: Hr. Henning Hergel.

Ref.: Hovedkvarterets 369/6/G af 25. Maj.

1. Hovedkvarteret for 21. Armégruppe har udstedt Instruktioner til 2. Armé, som har Ansvaret for Omraadet *Slesvig-Holsten*, med Hensyn til Behandlingen af det danske Mindretal. Nedenfor gives et Uddrag af disse Instruktioner:

»Det danske Mindretal har altid arbejdet for Bevarelsen af sin Nationalitet og har opretholdt et Antal af egne Skoler og udgivet sine egne Blade. Det er givetvis ud fra ethvert Synspunkt meget magtpaaliggende, at Danskerne ikke af Militærregeringen behandles paa samme Maade som deres tyske Naboer.

Det henstilles, at Militærregeringens Afdelinger i det paagældende Omraade:

- a. undgaar at rekvirere Danskes Ejendom, hvor der ikke foreligger en tvingende Nødvendighed herfor,
- b. undgaar at udskrive Danske til de mere ubehagelige Arbejder,
- c. udnævner Danske til administrative Stillinger, hvor dette skønnes ønskeligt,
- d. støtter alle danske nationale Bestræbelser.«

D. E. BRAITHWAITE

Oberstløjtnant,

Chef for Afdelingen G 2/G 3.

*Skrivelse fra Forretningsudvalget for De danske Sydslesvigeres Fællesraad
til Udenrigsministeren. 8. Juni 1945.*

Flensborg, den 8. Juni 1945

HR. UDENRIGSMINISTER J. CHRISTMAS MØLLER.

Idet vi tillader os at henvise til Hr. Udenrigsministerens venlige Tilsagn ved Mødet i Statsministeriet Onsdag den 30. Maj om Hjælp og Bistand i forskellige Mindretalsanliggender, der er blevet aktuelle ved Sydslesvigs Besættelse, skal vi tillade os at tilsende Udenrigsministeriet nærværende Opstilling over de særlige løbende Forhold, der blev nævnt ved ovenanførte Møde i Statsministeriet.

A. Udenrigsministeriets Hjælp til Frigørelse og Hjemsendelse af danske, sydslesvigske unge, der ved Krigens Afslutning opholdt sig ved de forskellige Fronter og følgelig nu er at betragte som Krigsfanger.

Lister over disse unge er allerede gennem Kgl. Dansk Konsulat i Flensborg tilsendt Udenrigsministeriet.

B. Opnaaelsen af en Godkendelse af de til Mindretallets Medlemmer af det danske Fællesraads Bestyrelse udstedte engelske Legitimationskort under en saadan Form, at Indehaveren af disse Kort af de engelske Besættelsesmyndigheder maa blive betragtet og behandlet som Danske uden Hensyn til, at de i overvejende Tal er tyske Statsborgere. Denne Godkendelse tænkes opnaaet ved en særlig Instruks fra General Eisenhowers Hovedkvarter til Besættelsesmyndighederne i Sydslesvig.

C. Muliggørelsen af, at der kan gives engelsk Visum til Medlemmer af Mindretallet i et Omfang, der svarer til tidligere Rejsemuligheder, saaledes at Mindretalsmedlemmer, der repræsenterer Kirke, Skole, Presse, Bibliotek, førende Foreningsliv, Ungdomsarbejde m.m. maa kunne opnaa Udrejsetilladelse i passende Omfang, og at Lærere, Bibliotekspersonale, Sekretærer, Journalister og Ungdomsarbejdere,

der alle for deres Arbejdes Skyld er afhængig af en intim Forbindelse med Danmark, maa kunne rejse hjem i alle større Ferier. Endvidere, at der maa kunne opnaas kollektivt Visum til a) Skolernes Børnerejser (Sommerferierejse, Helsehjemsophold, Lejrskoler, Børnehavlejr og Skolerejser), b) Gamle Sydslesvigeres Rekreationsophold i Danmark (10 Hold à 60-80 Personer i hver 14 Dage), c) en Mødrelejr for Mødre med smaa Børn (indtil 4 Aar), der antagelig skulde staa aaben for ca. 50 Mødre i 14 Dage, d) Spejder- og Ungdomslejr for unge af begge Køn, samt e) Rejser, der skyldes Familie- og Ejendomsforhold.

D. Indrejsemuligheder fra Danmark til Tyskland for Danske, der ønsker at tage et Arbejde op i Mindretallets Interesse i Skole, Kirke, Presse, Bibliotek, Handel, Haandværk eller Landbrug.

E. Mulighed for at kunne sende dansk Ungdom til danske Efter-, Høj- og Fagskoler, naar dette sker paa Mindretallets Foranledning.

F. Undgaaelse af militær Beslaglæggelse af Mindretallets Ejendomme og Lejligheder og Frigivelse af de Boliger, Mindretallet har maattet afgive.

G. Udenrigsministeriets Godkendelse af en paa Engelsk udgivet Brochure over Sydslesvig, der skal kunne vejlede de engelske Besættelsesmyndigheder m. H. t. Landsdelens Historie og Mindretallets nuværende Folkeliv og Arbejdsomraader.

Brochuren skal vederlagsfrit kunne stilles til Raadighed for Besættelsestropperne i Sydslesvig.

H. Danske Sydslesvigerer anmoder om, at der fra dansk Side maa blive draget Omsorg for, at Flygtningenes Hjemsendelse fra Danmark ikke yderligere maa komme til at belaste Sydslesvigs i Forvejen meget store Flygtningekontingent.

Ved Fremsendelsen af nærværende særlige Anliggender vil undertegnede gerne udtale vor Tak for den Forstaaelse, man fra Udenrigsministeriets Side viste vor Anmodning om at maatte bruge Kgl. Dansk Konsulat i Flensborg som Forbindelsesled med Ministeriet, idet det ikke blot er af Betydning for os at kunne henvende os til et stedligt Organ, men ogsaa af stor Værdi for vort Arbejde, at vi i Sager af ovenstaaende Art derved faar Lejlighed til et direkte Sam-

arbejde med fung. Konsul Poul Ryder, der under sit Ophold i Flensborg har vist vore Forhold stor personlig Interesse og paa mangfoldige Omraader har ydet os paaskønnelsesværdig Hjælp.

Med Tak for Modtagelsen i København den 30. Maj er vi Deres ærbødige

(*sign.*) CORNELIUS HANSEN

(*sign.*) J. C. MØLLER

(*sign.*) TAGE JESSEN

(*sign.*) BERNHARD HANSEN

(*sign.*) L. P. CHRISTENSEN

5

*Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt og den amerikanske
Chargé d'Affaires i København. 23. Juni 1945.*

Copenhagen, June 23rd, 1945

Dear MR. RANDALL,

Dear MR. DAVIS,

Enclosed you will find a translation of an application which the Prime Minister and I have received from some of our fellow-countrymen south of the frontier.* I first sent the application to General Dewing, but he told me that I had better discuss the matter with you and Mr. Davis.** I should therefore like very much if you will be good enough to give this question a thorough consideration; perhaps we can discuss it in the near future.

I remain,

Yours sincerely

(*sign.*) J. CHRISTMAS MØLLER

1. A. W. G. Randall, Esq., His Britannic Majesty's Minister.
2. Mr. M. B. Davis, Chargé d'Affaires of the United States of America, Hotel d' Angleterre.

---

* Nr. 4. ** Henholdsvis Mr. Randall.

København, 23. Juni 1945

KÆRE HR. RANDALL,

KÆRE HR. DAVIS,

Vedlagt sender jeg Dem i Oversættelse et Andragende, som Statsministeren og jeg har modtaget fra en Del af vore Landsmænd Syd for Grænsen.* Jeg videresendte først Andragendet til General Dewing, som imidlertid meddelte mig, at jeg hellere maatte drøfte denne Sag med Dem og Hr. Davis.** Jeg vilde derfor sætte stor Pris paa, om De vilde have den Godhed at undergive dette Spørgsmaal en grundig Overvejelse; maaske kunde vi saa i nær Fremtid drøfte det.

Jeg forbliver

Deres hengivne

J. CHRISTMAS MØLLER

6

Memorandum fra Udenrigsministeriet til Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, Mission Denmark. 29. Juni 1945.

A. M.

During many years the Danish authorities have permitted members of the Danish minority in South Slesvig who are of old age or in indifferent health to spend some time in Denmark for recreation purposes during the summer months. These visits have been arranged by the Danish church ("Den danske Menighedspleje") at Flensborg jointly with various Danish associations which in different ways are supporting the Danish minority south of the border, as for instance "Danske Kvinders slesvigske Forening" and "Foreningen Bennetgaard". These visitors are usually coming in parties of about 65 persons each and are staying a fortnight partly at "Bennetgaar-

---

* Nr. 4. ** Henholdsvis Hr. Randall.

dens Hvilehjem” by Skodborg, partly at other places in North Slesvig. Also this year everything was arranged in order to receive up to 600 old and weak members of the Danish minority who were to arrive successively during the period from May 15th to October 1st.

In accordance with a suggestion given by the Travel Permit Officer at Dagmarhus the “Danske Menighedspleje” at Flensburg some time ago sent in an application to the Local Military Government Officers for exit permits for the 600 persons in question.

Considering that the Danish preparations were made long ago for the reception of the 600 old and weak persons mentioned above, for whom the visits to Denmark mean so much, the Ministry for Foreign Affairs would be very grateful if SHAEF Mission might see their way to arrange for the granting of the necessary exit permits by the competent allied authorities as soon as possible so that these visits could begin before too much of the summer time has elapsed; otherwise it would be necessary to cancel them for the current year which of course would mean a disappointment to all those who are now looking forward to them.

Copenhagen, June 29th, 1945

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

I mange Aar har de danske Myndigheder tilladt gamle og svage-lige Medlemmer af det danske Mindretal i Sydslesvig at tilbringe nogen Tid i Danmark paa Rekreationsophold i Sommermaanederne. Disse Besøg foranstaltes af den danske Menighedspleje i Flensburg i Forbindelse med et Antal danske Foreninger, som paa forskellig Maade støtter det danske Mindretal Syd for Grænsen som f. Eks. »Danske Kvinders slesvigske Forening« og »Foreningen Bennetgaard«. Disse Gæster ankommer som Regel i Selskaber paa ca. 65 Personer ad Gangen og opholder sig fjorten Dage dels paa »Bennetgaardens Hvilehjem« ved Skodborg og dels andre Steder i Nord-

slesvig. Ogsaa i Aar var alt i Orden til at modtage indtil 600 gamle og svagelige Medlemmer af det danske Mindretal, som skulde ankomme efterhaanden i Tiden fra 15. Maj til 1. Oktober.

Paa Foranledning af den britiske Pas-Officer i Dagmarhus indsendte den danske Menighedspleje i Flensborg for nogen Tid siden en Ansøgning til den stedlige Militærregering om Udrejsetilladelse for de omhandlede 600 Personer.

Da der fra dansk Side allerede for lang Tid siden er truffet Forberedelser til Modtagelse af de ovennævnte gamle og svagelige Personer, for hvem Besøget i Danmark betyder saa meget, vilde Udenrigsministeriet sætte meget stor Pris paa, om SHAEF Missionen vilde se sig i Stand til at foranledige, at disse Udrejsetilladelser af de paagældende allierede Myndigheder bevilges saa snart som muligt, saaledes at disse Besøgsrejser kan paabegyndes, inden for stor en Del af Sommeren er gaaet. I modsat Fald vilde det blive nødvendigt at aflyse dem for indeværende Aar, hvilket naturligvis vilde betyde en Skuffelse for alle dem, som nu glæder sig til dem.

København, den 29. Juni 1945

7

Notits. 30. Juni 1945.

Den 30. Juni 1945 afholdtes i Udenrigsministerens Kontor et Møde mellem den britiske og den amerikanske Gesandt i København og Udenrigsminister Christmas Møller, Udenrigsministeriets Direktør Svenningsen og Chefen for civile Anliggender i den danske Militærmission hos den allierede Overkommando, dav. Legationsraad, Oberstløjtnant Gustav Rasmussen. Paa Mødet drøftedes de i Brev fra Forretningsudvalget for De danske Sydslesvigeres Fællesraad til Udenrigsministeren den 8. Juni 1945 rejste Spørgsmaal.*

---

* Nr. 4.

Memorandum fra Udenrigsministeriet til Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force, Mission Denmark. 30. Juni 1945.

A. M.

It has been brought to the knowledge of the Danish Government that by order issued by the 21st Army Group and communicated through the 8th Army Corps at Plön (Holstein), the distribution *in Denmark* of the newspaper of the Danish minority in South Schleswig "Flensburg Avis" has been prohibited as from the 29th inst.

"Flensburg Avis" is a daily paper in the Danish language which for more than 75 years has been published in Flensburg and during all this time, in spite of constant difficulties raised by the German authorities, has been the leading Danish newspaper in Schleswig, both north and south of the present frontier. It has during all the years been a most important support of the Danish cause in the whole of Schleswig and has been and still is of indispensable value to the sustainment of the Danish minority south of the 1920-frontier. The paper is entirely printed in Flensburg but has local editors in the towns of North Schleswig (as well as in Copenhagen) and brings local news for the whole of North Schleswig. Of the ca. 13,000 subscribers about 5000 are living north of the frontier. The prohibition order issued by the 21st Army Corps will necessarily ruin the economy of the paper and create the strongest impression in this country.

All due regard being paid to the policy laid down by SHAEF in respect of the closing of Germany's frontiers, the Ministry for Foreign Affairs are of opinion that the unflinching loyalty of "Flensburg Avis", proved through 75 years of German persecutions and harassings, will fully guarantee that Allied interests are not violated. In expressing that the importance to Danish interests of this matter can hardly be overstated the Ministry for Foreign Affairs beg to avail

themselves of the good offices of the SHAEF Mission to Denmark with a view to obtaining that the matter be reconsidered and the prohibition order immediately rescinded.

Copenhagen, June 30th, 1945

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Den danske Regering har bragt i Erfaring, at Forsendelse *til Danmark* af "Flensborg Avis", det danske Mindretals Blad i Sydslesvig, er bleven forbudt fra den 29. ds. i Henhold til en gennem 8. Armékorps i Pløn (Holsten) udstedt Ordre fra 21. Armégruppe.

"Flensborg Avis" er et paa Dansk trykt Dagblad, som i over 75 Aar er udkommet i Flensborg og som i al den Tid til Trods for vedvarende Hindringer, som er bleven lagt det i Vejen af de tyske Myndigheder, har været det førende danske Blad i Slesvig baade Nord og Syd for den nuværende Grænse. Det har igennem alle disse Aar været den danske Sags vigtigste Støtte i hele Slesvig, ligesom det har været og fremdeles er uundværligt for Bevarelsen af det danske Mindretal Syd for Grænsen af 1920. Bladet trykkes i sin Helhed i Flensborg, men har Lokalredaktører i Nordslesvigs Byer (og ligeledes i København), og det bringer stedligt Nyt fra hele Nordslesvig. Af de ca. 13.000 Abonnenter bor omkring 5000 Nord for Grænsen. Det af 21. Armékorps udstedte Forbud maa nødvendigvis ødelægge Bladets Økonomi og gøre det stærkeste Indtryk her i Landet.

Med al Hensyntagen til SHAEF's Politik angaaende Lukningen af Tysklands Grænser maa Udenrigsministeriet mene, at den af »Flensborg Avis« gennem 75 Aars tyske Forfølgelser og Naalestik udviste ubrødelige Loyalitet i fuldt Maal vil være tilstrækkelig Borgen for, at de Allieredes Interesser ikke vil blive traadt for nær. Idet Udenrigsministeriet ønsker at understrege, at dette Spørgsmaals Betydning for danske Interesser vanskeligt kan overvurderes, tillader

det sig at anmode SHAEF Missionen i Danmark om at ville yde sin Bistand til, at Spørgsmaalet maa blive taget op til fornyet Overvejelse, og at Forbudet omgaaende maa blive ophævet.

København, den 30. Juni 1945

9

*Skrivelse fra Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force,
Mission Denmark, til Udenrigsministeriet. 3. Juli 1945.*

SUPREME HEADQUARTERS
ALLIED EXPEDITIONARY FORCE
MISSION (DENMARK)

3 July, 1945

Subject: Travel out of Germany

To: Udenrigsministeriet (attn. Lt. Col. G. Rasmussen)

Reference your J. Nr. 7. C. 115. a. and P.J.I.J. No. 7. C. 115. a. of 29 June.

1. It is regretted that present SHAEF policy does not permit the journeys referred to. Travel out of Germany is for the moment limited to journeys which are in the interests of the Allied Expeditionary Force.

2. It is hoped that relaxation of travel control will become possible in due course but it is impossible at present to estimate when this will be.

(sign.) P. B. LARSEN
Major

for (D. E. BRAITHWAITE),
Lt. Col.
Head, G2/G3 Division

3. Juli 1945

Emne: Udrejse fra Tyskland*Til:* Udenrigsministeriet (Oberstløjtnant G. Rasmussen)

Ref. Deres J. Nr. 7. C. 115. a. og P.J.I.J. Nr. 7. C. 115. a. af 29. Juni.

1. Det beklages, at den af SHAEF for Tiden fulgte Politik ikke gør det muligt at tillade de omhandlede Rejser. Udrejsetilladelse fra Tyskland er for nærværende begrænset til saadanne Rejser, som finder Sted i den allierede Ekspeditionstyrkes Interesse.

2. Det haabes, at en Lempelse af Rejsekontrollen efterhaanden vil kunne finde Sted, men det er for Tiden ikke muligt at skønne over, hvornaar dette vil kunne ske.

P. B. LARSEN
for D. E. BRAITHWAITE

IO

Notits. 6. Juli 1945.

I Anledning af Skrivelse fra SHAEF til Udenrigsministeriet 3. Juli 1945 (Nr. 9) havde Chefen for den politisk-juridiske Afdeling den 6. Juli en Samtale med Major Peter Larsen, SHAEF, hvor Afdelingschefen betonede den Bitterhed, Afslaget i nævnte Brev maatte fremkalde i Danmark.

I I

Brev fra Overborgmester J. C. Møller, Flensborg, til Udenrigsministeren,
10. Juli 1945.

pr. T. Krusaa, den 10. Juli 1945

KÆRE HERR UDENRIGSMINISTER CHRISTMAS MØLLER!

Med Tak har jeg modtaget Deres venlige Hilsen gennem den engelske Oberstløjtnant (Forbindelsesofficer fra 8.-21. Korps).

1. Jeg vilde gerne bede Dem meddele mig, om det vilde være muligt at fremskynde Problemet vedrørende Frigivelsen af dansk-sindede Krigsfanger (jfr. de allerede tilsendte Lister).

2. Var det ikke muligt, at der kunde indsættes en Forbindelsesofficer mellem den danske Folkegruppe, den danske Regering og de allierede Militærmyndigheder? Denne Mand skulde gerne have Forbindelse med de højeste Steder og helst have Bopæl i Flensborg.

Hans Opgave vilde især bestaa i

a. at fremme Forstaaelsen hos de allierede Myndigheder for vore særlige Forhold her ved Rigsgrænsen,

b. at opnaa den danske Folkegruppens endelige Anerkendelse som saadan,

c. at skabe et Bindeled til den danske Regering og de øvrige danske Myndigheder,

d. at yde Assistance ved de efterhaanden mere og mere fremkommende Spørgsmaal, saasom evt. Formuebeslaglæggelse, Beskatning, Grænsetrafikken, samt kulturelle Forhold (Avisen, Kirken, Menigheden, Skolerne, Foreningsliv, Møder pp).

Den danske Folkegruppe trænger i høj Grad til Vejledning og Hjælp i saa Henseende, og omvendt er dens endelige Anerkendelse og særlige Behandling fra de allierede Myndigheders Side (specielt hos de afgørende Instanser) af uvurderlig Værdi.

3. Som Byens Overborgmester tillader jeg mig desuden at forespørge om der evt. ligger Mulighed for, at der ogsaa for de øvrige

Krigsfanger af *gammel sydslesvigsk* Slægt kunde indsendes Navnelister med Henblik paa en evt. Hjemsendelse.

Deres ærede Svar bedes foreløbig sendt enten til min Adresse i Kollund (Sønderjylland) eller til Politistationen i Krusaa, Breve kan jo f. T. ikke føres over Grænsen.

Idet jeg takker Dem, kære Herr Minister, for den velvillige Interesse, De viser os hernede, er jeg med en meget venlig Hilsen

Deres hengivne
(*sign.*) J. C. MØLLER

12

Brev fra Chefen for den politisk-juridiske Afdeling i Udenrigsministeriet til Legationssekretær ved det britiske Gesandtskab i København, R. B. Turnbull. 14. Juli 1945.

Copenhagen, July 14th, 1945

DEAR MR. TURNBULL,

With reference to our discussion on the 11th of July regarding travelling facilities for the Danish minority in South Slesvig, I beg enclosed to send you an A. M.* drawn up on information received from Mr. Brix, head of the police at the Danish-German frontier, and containing particulars with regard to the passage of the frontier up to the time of the surrender of Germany.

As pointed out by me during our discussion, the Minister for Foreign Affairs is of the opinion that for political and other reasons it is of the greatest importance that the communication which existed hitherto between the minority and Denmark be maintained, and every step in this direction will be welcomed with the greatest pleasure and gratitude.

---

* Nr. 13.

I send you the A. M. in Danish as I know you read Danish without any difficulty, but in case you might desire it I am of course willing to have it translated into English.

Yours sincerely,
(*sign.*) F. HVASS.

R. B. Turnbull, Esq., Secretary to the British Legation,
Copenhagen.

OVERSÆTTELSE

København, den 14. Juli 1945

KÆRE HR. TURNBULL,

Under Henvisning til vor Drøftelse den 11. Juli vedrørende Rejselempelser for det danske Mindretal i Sydslesvig tillader jeg mig vedlagt at sende Dem et Memorandum, udarbejdet paa Grundlag af Oplysninger fra Chefen for Politiet ved den dansk-tyske Grænse, Politikommandør Brix, og som indeholder Enkeltheder vedrørende Spørgsmaalet om Grænsepassage i Tiden indtil den tyske Kapitulation.

Som jeg under vor Drøftelse gjorde opmærksom paa, mener Udenrigsministeren, at det af politiske og andre Grunde er af største Betydning, at den hidtil eksisterende Forbindelse mellem Mindretallet og Danmark opretholdes, og ethvert Skridt i denne Retning vil blive modtaget med Glæde og Taknemmelighed.

Jeg sender Dem Memorandum'et paa Dansk, da jeg ved, at De læser Dansk uden nogensomhelst Vanskelighed, men dersom De maatte ønske det, er jeg naturligvis villig til at lade det oversætte til Engelsk.

Deres hengivne
F. HVASS

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandtskab
i København. 14. Juli 1945.*

København, den 14. Juli 1945

A. M.

Angaaende Spørgsmaalet om, hvilken Grænsepassage der fra tysk Side – ogsaa under Krigen – til Stadighed har været tilladt, og hvorved det har været muligt at opretholde Kontakten mellem Danmark og det danske Mindretal i Sydslesvig bl. a. med Henblik paa de danske kulturelle folkelige Opgaver i Sydslesvig, kan oplyses følgende:

1. Rejser har kunnet foretages til Danmark af Mindretallet, der repræsenterer:
  - a. Kirken – ca. 20 Personer (3 Præster med Familie, 3 Sygeplejersker og 3 Kontorfolk).
  - b. Skolerne – ca. 100 Personer (40 Lærere med Familie, 3 Kontorfolk og 3 Skolebetjente).
  - c. Pressen – ca. 30 Personer (Redaktører og Journalister med Familie).
  - d. Biblioteksvæsenet – ca. 15 Personer (5 Bibliotekarere med Familie).
  - e. Betydende danske Foreningsmænd – ca. 40 Personer (der findes i Landsdelen 48 betydende Foreninger; en Del af Formændene er Gengangere).
  - f. Ungdomsarbejdet – ca. 100 Spejdere à 2 Gange 50: Rejse til Rekreatiønsungdomslejre paa 14 Dages Ophold; endvidere ca. 80 Elever, som er rejst paa Efterskole og Højskole.
  - g. Mødrearbejdet – ca. 50 Mødre: Rejse til Mødrehjem i Hold i ca. 14 Dage med smaa Børn under fire Aar.
  - h. Børnerejser – ca. 900 Børn (Skolebørn og Børnehavebørn, der har haft Ferierejser paa kollektive Pas til danske Rekreatiøns-hjem og til private Hjem i Danmark).
  - i. Gamle Sydslesvigere – ca. 10 Hold à 60 til 80 Personer, ialt ca.

- 600-800 gamle, der har 14 Dages Rekreationsophold i Danmark.
- k. Flere Personligheder indenfor Mindretallet har haft uhindret Adgang til Rejser Nord for Grænsen (mange af dem har Sommerhuse i Danmark).
2. Rejser, der af Mindretallet derudover ønskes tilladt til Danmark paa Grund af de vanskelige Forhold i Tyskland:
    - a. ca. 100 under Krigen saerede Mindretalsmedlemmer, der trænger til lægelig Efterbehandling (Paasætning af kunstige Lemmer) og Rekreation paa Krigsinvalidehjemmet i Sønderhav.
    - b. Et ubestemt Antal (ca. 20-50) tuberkuloselidende Personer til Behandling med Assistance af Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse.
    - c. Rekreationsrejser for Mindretalsmedlemmer, der har siddet fængslet i tyske Koncentrationslejre (Antal kan ikke opgives).
  3. Opholdstilladelse i Sydslesvig for Danske, hvis Arbejde er nødvendigt for det danske kulturelle Arbejde paa Grund af Tilgang som Følge af Naziststyrets Ophør:
    - a. Kirken – 2 nye Præster.
    - b. Skolerne – ca. 10 nye Lærere og 3 nye Børnehavelærerinder.
    - c. Pressen – 3 Journalister.
    - d. Biblioteksvæsenet – 3 Assistentter.
  4. Opholdstilladelse for midlertidig faglig Behov til det danske Landbrug i Sydslesvig, hvor ca. 100 Landmænd savnes haardt og kvalificeret Arbejdskraft ikke kan faas. Der er Brug for ca. 50 Landmænd. Til Handel og Haandværk er af tilsvarende Grunde Brug for henholdsvis 20 og 40 Personer.
  5. Indrejsetilladelse under Krigen fra Danmark til Sydslesvig med kulturelt Formaal:
    - a. ca. 10 Kunstnere (fortrinsvis fra Det kgl. Teater) og Foredragsholdere, derunder Landbrugsfaglige, til de danske Foreninger. Eks.: Direktør Nørlund, Professor Niels Nielsen, Sekretær Thygesen og Hakon Mielche. Før Krigen var ogsaa Teaterselskaber tilladt. 7. Juli 1944 var Studenterforeningen, Heimdal, i Flensborg i 5 Dage med 13 Mand.

- b. Grænseforeningens Forretningsudvalg, ialt 8 Personer.
  - c. Dansk-nordisk Ungdomsforbund (Det unge Grænseværn),
Formand: P. Marcussen med flere Bestyrelsesmedlemmer.
  - d. Sønderjydske Skoleforenings Formand, Landstingsmand Jepsen Christensen med 2 Bestyrelsesmedlemmer.
  - e. Sprogforeningen: Bibliotekar Jacob Petersen med 1 Bestyrelsesmedlem.
6. Den saakaldte "lille Grænsetrafik" har hidtil omfattet Personer, der var berettiget til Familie- og Forretningsbesøg i Området umiddelbart op til Grænsen. Dette kan nu begrænses til et Minimum og behøver kun at omfatte Begravelses- og Dødslejesbesøg til Nærbeslægtede og evt. andre særlige Anliggender.
7. Den saakaldte "Grænsetrafik"* omfatter 39 Landbrug Nord for Grænsen, der har nødvendigt Markarbejde umiddelbart Syd for Grænsen; det er paakrævet, at disse Tilladelser til Grænsepassage fortsat gives. Det kan ikke oplyses, hvormange Landbrug Syd for Grænsen, der har Marker Nord for denne, men Antallet er antagelig tilsvarende.

Fra Mindretallets ledende Personer udtales det, at man lægger overordentlig megen Vægt paa en Løsning af Spørgsmaalet om Grænsepassagen, men man er klar over Vanskelighederne ved den administrative Løsning.

Kan der fra engelsk Side gives Tilladelse til en stedlig Administration af eventuelle Tilladelser til at passere Grænsen i samme Omfang, som det hidtil under tysk Styre har kunnet lade sig gøre, vil man fra Mindretallets Side yde loyal Støtte og fuld Garanti for, at intet Misbrug vil finde Sted, idet man ser Samarbejde med ansvarlig dansk Myndighed umiddelbart Nord for Grænsen.

---

* Fejlskrift for »Grænsningstrafik«.

*Brev fra Udenrigsministeren til den britiske og den amerikanske
Gesandt i København, 15. Juli 1945.*

Copenhagen, July 15, 1947

DEAR MR. RANDALL,

DEAR MR. DAVIS,

Enclosed you will find copy of a letter* I have just received from the mayor of Flensborg who is also a very important figure in the Danish minority.

I should like to discuss with you the problems raised therein as soon as possible.

Yours sincerely

(*sign.*) J. CHRISTMAS MØLLER

His Excellency

1. A. W. G. Randall, His Britannic Majesty's Minister.
2. Monnett B. Davis, Minister of the United States of America.

OVERSÆTTELSE

KÆRE HR. RANDALL,

KÆRE HR. DAVIS,

Vedlagt fremsender jeg Afskrift af en Skrivelse,* som jeg lige har modtaget fra Overborgmesteren i Flensborg, som ogsaa spiller en meget fremtrædende Rolle indenfor det danske Mindretal.

Jeg vilde sætte Pris paa at faa Lejlighed til snarest muligt at drøfte de i Skrivelsen rejste Problemer med Dem.

Deres hengivne

J. CHRISTMAS MØLLER

---

* Nr. 11.

Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.

30. Juli 1945.

BRITISH LEGATION

COPENHAGEN.

30th July, 1945

No. 76

MY DEAR MINISTER,

.....

I fully understand the difficulties of the Danes on either side of the frontier and I can assure you that steps have already been taken to try to meet the requests of these people. It so happens that most of these requests or requirements were mentioned in a memorandum dated 14th July 1945 written by Mr. Brix, the Danish chief of police in the frontier area, and forwarded to this Legation under cover of a letter from Mr. Hvass to Mr. Turnbull dated July 20th (reference Nr. 7. C. 136).^{*} This letter has already been acted upon and the British military authorities have been asked to do everything possible to fall in with Danish wishes in this matter.

Yours very sincerely,

(sign.) ALEC RANDALL

His Excellency

Monsieur Christmas Møller, Minister for Foreign Affairs.

---

^{*} Nr. 12.

30. Juli 1945

Nr. 76

MIN KÆRE MINISTER,

.....

Jeg forstaaer fuldtud de Vanskeligheder, som Danskerne paa begge Sider af Grænsen er udsat for, og kan forsikre Dem om, at der allerede er foretaget Skridt til at søge at imødekomme disse Menneskers Ønsker. Iøvrigt var Størsteparten af disse Ønsker og Krav allerede anført i et Memorandum af 14. Juli 1945, udarbejdet af Chefen for det danske Politi i Grænseomraadet Politikommandør Brix, som med Brev af 20. Juli fra Hr. Hvass til Hr. Turnbull (J. No. 7. C. 136)* blev tilstillet nærværende Gesandtskab. Henstillingerne i dette Brev er allerede taget til Følge, og de britiske Militærmyndigheder er bleven anmodet om at gøre, hvad der paa nogen Maade er muligt, for at imødekomme de danske Ønsker i denne Sag.

Deres meget hengivne
ALEC RANDALL

---

* Nr. 12.

*Brev fra Udenrigsministeren til den britiske og den amerikanske
Gesandt i København. 22. August 1945.*

UDENRIGSMINISTERIET.

22nd August, 1945

MY DEAR MINISTER,

From my visit to Flensburg I would like to mention to you the following points which I should very much like to discuss with you some time. I had a very satisfactory conversation with Brigadier Churcher and had conversations also with representatives of the Danish minority and of the Germans as well.

The following are some of the things which we should very much like to have arranged:

1. the establishment of a liaison officer to act as a link between the British forces, the Danish minority and the Danish Consulate. We are ready to appoint a liaison officer without delay.
2. to have the status of the Danish Consulate defined and to obtain for it certain diplomatic privileges.
3. to secure special treatment for members of the Danish minority so that their membership cards entitle them to special privileges.
4. an expansion of the frontier traffic so that people might be permitted to cross the frontier.
5. facilities for getting Danish teachers and others from Denmark to South Slesvig.
6. permission for fifty young people from South Slesvig to visit High Schools, Special or Continuation Schools in Denmark.

Finally, the question which is of almost the greatest importance: the problem of the many German refugees. The figures mentioned vary between 100.000 and 300.000, and these people have come to South Slesvig from East Prussia and Eastern Germany. There is of course a strong desire to have them removed as quickly as possible. Complaints have been made regarding the behaviour of the refu-

gees and also on the grounds that East Prussian officials have become officials in South Slesvig.

I would like to discuss the questions with Your Excellency one day, – also the political questions regarding the frontier, my attitude to which remains unchanged.

With kind regards

Yours sincerely

(*sign.*) J. CHRISTMAS MØLLER

1. His Excellency, M. A. W. G. Randall, H.B.M. Legation,
Bredgade 26, København K.
2. His Excellency M. Monnett B. Davis.

OVERSÆTTELSE

22. August 1945

MIN KÆRE MINISTER,

I Forbindelse med mit Besøg i Flensborg vilde jeg gerne henlede Deres Opmærksomhed paa de nedenstaaende Spørgsmaal, som jeg vilde sætte stor Pris paa at faa Lejlighed til at drøfte med Dem. Jeg havde en meget tilfredsstillende Samtale med Brigader Churcher og talte ligeledes med Repræsentanter for det danske Mindretal saavel som for Tyskerne.

Nedenstaaende er nogle af de Sager med Hensyn til hvilke vi vilde sætte stor Pris paa at faa truffet en Ordning:

1. Udnævnelsen af en Forbindelsesofficer til at være Mellemed mellem de britiske Styrker, det danske Mindretal og det danske Konsulat. Vi er parat til ufortøvet at udnævne en Forbindelsesofficer,

2. at faa det danske Konsulats Status fastslaaet og at opnaa visse diplomatiske Privilegier for det,

3. at opnaa en Særbehandling for Medlemmer af det danske

Mindretal, saaledes at deres Medlemskort berettiger dem til særlige Fordele,

4. en Udvidelse af Grænsetrafikken, saaledes at Passage over Grænsen tillades,

5. Adgang til at faa danske Lærere m. m. fra Danmark til Sydslesvig,

6. Tilladelse for 50 unge Sydslesvigere til at besøge Højskoler, Fagskoler og Efterskoler i Danmark.

Endelig det Spørgsmaal, som næsten er det vigtigste: Problemet om de mange tyske Flygtninge. De Tal, der her er Tale om, varierer mellem 100.000 og 300.000, og disse Mennesker er kommet til Sydslesvig fra Østpreussen og det østlige Tyskland. Der er naturligvis et stærkt Ønske om at faa dem flyttet hurtigst muligt. Man har beklaget sig over Flygtningenes Opførsel og ogsaa over, at østpreussiske Tjenestemænd er blevet Tjenestemænd i Sydslesvig.

Jeg vilde gerne en Dag drøfte disse Spørgsmaal med Deres Excellence – ogsaa de politiske Spørgsmaal vedrørende Grænsen, til hvilken min Stilling er uforandret.

Med venlig Hilsen

Deres hengivne

J. CHRISTMAS MØLLER

17

Udenrigsministerens Notits om en Samtale med den britiske

Udenrigsminister. 28. August 1945.

Sammen med Chargé d'Affaires Gustav Rasmussen og Afdelingschef Hvass var jeg i Dag hos Udenrigsminister Bevin.

Mr. Bevin modtog os meget venligt; Mr. Haigh var ogsaa tilstede og tog Referat.

Jeg startede med at bringe en Hilsen fra den danske Regering og

Statsminister Buhl og takkede for Englands Andel i Danmarks Befrielse og spurgte derefter, om jeg maatte bringe nogle Spørgsmaal paa Bane, som var af særlig Interesse for os at faa behandlet,

.....

Jeg nævnte det slesvigske Spørgsmaal og omtalte, hvorledes Regeringens og det danske Folks overvældende Flertals Synspunkt var med Hensyn til Grænsen, bad om, at vi maatte blive taget med paa Raad, hvis Planer skulde opstaa ang. Kieler-Kanalen, nævnedes 15.000 Danske mod 250-300.000 Tyske, vor Ængstelse for materialistiske Synspunkter og endelig, at jeg var helt overbevist om, at den britiske Politik vilde blive, at det kunde blive vanskeligt nok med Grænseændringerne i Øst, man burde vist ikke gøre noget lignende i Vest og Nord.

Samtidig med, at denne udenrigsministerielle og nationale Betragtning blev gjort gældende, fremhævede jeg, at vi i den danske Regering gerne vilde hjælpe det danske Mindretal bedst muligt, at vi vilde sætte Pris paa, at der blev en Liaison-Officer mellem Mindretallet og de engelske Tropper, at Spørgsmaalet om Status for Konsulatet blev taget op. Endvidere nævnedes jeg, at vi paa mange Omraader gerne vilde hjælpe vore Landsmænd, og navnlig fremhævedes jeg de ca. 300.000 Flygtninge fra Østpreussen, Sudeterland m. m., som var i Slesvig og gjorde megen Skade.

Bevin lovede at tænke over alle Spørgsmaalene, men gav naturligvis ikke noget Løfte.

.....

Mr. Haigh havde som sagt taget Referat af hele Samtalen og Mr. Bevin sluttede med at sige, at alle Spørgsmaalene vilde blive underkastet en meget nøje Undersøgelse, og han sluttede med nogle venlige Ord.

(*sign.*) J. C. M. 28/8 1945

Telefonmeddelelse fra det kgl. Konsulat i Flensborg. 30. August 1945.

Overborgmester J. C. Møller meddelte mig, at han fra Overpræsident Dr. Hoevermann, Kiel, for nogen Tid siden modtog Meddelelse om, at det slesvig-holstenske Flag («Oprørsfanen») skulde anvendes som officielt Flag i Slesvig og Holsten Stop Overborgmesteren gjorde Overpræsidenten opmærksom paa Flagets »Historie« og lod Museumsdirektør Fuglsang, Flensborg, udarbejde en Redegørelse, hvoraf fremgaar, at Flaget aldrig har været officielt Flag i Provinsen Slesvig, hvor derimod det rødgule* Flag har været og er at betragte som Landsdelens særlige Flag Stop Overpræsidenten har imidlertid nu meddelt Overborgmester I. C. Møller, at de fremsatte Indvendinger mod det slesvig-holstenske Flag ikke kan godkendes, og beordret, at Flaget anvendes som officielt Flag i Slesvig Stop Det er unødvendigt at sige, at Anvendelsen af »Oprørsfanen« vil vække den dybeste Fortørnelse hos de Danske i Sydslesvig Stop Det er endvidere blevet sagt mig, at Anvendelsen ogsaa vil vække Modvilje i tysktalende sydslesvigske Kredse, særlig blandt Socialdemokratiet, som altid skal have betragtet det slesvig-holstenske Flag som Symbol paa den holstenske Adel og de holstenske Storgodsejere. Overborgmester Møller erklærer, at han ikke mener at kunne tage Sagen op med de lokale Besættelsesmyndigheder, og at en Henvendelse til disse fra hans Side ogsaa vilde være nytteløs, da Bestemmelsen om Flagets Anvendelse maa være truffet af Overpræsident Hoevermann, Kiel, med den derværende britiske Generals Godkendelse Stop Jeg har ikke ment at burde berøre Sagen overfor Brigadier Churcher, Flensborg, uden Instruktion fra Udenrigsministeriet.

RYDER

---

* Skal være blaagule.

Notits af 8. September 1945.

Den britiske Gesandt i København meddelte mundtligt Udenrigsministeren, at man fra britisk Side havde tiltraadt Ansættelsen af en dansk Forbindelsesofficer i Sydslesvig.

*Cirkulære fra Politikommandør E. Brix til alle danske Foreninger
i Sydslesvig. 10. September 1945.*

Fortroligt.

Det engelsk-danske Paskontor* paa Søndertorv i Flensborg modtager Ansøgninger om Tilladelse til Rejser fra Sydslesvig til Danmark. Mulighed for at opnaa Englændernes Tilladelse til saadanne Rejser foreligger for tyske eller danske Statsborgere, der opfylder følgende Betingelser:

- a. for *tyske* Statsborgere: langvarigt Medlemskab i en anerkendt dansk Forening, d. v. s. mindst fra 1940,
for *danske* Statsborgere: Ansættelse i Mindretallets Tjeneste eller nær Tilknytning til dette.
- b. Bopæl i den tidligere danske Landsdel Sydslesvig.
- c. Tilhører en af følgende Kategorier:
  1. Præster og andre i Kirkens Tjeneste.
  2. Lærere og andre Skolefunktionærer.
  3. Redaktører og Journalister.
  4. Biblioteksfolk.

---

* aabnet 4/9. 45.

Grupperne 1-4 kan kun opnaa Rejsetilladelse m. H. t. de aarligt tilbagevendende Ferier og i tvingende nødvendige Anliggender for det dansk-folkelige Arbejde Syd for Grænsen.

5. Formænd for danske Foreninger i tvingende nødvendige Anliggender for det dansk-folkelige Arbejde Syd for Grænsen.
6. Medlemmer af Spejderkorps paa fælles, aarlige Lejrture.
7. Elever paa Efter-, Fag- og Højskoler.
8. Grupper af Mødre med Børn under 4 Aar for tidsbegrænset Rekreationsophold.
9. Børn fra danske Skoler og Børnehaver paa fælles Ferierejser.
10. Grupper af Personer over 60 Aar for tidsbegrænset Rekreationsophold.
11. Krigsinvalidere til Behandling af deres Lidelser eller til Rekreationsophold (Rejsens Nødvendighed maa godtgøres ved Lægeattest).
12. Tuberkulosepatienter til Behandling hos Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse. – Andre alvorligt syge Patienter, hvis Helbredelse nødvendiggør Ophold paa Hospital i Danmark. (Rejsens Nødvendighed maa godtgøres ved Lægeattest).
13. Personer paa Rekreationsrejse efter Ophold i tysk Koncentrationslejr (Rejsens Nødvendighed maa godtgøres ved Lægeattest).
14. Personer, der rejser i Anledning af en nær Slægtninges Dødsfald eller livsfarlig Sygdom (Dokumentation udkræves).

Selv om man opfylder de nævnte Betingelser, har man intet Krav paa Rejsetilladelse. Denne vil afhænge af de engelske Myndigheders Bedømmelse af Sagen i hvert enkelt Tilfælde. Personer, som ikke opfylder de nævnte Betingelser, vil ikke kunne komme i Betragtning.

Rejsetilladelse vil kun blive givet for det nødvendige Tidsrum og højst for 1 Maaned.

Ansøgning om Rejsetilladelse skrives paa Blanketter, der udleveres fra ovennævnte Kontor ved personlig eller skriftlig Hen-

vendelse med Angivelse af Rejsegrund. Ansøgningen, der maa udfyldes omhyggeligt med nøje Angivelse af Rejsens Formaal og Varighed samt Adresse under Opholdet i Danmark, maa attesteres af 2 Garanter, der tilhører Mindretallet. Sammen med Ansøgningen maa indleveres eller indsendes gyldig Legitimation samt den nødvendige Dokumentation. Det understreges, at de givne Oplysninger maa være fuldt korrekte, ligesom givne Rejsetilladelser under ingen Omstændigheder maa misbruges. Overtrædelser kan medføre Strafansvar for de paagældende, ligesom de kan føre til, at hele Ordningen ophæves.

Ved Overskridelser af den dansk-tyske Grænse maa kun medføres den for den paagældende Rejse nødvendige personlige Bagage.

Det er strengt forbudt at medføre Breve, Postsager af enhver Art, Aviser og Ugeblade. De gældende Toldbestemmelser maa *nøje* overholdes.

Kontortiden er Kl. 10-12 og Kl. 14-16 (Lørdag lukket).

Kontoret har ikke noget at gøre med Rejser fra Danmark til Sydslesvig.

Foranstaaende kan meddeles Medlemmerne af de danske Foreninger.

Flensborg den 10. September 1945

E. BRIX

Skrivelse fra Krigsministeriet til Udenrigsministeriet. 10. September 1945.

KRIGSMINISTERIET.

SLOTSHOLMSGADE 10.

København, den 10. September 1945

A. 4337/4987

TIL UDENRIGSMINISTERIET.

Krigsministeriet har Dags Dato tilskrevet Generalkommandoen saaledes:

»Det meddeles herved, at Krigsministeriet efter derom med Udenrigsministeriet ført Forhandling har bestemt, at Oberstløjtnant af Forstærkningen F. E. W. Toussieng skal forrette Tjeneste som liaisonofficer hos de i Flensborg værende engelske Militærmyndigheder for at bistaa disse ved Samarbejde med det stedlige danske Mindretal.

Under Opholdet i Flensborg erhoder Oberstløjtnanten foruden Vederlag som indkommanderet: I indtil 1 Maaned et Beløb af 43,80 Kr. pr. Dag, svarende til dobbelte Dagpenge for Udstationering i Hjemlandet. 14 Dage efter Oberstløjtnantens Ankomst til Flensborg imødeser Krigsministeriet indsendt direkte en Redegørelse for, hvorledes Oberstløjtnanten har arrangeret sig under Opholdet i Flensborg, med Specifikation af de Udgifter, som Opholdet medfører, hvorefter Ministeriet vil tage Stilling til den Godtgørelse, som herefter vil kunne ydes.

Oberstløjtnanten vil fra Trainafdelingen faa stillet en Personmotorvogn til Raadighed.

Oberstløjtnanten vil, forinden Tjenestens Tiltræden erholde særlig Instruktion fra Udenrigsministeriet angaaende sit Virkefelt. Nævnte Ministerium er herfra anmodet om at ville træffe de nødvendige Foranstaltninger vedrørende eventuel Tildeling af Beløb til Repræsentationsudgifter.«

Hvilket herved meddeles. Krigsministeriet tillader sig at gaa ud fra, at der fra Udenrigsministeriets Side træffes de nødvendige For-

anstaltninger vedrørende Tildeling af Beløb til Repræsentationsudgifter, idet dette Spørgsmaal formenes at være uden for Krigsministeriets Forretningsomraade.

(*sign.*) OLE BJØRN KRAFT

22

*Verbalnote fra Udenrigsministeriet til den britiske Legation
i København. 12. September 1945.*

UDENRIGSMINISTERIET

Referring to the letter of 22nd of August from the Danish Foreign Minister to His Excellency M. A. W. G. Randall the Ministry for Foreign Affairs have the honour to state that the schools in South-Slesvig will start the teaching of children in the first days of September.

It is of the greatest importance that a number of Danish teachers as soon as possible are allowed to go down to Germany in order to assume the work at the schools of the Danish minority.

According to this the Ministry for Foreign Affairs have the honour to ask the Legation to be kind enough to arrange that the people mentioned in the enclosed list as soon as possible get the permit to go to Germany.*

Copenhagen, September 12th, 1945

His Britannic Majesty's Legation,
Copenhagen.

---

* Med Noten fulgte en Fortegnelse over 38 Personer, for hvem der ønskedes Indrejsetilladelse til Sydslesvig.

Under Henvisning til den danske Udenrigsministers Skrivelse af 22. August til Hans Excellence Hr. A. W. G. Randall har Udenrigsministeriet den Ære at meddele, at Skolerne i Sydslesvig agter at paabegynde Undervisningen en af de første Dage i September.

Det er af største Betydning, at et Antal danske Lærere snarest muligt faar Tilladelse til at rejse til Tyskland for at optage deres Arbejde ved det danske Mindretals Skoler.

I Overensstemmelse hermed har Udenrigsministeriet den Ære at anmode Gesandtskabet om at have den Godhed at foranledige, at de Personer, der er opført paa vedlagte Liste, snarest muligt faar Tilladelse til at rejse til Tyskland.*

København, den 12. September 1945

---

* Med Noren fulgte en Fortegnelse over 38 Personer, for hvem der ønskedes Indrejsetilladelse til Sydslesvig.

Note fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.

13. September 1945.

BRITISH LEGATION,
COPENHAGEN.

13th September, 1945

No. 147

MONSIEUR LE MINISTRE,

I have the honour to refer to Mr. Hvass' letter to Mr. Turnbull, No. 7. C. 136 of July 14th,* which enclosed a Memorandum giving details of facilities required for persons desirous of crossing the Danish-German frontier in either direction. This matter was taken up with the British Military Mission here and with H. Q., British Army of the Rhine, and a decision has now been reached as to the categories of travellers who can be granted facilities to cross the frontier. This decision, which represents a relaxation of existing restrictions, has been considered possible in view of the improved security situation in Germany.

2. TRAVEL FROM SOUTH SLESVIG TO DENMARK.

H. Q., British Army of the Rhine, suggests the appointment of a responsible member of the Danish Minority who could handle all applications for travel to Denmark under the new scheme. Such an official should be acceptable to the local British Military authorities and would be expected to make all necessary arrangements for opening and manning his office and for providing stationery etc., as well as for handling applications. It has been agreed that the following categories of persons would be eligible for travel:—

- a. a bona-fide member of the Danish Minority—the criterion will be long standing membership of a recognised Danish association;
- b. resident in the former Danish province of South Slesvig;
- c. in one of the following categories:

---

*Nr. 12.

- I. Priests and Church workers (about 20 including families)
- II. Teachers and staff of schools (about 100 including families)
- III. Journalists (about 30 including families)
- IV. Librarians (about 13 including families)
- V. Prominent members of Danish Associations (about 40)
- VI. Members of Youth Organisations (about 100 Boy Scouts in two teams of 50, going to recreation camps for 14 days)
- VII. Pupils of Secondary and High Schools in Denmark (about 80)
- VIII. Mothers and children under 4 years of age going to recreation homes for about 14 days (about 50 mothers)
- IX. Children from schools and kindergartens going on holidays (about 500)
- X. Old people going for 14 days recreation in Denmark (about 10 groups of 60-80 people each)
- XI. Members of the minority who have been wounded during the war and require medical treatment (fitting of artificial limbs &c.) and recreation at home for war invalids at Sønderhav (about 100)
- XII. Tubercular patients going for treatment under the auspices of the National Association for the Prevention of Tuberculosis (between 20 and 30)
- XIII. Members of the minority who have been in German concentration camps, going on recreational trips (numbers unspecified)

The Danish official would be expected to be responsible for ensuring that the applicants did in fact genuinely belong to such categories. Having done this he would be expected to forward applications to the Port Security Control Officer, Flensburg, and to a Danish Police officer appointed by Mr. Brix, who would jointly consider the applications.

3. TRAVEL FROM DENMARK TO SOUTH SLESVIG.

As regards travel from Denmark to South Slesvig, H. Q., British Army of the Rhine, are prepared to consider applications on their own merits from the following categories:—

- a. Artists, mostly from the Royal Theatre, Copenhagen (about 10);
- b. Lecturers for the Danish Associations;
- c. The Working Committee of the Frontier Association (about 8 persons);
- d. The chairman and certain members of the board of the Danish-Nordic Youth Association (Det unge Grænseværn);
- e. The chairman and two members of the board of the South Jutland Schools Association;
- f. The librarian and one member of the board of the Language Association.

Such applications should be made to the Military Permit Officer of the British Military Mission, Copenhagen, who will refer them to H. Q., British Army of the Rhine.

With regard to persons living close to the frontier (Frontaliers), it has been agreed by H. Q., British Army of the Rhine, that in approved cases these persons will continue to be issued with Military frontier passes under the existing arrangements.

4. PERMITS TO RESIDE IN SOUTH SLESVIG.

So far no decision has been reached in this matter, but the opinion of the Military Government authorities in the area is being obtained and their decision will be forwarded as soon as possible.

5. CROSS-FRONTIER TRAVEL BOTH WAYS.

It is considered by H. Q., British Army of the Rhine, that the question of cross-frontier travel both ways is covered by the existing arrangements for the issue of Frontalier passes.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to you the assurance of my high consideration,

(*sign.*) A. W. G. RANDALL

His Excellency

Monsieur Christmas Møller, Minister for Foreign Affairs.

HR. MINISTER,

Jeg har den Ære at henvise til Hr. Hvass' Brev af 14. Juli til Hr. Turnbull (J. No. 7. C. 136),* hvormed fulgte et Memorandum indeholdende en detailleret Redegørelse for de Lempelser; som ønskes med Hensyn til Passage i begge Retninger over den dansk-tyske Grænse. Dette Spørgsmaal blev taget op med den herværende britiske Militærmission og med den britiske Rhinarmés Hovedkvarter, og der er nu truffet Afgørelse med Hensyn til de Kategorier af Rejsende, som det tillades at overskride Grænsen. Denne Afgørelse, der lempet de bestaaende Restriktioner, skønnedes mulig som Følge af den bedre Sikkerhedstilstand i Tyskland.

2. REJSER FRA SYDSLESVIG TIL DANMARK.

Den britiske Rhinarmés Hovedkvarter foreslaar Udnævnelsen af et ansvarligt Medlem af det danske Mindretal til Behandling af alle Ansøgninger om Indrejse til Danmark i Henhold til den nye Ordning. Den paagældende Tillidsmand maa godkendes af de stedlige britiske Militærmyndigheder, og man gaar ud fra, at han selv træffer alle fornødne Foranstaltninger med Hensyn til Kontor, Personale, Anskaffelse af Kontorrekvisitter m. m. saavel som til at kunne behandle indkomne Ansøgninger. Det er vedtaget, at Personer, hørende til de nedennævnte Kategorier, skal kunne faa Rejsetilladelse:

- a. bona fide Medlemmer af det danske Mindretal (Kriteriet er langvarigt Medlemsskab af en anerkendt dansk Forening),
- b. som er bosiddende i den tidligere danske Provins Sydslesvig,
- c. og som hører til en af nedenstaaende Kategorier:
  - I. Præster og kirkelige Arbejdere (ca. 20 indbefattet Familienmedlemmer).
  - II. Lærere og Skolepersonale (ca. 100 indbefattet Familienmedlemmer).

---

* Nr. 12.

- III. Journalister (ca. 30 indbefattet Familiemedlemmet).
- IV. Bibliotekarer (ca. 13 indbefattet Familiemedlemmer).
- V. Fremstaaende Medlemmer af danske Foreninger (ca. 40).
- VI. Medlemmer af Ungdomsorganisationer (ca. 100 Spejdere rto Hold paa 50, der rejser til Rekreativelejligheder i 14 Dage).
- VII. Elever, der besøger højere Skoler og Folkehøjskoler i Danmark (ca. 80).
- VIII. Mødre med Børn under 4 Aar for ca. 14 Dages Ophold paa Rekreativehjem (ca. 50 Mødre).
- IX. Børn fra Skoler og Børnehaver paa Ferieophold (ca. 500).
- X. Gamle Mennesker paa 14 Dages Rekreativeophold i Danmark (ca. 10 Hold à 60-80 Personer).
- XI. Medlemmer af Mindretallet, som er blevet saaret i Krigen og trænger til Lægebehandling (Paasætning af kunstige Lemmer etc.) og Ophold paa Invalidehjemmet ved Sønderhav (ca. 100).
- XII. Tuberkulosepatienter til Behandling under Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse (20-30).
- XIII. Medlemmer af Mindretallet, som har opholdt sig i tyske Koncentrationslejligheder, paa Rekreativerejser (Antal ikke fastsat.)

Den danske Tillidsmand maa paa eget Ansvar kunne indestaa for, at Ansøgere virkelig tilhører en af disse Kategorier. I bekræftende Fald bør han fremsende Ansøgningerne til Havnesikkerheds-Kontrol-officeren i Flensborg og til en af Hr. Brix udpeget Politiembedsmand, som saa i Fællesskab behandler Ansøgningerne.

3. REJSE FRA DANMARK TIL SYDSLESVIG.

Med Hensyn til Rejse fra Danmark til Sydslesvig er den britiske Rhinarmés Hovedkvarter villig til at overveje Ansøgninger, som i hvert enkelt Tilfælde forekommer velbegrundede, og som falder ind under de nedenstaaende Kategorier:

- a. Kunstnere, i første Række fra det Kongelige Teater i København (ca. 10),
- b. Foredragsholdere til danske Foreninger,
- c. Grænseforeningens Bestyrelse (ca. 8 Personer),

- d. Formanden og et Antal Bestyrelsesmedlemmer for Dansk-Nordisk-Ungdomsforbund (Det Unge Grænseværn),
- e. Formanden og to Bestyrelsesmedlemmer for Sønderjysk Skoleforening,
- f. Bibliotekaren og et Bestyrelsesmedlem for Sprogforeningen.

Ansøgninger bør indgives til Pasofficeren under den britiske Militærmission i København, som videresender dem til Rhinarméens Hovedkvarter.

Med Hensyn til Personer, som er bosat i Grænsens umiddelbare Nærhed (Frontaliers), er den britiske Rhinarmés Hovedkvarter indforstaaet med, at disse Personer i godkendte Tilfælde fortsat forsynes med militære Grænsepas i Overensstemmelse med den bestaaende Ordning.

4. OPHOLDSTILLADELSE I SYDSLESVIG.

En Afgørelse er endnu ikke truffet i saa Henseende; men de stedlige Militærmyndigheder er anmodet om en Udtalelse, og den Afgørelse, de maatte træffe, vil snarest muligt blive meddelt.

5. GRÆNSETRAFIK I BEGGE RETNINGER.

Den britiske Rhinarmés Hovedkvarter mener, at Spørgsmaalet om Grænsetrafikken i begge Retninger er løst gennem de gældende Bestemmelser om Udstedelse af Grænsepas.

Jeg benytter denne Anledning til paany at forsikre Dem, Hr. Minister, om min udmærkede Højagtelse,

A. W. G. RANDALL

UDENRIGSMINISTEREN (Christmas Møller): Jeg vil gerne begynde med at takke det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen for den Forespørgselstale, han holdt her, hvoraf jeg forstaaer, at det ærede Medlem og hans Parti ved Siden af de offentlige Tilkendegivelser, som har kunnet gives, og ved Siden af de Redegørelser, som fra Tid til anden er givet i Det udenrigspolitiske Nævn, har ment det rigtigt af Hensyn til Roen i Landet, for at man kunde være sikker paa, at alt paa dette Omraade var, som det skulde være, at stille en saadan Forespørgsel, og jeg vil gerne have Lov at besvare denne Forespørgsel i den samme Aand, i hvilken den er stillet, saaledes som det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen motiverede den.

Forespørgselen falder, saaledes som den er stillet, i 2 Afsnit, som der ogsaa er nogen Grund for mig til at dele den i, nemlig i Tiden før og Tiden efter 5. Maj 1945, før og efter Befrielsesdagen. Endvidere kan jeg maaske have Lov til at sige, at hele det Emne, vi her berører, kan deles i tre skarpt afsondrede Dele, idet jeg gerne vil gøre min Besvarelse saa fyldig som muligt, nemlig Spørgsmaalet om, hvilke Foranstaltninger der er foretaget med Hensyn til sønderjyske Krigsfanger, hvilke Foranstaltninger der er foretaget over for Flygtningeproblemet i Sydslesvig, herunder ogsaa andre Foranstaltninger, som f. Eks. den, at man skulde flage med det slesvig-holstenske Flag, og endelig det, som det ærede Medlem var mest inde paa, selve Spørgsmaalet om Stillingen i Sydslesvig og de Foranstaltninger, der kunde iværksættes deroverfor.

Jeg vil gerne have Lov til at udtale mig ikke blot paa egne Vegne, men naar jeg i Dag indtager den ansvarsfulde Stilling som Udenrigsminister, saa maa jeg naturligvis ogsaa have Lov at tage med derunder det Arbejde, som jeg maatte have udført eller have undladt at udføre i den Tid, jeg arbejdede som Formand for Det danske Raad, og herunder ogsaa tage med det Arbejde, som fra dansk Side, saaledes som jeg kender det bedst, blev udført af den

danske Gesandt i London og blev udført ogsaa fra Danish Military Mission's Side under Ledelse af Oberstløjtnant Hvalkof og Legationsraad, nu senere udnævnt til Gesandt, Oberstløjtnant Gustav Rasmussen før den 5. Maj. Jeg kan hertil føje det Arbejde, som adskillige andre Legationer, ganske særlig vor Legation i Washington under Minister Kauffmanns Ledelse, har udført.

Jeg kender naturligvis Arbejdet i London bedst, og jeg vil gerne sige, at det altid har været vor Bestræbelse, baade Grev Reventlows, min og Det danske Raads, paa enhver mulig Maade at gøre opmærksom paa det slesvigske Spørgsmaal, rent historisk naturligvis at gøre opmærksom paa det nordslesvigske Spørgsmaal og den Betydning, dette havde, men ogsaa at gøre opmærksom paa, alt efter som Kri-gen marcherede frem, som Forholdene formede sig efter D-day, 6. Juni 1944, da de allierede Tropper kunde marchere op gennem Belgien og Holland ind i Tyskland og jo ogsaa havde en direkte Pil mod Holsten, Slesvig og Danmark, at man dèr kunde møde et Problem med det danske Mindretal Syd for Grænsen og Spørgsmaalet om det tyske Mindretal i Nordslesvig. Jeg har Lov til at sige, at det altid har været vor Bestræbelse, alle de Faktoreres Bestræbelse, som havde Pligt til at handle, at gøre opmærksom paa dette Forhold, klargøre, hvorledes det laa, og ogsaa være opmærksom paa, allerede fra et meget tidligt Tidspunkt, at der kunde være dansksindede Medborgere med tysk Statsborgerret, som kunde falde i allieret Krigsfangenskab.

Og jeg har her Lov til at sige, at allerede inden den 5. Maj 1945 lykkedes det f. Eks. ved forenede Anstrengelser – naturligvis i ganske særlig Grad fra Gesandtskabets Side – at faa en særlig Behandling af de ikke saa forfærdelig mange Krigsfanger, tilhørende det danske Mindretal Syd for Grænsen, som vi blev gjort opmærksom paa, og at faa dem hjulpet saa godt, som det overhovedet var os muligt.

Altsaa, i alle de Spørgsmaal, hvor der kunde være Tale om at give det danske Mindretal Syd for Grænsen i Tiden umiddelbart før den 5. Maj en saa god og hjælpsom Behandling som muligt, tror jeg at have Lov til at sige, at dèr har vi ogsaa gjort, hvad vi kunde. Man

har naturligvis – saaledes som man ogsaa havde Ret til det – gjort opmærksom paa, hvorledes Afstemningen faldt ud i 1920, hvorledes Forholdet var i Aarene fra 1920 til 1939, hvorledes Udviklingen af alting var, og jeg tror ikke, der kan – hvad jeg heller ikke tror, det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen ønskede – rejses nogen som helst Bebrejdelse for, at der ikke er givet den mest objektive og redelige Redegørelse for Forholdene. Jeg føler mig ogsaa i nøje Overensstemmelse med den højtærede Ordfører, navnlig naar jeg lagde Mærke til, hvorledes han adskillige Gange i sin Ordførertale understregede Stillingen for det danske lille Mindretal Syd for Grænsen meget stærkt.

Det var det første Spørgsmaal: Er der inden 5. Maj af dem, man kunde kræve det af, gjort et Arbejde for at hjælpe det paagældende Mindretal bedst muligt, og ogsaa for, at de allierede Tropper, i dette Tilfælde de britisk-amerikanske Tropper, skulde have noget Kendskab til Forholdene, naar de, hvad man maatte formode, rykkede ind i Danmark? Nu kommer saa Spørgsmaalet efter 5. Maj, hvor en Regering var dannet, og en ansvarlig dansk Regering kunde tage fat paa Spørgsmaalet. Man vil utvivlsonst forstaa, at det ikke er muligt for mig i Enkeltheder at gøre Rede for, hvor mange Samtaler, Henvendelser og Noter af den ene eller den anden Art, Udenrigsministeriet har haft og afsendt for at hjælpe paa disse Forhold. Jeg har adskillige Gange, hvad Medlemmer af Det udenrigspolitiske Nævn vil vide, i dette gjort Rede for det Arbejde, der er udført, men det vil ikke være muligt, og heller ikke vil noget Medlem af det høje Folketing forlange, at jeg i Enkeltheder skulde sige, hvor mange Henvendelser der er rettet til de allierede Myndigheder, og angive det nøjere Indhold af disse; Regeringen har fra Starten været opmærksom paa, at der paa dette Omraade var en naturlig og rimelig Opgave at løse.

Da Forholdene var faldet en Smule til Ro – det høje Ting maa erindre, hvor vanskeligt og kaotisk alting laa i de første Dage og Uger –, fik den højtærede Statsminister og jeg, iøvrigt med Medlem af Landstinget Hr. Jepsen Christensen som Formidler – og hermed startedes det Arbejde, der skulde udføres –, et Møde her i Kø-

benhavn med Repræsentanterne for det danske Mindretal. Allerede ved dette Møde, hvor man behandlede hele Spørgsmaalet om Mindretallets Stilling, blev man enig om, at Mindretallet skulde give en Redegørelse for de Ønsker, Mindretallet havde, hvilke det saa skulde være den danske Regerings og altsaa ganske særligt min Opgave at føre videre over for de allierede Myndigheder. Denne Redegørelse fik vi, afsendt fra Flensborg den 8. Juni.

Allerede inden vi modtog denne Skrivelse, havde vi – det har jeg Lov til at sige – haft Forhandling med de allierede Myndigheder, man skulde henvende sig til – paa dette Tidspunkt var det SHAEF, altsaa Supreme Headquarter of Allied Expeditionary Forces, som havde Magten ikke blot her i Landet, men ogsaa i Slesvig –, og under 4. Juni modtog vi en Skrivelse, i hvilken man havde givet Tilsagn om, at man vilde gøre, hvad man kunde for at undgaa Rekviritionering af Danskes Ejendom, undlade at anvise dansk Arbejds-kraft til mere ubehagelige Opgaver, søge at udnævne Danske til administrative Stillinger, hvor dette maatte være ønskeligt, og iøvrigt opmuntre til al dansk national Virksomhed, saaledes at der altsaa indleddedes med, kan jeg sige, et Arbejde, som talte for, at man vilde kunne give det danske Mindretal, der var lige saa allieretsindet som og havde haft en meget vanskeligere Stilling end saa mange andre, som er danske, en saa god Stilling som muligt.

I den omtalte Skrivelse af 8. Juni fra det danske Mindretal bad man om Frigørelse og Hjemsendelse af danske, sydslesvigske unge, som opholdt sig blandt tyske Soldater; man bad om, at der kunde blive givet et Legitimationskort – man udstedte iøvrigt med stor Forsigtighed en vis Autorisation –, at der skulde gives Hjælp paa mangfoldige Maader til Rejser nord- og sydpaa over Grænsen, og at man kunde faa Lærere, Biblioteksfolk, Præster og mange andre stillet til Raadighed; man bad endvidere om, at der skulde være Mulighed for at sende dansk Ungdom fra Sydslesvig til danske Efterskoler, Højskoler og Fagskoler, at man kunde undgaa Beslaglæggelse af Mindretallets Ejendom, og at man kunde faa Lejlighed til at udgive en Brochure paa Engelsk om Sydslesvig, som man kunde uddele til de engelske Besættelsestropper, og endelig, at der blev

draget Omsorg for, at Flygtningenes Hjemsendelse fra Danmark ikke maatte komme til at belaste Sydslesvig, som i Forvejen havde et meget stort Flygtningekontingent. Jeg tror, man kan sige, at i Skrivelsen af 8. Juni, som var en Følge af den Sammenkomst, Statsministeren og jeg havde haft allerede den 30. Maj, var Grundlaget lagt for Mindretallets Ønsker.

Maa jeg, uden at jeg skal gaa i Enkeltheder om de Forhandlinger, der er ført, først med SHAEF og de militære Myndigheder, og dernæst efter at SHAEF er blevet ophævet, med de to Gesandter, den engelske og den amerikanske Minister, sige, at man fra den danske Regerings Side og fra Udenrigsministeriets Side paa ethvert Tidspunkt har gjort, hvad man overhovedet kunde, for at faa de Ønsker, som det danske Mindretal Syd for Grænsen har stillet, opfyldt, og at vi overmaade mange Gange har rettet mundtlig og skriftlig Henvendelse til de paagældende Myndigheder, for at man skulde opfylde de Ønsker, som vi delte med det danske Mindretal.

Nu tror jeg, man maa være klar over, at Stillingen er den, at det for fremmede er temmelig vanskeligt at forstaa Forholdene i Sydslesvig. Lad mig sige det saaledes: Jeg lagde Mærke til, da jeg var dernede, at det forekom adskillige Soldater underligt, at der jo kunde være en tysk Statsborger, med tyske Papirer naturligvis, tilhørende det danske Mindretal, som vi betragtede som aldeles fortrinlig national, og den næste Dag mødte de en dansk Statsborger med danske Papirer, som var en flygtet Nazi eller en flygtet dansk Hipomand eller hvem det nu var, som de fik at vide var noget af det mest skammelige, der eksisterede. Dette var for den almindelige fremmede Soldat maaske ikke saa forfærdelig nemt at forstaa, og jeg var derfor fuldkommen klar over, at hvis man skulde opnaa at komme virkelig frem med Hensyn til alle de Spørgsmaal, som vedrører de Vanskeligheder, der foreligger i Sydslesvig, vilde det være nødvendigt, dels at man kom derned selv for at tale med de paagældende Myndigheder og undersøge, hvad der kunde gøres, dels, hvilket jeg ogsaa fik Forslag om fra Overborgmester I. C. Møller engang i Juli Maaned, at man ansatte en Liaison-Officer, som kunde gaa ind imel-

lem det danske Mindretal, den danske Myndighed dernede og de engelske Besættelsesmyndigheder.

Som det høje Ting vil vide – ej heller her tror jeg, det vil være formaalstjenligt at gaa i Enkeltheder –, gjorde jeg mig i Juli-August Maaned de største Anstrengelser for at komme til Flensborg, og det lykkedes at faa Lov til at foretage en Rejse til Flensborg den 16.-17. August. Jeg fik derved Lejlighed til at føre en indgaaende Samtale med Repræsentanterne for det danske Mindretal, som jeg jo kendte godt personligt allerede fra Kampene i 1918-20 og gennem de 25 Aar, der er gaaet siden. Jeg fik Lejlighed til at tale med Repræsentanter for tyske Statsborgerkredse, som ønskede at tale med en dansk Regeringsrepræsentant, og ikke mindst fik jeg Lejlighed til at tale med den britiske Kommandant, Brigadergeneral Churcher, hos hvem jeg mødte den største Venlighed og den største Villighed til at søge at ordne Forholdene saa godt som overhovedet muligt. Ogsaa under dette Besøg var jeg klar over, at saa længe der vilde være en militær Besættelse – den samme Opfattelse mødte jeg iøvrigt hos de diplomatiske Kredse her i Byen –, vilde det være nødvendigt at faa en Forbindelsesofficer, en Liaison-Officer, mellem de afgørende Faktorer i Flensborg og Sydslesvig. Tingene gaar jo ikke altid saa hurtigt, som man kunde ønske. Det er jo ikke alle her i Verden, der har lige travlt, og det gaar altsaa ikke lige stærkt altid, og derfor har dette, som saa meget andet, taget nogen Tid. Vi har nu faaet udnævnt Oberstløjtnant Toussieng til Forbindelsesofficer med Station i Flensborg, saaledes som det allerede har været meddelt Offentligheden. Jeg tror, ligesom min Kollega, den højtærede Forsvarsminister, som naturligvis i første Række har udpeget ham, at han møder med særdeles gode Forudsætninger for at paatage sig denne ikke lette Opgave.

Dernæst vil jeg gerne sige, at man maa ogsaa forstaa en anden Aarsag til, at disse Opgaver har taget nogen Tid. Jeg forstaaer meget godt, at Offentligheden paa begge Sider af Grænsen har kunnet være utaalmodig. Jeg vilde nødigst af alt – og har maaske Lov til at sige det med det Arbejde, som har præget mig igennem de Aar, jeg har deltaget i offentlig Virksomhed – have, at man skulde tro, at den

danske Regering eller det af mig ledede Udenrigsministerium blot havde siddet med korslagte Arme og intet som helst foretaget sig. Man maa forstaa, at det maa tage sin Tid.

Der er altsaa de tre Spørgsmaal: De sønderjyske Krigsfanger, Spørgsmaalet om Personer tilhørende Mindretallet i tyske Uniformer og Spørgsmaalet om de mange Flygtninge, der var i Sydslesvig, og saa den Række af Spørgsmaal, som Sydslesvigs Danskhed ønsker løst for at fremme det kulturelle Arbejde.

Med Hensyn til de sønderjyske Krigsfanger kan jeg sige, at det er lykkedes, saaledes som det ogsaa for nogle Dage siden har været meddelt, at skaffe Ret til at undersøge, hvor der er Krigsfanger med tysk Statsborgerret tilhørende det danske Mindretal, for at disse skulde kunne komme hjem, og der gøres, hvor vi har vore Repræsentationer, et stort Arbejde nu, for at dette kan ske.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om at faa Personer af dansk Anskuelse, som er i tysk Uniform, ud af Uniformen, kan jeg oplyse, at det er lykkedes i nogle Tilfælde, jeg tør ikke sige i alle Tilfælde, men det er i hvert Fald lykkedes at faa et ikke ringe Antal fri.

Det næste Spørgsmaal er Spørgsmaalet om det meget store Antal Flygtninge, som befinder sig i Sydslesvig, og herom skal jeg sige, at da jeg var i Flensborg, var det ikke muligt at faa opgivet noget bestemt Tal, og jeg antager, at de Kredse, jeg var i Forbindelse med, ikke vidste noget konkret. Der blev nævnt fra 100.000 helt op til 300.000 Flygtninge i denne meget lille Landsdel med vel ikke engang 300.000 Indbyggere i normale Tider, altsaa, som det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen ganske rigtigt fremhævede, en uhyre Belastning.

Uden at kende Enkelthederne nøje tror jeg at turde sige, at er Forholdene vanskelige og svære i Sydslesvig, saa er de endnu værre i Holsten, hvoraf man let vil kunne forstaa, at dette at faa Flygtningene fra andre Dele af Tyskland ud af Sydslesvig er et overmaade vanskeligt Problem, og vi ved da ogsaa her fra vort eget Land, hvorledes de 200.000-300.000 Flygtninge, som vi har siden Krigens Afslutning, er et vanskeligt Problem. Vi ved, hvorledes vi Gang paa Gang har behandlet Spørgsmaalet om at faa dem ud af Danmark

og tilbage til de Steder, hvor de hører hjemme. Ikke mindre end 96 pCt. af dem hører hjemme i den østlige Del af Tyskland eller i Østpreussen, og det har til Dato ikke været muligt at opnaa et Resultat med Hensyn til Hjemsendelsen af dem hverken sydpaa gennem Slesvig, hvilket vi vel heller ikke skulde forsøge, eller østpaa eller sydøst paa med Skib til nordtysk Havn i det russisk besatte Omraade, hvor det var rimeligt at sende dem hen.

Paa samme Maade som det har været meget vanskeligt eller umuligt for os at naa noget Resultat med Hensyn til de Flygtninge, der befinder sig her i Landet, hvor vi dog kan tale med mere Myndighed, er det naturligvis overmaade vanskeligt for os at faa noget gjort med de Flygtninge, der er i Sydslesvig, fordi de i hvert Fald skal igennem Omraader, der maaske har det særlig haardt. Vi har ikke faaet noget Resultat endnu, men jeg har Lov til at sige til det ærede Medlem, at dette Spørgsmaal adskillige Gange er fremhævet over for de Myndigheder, som Udenrigsministeriet kan sætte sig i Forbindelse med.

Da Meddelelsen kom om, at det slesvig-holstenske Flag skulde bruges paa en Maade, som var ganske overordentlig udæskende, ikke blot for det danske Mindretal, men ogsaa for betydende tyske Kredse i Slesvig, gjorde Udenrigsministeriet straks opmærksom paa Forholdet, og søgte at influere paa det, saaledes at de britiske Myndigheder vilde forhindre det.

Med Hensyn til alle de Spørgsmaal, som har været nævnt af, maa jeg kalde det, praktisk Karakter, Spørgsmaalet om Grænsetrafikken, Spørgsmaalet om at faa unge Sydslesvigere paa Højskole i Danmark, Spørgsmaalet om at faa Personer fra Danmark som Lærere, som Præster o. lign. til Sydslesvig, kan jeg oplyse, at alle disse Spørgsmaal arbejdes der med og naas der fra den ene Uge til den anden ogsaa Resultater med. Jeg vil ikke have Ret til her at gaa i Enkeltheder, men sige, at jeg føler mig overbevist om, at en Række af de Ønsker af denne mere praktiske Karakter, som kan hjælpe Mindretallet i dets kulturelle Arbejde, vil Tid efter anden blive opfyldt, og jeg kan forsikre det ærede Medlem, de ærede Forespørgere og det høje Ting om, at man fortsat fra Udenrigsministeriets

Side vil gøre, hvad man overhovedet kan, for at hjælpe med Hensyn til disse rimelige og naturlige Kravs Gennemførelse.

Jeg maa endvidere have Lov til at sige, at baade hos Brigadergeneral Churcher og hos den engelske Minister – vi har ogsaa forhandlet Spørgsmaalet hos den amerikanske Minister, som naturligt var, da S.H.A.E.F. var en kombineret Organisation – har vi mødt den største Forstaaelse og Vilje til at hjælpe os, men man maa ogsaa forstaa, at det maa tage sin Tid. Jeg gentager, at jeg forstaa Utaalmodigheden, men jeg maa ogsaa tilføje, at det er ikke mere end 4 Maaneder og 14 Dage siden, at Arbejdet kunde begynde.

Naar Grænsen for Eksempel en Overgang var næsten hermetisk tillukket, er det virkelig meget vanskeligt at protestere skarpt derimod. Hvis man siger til os: det er nødvendigt for at fange Krigsforbryderne, at de ikke skal komme nordpaa og finde Skjulested i Danmark, eller de, der er her, ikke skal kunne stikke ned til Tyskland, at have denne meget skarpe og stærke Kontrol, saa tror jeg, jeg er i Overensstemmelse med, jeg vil ikke sige det høje Tings Flertal, men med saa at sige alle Medlemmer i det høje Ting, naar jeg vil hævde det Synspunkt, at vi naturligvis paa dette Omraade maa hjælpe dem, der har Ansvar, bedst muligt for at finde Krigsforbryderne og for at saadanne Foranstaltninger kan gennemføres.

Man maa heller ikke være blind for, at den dansk-tyske Grænse er ikke det eneste Sted, hvor der er Grænse mellem Tyskland og andre Lande. Selv om det maaske var muligt hos os at gennemføre Foranstaltninger, fordi det var lettere og rimeligere at gøre det, kunde dette skabe Præcedens eller skabe Krav andre Steder Tysklands Omraade rundt, hvor man nødtigt vilde eller maaske slet ikke kunde gennemføre de samme Lettelser, som man mente kunde være rimelige for os.

Ud fra disse Betragtninger har det været nødvendigt at vise en vis Taalmodighed. Jeg forstaa udmærket godt, hvor vanskeligt det har været. Men naar det ærede Medlem og hans Parti spørger, om jeg vil redegøre for de Skridt, jeg har foretaget og agter at foretage til Betryggelse af det danske kulturelle Arbejde i Sydslesvig, kan jeg svare, at vi har saa at sige lige fra den første Befrielsesdag søgt

at gøre, hvad vi kunde, for at Forbindelsen mellem de danske nationale Kredse hos det lille Mindretal, som det ærede Medlem kaldte det, i Sydslesvig og Moderlandet skulde blive saa stærk som mulig, og at vi i enhver Henseende fortsat fra Udenrigsministeriets og min Side og fra Regeringens Side vil gøre, hvad vi kan, for at betrygge det kulturelle Arbejde i Sydslesvig bedst muligt.

Den ærede Ordfører for Forespørgerne stillede derefter det Spørgsmaal, om jeg vil give Tinget Meddelelse om, hvilken Orientering der er givet de allierede Magter om Danmarks Interesser i Sydslesvig. Om dette vil jeg gerne sige følgende.

Det ærede Medlem sagde selv, at hvorledes Spørgsmaalet til sin Tid skulde ordnes for dette lille Mindretal, kunde man ikke sige noget om i Dag, det ønskede han heller ikke, at jeg skulde svare paa. At det skulde have Lov til at leve sit eget nationale Liv, kan der ikke være to Meninger om, det er vi enige om; og at Ungdommen ikke for tredie Gang skal kaldes til Kamp for en Sag, som ikke er deres, kan der naturligvis heller ikke være Tvivl om. Men om dette andet Spørgsmaal vil jeg gerne sige, at hvor jeg har orienteret Repræsentanter for de allierede Magter, hvad enten det var ude eller det var deres Repræsentationer her, har jeg altid, tror jeg, loyalt og aabent gjort Rede for, hvorledes Stillingen har været gennem Aarene for de Danske Syd for Grænsen. Jeg har givet Udtryk for, hvad der stod i Trontalen om den nuværende Regerings Opfattelse med Hensyn til Grænsen, men har naturligvis sagt, saaledes som det ærede Medlem ogsaa tilføjede, at de ændrede Forhold bevirker, at man i Danmark maa tage hele Problemet om de to Mindretals Stilling op til Drøftelse. Jeg har, hvad der har været offentligt meddelt, givet Udtryk for, at jeg maatte forvente, og Danmark maatte forvente, at i det Øjeblik, Kielerkanalspørgsmaalet skulde drøftes og der skulde skabes en international Zone omkring Kielerkanalen, var dette et Spørgsmaal, som var saa vigtigt og betydningsfuldt og havde en saa stor Interesse for Danmark, at jeg som sagt maatte forvente, at Danmark blev taget med paa Raad. Jeg har, hvad jeg ogsaa har redegjort for andet Steds, aldrig kunnet faa nogen Besked om, hvorvidt Kielerkanalen og dens fremtidige Skæbne har været

drøftet paa de afgørende Møder i det sidste Aar eller to, men er nærmest af den Opfattelse, at den ikke har været det. Jeg maa ogsaa gaa ud fra, at det høje Ting er enigt i, at Danmark som en allieret Nation har Lov til at forlange, at vi bliver taget med paa Raad, naar et Spørgsmaal af en saadan Vigtighed ogsaa for os skal drøftes.

Jeg har, naar jeg har givet denne nøgterne, haaber jeg, og objektive Redegørelse for Forholdene i 1864, fra 1864 til 1914, Krigen 1914-18 og Afgørelsen 1918-20, altid skarpt tilkendegivet, som jeg ogsaa har gjort det offentligt, at det var det danske Folks og hele det danske Folks varme Ønske at hjælpe dette sit Mindretal og disse vore Landsmænd Syd for Grænsen, saaledes som vi gjorde det fra 1864 til 1914 med den store danske Folkegruppe Syd for Kongeaen, og saaledes som vi gjorde det fra 1920 til 1939 med det danske Mindretal Syd for Skelbækken. Men jeg har altid tilføjet i Overensstemmelse med den Politik, som er kendt, at det danske Folk ønsker at fortsætte sin Tilværelse som den Nationalstat, det har været, er og vil være.

25

Note fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København.

26. September 1945.

Copenhagen, September 26, 1945

MONSIEUR LE MINISTRE,

I have the honour to acknowledge the receipt of your note No. 147 of the 13th inst. in which you inform me of the decision arrived at as to the categories of travellers who can be granted facilities to cross the Danish-German frontier in the interest of the Danish minority in South Slesvig. I wish to express to you my sincere thanks for the interest you have taken in this matter and for your valuable help.

I venture to hope in due course to be informed of the decision which may be reached with regard to the question of permits to enter into and reside in Germany for Danish clergymen, teachers etc. who are to take up work amongst the Danish minority in South Slesvig and avail myself of this opportunity to renew to you, Monsieur le Ministre, the assurance of my high consideration.

(*sign.*) J. CHRISTMAS MØLLER

His Excellency

Monsieur A. W. G. Randall, His Britannic Majesty's Minister,
Copenhagen.

OVERSÆTTELSE

København, den 26. September 1945

HR. MINISTER,

Jeg har den Ære at anerkende Modtagelsen af Deres Note Nr. 147 af 13. ds., hvorved De meddeler mig den Afgørelse, som er truffet med Hensyn til de Kategorier af Rejsende, der kan opnaa Tilladelse til i det danske Mindretal i Sydslesvigs Interesse at overskride den dansk-tyske Grænse. Jeg beder Dem modtage min oprigtige Tak for den Interesse, De har vist denne Sag og for Deres værdifulde Støtte.

Jeg tillader mig at forvente til sin Tid at maatte erholde Underretning om den Afgørelse, der træffes vedrørende Spørgsmaalet om Indrejse- og Opholdstilladelse i Tyskland for danske Præster, Lærere m. v., som skal tage et Arbejde op indenfor det danske Mindretal i Sydslesvig, og jeg benytter Lejligheden til, Hr. Minister, paany at forsikre Dem om min udmærkede Højagtelse.

J. CHRISTMAS MØLLER

*Notits. Samtale mellem Udenrigsministeren og Generallojtnant
Sir Evelyn Barker. 2. Oktober 1945.*

Den 2. Oktober 1945

Udenrigsministeren fremhævede overfor General Barker, at man fra dansk Side gerne vilde have alt muligt gjort for at hjælpe vore Landsmænd, og herunder berørtes ogsaa Spørgsmaalet om Mad til det danske Mindretal. Generalen mente, at man kunde faa Lov til at sende de Madpakker, man vilde.

Udenrigsministeren lagde Generalen meget indtrængende paa Sinde, at det gjaldt om at undgaa at faa flere Flygtninge til Sydslesvig. Paa dette Omraade var det efter Generalens Mening endnu ikke muligt at give noget Løfte.

Udenrigsministeren spurgte endvidere, om der var Mulighed for at faa Administrationen af Slesvig-Holsten delt, saaledes at der blev en Administration for Slesvig og en anden for Holsten. Dette troede Generalen ikke, men det var et af de Spørgsmaal, man vilde overveje; i Øjeblikket var hele Spørgsmaalet et rent militært og et rent praktisk Spørgsmaal: at sørge for, at saa faa Mennesker som muligt frøs ihjel til Vinter.

Note fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.
2. Oktober 1945.

BRITISH LEGATION,
COPENHAGEN.

2nd October, 1945
No. 176

MONSIEUR LE MINISTRE,

I have the honour to refer to my Note No. 147 of the 13th September regarding the grant of facilities for crossing the German-Danish frontier.

2. In paragraph 4 of my Note I informed Your Excellency that no decision had yet been reached with regard to your request that permits to reside in South Slesvig should be granted to certain categories of persons, but that the opinion of the Military Government authorities in the area was being obtained.

3. The British Military authorities have now agreed to grant permits to reside in South Slesvig to persons in the following categories to the number stated:—

- 2 new priests.
- 10 new teachers.
- 3 new female kindergarten teachers.
- 3 journalists.
- 3 assistant librarians.

4. As regards the 10 new teachers, I have the honour to refer to Note No. 7. Z. 14 of the 12th September from the Ministry of Foreign Affairs, requesting permission for 38 school teachers to go to Germany, to teach in the Danish minority schools. As the number of teachers for whom permits were originally requested in Mr. Hvass's letter of 14th July to Mr. Turnbull, was only 13 (10 new teachers and 3 new kindergarten teachers), the military authorities are only able to issue 13 permits at present. They will therefore be grateful if the Danish Government will inform them to which of

the persons named in the list enclosed in your Ministry's Note of the 12th September these permits should be issued. Application for the permits should be made to the Military Permit Officer at Dagmarhus. Meanwhile authority is being sought for the grant of permits to the remaining 25 teachers.

5. In Mr. Hvass's letter of the 14th July permission was also asked for 50 Danish farming personnel to reside in Slesvig for agricultural purposes. The Military authorities regret that they are unable to agree to this suggestion, since there are already many hundreds of unemployed agricultural workers in the area, who should, they think, be more than sufficient to meet the needs of local farmers. The local Danish authorities are understood to have agreed that the case for importing Danish labour is not very strong, and have now suggested that a limited number of Danish experts should be allowed to visit Danish and Danish minority farms from time to time, with a view to intensifying production. The Military authorities have therefore agreed to issue permits to such experts up to a total of 10 in number.

6. Mr. Hvass's letter of 14th July also requested permission to reside in South Slesvig for commercial and industrial purposes for between 20 and 40 Danish citizens. Before examining this request the British Military authorities would be grateful for further information with regard to the persons for whom these permits are required. It is not clear, for example, whether they are intended to replace persons who for one reason or another have been obliged to relinquish their employment, or whether it is intended to create new posts for them.

I avail myself of this opportunity, Monsieur le Ministre, to renew to you the assurance of my high consideration.

(*sign.*) A. W. G. RANDALL

His Excellency

Monsieur Christmas Møller, Royal Danish Ministry of Foreign Affairs, Christiansborg.

HR. MINISTER,

Jeg har den Ære at henvise til min Note No. 147 af 13. September vedrørende Tilstaaelse af Lettelser med Hensyn til Overskridelser af den tysk-danske Grænse.

2. I min Notes Afsnit 4 meddelte jeg Deres Excellence, at der endnu ikke var bleven truffet nogen Afgørelse med Hensyn til Deres Ønske om, at Bosættelsestilladelse i Sydslesvig maatte gives visse Kategorier af Personer, men at Militærmyndighederne i Omraadet var blevet afæsket en Udtalelse i Sagen.

3. De britiske Militærmyndigheder er nu gaaet ind paa at give Bosættelsestilladelse i Sydslesvig til det nedennævnte Antal Personer hørende til de følgende Kategorier:

- 2 nye Præster
- 10 nye Lærere
- 3 nye Børnehavelærerinder
- 3 Journalister
- 3 Biblioteksassistenter.

4. Med Hensyn til de 10 nye Lærere har jeg den Ære at henvise til Udenrigsministeriets Note No. 7. Z. 14 af 12. September, hvori anmodes om, at der gives Tilladelse til, at 38 Skolelærere maa rejse til Tyskland for at undervise i de danske Mindretalsskoler. Da Antallet af Lærere, for hvilke der oprindeligt i Hr. Hvass' Brev af 14. Juli til Hr. Turnbull søgtes om Indrejsetilladelse, kun udgjorde 13 (10 nye Lærere og 3 nye Børnehavelærere), er Militærmyndighederne i Øjeblikket kun i Stand til at udstede 13 Indrejsetilladelser. De vil derfor sætte Pris paa den danske Regerings Meddelelse om, til hvilke af de Personer, der er optaget paa den Liste, som medfulgte Udenrigsministeriets Note af 12. September, disse Indrejsetilladelser vil være at udstede. Ansøgninger om Indrejsetilladelse indgives til »the Military Permit Officer« i Dagmarhus. I Mellemtiden søges Indrejsetilladelse udvirket for de resterende 25 Lærere.

5. I Hr. Hvass' Brev af 14. Juli ansøgte der ogsaa om Opholdstilladelse i Sydslesvig for 50 danske Landbrugsmedhjælpere til Beskæftigelse ved Landbruget. Militærmyndighederne beklager, at de er ude af Stand til at tage denne Henstilling til Følge, da der i Omraadet allerede findes mange Hundrede ubeskæftigede Landarbejdere, som efter deres Mening skulde være mere end tilstrækkelige til at fyldestgøre de stedlige Landmænds Behov. De danske Myndigheder paa Stedet skal have indrømmet, at Argumenterne for Indførsel af dansk Arbejdskraft ikke er synderlig stærke, og de har nu henstillet, at der gives Tilladelse til, at et begrænset Antal danske Sagkyndige med en Forøgelse af Produktionen for Øje fra Tid til anden maa besøge Gaarde tilhørende Danske og Medlemmer af det danske Mindretal. Militærmyndighederne er derfor gaaet ind paa at give Indrejsetilladelse til saadanne Sagkyndige i et Antal af indtil 10.

6. I Hr. Hvass' Brev af 14. Juli ansøgte der ogsaa om Opholdstilladelse i Sydslesvig for mellem 20 og 40 danske Statsborgere, der skulde beskæftiges ved Handel og Industri. Forinden videre foretages, vilde de britiske Militærmyndigheder sætte Pris paa at modtage yderligere Oplysninger med Hensyn til de Personer, for hvem saadan Opholdstilladelse ønskes. Det er f. Eks. ikke klart, om det er Hensigten, at de skal erstatte Personer, som af en eller anden Grund er bleven nødt til at opgive deres Stilling, eller om det er Hensigten at oprette nye Stillinger til dem.

Jeg benytter denne Anledning, Hr. Minister, til paany at forsikre Dem om min udmærkede Højagtelse.

A. W. G. RANDALL

Hans Excellence

Hr. Christmas Møller, Det kgl. danske Udenrigsministerium,
Christiansborg.

*Udenrigsministerens Udtalelser i Folketinget under Finanslovsdebatten,
forsaauidt angaar Sydslesvig. 5. Oktober 1945.*

UDENRIGSMINISTEREN (Christmas Møller): .....

Jeg vender mig derefter til det sidste, jeg har at gøre nogle Bemærkninger om, det sydslesvigske Spørgsmaal, saaledes som dette er fremført af adskillige ærede Medlemmer, og jeg haaber, at mine Udtalelser kan blive paa samme høje Niveau, uden Hensyn til Valgdag el. lign., som de ærede Medlemmers Udtalelser.

Det er jo ikke saa forfærdelig længe siden, vi her i det høje Folketing havde en Drøftelse angaaende Regeringens slesvigske Politik. Min Erindring om denne Drøftelse er, at man fra alle Sider anerkendte det Arbejde, som er udført fra Regeringens Side for at skabe saa trygge Vilkaar som overhovedet muligt for vore sydslesvigske Landsmænd. Det undrer mig derfor ikke saa lidt, at man atter tager Diskussionen op, og navnlig at det ærede Medlem Hr. Gram taler om den uforstaaelige Passivitet, som er udvist fra Regeringens Side. Det maa altsaa være efter den Debat, der har fundet Sted, at denne Passivitet skulde være blevet udvist, for ved den Lejlighed udtalte det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen sin absolute Tilfredshed med det Arbejde, som var udført. Det ærede Medlem, Hr. Søren P. Larsen, Venstres Ordfører, talte jo Gang paa Gang om, hvorledes man skulde klare Stillingen for dette meget lille Mindretal; nu i Dag taler det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram ogsaa om det lille Mindretal Syd for Grænsen.

Siden vi drøftede dette Spørgsmaal sidst, har vi – og jeg holder mig her stadig til de rent praktiske Foranstaltninger, der er foretaget – fortsat navnlig over for den engelske Minister, fordi det er en engelsk Besættelse, det drejer sig om, gjort opmærksom paa Mindretallets Ønsker, og jeg har for en eller to Dage siden faaet Besked om, at de britiske Militærautoriteter paa en ikke ubetydelig Række Omraader, med Hensyn til Præster, Lærere, Journalister og Assisten-

ter i Bibliotekerne, vil opfylde de Ønsker, som er stillet fra dansk Side, og ogsaa paa andre Omraader vil give de Ønsker, som er fremsat fra vor Side, Medhold.

Jeg vil gerne til det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram udtale, at naar det ærede Medlem har hørt høje britiske Officerer – han sagde oven i Købet et Sted: en høj allieret Officer – lægge Skylden for Forholdene i Sydslesvig paa den danske Regering, maa jeg bede det ærede Medlem om at give mig Navnene. Jeg kan ikke forlange dem her, naturligvis, men jeg maa forlange af det ærede Medlem at faa Navnene paa de britiske eller allierede Officerer, som til ham eller til andre har sagt, at det er den danske Regering, som er Skyld i Mindretallets ulidelige Forhold. Jeg er saa gammel, at jeg kan huske 1918-20; jeg kan huske, hvad der blev drevet af Agitation i denne Sal, og vi er godt paa Vej til det samme nu.

Som Udenrigsminister maa jeg sige til det ærede Medlem, at naar jeg har forhandlet med den engelske og den amerikanske Minister, med Kommandanten i Flensborg, Brigadier Churcher eller, med andre høje Autoriteter, har jeg afgivet Meddelelse derom, jeg har ikke haft nogensomhelst Grund til at lægge Skjul paa det; men saa kan den danske Offentlighed ikke finde sig i, at et Medlem af dette Ting faar Lov til at slynge ud, at høje allierede eller britiske Officerer siger, at det er Regeringens Skyld, at Forholdene i Slesvig er, som de er. Jeg forlanger, at det ærede Medlem giver Statsministeren og mig Navnene, saa det kan blive undersøgt, hvorledes dette forholder sig. Jeg er mig ikke bevidst, at jeg paa noget Omraade har forsømt min Pligt. Jeg er mig bevidst, at jeg har adskilt mit Synspunkt angaaende Grænsen, som er skarpt og bestemt og klart, fra alt det, der skulde gøres for at skabe vore Landsmænd – for at tale med det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen: det meget lille Mindretal, gode Kaar.

Derfor siger jeg til det ærede Medlem, at jeg forbeholder mig Ret til, hvis jeg ikke faar Besked fra det ærede Medlem, hvis han ikke vil eller ikke kan give mig Besked, at meddele Offentligheden, hvem det er, der har beskyldt den danske Regering for ikke at ville hjælpe sine Landsmænd bedst muligt.

Det er ikke muligt for mig som Udenrigsminister at diskutere i Enkeltheder den britiske Regerings Syn paa et Mindretal. Men det undrer mig, at det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram, der er Medlem af Det udenrigspolitiske Nævn, kan være i Tvivl om, hvorledes Synspunktet er, for jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger, at jeg i Nævnet, hvor ogsaa det ærede Medlem var til Stede, har givet Meddelelse om Synspunkterne.

Jeg maa ogsaa have Lov til at spørge det ærede Medlem, naar det ærede Medlem taler om Udtalelsen i Regeringserklæringen: Er det ærede Medlem da ikke enig i den? Kunde vi ikke her paa den sidste Dag, hvor vi ikke kun kan være højtidelige, faa at vide, om Venstre ikke er enig i Regeringserklæringen. Jeg ved ikke, om den højtærede Statsminister har hørt noget om det tidligere; jeg har det ikke.

Og saa det ærede Medlems Sammenligning med Island og Færøerne. Ja, men det er netop det, der er Forskellen. Der er vel ingen, der vil benægte, at Islændingene er et Folk og derfor har deres Ret, at Færingerne er et Folk og derfor nu skal have deres Ret til at bestemme over deres Skæbne. Men jeg vil have Lov til at hævde, at efter al den Erfaring, vi har baade fra før 1914 og fra Mellemkrigstiden, er Stillingen den, at i Sydslesvig var der højst 15.000, der bekendte sig til Danskheden, og 250.000, der bekendte sig til Tyskheden. Derfor lægger man da ogsaa Mærke til, at det ærede Medlem Hr. Erik Appel maa føre den Tale, som han fører om, at der skal gaa 2-3 Slægtled, 60-90-100 Aar. Ja, men mon man saa ikke kunde holde Spørgsmaalet borte fra denne Valgkamp? For det er jo den, der er den eneste Aarsag til, at man taler, som man gør.

Jeg vil gerne sige til det ærede Medlem Hr. Erik Appel, hvis Sindelag i denne Sag og andre jeg vurderer højt, at jeg forstaar den Alvor, det er for ham. Det er det virkelig ogsaa for mig. Men der er noget, der skiller os – ja, det gør det vel ikke engang, for jeg tror, at det ærede Medlem vil være enig i, at hvis et antageligt Flertal, som det ærede Medlem talte om, henvender sig til os om maaske 20-30 Aar, saa er det en anden Sag, men hvis det gør det i Dag, vil jeg sige, at saa er det af Grunde, jeg ikke vil anerkende.

Jeg ved godt – jeg kan ogsaa huske, som jeg sagde, 1918-20 –, at

der maaske er nogle, som synes, at det ikke er altfor klogt i min Stilling og med det Arbejde, jeg er gaaet ind til, at tale, som jeg gør, men jeg hævder, at dette Spørgsmaal er saa dødsens alvorligt for vort Folks Fremtid, og det er saa alvorligt, om vi her handler ret og rigtigt, at jeg i hvert Fald kun agter at gaa efter, hvad der er min absolute Overbevisning.

Vi har i enhver Henseende søgt at hjælpe det danske Mindretal, det vil dette ogsaa selv erkende. Naar det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram f. Eks. vedrørende min Samtale med General Barker spørger: Er det virkelig saaledes, at et saadant Møde kan komme i Stand ved en saadan Tilfældighed? svarer jeg: Nej, jeg hørte, da jeg var i Kolding, at General Barker skulde tale med Borgmester Juhl, og med den Interesse, jeg har for at skabe saa gode Forhold for Mindretallet som muligt, sagde jeg til Borgmester Juhl, som jeg har sagt til andre: Hvis General Barker kommer til København, vil jeg meget gerne tale med ham for at gøre vore Synspunkter gældende. Vi vil i den allernærmeste Fremtid i Overensstemmelse med Aftale med de engelske Myndigheder sende en Mand til Slesvig, som kan give os yderligere Besked om Forholdene.

Man taler saa om Flygtningespørgsmaalet, som virkelig ogsaa berører mig og gaar mig dybt til Hjerte. Det er i det ærede Medlems Tale, som om vi næsten har fremkaldt, at Flygtingene kom herop, skønt de allerfleste af dem var kommet inden den 5. Maj; jeg tør ikke sige, hvor mange der er kommet efter, men det er i hvert Fald faa. Jeg tror ikke, jeg vil blive modsagt, naar jeg siger, at til Trods for, at der vel er 300.000 tyske Flygtninge i Sydslesvig, hvor der er 300.000 Indbyggere, er Forholdene materielt, med Hensyn til Levnedsmidler og Tag over Hovedet, bedre i Sydslesvig end i de fleste andre Dele af Tyskland. Spørgsmaalet om Flygtingene i Sydslesvig er, saa vidt jeg har forstaaet, som hele det tyske Spørgsmaal – jfr. hvad Montgomery udtalte for kort Tid siden – et Spørgsmaal om overhovedet at klare denne Vinter igennem, uden at altfor mange dør af Sult eller dør af Kulde. Det er det, der er Spørgsmaalet. Derfor hører jeg til dem, der ikke kan presse altfor meget paa med Flygtingene her, hvor haardt og hvor ubehageligt det end er

for os at have dem. Man kan ikke gøre det, naar man tænker paa det andet. Derfor er Spørgsmaalet i Sydslesvig slet ikke, som det ærede Medlem tror, et politisk Spørgsmaal, et Spørgsmaal blot om at inficere, hvad der vel nok er nogle, der benytter Forholdene til, men det er et Spørgsmaal om bare at klare en frygtelig Vinter igennem. Dèr erklærer jeg, at jeg hører til dem, der siger, at man ikke kan stille alt for voldsomme Krav, rent bortset fra, at jeg tror ikke, man internationalt vil anerkende, at vi kunde stille os almindelig politisk paa det Standpunkt, som det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram stillede sig paa. Men vi har naturligvis gjort, hvad vi kunde fra Udenrigsministeriets Side for at faa Forbindelse med de militære Myndigheder eller med Konsuler, Forbindelse med Plön, Montgomerys Hovedkvarter, eller med Frankfurt, hvor det amerikanske Hovedkvarter er, idet vi naturligvis ønsker at varetage, hvad der i bredeste Forstand er af danske Interesser.

Jeg vil derfor gerne over for det ærede Medlem og de andre ærede Medlemmer, som har talt om det sydslesvigske Spørgsmaal – det ærede Medlem Hr. Svensson ved, hvor højt jeg agter hans Arbejde; gennem mere end en Menneskealder har jeg kendt det og vurderet det højt, og jeg forstaar hans Betragtninger; og jeg har allerede nævnt mine Synspunkter over for det ærede Medlem Hr. Appels Udtalelser –, fremhæve, at i det Par Uger, jeg antagelig har tilbage at varetage mit Embede, vil det blive varetaget efter den samme Linie, og jeg føler mig i Overensstemmelse med det overvældende Flertal af det høje Folketing, naar jeg adskiller Spørgsmaalet om den praktiske Hjælp, som kan ydes Mindretallet af Landsmænd, og Spørgsmaalet om den politiske Afgørelse i Sagen, om hvilken jeg har udtalt mig saa tydeligt. Grænsespørgsmaalet er – jfr. det ærede Medlem Hr. Appel – ikke Spørgsmaalet om et Valg denne Gang; det har det ærede Medlem skudt Hundrede Aar ud i Fremtiden. Jeg tror nu, det ligger paa en noget anden Maade. Men i Spørgsmaalet om i enhver Henseende at hjælpe Sydslesvigerne, hvor vi kan, materielt, aandeligt, kulturelt, føler jeg mig overbevist om, at det danske Folketing, og det danske Folk staar samlet om den Politik, jeg har ført.

UDENRIGSMINISTEREN (Christmas Møller): . . . . .

Til den højtærede Indenrigsminister vil jeg endvidere sige, at jeg tror ikke, vi skal have nogen særlig storpolitisk Debat mellem den højtærede Indenrigsminister og mig – jeg vil overlade til ham at have indført den Skik –, og yderligere vil jeg kun sige til ham, at den eneste Bemærkning, han gjorde til mig, maa jeg afvise. Naar man bliver beskyldt for i et saa vigtigt Spørgsmaal som Spørgsmaalet om at komme Landsmænd til Hjælp ved sin Passivitet at være Skyld i alle Ulykkerne i Sydslesvig, saa tror jeg, at selv den højtærede Indenrigsminister vil indrømme mig, at man har Lov til at svare skarpt igen.

UDENRIGSMINISTEREN (Christmas Møller): . . . . .

Til de to ærede Medlemmer Hr. Stærmose og Hr. Jørgen Gram kan jeg sige, at selv om Debatten har været lang, tror jeg ikke, den har været unyttig. Jeg tror ikke, det har været unyttigt, heller ikke for den fremtidige Diskussion herom under Valgkampagnen, at faa slaet fast, at det ærede Medlem Hr. Stærmose sagde, at man naturligvis ikke kunde tage fat paa lige med det samme at faa Flygtningene ud af Landsdelen; de vil ikke kunne flyttes med det samme, saaledes som Vilkaarene er mange andre Steder. Jeg har sagt her, at vi har taget fat paa dette Spørgsmaal, har forespurgt, om man ikke kunde faa dem flyttet bort, og det ærede Medlem Hr. Stærmose behøver ikke at tvivle om, at vi i det Omfang, hvor det er muligt for den danske Stat at gøre det, vil modsætte os Bosættelsesplaner og naturligvis vil varetage de Interesser, som foreligger der.

Det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram faar undskyldte mig, at jeg ikke kan svare paa alle Enkeltheder i hans Tale, for jeg kunde oprigtig talt ikke forstaa den. Men jeg kunde dog forstaa saa meget, at det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram ikke vil nogen Grænseflytning. Det ærede Medlem fastslog, at han ikke vilde nogen Grænseflytning nu; om den kunde komme ad Aare engang, vidste han ikke. Han vilde hjælpe det danske Mindretal Syd for Grænsen, det lille Mindretal, som hans Ordfører og Formand omtalte, og det er der jo ingen, der ikke vil i denne Sal, det har det ærede Medlem

Hr. Bertel Dahlgaard udtalt, det har den socialdemokratiske Ord-
fører udtalt, det vil hele Regeringen, saa derfor tror jeg, det har
været ganske nyttigt.

Men alligevel bliver tilbage den første Tale, det ærede Medlem
holdt, hvori han jo – anderledes kunde jeg ikke opfatte den – søgte
at mistænkeliggøre det Arbejde, der blev udført. Det, sagde han,
var slet ikke hans Mening; ja, saa maa jeg sige, at det er altsaa godt,
at det ærede Medlem egentlig slet ikke har ment noget med det,
han sagde, det er jo i og for sig udmærket. Men dog siger han nu
i sin anden Tale igen, at mange, der har Forbindelse med de allierede
Officerer, taler om, om det nu ikke alligevel er Regeringens Skyld,
at man altsaa ser saadan paa det fra engelsk Side, at det er Regerin-
gens Passivitet, der er Skyld i Forholdene. Det ærede Medlem talte
om en bestemt allieret Officer. Jeg har forlangt Navnet her fra
Talerstolen; det ærede Medlem kunde maaske fortælle, om denne
allierede Officer er dansk, eller hvilken Nationalitet han har, saa
meget kunde det ærede Medlem maaske sige.

Jeg afviser som fuldkommen uberettiget Talen om, at Regerin-
gen eller jeg har slaaet Modet ned hos vore sydslesvigske Lands-
mænd. Jeg siger det trygt uden at vide noget om, hvad de paagæl-
dende vilde sige til det, og jeg overlader trygt »Flensborg Avis« og
dets Redaktører, overlader de ledende Danske i Flensborg og Syd-
slesvig at udtale sig om det Arbejde, der er udført, og om det Ar-
bejde, vi har i Gang for at hjælpe dem, og jeg kan forsikre det høje
Ting, at der ikke paa noget Omraade vil blive sparet noget Middel
for i enhver Henseende inden for den Ramme, vi kan det, at støtte
vore Landsmænd. Men vi har ikke, ogsaa under Hensyn til Er-
faringerne fra 1918-20, villet give Anledning til, at der skulde kunne
rejses et Haab, som efter min Opfattelse ikke kan opfyldes, og nu
faar jeg altsaa her at vide, at det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram
ogsaa er enig i, at et saadant Haab ikke maa rejses. Derfor tror jeg
ikke, at denne Diskussion angaaende det sydslesvigske Spørgsmaal
har været unyttig i det høje Ting.

UDENRIGSMINISTEREN (Christmas Møller): . . . . .

Hvis Borgmester Fischer mener, at der er Oplysninger af Betydning, som den danske Udenrigsminister og det danske Udenrigsministerium maa have, maa jeg gaa ud fra, at Borgmester Fischer er saa pligtopfyldende, at han giver dem – jeg plejer ikke at løbe Folk paa Dørene.

Det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram kan heller ikke henvise til, at Borgmester Fischer ved et eller andet. Hvis det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram virkelig har nogle Oplysninger at give, nogle Klager at fremføre, saa er det efter mit Skøn hans Pligt at meddele dem, hvis han kan det, her, ellers at meddele dem, som jeg allerede har sagt det een Gang. Men nu er det igen hos det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram blevet til, at det Indtryk, Englænderne har, er, at Danskerne ikke har gjort, hvad de kunde. Det er dog helt fantastisk, at det ærede Medlem virkelig mener, at man kan slynge saadanne Paastande ud i Rummet. Det ærede Medlem maa dog komme med en Udtalelse fra Englændere, der har sagt noget saadant, han maa paavise det, hvis han kan paavise det. (*Afbrydelse.*) Det ærede Medlem er overhovedet ikke kommet med Antydning deraf. Hvilke Englændere er det, der har paastaaet noget saadant?

Imidlertid, ligesom jeg har draget Omsorg for, at den slesvigske Debat, vi havde i Anledning af Forespørgselen forleden, er blevet oversat til Engelsk og er blevet tilstillet – eller, hvis det ikke er sket endnu, vil blive tilstillet – de paagældende, som kan have Interesse deraf, den engelske Gesandt, den amerikanske og den russiske, for at de kan se, hvorledes Forholdet ligger, og for at de kan faa at vide, hvilke Anskuelser der gør sig gældende, saaledes vil jeg ogsaa drage Omsorg for, at disse Udtalelser her angaaende dette Spørgsmaal bliver oversat, og saa kan vi maaske paa anden Maade faa at vide, hvilke ejendommelige Kilder det ærede Medlem, Hr. Jørgen Gram øser af, for jeg kan overhovedet ikke slutte af det, det ærede Medlem har sagt, hvem det er. Jeg har Lov til at sige, at man hos dem, jeg har talt om, har det modsatte Indtryk, og jeg har ogsaa Lov til at sige, saa forsigtig jeg naturligvis skal være med at udtale mig angaaende et saadant Spørgsmaal, at det almindelige Indtryk hos al-

lierede Magter vil være det modsatte af det, det ærede Medlem Hr. Gram paastaar. Det vil være dette, at den danske Regering og danske Regeringsmyndigheder paa enhver mulig Maade, selv paa Omraader, hvor man vilde sige, de i og for sig ikke havde meget at gøre, har gjort, hvad de overhovedet har kunnet, for at hjælpe de sydslesvigske Landsmænd, som i Forhold til de Allierede betragtes som tyske Statsborgere. Saa har jeg maaske saa tydeligt, som jeg kan, sagt, hvor vanskeligt dette Spørgsmaal er.

Det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram spørger endelig, om jeg staar paa den nationale Selvbestemmelsesrets Grund. Ja, det gør jeg. Men jeg anerkender ikke, at man ud fra den nationale Selvbestemmelsesret i Dag, naar jeg saa, hvorledes Forholdene var i 1939, og jeg ved, hvordan de var i Tyveaaret mellem de to Krige, skal kunne træffe en Afgørelse, naar det kunde være økonomiske og materielle Begrundelser, som vilde indvirke paa afgørende Maade paa Afgørelsen. Forholdet er da ogsaa dette, at det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram, alt som Debatten skrider frem, efter at det ærede Medlem har hørt Debatten forleden Dag, efter at det ærede Medlem har hørt det ærede Medlem Hr. Erik Appel i Dag, efter at han ser, hvad det i Virkeligheden er han begiver sig ud paa, har sagt, at Afgørelse ikke kan træffes nu, at det er muligt, at vi engang om mange, mange Aar kan træffe en Afgørelse, nu skal vi først se, hvorledes det gaar Befolkningen. Ja, men det kunde det ærede Medlem jo have sagt han vilde se paa, saa vilde det ærede Medlem altsaa give mig Medhold i, at Spørgsmaalet om Sydslesvig er ikke et Spørgsmaal, som kan afgøres nu, eller som overhovedet har nogen som helst Betydning i Forhold til Valget, og det var det ærede Medlem selv, der i et af sine Indlæg førte Valget ind i denne Debat.

UDENRIGSMINISTEREN (Christmas Møller): . . . . .

Det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram tillagde i og for sig ikke mine Udtalelser megen Betydning, men vilde alligevel gerne have at vide, om man vilde give Befolkningen i Sydslesvig et Tilsagn. Hvorledes kan vi give et Tilsagn, som det ærede Medlem Hr. Erik Appel omtalte skulde gælde en Selvbestemmelsesret om 60-90 Aar?

Jeg afviser en Betragtning om at sammenligne 1866 og et saadant Tilsagn i 1945. Der kan ikke drages en Sammenligning mellem det nordslesvigske Spørgsmaal og den Løsning, der fandt Sted her, og det Spørgsmaal, der foreligger i Sydslesvig. Der kan ikke drages nogen Sammenligning, og det ærede Medlem og hans Parti ved det, thi ellers kunde det ærede Medlems Partis Ordfører og Formand ikke have udtalt sig, som han gjorde det om det lille danske Mindretal i Sydslesvig, idet enhver ved, at vi gennem saa at sige hele Perioden fra 1864 til 1914 altid talte om det danske Mindretal i Tyskland, men det danske Flertal i Nordslesvig. Og de, der kendte noget til det nordslesvigske Spørgsmaal og arbejdede med det før 1914, ved jo, hvorledes dette laa. Derfor afviser jeg en saadan Sammenligning.

Vi vil give det danske Mindretal Syd for Grænsen og som Følge deraf ogsaa Befolkningen i Sydslesvig al den Hjælp og Støtte, vi kan, baade med Hensyn til Bosættelse og med Hensyn til at søge at faa Flygtningene ud osv., med Hensyn til den kulturelle Frihed; men andet og mere kan man ikke forlange, og andet og mere er overhovedet ikke aktuel Politik i Dag, om 5 Aar, om 10 Aar – efter det ærede Medlem Hr. Erik Appels Mening er det det maaske oven i Købet ikke før om 90 Aar.

Derfor skal mit sidste Ord til det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram være en inderlig Tak for, at han har rejst Spørgsmaalet paa den noble Maade, han har gjort det, og navnlig takker jeg for Resultatet, der viser, at det ærede Medlem Hr. Jørgen Gram i Virkeligheden ikke vil noget som helst andet end ethvert Parti og ethvert Medlem i dette høje Ting.

*Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København.
6. Oktober 1945.*

Copenhagen, October 6, 1945

MY DEAR MR. RANDALL,

I had to-day, as I think you know, a little conversation with Mr. Rose, your first Secretary of Legation, and I asked him to explain to you and also to the Foreign Office the very great interest Denmark has in the question regarding the refugees in South Sleswick. Of course, first of all we want the refugees to move out of Sleswick, although we quite realize that this will be difficult, but it is very important for us to ask you to advise your Government that we very strongly, I may say must demand that British authorities will not give the German refugees in South Sleswick the right to stay there for good, but only to remain there as refugees.

I should be very grateful if it would be possible for you to confirm this opinion.

With kind regards,
(*sign.*) J. CHRISTMAS MØLLER

His Excellency
A. W. G. Randall, His Britannic Majesty's Minister,
Bredgade 26, K.

OVERSÆTTELSE

København, den 6. Oktober 1945

MIN KÆRE HR. RANDALL,

Som De formentlig ved, havde jeg idag en lille Samtale med Deres iste Legationssekretær Hr. Rose, og jeg bad ham om at forklare Dem saavel som det britiske Udenrigsministerium, hvilken

overordentlig stor Interesse Danmark har i Spørgsmaalet om Flygtningene i Sydslesvig. Naturligvis ønsker vi først og fremmest Flygtningene fjernet fra Slesvig, selv om vi er helt klare over, at dette vil blive vanskeligt; men det er af stor Betydning for os at bede Dem underrette Deres Regering om, at vi meget stærkt, jeg kan godt sige maa kræve, at de britiske Myndigheder ikke giver de tyske Flygtninge i Sydslesvig Ret til varigt Ophold der, men kun til midlertidigt at opholde sig der som Flygtninge.

Jeg vilde være meget taknemmelig, dersom det maatte være Dem muligt at bekræfte denne Opfattelse.

Med venlige Hilsener

J. CHRISTMAS MØLLER

30

Notits. 7. Oktober 1945.

Udenrigsministeren anmodede den 7. Oktober 1945 telegrafisk den kgl. Gesandt i London om indtrængende at henstille til det britiske Udenrigsministerium, at de tyske Flygtninge i Sydslesvig saavidt muligt flyttedes sydpaa, og hvis dette ikke var muligt, at søge opnaaet et britisk Løfte om, at Flygtningene ikke fik Ret til at bosætte sig i Slesvig.

Telegrammet bekræftedes ved Brev til Gesandten af samme Dato, hvori det udtales:

»Jeg er naturligvis fuldkommen klar over, at dette Spørgsmaal er overmaade vanskeligt, og at det er svært for Dem at gøre meget paa dette Omraade, men jeg beder Dem tale med Warner, eventuelt forlange en Samtale med Bevin for at fremføre dette Synspunkt, som De ved, jeg altid har haft. Jeg tror iøvrigt, det vil blive overmaade vanskeligt at faa Flygtningene ud af Sydslesvig i Øjeblikket, naar man tænker paa, hvor uhyre meget sværere Situationen er Syd for Sydslesvig. Men jeg beder Dem i hvert Fald om at drage

Omsorg for, om det ikke kunde være muligt at trænge igennem med det Synspunkt, at for stedse maa man i hvert Fald sørge for, at de paagældende fra Østpreussen og den østlige Del af Tyskland ikke forbliver i Slesvig.

Jeg hører meget gerne fra Dem snart om, hvad De mener at kunne foretage paa dette meget vigtige Omraade.«

31

Notits. 9. Oktober 1945.

Den 9. Oktober 1945 afholdtes paa »Folkehjem« i Aabenraa et Møde mellem Udenrigsministeren, de nordslesvigske Rigsdagsmænd og en Delegation fra Sydslesvig bestaaende af Grosserer Cornelius Hansen, Overborgmester J. C. Møller, Redaktør L. P. Christensen, Rektor Bernhard Hansen, Smedemester S. Münchow og Advokat W. Johannsen. Tilstede var endvidere den danske Forbindelses-officer i Sydslesvig samt Chefen for Udenrigsministeriets Presse-bureau, Kontorchef Blytgen-Petersen.

Paa Mødet drøftedes en Række aktuelle Spørgsmaal vedrørende den danske Folkegruppes Forhold.

*Skrivelse fra den britiske Chargé d'Affaires i København
til Udenrigsministeren. 10. Oktober 1945.*

BRITISH LEGATION

COPENHAGEN.

10th October 1945

No. 191

DEAR MR. CHRISTMAS MØLLER,

I have been asked by General Barker to inform you that the number of official posts held by refugees from East Prussia in Slesvig is 37 out of some 8.000. The General himself gave you, I think, slightly different figures for the whole of Slesvig-Holstein.

Yours sincerely,

(*sign.*) MICHAEL ROSE

His Excellency

Monsieur Christmas Møller, Minister for Foreign Affairs,
Christiansborg.

OVERSÆTTELSE

10. Oktober 1945

Nr. 191

KÆRE HR. CHRISTMAS MØLLER,

General Barker har bedt mig om at meddele Dem, at Antallet af offentlige Stillinger, som i Slesvig er besat med Flygtninge fra Østpreussen, udgør 37 af ca. 8000. Generalen opgav Dem vistnok lidt afvigende Tal for hele Slesvig-Holsten.

Deres hengivne

MICHAEL ROSE

Brev med 4 Bilag fra Udenrigsministeren til den britiske og den amerikanske Minister i København. 12. Oktober 1945.

ENCLOSURES.

Copenhagen, the 12th October 1945

MY DEAR MINISTER,

Enclosed I beg to send you a copy of a petition addressed to His Excellency, Field Marshal Montgomery, British Headquarters, Bad Oeynhausen, from various institutions and associations within the South Slesvig population. The petition which consists of 1) a short summary, 2) the petition itself, 3) a memorandum of 30th July last to the Military Government in Flensburg, and 4) a nominal roll of the subscribers stating their civil occupation and the organizations they represent, was on the 4th inst. handed to 159. Brigade by the Danish liaison officer at Flensburg, Lt. Col. Toussieng, in order that it might be forwarded through the regular military channels in accordance with General Barker's instructions.

I enclose an additional copy of the petition taking the liberty in accordance with a wish expressed by the representatives of the Danish Minority to ask for your benevolent assistance in having the petition reforwarded to your Government.*

Yours sincerely

(*sign.*) J. CHRISTMAS MØLLER

1. His Excellency

Mr. A. W. G. Randall, His Britannic Majesty's Minister
at Copenhagen.

2. His Excellency

Mr. Monnet B. Davis, The United States of America's Minister
at Copenhagen.

---

* 2det Afsnit ikke medtaget i Brevet til Mr. Davis.

Bilag a til Nr. 33. Resumé af Andragende fra Repræsentanter for den sydslesvigske Befolkning til Feltmarskal Montgomery. (Sml. Bilag b).

To: His Excellency Field Marshal Montgomery.
G. H. of the Army of the Rhine.

A PETITION.

In the name of the native and settled population of *South Sleswick*, living between the old historic Danish frontier of the river *Eider* and the present *Danish* frontier, the undersigned leading representatives of the democratic and liberal citizens, the farmers and trade unions, request you to give favourable consideration to the enclosed petition.

I. ADMINISTRATIVE PARTITION OF SLESWICK AND HOLSTEIN

The petition requests the partition of the old province of *Sleswick* and *Holstein* into two independent districts, each administered by its own *Regierungspresident*.

II. SOUTH SLESWICKS REGIERUNGSPRESIDENT

The petition requests that a native born Sleswigan be nominated as *Regierungspresident* for *South Sleswick*, with his seat of government in the city of *Schleswig*.

III. SOUTH SLESWICK ADMINISTRATION

The petition asks that the other administrative appointments in *South Sleswick* (district councillors, burgomasters etc.) shall in principle, and as soon as possible, be given to native born Sleswigians.

IV. REFUGEES

The petition asks that our land of *South Sleswick* should be freed from refugees as soon as possible. This stream of strangers from the East threatens to swamp the historical nordic character of our people and represents the most serious danger of Prussianisation which

has menaced our people for centuries. If the removal of these refugees should not immediately be practicable, we earnestly beg that no more may be sent into our land.

Bilag b til Nr. 33. Andragende fra Repræsentanter for den sydslesviske Befolkning til Feltmarskal Montgomery.

Flensburg, September 1945

To: the British Headquarters

to the Hands of His Excellency Fieldmarshal MONTGOMERY-
BAD OEYNHAUSEN

In the name of the settled, not national-socialistic and not prussian minded population of *South-Schleswig*—the northern part of the prussian province Schleswig-Holstein, *between the old historic danish frontier on the river Eider and the danish frontier of to-day*—we undersigned representatives of the democratic and liberal citizens and farmers, the working class and free trade-unions (Gewerkschaften) as well as of the danish-southslesvigian people-group, permit ourselves, politely to lay before the British Headquarters the following motion, at the same time asking for its granting:

I. We ask the separation of administration between South-Schleswig and Holstein, at least in that form, that the province shall be divided in two *gubernatorial-districts*, so that South-Schleswig as self-dependent district shall be administered by a *special Regierungspräsident, whose seat of office has to be the city of Schleswig*.

II. We ask, that a *born Southslesvigian* shall be nominated as *Regierungspräsident* for South-Schleswig.

III. We ask, that the other offices of administration in South-Schleswig (district-counsellors, burgomasters etc.) too, by principle and as soon as possible be occupied by *native Slesvigians*.

IV. We ask, that our frontier-land South-Schleswig *be freed* of refugees as soon as possible. Since months this stream of strangers

pours forth over our home, and threatens to remove our hereditary nordic peopledom in South-Schleswig or at least biologically to alienate it.

This emigration and the prussianising by it of the purely nordic South-Schleswig means the most serious danger, which, since centuries, threatened the substance of our population.

As reason for our motion, we permit ourselves to bring to your knowledge, the following:

On the 12th July 1945 a south-slesvigian delegation remonstrated, at the British Government in Kiel with the request, to speak with *Colonel Henderson*.

As representative of the governor, Lieutenant-Colonel *Thomas* received the delegation, which consisted of the following 5 gentlemen:

Th. Andresen, Flensburg, representative of democratic-communal circles,

Clausen, chief-secretary, Schleswig, representative of workers,

Iversen, director, Flensburg, chairman of the chamber of commerce for Flensburg and South-Schleswig,

Cornelius Hansen, merchant, Flensburg, vice-chairman of the chamber of commerce and chairman of the common council of the danish-south-slesvigian peoples-group,

T. Jessen, reviewer of the danish paper "Flensburg Avis" and chairman of the Schleswig-union.

The delegation, in the oral negotiation, asked, amongst other matters, *for the division of the province into two gubernatorial-districts with an own Regierungspräsident for South-Schleswig, in the city of Schleswig.*

Lieutenant-Colonel Thomas asked the delegation to form their wishes in a written *memorandum*, to be forwarded and laid before the Military Government in the city of Flensburg, with the request to send it in to superior authorities.

On the 30th of July, the meanwhile completed memorandum was handed over, in English language, to Major *Nicholls* of the Military Government in Flensburg.

A Copy of this memorandum to Headquarters is *attached* to our petition.* The memorandum may, at the same time, serve as foundation for point I of our present petition.

To found point II and III, and especially point IV, we may be permitted to give a short retrospect and prospect.

South-Schleswig—as well as the whole former danish duchy of Schleswig, the northern part of which (North-Schleswig) was reunited with Denmark in the year 1920—always was of other kind than the german duchy of Holstein.

In contrast to Holstein, the inhabitants of which are of nether-saxon and slavic origin, the majority of the South-Slesvigians belongs, put aside the Northfrisians on the west-coast,—to the same *jutic tribe* as the inhabitants of the now danish North-Slesvig.

The question of the refugees therefore means not so great a danger to Holstein, while the same question is for South-Schleswig of far more than local or inner-german importance, because the South-Slesvigians, as mentioned above, are of jutic origin. And South-Schleswig is, in contrast to Holstein, a typical borderland and minority region.

South-Schleswig never, before 1864, belonged to Germany or Prussia. During the centuries before 1864 there were, indeed, economical, administrative and cultural bonds between South-Schleswig and Holstein (the latter in 1460 came under the Danish crown). Indeed the bond between South-Schleswig and Denmark only was broken 81 years ago.

In the beginning of the 19th century the language of the rustic population north of the Danewerk (Danevirke) almost exclusively was danish. Even to day in the south of the danish frontier in most parishes danish is spoken.

In the greatest part of South-Schleswig indeed the “Platdeutsch” (idiom of the settled population) dislodged the old danish and frisian idioms.

The slesvigian tribe however remained the same in biological view.

---

* Bilag c til Nr. 33.

It is the dearest wish of *all South-Slesvigians*, that our home, freed from senseless national tension, in future may serve as bridge between South and North and thus deliver its share to *European peace*.

Since the year 1864 mainly the sharp *prussian influence*, the so called "Köller Politik", and in the last 12 years the worst degeneration of prussian militarism, namely the Hitlerism, created unbearable tensions in our quiet and peaceful population.

If South-Schleswig shall not be liberated of the mass immigration of refugees, this means, that our quiet nordic population shall be estranged and furthermore ruled by elements, which come out of European *hearths of unrest* (Danzig, East-Prussia, Polish corridor, Sudetenland etc.). They would make an end to the peaceful living together of german-, danish-, frisian-speaking south-slesvigian countrymen and furthermore *change our quiet home into a new hearth of unrest and at the same time mean a serious danger to the befriended and related Denmark*.

Many german-speaking Südschleswigers, too, do feel themselves far more related to the liberty-loving Britons and Scandinavians, than to the Prussians. *Friendship with the West, final understanding with the North is our wish and aim*.

In this sence we ask for vigorous help against the threatening overestrangement and prussianising of our home.

Wilh. Hass, Flensburg.
L. Iversen, Flensburg.
C. Wolff, Flensburg.
Jensen, Flensburg.
Friedr. Klaus, Flensburg.
Thomas Andresen, Flensburg.
Cornelius Hansen, Flensburg.
E. Rudolph, Flensburg.
Chr. Sönnichsen, Flensburg.
Niels H. Christensen, Flensburg.
Chr. Fr. Vith, Flensburg.
Jul. Christensen, Flensburg.

B. Bensch, Flensburg.
Paul Haase, Flensburg.
Peter Hattesen, Flensburg.
Johannsen, Slesvig.
Hans Hinrichsen, Slesvig.
Carl Söhren, Slesvig.
Hermann Clausen, Slesvig.
Andreas Paysen, Slesvig.
Peter Krey, Slesvig.
Louis Jacobs, Husum.
Greis Gramm, Husum.
Dr. L. C. Peters, Husum.

Johs. Oldsen, Lindholm.
Hans Harloff, Flensborg.
Hugo Hellwig, Flensborg.
Max Beyreis, Flensborg.
Friedrich Drews, Flensborg.
Hermann Olsen, Flensborg.
Dr. M. Scheel, Flensborg.
E. Petersen, Sørup (Angel).

Dr. Scharff, Flensborg.
Dr. Hans Jacobsen, Flensborg.
Baron v. Hobe, Gelting.
L. P. Christensen, Flensborg.
T. Jessen, Flensborg.
Bernhard Hansen, Flensborg.

*Bilag c til Nr. 33. Memorandum fra Repræsentanter for Befolkningen
i Flensborg til den britiske Militærregering. 30. Juli 1946.*

All larger Prussian provinces are divided into 2 or 3 “Regierungsbezirke” (districts of administration) respectively.

Schleswig-Holstein, however, only has one “Regierungsbezirk”, although this province consists of two independent parts that have also given the name to the country: Schleswig (Sleswick) and Holstein.

Up to 1864 the then Duchies of Schleswig and Holstein were united with Denmark. The connection had some resemblance with a personal-union, each Duchy was, however, different to the other, Holstein which had never been united with Denmark before 1460 was originally a part of the mediaeval German empire, a German fief, and became in 1815 a member of the German Confederation (“Der Deutsche Bund”). Schleswig, originally a part of the state of Denmark, a fief of the Danish Crown, remained so both before and after 1460 and did not become a member of the German Confederation before 1864.

After the war between Prussia-Austro/Hungary and Denmark the administration temporarily was carried out by both common and arranged thus that Austria took over Holstein (member of the “Deutscher Bund”), where as Prussia took over Schleswig.

After the war of 1866 Prussia took over Holstein as well. Holstein and Schleswig became a Prussian province with only one “Regierungsbezirk”. The old town of Schleswig became the domicile of both the “Oberpräsident” and the “Regierungspräsident” (the town having before 1720 been the domicile of the Dukes of Gottorp who were originally tenants-in-tail of the King of Denmark).

Although Prussia in spite of the historical development made a unity of Schleswig and Holstein, it still kept a sort of historical tradition by the domicile of the provincial government being in Schleswig.

In 1917 even this tradition was broken off. The “Oberpräsidium” was moved from Schleswig to Kiel under the pretence that military reasons made such a removal necessary. As yet the “Oberpräsidium” has not been brought back to Schleswig although such a measure repeatedly and urgently has been demanded by competent circles in Schleswig. This official behaviour with regard to the domicile of the “Oberpräsident” corresponds with the other Prussian methods of governing the Slesvigian part of the country. Those methods systematically led to an alien rule over the population of Schleswig and to an economic and cultural prejudice of the country. A bureaucratic policy in old Prussian style rigorously drove out the native elements in the administration.

The higher branches of administration one-sidedly were filled with Prussian “Junkers” who were absolutely alien to the country and reigned by the methods of a state of police. They even carried it on so profoundly that a well-known political name – The “Köller-policy” – arose out of this system.

In the lower branches of the administration former non-commissioned officers in many cases occupied the posts. Those officials for the most part came from the East (i. e. from the interior of Prussia) and had no relations to the native population. Both the Prussian junker-methods of the dominating caste of officials and the “Kadavergehorsam” (blind obedience) of the lower organs were, and still are, absolutely alien to our sense of freedom. The well-known burgomaster of Husum, Schücking, who in a much noticed pam-

phlet pilloried those methods of administration lost his post and was constantly persecuted by the Prussian government.

The alien influence in our country which arose in that way has now become a menacing danger to our whole native character by the stream of refugees from the East. We Slesvigians have never become Prussians. Now above all we are flooded by the elements from the East (many of them Naziminded people) who spread in such a manner that the most serious detriment to our country and people is to be feared.

The economic and cultural injury of Schleswig quite obviously has increased as a consequence of the "Oberpräsidium" having been moved to the naval port of Kiel. As a university-town Kiel had a position of its own which was accounted for by history. As a domicile of the "Oberpräsident" Kiel also became predominant in an economic respect which it had not been before. Only those who know how much the higher offices of state under Nazi rule influenced all economic life can imagine how predominant was the economic power of a "Gauleiter" and his officials. From this position the economic interests of the Slesvigan country have not been advanced. Moreover, relief actions planned by the "Reich" in favour of the Slesvigan part of the country which had suffered a great loss by the new frontier of 1920, have been consistently sabotaged. We Slesvigians, therefore, as a matter of principle must take up the standpoint that the province must be divided into two "Regierungsbezirke" and that the "Oberpräsidium" must be moved back to the city of Schleswig which has not been destroyed by the war. Here, besides the very large building of the provincial government, there are plenty of other buildings and offices. In addition to the already mentioned historical, geographical, and economic reasons the following weighty cultural facts speak in favour of the division of the province into two "Regierungsbezirke", each with a "Regierungspräsident" of its own.

Schleswig is a frontierland, Holstein is not. The ancient population of Holstein is more homogeneous than that of Schleswig. On the western coast of South-Sleswick and on some of the islands in

Front of it (Sylt, Föhr and Amrum) a Frisian dialect is still spoken by a part of the inhabitants.

The main difference in cultural respect between Holstein and our native country is the fact that there is a national minority in Schleswig, i. e. the Danish-minded part of the population, whereas such a problem does not at all exist in Holstein.

The typical Prussian system of administration (the above mentioned "Köller-Politik" for instance) as well as the propagandist and other excrescences of Nationalsocialism led to national tension, while far better relations existed, and exist, between the truly-democratic and liberal-minded circles of the South-Slesvigian majority and the members of the Danish minority.

Up to the beginning of the nineteenth century the same Danish dialect which predominates in North-Sleswick (reunited with Denmark in 1920) was still the preponderating native language of the rural population north of the Schlei and the ancient rampart, the Dannewerk (Danevirke), the remnant of which stretch from the town of Schleswig towards the West. This is no longer the case. A gradual change of language has driven away both the ancient Danish native language and the Frisian dialects of the western coast towards the North.

It is a fact, however, that the native Slesvigians – both of the majority and of the minority – are deeply conscious of their close relationship. With regard to language alone they may be characterized as Germans, Danes or Frisians. By virtue of their love of their common soil and native country they are countrymen, namely Slesvigians.

The collapse of Hitlerism has still further strengthened this harmony.

Our borderland South-Sleswick is by law of nature the *bridge* between the peoples and cultures of the south and those of the North. The arrangement of two "Regierungsbezirke", one for Holstein and one for Schleswig, would also do justice to this fact. Moreover, it would not be a political but only be brought about with only insignificant expenditure.

*Bilag d til Nr. 33. Fortegnelse over Underskriverne paa Andragendet til
Feltmarskal Montgomery.*

III.

LIST OF SIGNATURES.

Wilh. Hass, Flensburg. President of the Chamber of Artisans.

L. Iversen, Flensburg. President of the Chamber of Trade and Industry.

(Both chambers are not only for Flensburg, but for the whole of South Sleswick.)

Cornelius Hansen, Flensburg. Chairman of the Joint representations of all Danish organisations. Vicepresident of the Chamber of Trade and Industry.

EXECUTIVE COMMITTEE OF BOURGEOIS DEMOCRATIC PARTY:

C. Wolff, Flensburg. Alderman.

Jensen, Flensburg.

Fr. Claus, Flensburg. Alderman.

Thomas Andresen, Flensburg.

E. Rudolph, Flensburg.

Chr. Sönnichsen, Flensburg.

(This party comprises a considerable part of the population.)

EXECUTIVE COMMITTEE OF SOCIALIST PARTY:

Friedrich Drews, Flensburg. Alderman. President of the trade-unions.

H. Hellwig, Flensburg. Alderman.

Max Beyreis, Flensburg. President of the municipal parliament.

Hermann Olsen, Flensburg.

Hans Harloff, Flensburg.

(This party comprises a great part of the population—about 35 or 40 % of the inhabitants of the town of Flensburg alone.)

EXECUTIVE COMMITTEE OF THE SAME PARTY IN THE KREIS (DISTRICT)
OF SCHLESWIG:

Hermann Clausen, Schleswig.

Andreas Paysen, Schleswig.

Peter Krey, Schleswig.

Dr. Scharff, Flensburg. President of the Chamber of Physicians.

Dr. M. Scheel, Flensburg. President of the Chamber of Chemists.

Dr. Hans Jacobsen, Flensburg. Secretary of the Chamber of Trade
and Industry.

E. Petersen, Sörup in Angeln. Dean.

Baron v. Hobe. Gelting in Angeln. Landed proprietor.

(Representative of the Catholics.)

BOARD AND REPRESENTATIVES OF THE SOUTH-SCHLESWIG
ASSOCIATION:*

Niels H. Christensen, Flensburg.

Chr. Fr. Vith, Flensburg.

Jul. Christensen, Flensburg.

B. Bensch, Flensburg.

Paul Haase, Flensburg.

Peter Hattesen, Flensburg.

Hans Hinrichsen, Schleswig.

Carl Söhren, Schleswig.

Johannsen, Schleswig. Form. Inspector of Schools.

Greis Gramm, Husum. Merchant.

Louis Jacobs, Husum. Cattle dealer.

Dr. L. C. Peters, Husum. Investigator of the Frisian tribe.

Johs. Oldsen, Lindholm, North Friesland. Chairman of The Frisian-
Slesvigian Association.

L. P. Christensen, Flensburg. Chief editor of the Danish newspaper
"Flensborg Avis".

---

* Ikke at forveksle med den senere organiserede Sydslesvigsk Forening, der er en Vi-
dereførelse af Slesvigsk Forening.

T. Jessen, "Flensborg Avis". Hon. Chairman of The Slesvigian Association, the main Danish organisation.

Bernhard Hansen, Flensborg. Headmaster. Consultant of the Danish schools in South Sleswick.

OVERSÆTTELSE

København, den 12. Oktober 1945

MIN KÆRE MINISTER,

Vedlagt tillader jeg mig at sende Dem Genpart af et til Hans Ekscellence Feltmarskal Montgomery, det britiske Hovedkvarter i Bad Oeynhausen rettet Andragende fra forskellige Institutioner og Organisationer indenfor den sydslesvigske Befolkning. Andragendet, som består af 1) et kort Resumé, 2) selve Andragendet, 3) et Memorandum af 30. Juli til Militærregeringen i Flensborg og 4) en Navneliste over Underskriverne med Opgivelse af deres borgerlige Stilling og de Organisationer, de repræsenterer, blev den 4. ds. overgivet til den 159. Brigade af den danske Forbindelsesofficer i Flensborg, Oberstløjtnant Toussieng, med Anmodning om dets Videreekspedition gennem vedkommende Militærinstanser i Henhold til General Barkers Instruktioner.

Jeg vedlægger en Ekstra-Genpart af Andragendet, idet jeg, i Henhold til et af Repræsentanterne for det danske Mindretal udtalt Ønske, tillader mig at udbede mig Deres godhedsfulde Bistand til Andragendets Oversendelse til Deres Regering.*

Deres hengivne
J. CHRISTMAS-MØLLER

---

* 2det Afsnit ikke medtaget i Brevet til Mr. Davis.

Til Hans Ekscellence Feltmarskal MONTGOMERY
Rhinararméens Hovedkvarter.

ANDRAGENDE.

Paa den indfødte og bosiddende sydslesvigske Befolknings Vegne, som lever mellem Ejderen, den gamle historiske danske Grænse, og den nuværende danske Grænse, beder de undertegnede ledende Repræsentanter for de demokratiske og frisindede Borgere, Landmænd og Fagforeninger Dem om velvilligt at ville overveje det vedlagte Andragende.

I. ADMINISTRATIV ADSKILLELSE MELLEM SLESVIG OG HOLSTEN.

Andragendet gaar ud paa en Deling af den hidtidige Provins *Slesvig* og *Holsten* i to uafhængige Omraader, hvert styret af sin egen Regeringspræsident.

II. SYDSLESVIGS REGERINGSPRÆSIDENT.

Andragendet gaar ud paa, at en indfødt Slesviger maa blive udnævnt til Regeringspræsident for *Sydslesvig* med Sæde i Byen *Slesvig*.

III. SYDSLESVIGS ADMINISTRATION.

Der anmodes i Andragendet om, at de øvrige administrative Stillinger i *Sydslesvig* (Landraader, Borgmestre etc.) i Princippet og snarest muligt maa besættes med indfødte Slesviger.

IV. FLYGTNINGENE.

Der anmodes i Andragendet om, at vort Land *Sydslesvig* snarest muligt maa blive befriet for Flygtninge. Denne Strøm af Fremmede fra Østomraaderne truer med at udslette vort Folks nedarvede nordiske Karakter og indebærer den alvorligste Fare for at gøre vort Folk preussisk, som har truet det i Aarhundreder. Dersom en

Fjernelse af disse Flygtninge ikke i Øjeblikket kan gennemføres, beder vi indtrængende om, at ikke flere maa blive sendt til vort Land.

Bilag b til Nr. 33.

Flensborg, September 1945

Til det britiske Hovedkvarter ved Hans Ekscellence Feltmarskal

MONTGOMERY.

BAD OEYNHAUSEN.

Som Talsmænd for den bosiddende, ikke national-socialistisk og ikke preussisk sindede Befolkning i *Sydslesvig* – den nordlige Del af den preussiske Provins Slesvig-Holsten *mellem den gamle historiske danske Grænse ved Ejderen og den nuværende danske Grænse* – tillader vi undertegnede Repræsentanter for de demokratiske og frisindede Borgere og Bønder, for Arbejderklassen og de frie Fagforeninger (Gewerkschaften) saavel som for den dansk-sydslesvigiske Folkegruppe os høfligt at forelægge det Britiske Hovedkvarter nedensaaende Andragende med Anmodning om, at det maa blive imødekommet.

I. Vi anmoder om en administrativ Adskillelse mellem Sydslesvig og Holsten, i hvert Fald saaledes, at Provinsen deles i to *Regeringsdistrikter*, hvorved Sydslesvig som et selvstændigt Distrikt administreres *af en særlig Regeringspræsident, hvis Sæde skal være Byen Slesvig.*

II. Vi anmoder om, at en *indfødt Sydslesviger* maa blive udnævnt til Regeringspræsident for Sydslesvig.

III. Vi anmoder om, at de øvrige administrative Stillinger i Sydslesvig (Landraader, Borgmestre etc.) ligeledes principielt og saa snart som muligt maa blive besat med *indfødte Slesvigere.*

IV. Vi anmoder om, at vort Grænseland Sydslesvig snarest muligt *maa blive befriet* for Flygtninge. I Maaneder er denne Flod af

Flygtninge strømmet ind over vort Hjemland og truer med at kvæle vor Folkeejendommelighed i Sydslesvig eller dog racemæssigt at udviske den.

Denne Indvandring og derigennem Forprøjsningen af det rent nordiske Sydslesvig betyder den alvorligste Fare, som i Aarhundreder har truet vor Befolknings Bestaaen.

Som Begrundelse for vort Andragende tillader vi os at gøre Dem bekendt med følgende:

Den 12. Juli 1945 rettede en sydslesvigsk Delegation en Henvendelse til den britiske Regering i Kiel med Anmodning om en Samtale med *Oberst Henderson*.

Paa Guvernørens Vegne modtog Oberstløjtnant *Thomas Delegationen*, som bestod af nedennævnte 5 Herrer:

Th. Andresen, Flensborg, Repræsentant for demokratisk-kommunale Kredse,

Clausen, Oversekretær, Slesvig, Repræsentant for Arbejderne,

Iversen, Direktør, Flensborg, Præsident for Handelskammeret i Flensborg og Sydslesvig,

Cornelius Hansen, Købmand, Flensborg, Vicepræsident for Handelskammeret og Formand for den dansk-sydslesvigiske Folkegruppes Fællesraad,

T. Jessen, Medarbejder ved det danske Blad »Flensborg Avis« og Formand for Slesvigsk Forening.

Under de mundtlige Forhandlinger anmodede Delegationen blandt andet om *Provinsens Deling i to Regeringsdistrikter med en egen Regeringspræsident for Sydslesvig i Slesvig By*.

Oberstløjtnant Thomas bad Delegationen om at formulere sine Ønsker i et skriftligt *Memorandum*, som skulde fremsendes til og forelægges Militærregeringen i Flensborg By med Anmodning om dets Viderebefordring til overordnede Myndigheder.

Den 30. Juli blev det i Mellemtiden udarbejdede Memorandum paa Engelsk overrakt Major *Nicholls* ved Militærregeringen i Flensborg.

En Genpart af dette Memorandum til Hovedkvarteret er *vedlagt*

vort Andragende.* Dette Memorandum vil samtidigt kunne tjene som Begrundelse for Punkt I i nærværende Andragende.

Til Begrundelse for Punkt II og III og navnlig for Punkt IV tillader vi os at meddele et kortfattet Tilbageblik og Udblik.

Sydslesvig – ligesom hele det tidligere danske Hertugdømme Slesvig, hvis nordlige Del (Nordslesvig) blev genforenet med Danmark i Aaret 1920 – har altid været forskelligt fra det tyske Hertugdømme Holsten.

I Modsætning til Holsten, hvis Indbyggere er af nedersaksisk og slavisk Oprindelse, tilhører Flertallet af Sydslesvigerne, bortset fra Nordfriserne paa Vestkysten, den samme *jyske Stamme* som Indbyggerne i det nu danske Nordslesvig.

Flygtningespørgsmaalet betyder derfor ikke saa stor en Fare for Holsten, medens det samme Spørgsmaal for Sydslesvig er af langt mere end lokal eller indre-tysk Betydning, fordi Sydslesvigerne, som ovenfor anført, er af jysk Oprindelse. Og Sydslesvig er i Modsætning til Holsten et typisk Grænseland og Mindretalsomraade.

Før 1864 har Sydslesvig aldrig tilhørt Tyskland eller Preussen. I Aarhundrederne før 1864 var Sydslesvig og Holsten ganske vist knyttet til hinanden ved økonomiske, administrative og kulturelle Baand (sidstnævnte Land kom i 1460 under den danske Krone). Alligevel blev Baandet mellem Sydslesvig og Danmark først brudt for 81 Aar siden.

I Begyndelsen af det 19. Aarhundrede var Landbefolkningens Sprog Nord for Danevirke næsten udelukkende Dansk. Selv den Dag idag bliver der talt Dansk i de fleste Sogne Syd for den danske Grænse.

Ganske vist fortrængte i Størstedelen af Sydslesvig Plattysk (den bosiddende Befolknings Maal) det gamle danske og frisiske Folkesprog.

Men racemæssigt forblev den slesvigske Folkestamme den samme.

Det er *alle Sydslesvigeres* oprigtigste Ønske, at vor Hjemstavn, befriet for en meningsløs national Spænding, i Fremtiden maa kunne

---

* Bilag c til Nr. 33.

tjene som en Bro imellem Syd og Nord og derigennem yde sit Bidrag til *Europas Fred*.

Efter 1864 var det navnlig den haardhændede *preussiske Paavirkning*, den saakaldte »Köllerpolitik«, og i de sidste 12 Aar preussisk Militarismes værste Form for Degeneration, nemlig Hitlerstyret, som skabte utaalelig Spænding indenfor vor rolige og fredelige Befolkning.

Hvis ikke Sydslesvig bliver befriet for Masseindvandringen af Flygtninge, vil dette betyde, at vor rolige nordiske Befolkning vil blive gjort fremmed for Hjemstavnens Jord og tilmed behersket af Elementer, som hidrører fra Europas *Urocentre* (Danzig, Østpreussen, den polske Korridor, Sudeterlandet etc.). De vilde gøre en Ende paa tysk-, dansk- og frisisktalende sydslesvigske Landsmænds fredelige Samliv og yderligere *forvandle vor fredelige Hjemstavn til et nyt Urocentrum og samtidig betyde en alvorlig Fare for det venskabelige og beslægtede Danmark*.

Mange tysktalende Sydslesvigere føler sig ligeledes langt nærmere knyttet til de frihedselskende Briter og Skandinaver end til Preusserne. *Venskab med Vesten og endelig Forstaaelse med Norden er vort Ønske og Maal*.

Ud fra disse Synspunkter beder vi om kraftig Støtte overfor den Fare, som truer vor Hjemstavn ved at gøre den overfyldt med Fremmede og ved at gøre den preussisk.

(Underskrifter som i foranstaaende engelske Tekst.)

Bilag c til Nr. 33.

Alle større preussiske Provinser er inddelt i henholdsvis 2 eller 3 »Regierungsbezirke« (Forvaltningsomraader).

Slesvig-Holsten har derimod kun eet »Regierungsbezirk«, skønt denne Provins bestaar af to særskilte Dele, som ogsaa har givet Landet Navn: Slesvig og Holsten.

Indtil 1864 var de daværende Hertugdømmer Slesvig og Holsten forenet med Danmark. Forbindelsen havde nogen Lighed med en Personalunion; hvert Hertugdømme var imidlertid forskelligt fra det andet; Holsten, som før 1460 aldrig havde været forenet med Danmark, var oprindelig en Del af det middelalderlige tyske Rige, et tysk Len, og blev i 1815 Medlem af det tyske Forbund («Der deutsche Bund»). Slesvig, oprindelig en Del af det danske Rige, et Len af den danske Krone, forblev dette baade før og efter 1460 og blev ikke Medlem af det tyske Forbund før 1864.

Efter Krigen mellem Preussen-Østrig/Ungarn og Danmark blev Administrationen midlertidigt udøvet af begge i Fællesskab og indrettet saaledes, at Østrig overtog Styrelsen af Holsten (Medlem af »der deutsche Bund«), medens Preussen overtog Slesvig.

Efter Krigen i 1866 overtog Preussen ogsaa Styrelsen af Holsten. Holsten og Slesvig blev en preussisk Provins med kun eet »Regierungsbezirk«. Den gamle By Slesvig blev Sæde saavel for Overpræsidenten som for Regeringspræsidenten (Byen havde indtil 1720 været Sæde for Hertugerne af Gottorp, som oprindelig var den danske Konges Lensmænd).

Skønt Preussen paa Trods af den historiske Udvikling gjorde Slesvig og Holsten til en Enhed, opretholdt det alligevel en Slags historisk Tradition ved at lade Slesvig være Provinsregeringens Sæde.

I 1917 blev selv denne Tradition brudt. Overpræsidiat blev flyttet fra Slesvig til Kiel under Paaskud af, at militære Grunde gjorde denne Flytning nødvendig. Endnu er Overpræsidiat ikke flyttet tilbage til Slesvig, skønt en saadan Foranstaltning ofte og indtrængende er blevet krævet af toneangivende Kredse i Slesvig. Denne Holdning fra officiel Side med Hensyn til Overpræsidentens Sæde svarer til andre Udslag af preussiske Regeringsmetoder i den slesvigske Del af Landet. Disse Metoder førte systematisk til et Fremmedherredømme over Slesvigs Befolkning og til en økonomisk og kulturel Tilsidesættelse af Landsdelen. En bureaukratisk Politik i gammelpreussisk Aand drev haardhændet de indfødte Elementer ud af Styrelsen.

Styrelsens højere Grene blev ensidigt besat med preussiske Junkere, som stod aldeles fremmede over for Landet og styrede ud fra en Politistats Grundsætninger. De gik endogsaa saa vidt, at en almenkendt politisk Betegnelse, »Köllerpolitiken«, udsprang af dette System.

Indenfor Styrelsens lavere Grene besattes Stillingerne i mange Tilfælde med tidligere Underofficerer. Disse Tjenestemænd stammede for Størstedelen fra de østlige Egne (d. v. s. fra det indre Preussen) og havde ingen Tilknytning til den indfødte Befolkning. Baade den herskende Embedsmandskastes preussiske Junker-Metoder og de lavere Tjenesteinstansers »Kadavergehorsam« (blinde Lydighed) var og er den Dag idag fuldstændig væsensfremmede for vort Frihedsbegreb. Den velkendte Borgmester Schücking i Husum, som i et Skrift, der vakte betydelig Opmærksomhed, brændemærkede disse Metoder, mistede sin Stilling og blev stadig forfulgt af den preussiske Regering.

Den fremmede Indflydelse i vor Landsdel, som paa denne Maade gjorde sig gældende, er nu gennem Strømmen af Flygtninge fra Østomraadet vokset til en truende Fare for hele vor nedarvede Folkekarakter. Vi Slesvigere er aldrig blevet Preussere. Nu ovenpaa alt det andet oversvømmes vi af Elementerne fra Øst, hvori blandt mange Nazister, som i den Grad tager Overhaand, at man maa frygte for, at der vil blive tilføjet vort Folk og Land ubodelig Skade.

Den økonomiske og kulturelle Tilsidesættelse af Slesvig er uomtvisteligt blevet forstærket som Følge af Overpræsidiets Flytning til Krigshavnen Kiel. Som Universitetsby havde Kiel en særlig Stilling, hvad Historien noksom bevidner. Som Sæde for Overpræsidenten blev Kiel ogsaa fremherskende i økonomisk Henseende, hvad den ikke havde været før. Kun den, som ved, i hvilken Grad de højere Regeringskontorer under Nazist-Styret beherskede hele det økonomiske Liv, vil kunne forestille sig, hvilken økonomisk Magtfylde en »Gauleiter« og hans Embedsstab sad inde med. Heroppe fra blev den slesvigske Landsdels Interesser ikke fremmet. Ja, Hjælpeforanstaltninger, som af Riget ønskedes iværksat til Fordel

for den slesvigske Del af Landet, der havde lidt et stort Tab ved den nye Grænsedragning i 1920, er endogsaa vedvarende blevet saboteret. Vi Slesvigere maa derfor principielt indtage det Standpunkt, at Provinsen bør deles i to »Regierungsbezirke«, og at Overpræsidenten bør flyttes tilbage til Slesvig By, som ikke er blevet ødelagt af Krigen. Her findes foruden den meget store Bygning, som Provinsregeringen raader over, mange andre Bygninger og Kontorer. Foruden de allerede nævnte historiske, geografiske og økonomiske Grunde, taler ogsaa de nedennævnte tungtvejende kulturelle Kendsgerninger for det hensigtsmæssige i at dele Provinsen i to »Regierungsbezirke«, hvert med sin egen Regeringspræsident.

Slesvig er et Grænseomraade; det er Holsten ikke. Den oprindelige Befolkning i Holsten er i sin S sammensætning mere ensartet end Befolkningen i Slesvig. Paa Sydslesvigs Vestkyst og paa nogle af de ud for denne liggende Øer (Sild, Før og Amrum) tales endnu den Dag idag en frisisk Dialekt af en Del af Indbyggerne.

Den væsentligste Forskel i kulturel Henseende mellem Holsten og vort Hjemland er den, at der i Slesvig findes et nationalt Mindretal, d. v. s. den dansksindede Del af Befolkningen, medens et tilsvarende Problem overhovedet ikke eksisterer i Holsten.

Det typisk preussiske Styresæt (f. Eks. den ovennævnte Köllerpolitik) saavel som Nationalsocialismens Propaganda og øvrige Udskjelser medførte en national Spænding, medens der raadede og stadig raader et langt bedre Forhold mellem det virkelig demokratiske og frisindede Flertal indenfor den sydslesvigske Befolkning og det danske Mindretal.

Indtil Begyndelsen af det nittende Aarhundrede var den samme danske Dialekt, som er fremherskende i (det med Danmark i 1920 genforenede) Nordslesvig, endnu Landbefolkningens fremherskende Modersmaal Nord for Slien og den gamle Grænsevold Danevirke, hvis Rester endnu strækker sig fra Slesvig By vestpaa. Dette er ikke mere Tilfældet. Et gradvist Sprogskifte har trængt baade det gamle danske Modersmaal og de frisiske Mundarter paa Vestkysten mod Nord.

Det er imidlertid en Kendsgerning, at de indfødte Slesvigere –

baade indenfor Flertallet og Mindretallet – er sig deres nære Slægtskab fuldt bevidst. Kun i sproglig Henseende kan de betegnes som Tyske, Danske eller Frisere. I Kærligheden til den fælles Jord og Hjemstavn er de Landsmænd, nemlig Slesvigere.

Hitlervældets Sammenbrud har yderligere uddybet denne Fællesskabsfølelse.

Vort Grænseland Sydslesvig er ifølge Naturens Orden *Broen* mellem Sydens og Nordens Folkeslag og Kulturer. Indretningen af to »Regierungsbezirke«, et for Holsten og et for Slesvig, vilde ogsaa lade denne Kendsgerning komme til sin Ret. Det vilde desuden ikke være en Foranstaltning af politisk Art, og den vilde kunne iværksættes med uvæsentlige Omkostninger.

Bilag d til Nr. 33.

III.

UNDERSKRIFTER.

Vilh. Hass, Flensborg. Formand for Haandværkskammeret.

L. Iversen, Flensborg. Formand for Handels- og Industrikammeret. (Begge disse Kamre omfatter ikke alene Flensborg, men hele Sydslesvig.)

Cornelius Hansen, Flensborg. Formand for alle de danske Foreningers Fællesraad. Viceformand for Handels- og Industrikammeret.

DET BORGERLIGE DEMOKRATISKE PARTIS FORRETNINGSUDVALG:

C. Wolff, Flensborg. Raadsherre.

Jensen, Flensborg.

Fr. Claus, Flensborg. Raadsherre.

Thomas Andresen, Flensborg.

E. Rudolph, Flensborg.

Chr. Sönnichsen, Flensborg.

(Dette Parti omfatter en betydelig Del af Befolkningen.)

DET SOCIALDEMOKRATISKE PARTIS FORRETNINGSUDVALG:

Friedrich Drews, Flensborg. Raadsherre, Formand for Fagforeningerne.

H. Hellwig, Flensborg. Raadsherre.

Max Beyreis, Flensborg. Formand for Byraadet.

Hermann Olsen, Flensborg.

Hans Harloff, Flensborg.

(Dette Parti omfatter en stor Del af Befolkningen – mellem 35 og 40 % af Indbyggerne i Flensborg By alene.)

SAMME PARTIS FORRETNINGSUDVALG FOR SLESVIG KREDS:

Hermann Clausen, Slesvig.

Andreas Paysen, Slesvig.

Peter Krey, Slesvig.

Dr. Scharff, Flensborg. Formand for Lægekammeret.

Dr. M. Scheel, Flensborg. Formand for Apotekerkammeret.

Dr. Hans Jacobsen, Flensborg. Sekretær for Handels- og Industri-
kammeret.

E. Petersen, Sørup i Angel. Provst.

Baron v. Hobe, Gelting i Angel. Godsejer (Repræsentant for Kato-
likerne).

BESTYRELSE OG REPRÆSENTANTER FOR
DEN SYDSLESVIGSKE FØRENING:*

Niels H. Christensen, Flensborg.

Chr. Fr. Vith, Flensborg.

Jul. Christensen, Flensborg.

B. Bensch, Flensborg.

Paul Haase, Flensborg.

Peter Hattesen, Flensborg.

Hans Hinrichsen, Slesvig.

Carl Söhren, Slesvig.

---

* Ikke at forveksle med den senere organiserede Sydslesvigsk Forening, der er en Videreførelse af Slesvigsk Forening.

Johannsen, Slesvig. Fhv. Skoleinspektør.
Greis Gramm, Husum. Købmand.
Louis Jacobs, Husum. Kreaturhandler.
Dr. L. C. Peters, Husum. Frisisk Forsker.
Johs. Oldsen, Lindholm, Nord-Frisland. Formand for den frisisk-slesvigske Forening.
L. P. Christensen, Flensborg. Chefredaktør af det danske Blad »Flensborg Avis«.
T. Jessen, »Flensborg Avis«, Æresformand for den Slesvigske Forening, den danske Hovedorganisation.
Bernhard Hansen, Flensborg. Rektor. Konsulent for det danske Skolevæsen i Sydslesvig.

34

Skrivelse med tre Bilag fra den britiske Militærregering i Kiel til Rektor Bernhard Hansen, Flensborg. 13. Oktober 1945.

13 October 1945
312/Edn/566/13

Subject: Education control Danish schools.

To: Bernhard Hansen, Duborg-Skolen, Flensborg.

1. The decision has been made that, subject to the present conditions, the same facilities should be granted to Danish schools as obtained before the occupation of *Schleswig-Holstein* by the Allied Forces.
2. Thus, those schools which are recognized as having always been Danish are permitted to carry on their work.
3. If, after the reopening of the original schools, there still remain children of Danish minority parents not provided for applications may be made by you for the opening of such other schools as may be necessary.

4. Applications will be made to this office.
5. The task of Military Government in Education is to ensure that neither National Socialism nor Militarism survives or revives in any schools which are authorised.
6. The schools will therefore comply with regulations listed in Appendix "A".
7. A copy of the Military Government Education Policy and sufficient Fragebogen are included herewith.

(*sign.*) B. K. THOMAS

Lt. Col.

for Brigadier HENDERSON
Commander 312 (P) Detachment
Military Government

*Bilag a til Nr. 34. Regler for Aabning af Skoler i den britiske
Besættelseszone af Tyskland.*

Appendix "A"

SYLLABUS.

1. Within 14 days of opening a school, a copy of the syllabus must be despatched to this office (in the case of schools now opened a copy of the syllabus should be sent within 14 days of the receipt of the letter).

TEACHERS.

2. All teachers must fill in and return a Fragebogen.
3. All teachers must be approved by Military Government.
4. All additions to, transfer to or from and removals from teaching staffs, must first be approved by Military Government.
5. All teachers must certify that they have read and will carry out the Education policies of Military Government. The certificates will be forwarded with the copy of the syllabus mentioned as in paragraph 1.

INSPECTION.

6. All schools will be subject to inspections by Military Government officers and approved German Schulräte.

Bilag b til Nr. 34. Regler for Undervisningen i Skolerne i den britiske Besættelseszone.

CURRICULA.

POLICY.

It is the policy of the Supreme Commander not to intervene in matters affecting the curricula of German schools, except that:

- a. No teacher shall be allowed to introduce into his teaching, no matter with what subject he may be purposing to deal, anything which: -
  1. glorifies militarism;
  2. seeks to propagandize, revive or justify the doctrines of National Socialism, or to exalt the achievements of National Socialist leaders;
  3. favours a policy of discrimination on grounds of race or religion;
  4. is hostile to, or seeks to disturb the relations between any of the United Nations; and
  5. expounds the practice of war or mobilisation or preparation for war, whether in the scientific economic or industrial fields, or promotes the study of military geography.
- b. Physical training will not be expanded to, or retained at, a point where it becomes equivalent to para-military training.

*Bilag c til Nr. 34. Regler for Optagelse af Elever i danske Skoler
i Sydslesvig.*

ADMISSION OF PUPILS TO DANISH SCHOOLS IN SOUTH-SLESVIG.

- A. Children from former Nazihomes are not admitted.
- B. Parents of the other children are divided up into four groups.
1. Children whose parents (one or both) have attended a Danish school. They are admitted without discussion.
  2. Children whose parents both were born in South-Slesvig or Denmark. They are also admitted without discussion.
  3. Children with one parent born in South-Slesvig or Denmark, the other one born south of the Eider. Are only admitted after a thorough examination.
  4. Children whose parents both are born south of the Eider. Are not admitted.

By all admissions the case is settled by about 75 trusted people, members of Dansk Skoleforening, Flensborg, who have resided for many years in South Slesvig.

OVERSÆTTELSE

13. Oktober 1945

Emne: Undervisningskontrol Danske Skoler.

Til: Bernhard Hansen, Duborg-Skolen, Flensborg.

1. Det er besluttet, at de danske Skoler, saalænge de nuværende Forhold raader, skal nyde de samme Rettigheder, som de har opnaaet før *Slesvig-Holstens* Besættelse ved de allierede Tropper.
2. Følgelig maa de Skoler, om hvilke det godtgøres, at de altid har været danske, fortsætte deres Virksomhed.
3. Dersom der efter Genaabningen af de oprindelige Skoler stadig findes Børn af Forældre, tilhørende det danske Mindretal, som der ikke er sørget for, kan Andragender om Aabning af saadanne yderligere Skoler, som maatte blive nødvendige, indgives af Dem.

4. Andragender indgives til dette Kontor.
5. Militærregeringens Opgave paa Undervisningens Omraade, er at vaage over, at hverken Nationalsocialisme eller Militarisme holdes i Live eller genopvækkes i nogen godkendt Skole.
6. Skolerne skal derfor følge de i Bilag A opstillede Forskrifter.
7. Et Eksemplar af »Militærregeringens Undervisningspolitik« samt et tilstrækkeligt Antal Fragebogen (Spørgeskemaer) vedlægges.

B. K. THOMAS,
Oberstløjtnant

for Brigadér HENDERSON
Chef for Militærregeringens
Afd. 312 (P)

Bilag a til Nr. 34.

PROGRAM

1. Inden 14 Dage efter en Skoles Aabning vil en Genpart af dens Program være at indsende til dette Kontor. (For saadanne Skoler, som allerede er aabnet, vil Genpart af Programmet være at indsende inden Udløbet af 14 Dage efter Modtagelsen af denne Skrivelse).

LÆRERE

2. Alle Lærere skal udfylde og tilbagesende et Spørgeskema.
3. Alle Lærere skal anerkendes af Militærregeringen.
4. Alle Udvidelser af samt Forflyttelser til eller fra Lærerstaben ved en Skole kræver Militærregeringens forudgaaende Godkendelse.
5. Alle Lærere skal attestere, at de har gjort sig bekendt med og er villige til at gennemføre Militærregeringens Undervisningspolitik. Attesterne vil være at fremsende sammen med den i Punkt 1 omhandlede Genpart af Skoleprogrammet.

INSPEKTION

6. Alle Skoler er underkastet Inspektion af Officerer under Militærregeringen og godkendte tyske »Schulräte«.

Bilag b til Nr. 34.

LÆSEPLANER.

POLITIK

Det er den Øverstkommanderendes Politik ikke at gribe ind i Spørgsmaal vedrørende tyske Skolers Læseplaner, dog med nedenævnte Undtagelser:

- a. Ingen Lærer maa i sin Undervisning, uanset hvilket Emne han foregiver at behandle, indflette noget som helst, som
  1. lovpriser Militarismen,
  2. søger at gøre Propaganda for, genoplive eller retfærdiggøre Nationalsocialismens Doktriner eller at fremhæve de af nationalsocialistiske Ledere opnaaede Resultater,
  3. begunstiger en Forskelsbehandling af racemæssige eller religiøse Grunde,
  4. er rettet imod eller søger at forstyrre det gode Forhold mellem nogen af de Forenede Nationer, og
  5. forklarer Krigspraksis, Mobilisering eller Krigsforberedelse, det være sig paa videnskabeligt, økonomisk eller industrielt Omraade, eller som fremmer Studiet af Militærgeografi.
- b. Fysisk Træning maa ikke udvikles til eller bibeholdes paa et Stade, som giver den Karakter af en militærlignende Uddannelse.

Bilag c til Nr. 34.

OPTAGELSE AF ELEVER I DANSKE SKOLER I SYDSLESVIG.

- A. Børn fra tidligere Nazihjem maa ikke optages.
- B. Børnenes Forældre deles iøvrigt i fire Grupper:
  1. Børn, hvis Forældre (een eller begge) har besøgt en dansk Skole. De optages uden videre.
  2. Børn, hvis Forældre begge er født i Sydslesvig eller Danmark. De optages ligeledes uden videre.

3. Børn af Forældre, hvoraf den ene er født i Sydslesvig eller Danmark, medens den anden er født Syd for Ejderen. De optages kun efter en grundig Undersøgelse.
4. Børn, hvis Forældre begge er født Syd for Ejderen. Optages ikke.

Alle Spørgsmaal om Optagelse afgøres af ca. 75 troværdige Personer, som er Medlemmer af Dansk Skoleforening, Flensborg, og som i mange Aar har været bosiddende i Sydslesvig.

35

*Telegram fra Udenrigsministeriet til den danske Gesandt
i London. 24. Oktober 1945.*

Udenrigsministeriet sendte den 24. Oktober 1945 Gesandten i London et Telegram, hvori Gesandten bl. a. blev instrueret om at benytte en Lejlighed til i Overensstemmelse med tidligere angivne Retningslinier at berøre følgende Spørgsmaal: 1) de tyske Flygtninge i Sydslesvig og herunder ganske særlig fremhæve vore Forventninger om, at disse ikke faar Bosættelses- og Stemmeret, og at en Forøgelse af deres Antal ikke finder Sted, 2) vort Ønske om at blive raadspurgt, inden Afgørelser træffes angaaende Kielerkanalen og i det hele taget vedrørende Foranstaltninger, der berører Sydslesvig og 3) vor Interesse i at deltage i en eventuel almindelig Fredskonference.

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandtskab
i København. 12. November 1945.*

November 12th, 1945

A. M.

According to information received from Lt. Col. Toussieng, the Danish liaison-officer in Flensburg, the British military authorities in Plön have decided to suspend, until further, all political activities of "Slesvigsk Forening", i. e. the Danish minority, in South Slesvig. The reason for this measure is stated to be that the aim of "Slesvigsk Forening" is of a national-political character, and that the recognition of the minority as a political party is feared to cause trouble during the coming winter.

General Barker and Brigadier Churcher are of opinion—also according to a report received from Lt.-Col. Toussieng—that the question of the minority's right to exercise political activities should be decided by the political authorities. A conference will therefore be held in Kiel on the 15th of November, in which Mr. Steele from the British Foreign Office will take part. Lt. Col. Toussieng has been invited to come to Kiel to be informed of the decision arrived at at this conference.

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

I Henhold til en fra den danske Forbindelsesofficer i Flensburg, Oberstløjtnant Toussieng, modtaget Meddelelse, har de britiske Militærmyndigheder i Plön besluttet indtil videre at forbyde »Slesvigsk Forening«, d. v. s. det danske Mindretal i Sydslesvig, at udøve nogensomhelst politisk Virksomhed. Denne Foranstaltning begrun-

des med, at »Slesvigsk Forenings« Formaal er af national-politisk Karakter, og at Anerkendelsen af Mindretallet som politisk Parti frygtes at ville medføre Vanskeligheder i den kommende Vinter.

General Barker og Brigadér Churcher mener – ligeledes i Henhold til Indberetning fra Oberstløjtnant Toussieng – at Spørgsmaalet om Mindretallets Ret til at udøve politisk Virksomhed maa afgøres af de politiske Myndigheder. Der vil derfor den 15. November blive afholdt et Møde i Kiel, i hvilket Mr. Steele fra det britiske Udenrigsministerium vil deltage. Oberstløjtnant Toussieng er bleven anmodet om at komme til Kiel for at blive underrettet om den paa dette Møde trufne Afgørelse.

37

Meddelelse fra Udenrigsministeriet til Ritzaus Bureau.

19. November 1945.

Statsminister Knud Kristensen modtog idag en Delegation fra det danske Mindretal i Sydslesvig, Grosserer Cornelius Hansen, Grosserer J. C. Møller, Redaktør L. P. Christensen, Smedemester Münchow og Rektor Bernhard Hansen. I Mødet deltog Udenrigsminister Gustav Rasmussen og Undervisningsminister Hartling samt Landstingsmand Jepsen Christensen. Endvidere var til Stede Kontorchef i Udenrigsministeriet Hans Jakob Hansen, den danske Forbindelsesofficer i Flensborg, Oberstløjtnant Toussieng, og Generalsekretær Thygesen. Delegationen gjorde Rede for en Række Spørgsmaal af særlig praktisk Betydning for Mindretallet, saasom Flygtningene i Sydslesvig, Oprettelsen af nye danske Skoler, den Slesvigske Forenings Stilling og Virksomhed, Flensborg Avis og Lettelser til Fremme af Mindretallets kulturelle Forbindelse med Danmark. Der blev af Statsministeren givet Tilsagn om, at de fremførte Ønsker vilde blive gjort til Genstand for Overvejelse i Regeringen og ydet Støtte i det Omfang, det er muligt.

*Regeringen Knud Kristensens Programmerklæring i Folketinget
vedrørende Sydslesvig. 21. November 1945.*

STATSMINISTEREN (Knud Kristensen): . . . . .

Paa Ministeriets Vegne skal jeg over for det Folketing, der er udgaaet af det første frie Valg efter den fremmede Besættelses Ophør, tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger angaaende visse Hovedlinier i den Politik, Ministeriet indbyder Rigsdagen til et fordomsfrit Samarbejde om.

Ministeriet vedkender sig fuldt og helt den nationale Selvbestemmelsesret, som fortsat maa være Grundlaget for Rigets Grænse mod Syd. Ministeriet er fuldt opmærksom paa de Interesser, som for Danmark knytter sig til den fremtidige Ordning af Sydslesvigs Forhold, og vil yde sin Støtte til Sikring af Befolkningens Ret til et frit, folkeligt Liv i dens ældgamle Hjemstavn.

Ministeriet ser med den dybeste Forstaaelse paa de dansksindede Sydslesvigeres nuværende Vanskeligheder, som det vil gøre, hvad der staar i dets Magt, for at fjerne eller afbøde. Det vil være Ministeriets Bestræbelse at støtte og styrke Danskheden Syd for Grænsen i den nationale og kulturelle Kamp, som den fra Arilds Tid har ført for at hævde og bevare sit danske Præg.

Ministeriet vil gøre, hvad det kan, for at fjerne den Fare, som Tilstrømningen af talstærke, hjemstavnsfremmede tyske Elementer udgør baade for Danskheden i Sydslesvig og for Grænsens fremtidige Sikkerhed.

. . . . .

Notits. 26. November 1945.

I et Brev af 26. November 1945 indberettede den danske Gesandt i London, at han til det britiske Udenrigsministerium havde afleveret en Oversættelse af den nye danske Regerings Programerklæring, forsaavidt angik Sydslesvig.

*Depeche fra Udenrigsministeren til den danske Gesandt i London.
12. December 1945.*

København, den 12. December 1945

NR. I.

DET SLESVIGSKE SPØRGSMAAL.

HR. GREVE,

I. Udenrigsministeriet har ved Skrivelse af 22. f. M. gjort Hr. Greven bekendt med den Programerklæring, som Statsministeren fremsatte i Folketinget ved dettes Aabning den 21. November 1945, og som indeholder følgende om Sydslesvig:

»Ministeriet vedkender sig fuldt og helt den nationale Selvbestemmelsesret, som fortsat maa være Grundlaget for Rigets Grænse mod Syd. Ministeriet er fuldt opmærksom paa de Interesser, som for Danmark knytter sig til den fremtidige Ordning af Sydslesvigs Forhold, og vil yde sin Støtte til Sikring af Befolkningens Ret til et frit, folkeligt Liv i dens ældgamle Hjemstavn.

Ministeriet ser med den dybeste Forstaaelse paa de dansksindede Sydslesvigeres nuværende Vanskeligheder, som det vil gøre, hvad

der staar i dets Magt for at fjerne eller afbøde. Det vil være Ministeriets Bestræbelse at støtte og styrke Danskheden Syd for Grænsen i den nationale og kulturelle Kamp, som den fra Arilds Tid har ført for at hævde og bevare sit danske Præg.

Ministeriet vil gøre, hvad det kan, for at fjerne den Fare, som Tilstrømningen af talstærke, hjemstavnsfremmede tyske Elementer udgør baade for Danskheden i Sydslesvig og for Grænsens fremtidige Sikkerhed.«

Efter de Meddelelser, Udenrigsministeriet har modtaget gennem Direktør Hvass, har Hr. Greven allerede under en stedfunden Samtale gjort vedkommende Embedsmand i Foreign Office bekendt med dette Afsnit af Regeringens Programerklæring.

2. I Tilslutning til denne Samtale beder jeg Dem i en Note til den britiske Udenrigsminister fremhæve den Uro og stigende Bekymring, hvormed den danske Regering og den danske Befolkning betragter Anbringelsen i Sydslesvig af talrige Flygtninge, hvis Antal efter de foreliggende Oplysninger er lige saa stort som eller større end den der hjemmehørende Befolkning. Det kan efter den danske Regerings Mening ikke være Tvivl underkastet, at den herved opstaaede Overbefolkning af Omraadet umiddelbart Syd for den danske Grænse, saafremt den ikke er af rent forbigaaende Karakter, i Tidens Løb i Forbindelse med det tysksindede Element i det relativt tyndt befolkede Nordslesvig vil medføre en saadan Styrkelse af de mod Danmarks Interesser arbejdende tyske Kræfter i Slesvig og et saadant Pres paa Grænsen, at Regeringen maa nære alvorlig Frygt for, at der kan opstaa Komplikationer, som før eller senere vil bringe Danmarks territoriale Integritet, ja selve Landets nationale Selvstændighed i Fare. Denne Bekymring forstærkes derved, at de i Sydslesvig anbragte Flygtninge i overvejende Grad hidrører fra Sudeterlandet og fra østtyske Omraader eller har været anbragt som tyske Kolonister i Polen. Dette vil sige, at det drejer sig om Mennesker, der efter Afstamning og Karakter væsentligt adskiller sig fra den i Slesvig hjemmehørende Befolkning, og som for Størstedelens Vedkommende er indlevet i en Grænsestrid af mere brutal og uforson-

lig Art end den, der hidtil har været kendt ved den dansk-tyske Grænse.

De bedes videre paapege, at denne Overfyldning af det sydslesvigske Omraade med Flygtninge, der gennemgaaende er besjælet af en yderliggaaende tysk Nationalfølelse, saafremt den faar en varig Karakter, ikke alene vil udslette den sydslesvigske Befolknings Særpræg, men navnlig ogsaa reducere det dansksindede Befolknings-element i Sydslesvig til Betydningsløshed og sætte dets fortsatte Bestaaen paa Spil. Ikke blot af almenmenneskelige Bevæggrunde og ud fra den Sympati, alle Danske naturligt maa føle for det Mindretal, der siden Slesvigs tvungne Afstaaelse i 1864, til Trods for vedvarende Undertrykkelse, har kæmpet for at bevare sin Danskhed, maa man ønske, at der sikres dette danske Element Mulighed for en betrygget folkelig og kulturel Livsudfoldelse, og at der i den nationale Kappelstrid bydes de dansksindede i Sydslesvig Vilkaar, som i hvert Fald ikke er ringere end dem, der gives de tysksindede. Det er efter Regeringens Mening tillige i Danmarks Interesse, at det danske Islæt i Sydslesvig opretholdes og styrkes som Modvægt mod det tysksindede Element i Nordslesvig.

3. Idet Vægten saaledes lægges paa Hensynet til Danmarks vitale Interesser, beder jeg Hr. Greven om saa indtrængende som muligt at ville forestille det britiske Udenrigsministerium Ønskeligheden af, at der i Spørgsmaalet om Anbringelse af Flygtninge i Sydslesvig tages det videst mulige Hensyn til disse Interesser. Den danske Regering har bemærket, at der i den seneste Tid i et vist Omfang er blevet aabnet Adgang for Flygtninge fra de sovjetrussiske, amerikanske og franske Besættelseszoner i Tyskland samt fra Østrig til at vende tilbage til deres Hjemstavn, idet dog de vigtige Omraader Østpreussen, Danzig og Sudeterlandet er undtaget. Man vilde fra dansk Side tillægge det stor Betydning, at Bestræbelserne for en saadan Tilbageførsel blev fortsat og udvidet.

4. Ligesom man fra dansk Side indtrængende maa henstille, at Sydslesvig i videst muligt Omfang skaanes for Anbringelse af nye Flygtninge, maa man ganske særligt ønske, at de, der allerede er ført til Omraadet, ikke stilles saaledes, at de faar Adgang til at indleve sig

i Befolkningen og i de stedlige Erhverv, og at der ikke tillægges dem nogen Indflydelse paa Landsdelens eller de enkelte Kommuners Styre, være sig gennem Valgret og Valgbarhed til kommunale eller kredskommunale Raad eller paa anden Maade. Den danske Regering paaskønner meget, at Militærregeringen har fastsat, at der i Principet ikke maa udnævnes Flygtninge til ledige Embeder, medmindre ingen anden kvalificeret Embedsmand kan findes. Militærregeringen har oplyst, at for Tiden kun 36 af ca. 980 ledende Stillinger i Sydslesvig beklædes af Flygtninge. Om underordnede Stillinger foreligger tilsvarende Oplysninger ikke for den danske Regering; men det hævdes af stedkendte Folk, at et meget stort Antal Lærerembeder er besat med østpøssiske Flygtninge. Det turde ikke blot for Danmark være af største Betydning, men ogsaa stemmende med de allierede Nationers Hensigter, at der tilvejebringes de bedst mulige Garantier med Hensyn til den Aand, i hvilken den opvoksende Ungdom i Tyskland opdrages, og fra dansk Side vilde man hilse det med Tilfredshed, dersom Besættelsesmagten vilde have sin Opmærksomhed henvendt paa i videst muligt Omfang at udskifte Flygtninge i Lærerembeder med Personer fra Hjemstavn.

5. Jeg beder endvidere Hr. Greven overfor den britiske Regering erindre om, i hvor høj Grad det er i Danmarks Interesse, at en Række Ønsker, der er forebragt af de dansksindede Sydslesvigere, imødekommes med Henblik paa at sikre dem en fri folkelig og kulturel Livsudfoldelse. Paa en Række Steder i Sydslesvig er der spontant – uden nogen Tilskyndelse fra Ledelsens eller de stedlige danske Skoleforeningers Side – fremsat Ønske om Tilvejebringelse af dansk Skoleundervisning. Fra dansk Side vilde man sætte megen Pris paa, at disse Ønsker i størst mulig Udstrækning maatte kunne imødekommes. Den danske Skoleforening i Flensborg har gjort Militærregeringens Educational Officer bekendt med de Retningslinier, der følges for at hindre, at nazistiske og hjemstavnsfremmede Elementer optages i de danske Skoler, og disse Retningslinier er blevet godkendt. Det vilde derfor være meget ønskeligt, om der med det allerførste maatte blive givet Tilladelse til Aabning af nye danske Skoler paa de Steder, hvor et Behov er paavist ved Anmeldelse af Elever.

6. Som bekendt har det preussiske Styre fra 1864 indtil 1920 undertrykt og, bortset fra de første Aar efter 1864, aldeles forhindret enhver dansk Skoleundervisning i Sydslesvig, saaledes at flere Generationer har været afskaaret fra Muligheden af at lære Dansk. Hjemmesprog og Sindelag er under disse Forhold ingenlunde sammenfaldende. Adgangen til at sætte sine Børn i dansk Skole bør derfor ikke betinges af, at Forældrene er dansktalende. Noget saadant blev heller ikke krævet under det nazistiske Styre. Det nævnte Forhold har ogsaa medført, at det ikke er muligt straks at finde de fornødne Læreremner blandt den stedlige Befolkning, hvorfor der fremdeles er Trang til i en Overgangsperiode at ansætte Lærere fra Danmark ved de nye Skoler.

7. Det i Flensborg udkommende danske Blad, »Flensborg Avis«, har i de 75 Aar, der er forløbet siden dets Oprettelse, til Trods for stadige Vanskeligheder, rejst fra tysk Side, med aldrig svigtende Troskab været Danskhedens Støtte i Sydslesvig og dannet et betydningsfuldt Bindeled mellem denne og Danmark. Bladet har af Militærregeringen faaet Tilladelse til at fortsætte, men hæmmes af snævre Censurbestemmelser. I Betragtning af den ovenfor berørte Omstændighed, at en Del af de dansksindede i Sydslesvig har plattysk Hjemmesprog – (medens det tyske Mindretal i Danmark aldeles overvejende er dansktalende) – har »Flensborg Avis« tidligere udgivet et tyskskrevet Tillægsblad, først som Dagblad, men fra 1937 – efter et nazistisk Forbud – som Ugeblad, indtil ogsaa dette i Oktober 1944 maatte standses efter nazistisk Ordre under Paaberaabelse af, at der ikke kunde stilles Papir til Raadighed til dets Trykning. De britiske Militærmyndigheder har afslaaet en Ansøgning om Tilladelse til Genoprettelse af dette Tillæg. Det vilde blive hilst med Glæde, dersom der maatte være Mulighed for en Revision af denne Afgørelse og for en Lempelse af den strenge Censur af »Flensborg Avis«.

8. Endvidere kan der peges paa, at den iværksatte, meget strengt haandhævede Spærring af Tysklands Grænser for Persontrafik og Spærringen af al Post-, Telegraf- og Telefonforbindelse mellem Tyskland og Omverdenen, selvom Lempelser for visse Kategorier af Personer er blevet indrømmet, betyder en stor Belastning for

Danskheden Syd for Grænsen, der derved er afskaaret fra den personlige og kulturelle Forbindelse med Moderlandet i en Grad, som end ikke kendtes under Krigen. Det vilde være ønskeligt, om der kunde aabnes en noget videre Adgang for Personer, hvis Paalidelighed er fastslaaet, til at opnaa Tilladelse til at passere den dansk-tyske Grænse for at opretholde Forretnings-, Familie- og kulturelle Forbindelser. Ikke mindst efter at der er aabnet Adgang for tyske »displaced persons« til at sende Meddelelser til Udlandet, maa det forekomme særdeles rimeligt, at der gives de dansksindede i Sydslesvig Adgang til under behørig Censur at korrespondere med Danmark.

Saaframt De maatte skønne det opportunt, bedes De, i Forbindelse med dette Afsnit, ved Notens Overlevering mundtligt henlede Opmærksomheden paa, at Postspærringen opretholdes saa strengt, at det end ikke har været muligt for det danske Udenrigsministerium at korrespondere med den udsendte danske Konsul i Flensborg. Selv om der endnu ikke maatte kunne meddeles Konsulen nogen formel Anerkendelse, vil det være meget ønskeligt, at han sættes i Stand til de facto at varetage danske Statsborgeres Interesser og tjene som Forbindelsesled mellem danske Myndigheder og Militærregeringen. Da Konsulen har et nøje Kendskab til Forholdene i Sydslesvig og stedse har udøvet en beroligende Indflydelse, vil dette utvivlsomt være i britisk saavel som i dansk Interesse.

9. I Noten bedes det derhos anført, at de i de foregaaende Afsnit 5-8 omtalte Ønskemaal fremfor alt er rettet paa at sikre det danske Element i Sydslesvig den Tilknytning til dansk Kultur, som det selv ønsker. Medens dette danske Element tidligere havde sine Repræsentanter i den tyske Rigsdag, den preussiske Landdag, Kredsudvalg og kommunale Forsamlinger, har al politisk Virksomhed som bekendt været udelukket under det nazistiske Styre. Efter at det nu i Tyskland er blevet tilladt at danne politiske Organisationer inden for de enkelte Kredse, har de dansksindede Sydslesvigere ment at burde anholde om, at der tillægges deres nationale Sammenslutninger i de enkelte Kredse i Sydslesvig (under Navn af »Den slesvigske Forening« for vedkommende Kreds) Anerkendelse som politisk Organisation. Jeg beder Hr. Greven søge udvirket, at de paagæl-

dende, Ansøgninger bliver behandlet med Velvilje, og at der sikres de dansksindede og de nævnte Sammenslutninger Ligeberettigelse med Landsdelens øvrige hjemmehørende Befolkning og Organisationer ved Deltagelse i Afstemninger og Valg og i det Hele med Hensyn til politisk Medindflydelse.

10. De bedes indsende Genpart af den Note, De afleverer til den britiske Udenrigsminister eller hans Stedfortræder. Hvis De mener, at De bedre kan fremføre et eller flere Punkter i denne Skrivelse paa anden Maade end gennem en officiel Note, er der fra min Side ikke noget til Hinder for, at De anvender en anden Fremgangsmaade, naar De blot drager Omsorg for, at de Forestillinger, som det ved nærværende er paalagt Dem at gøre over for den britiske Regering, ikke herved kommer til at tabe i Vægt.

Regeringen har fuld Tillid til, at De vil vide at fremføre dens Synspunkter under en saadan Form, at der ikke bliver Anledning til heri at finde nogen Miskendelse af, hvad vi fra dansk Side skylder den britiske Regering, og jeg ser gerne, at De enten i selve Noten eller ved dens Overrækkelse udtaler en Tak for den Forstaaelse, der fra britisk Side har været vist og stadig vises danske Interesser, og i Tillid til hvilken vi med Tryghed forebringer de Ønsker, der ligger os saa meget paa Sinde.

Med udmærket Højagtelse forbliver jeg

Hr. Grevens ærbødige

(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

Højvelbaarne

Hr. Lensgreve E. Reventlow, K.I. af Dbg., DM.,

Kgl. Gesandt i London.

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandtskab
i København. 15. December 1945.*

P. M.

The Danish society "Grænseforeningen" (The Border Association), the purpose of which is to support and develop Danish culture in Slesvig, particularly south of the frontier, obtained last month through negotiations with the Danish censorship authorities permission to send books and periodicals to the Danish library at Flensborg and the necessary educational books to the Danish schools in South Slesvig. The Danish censorship authorities discussed the matter with the British censorship liaison officer, who agreed to the dispatch of the books and periodicals after due examination and under the observance of the necessary precautionary measures during the transport.

Having collected the literature in question which comprehends no book of a political nature, but only works of fiction and scientific books as well as non-political periodicals, and procured the packing material the "Grænseforeningen" again applied to the Danish censorship authorities with a view to having the available books and periodicals censored. It was however stated that the question had now been submitted to the British Military Authorities in Germany, who had prohibited entirely the dispatch of Danish literature to South Slesvig.

It will be remembered that the British Military Authorities have raised no objection against the continuance of the work of the Danish library at Flensborg, but has permitted two new Danish librarians to take up posts there.

For the sake of the continuous activity of the Danish library and in order that the Danish community in South Slesvig may be able to keep in touch with Danish cultural developments it is of great importance that an arrangement is brought about that will make

it possible to send the collected material. With special reference to the local Danish schools it will further be highly desirable that facilities are given to send them the necessary educational books.

It may be added that under the German regime no obstacles were placed in the way of similar dispatches.

As e. g. Christmas numbers of current reviews are included in the collected material it would be highly appreciated if it might be possible to revise the decision at an early date.

Copenhagen, December 15th, 1945

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Den danske Forening »Grænseforeningen«, hvis Formaal er at støtte og udvikle dansk Kultur i Slesvig, særlig Syd for Grænsen, opnaaede forrige Maaned gennem Forhandlinger med den danske Censur Tilladelse til at sende Bøger og Tidsskrifter til det danske Bibliotek i Flensborg samt de nødvendige Skolebøger til de danske Skoler i Sydslesvig. Den danske Censur forhandlede om Sagen med Forbindelsesofficeren under den britiske Censur, som tillod Forsendelsen af de omhandlede Bøger og Tidsskrifter efter behørig Undersøgelse og under Iagttagelse af de fornødne Sikkerhedsforanstaltninger under Transporten.

Den paagældende Litteratur, som ikke omfatter Bøger af politisk Indhold, men kun Skønlitteratur, videnskabelige Bøger samt upolitiske Tidsskrifter, blev af Grænseforeningen indsamlet og Emballage fremskaffet, hvorefter den igen henvendte sig til den danske Censur i det Øjemed at faa de Bøger og Tidsskrifter, der var tilvejebragt, censurerede. Det oplystes imidlertid, at Spørgsmaalet nu var blevet forelagt de britiske Militærmyndigheder i Tyskland, som helt havde forbudt at sende dansk Litteratur til Sydslesvig.

Det vil erindres, at de britiske Militærmyndigheder ikke har gjort nogen Indsigelse mod Fortsættelsen af det danske Biblioteks Virksomhed i Flensborg, men har tilladt Ansættelsen af to nye danske Bibliotekarere dersteds.

For at muliggøre det danske Biblioteks fortsatte Virksomhed, og for at den danske Befolkning i Sydslesvig kan sættes i Stand til at følge med i dansk kulturel Udvikling, er det af stor Betydning, at der træffes en Ordning, hvorved Afsendelsen af det indsamlede Materiale muliggøres. Hvad særlig angaar de stedlige danske Skoler, er det end videre i høj Grad ønskeligt, at der aabnes Udveje til at sende dem de fornødne Skolebøger.

Det kan tilføjes, at der under tysk Styre ikke lagdes Hindringer i Vejen for tilsvarende Forsendelser.

Da det indsamlede Materiale f. Eks. ogsaa indeholder regelmæssige Publikationers Julenumre, vilde man sætte stor Pris paa, om den trufne Afgørelse snarest muligt maatte blive ændret.

København, den 15. December 1945

42

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandtskab
i København. 15. December 1945.*

A. M.

The reports which have appeared of late concerning the abolition of the office of "Regierungspräsident" in Slesvig and the transfer of the functions of that office to the "Oberpräsident" for the Province of Slesvig-Holstein, who simultaneously was to move his seat of office to the town of Slesvig, have caused unrest in wide Danish circles who fear that South Slesvig thereby would be bound still closer to Holstein than was previously the case. As it is known,

not only Danish minded Slesvigers but also prominent Germans have signed a petition addressed to Field Marshal Montgomery to have South Slesvig administratively separated from Holstein, which separation the Danish Government too, as expressed by the then Minister for Foreign Affairs, Mr. Christmas Møller, would consider desirable. Any further ties between South Slesvig and Holstein would render the conditions of the Danish minded population more difficult.

In the course of the last few days reports have been received according to which it is intended in the near future to transfer the University of Kiel wholly or in part to Flensburg. It is also said that the plans are to develop this town to hold a considerably larger population than it now does. Available information is to the effect that university clinics, lecture halls and quarters for professors of medicine and surgery, lecturers, and undergraduates from the University of Kiel are to be arranged at the former German naval station at Mørvig (Mürwik), near Flensburg, and that the existing hospitals in Flensburg are to a certain extent to be part of the university clinics. It is also said that about 500 undergraduates from other faculties at Kiel together with their professors are to be accommodated at Mørvig and that a further very large increase of the number of undergraduates is to be expected in the spring.

These reports have caused still more unrest, not only among the Danish minded population of South Slesvig but in wide circles in Denmark, particularly in that part of Slesvig that belongs to Denmark, and they have also given rise to questions in the Rigsdag from several quarters.

The Danish Government cannot express any opinion on the correctness of these reports. The Government want, however, to point out that the University of Kiel throughout history has been the source of an influence on public opinion in Slesvig and Holstein, and in Germany at large, that has been particularly hostile to everything Danish. To move this university or an essential part thereof to Flensburg would mean to place the German-Holstein cultural centre immediately on the Danish frontier. This would involve a very

great danger to the Danish civilization in South Slesvig and a strengthening of the German influence in the Danish North Slesvig and must be regarded as a serious threat to Danish interests.

A transfer to Flensburg of the University of Kiel which throughout history has been spiritual source of the endeavours to germanize Slesvig would in itself mean an increase of the German population of this town. It is obvious that a considerable development of Flensburg by means of immigrants from the south would constitute a great danger to the local Danish element, and, considering the fact that the town is situated almost immediately on the Danish frontier, it would involve dangers of complications, e. g. by nourishing the still existing German wishes of increasing the hinterland of the town by moving the frontier towards the north.

Copenhagen, December 15 th, 1945

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Forlydender, som er fremkommet i den senere Tid vedrørende Ophævelsen af Embedet som Regeringspræsident i Slesvig og Overdragelsen af dennes Funktioner til Overpræsidenten for Provinsen Slesvig-Holsten, som samtidig skulde forlægge sit Sæde til Byen Slesvig, har voldt Uro i vide danske Kredse, som frygter, at Sydslesvig paa denne Maade vil blive knyttet endnu nærmere til Holsten end hidtil. Som bekendt, har ikke blot dansksindede Slesvigere men ogsaa fremtrædende Tyskere underskrevet en Adresse til Feltmarskal Montgomery i det Øjemed at opnaa Sydslesvigs administrative Adskillelse fra Holsten, et Ønske der, som allerede udtalt af den daværende Udenrigsminister, Hr. Christmas Møller, ligeledes deles af den danske Regering. Yderligere Baand, der sammenknytter Sydslesvig med Holsten, vilde gøre den dansksindede Befolknings Stilling endnu vanskeligere.

I de sidste Dage er der fremkommet Forlydender, som gaar ud paa, at det skulde være Hensigten i nær Fremtid helt eller delvis at overflytte Universitetet i Kiel til Flensborg. Det hævdes ligeledes, at det skulde være Tanken at udvikle denne By til at rumme et betydeligt større Indbyggerantal end nu. Foreliggende Oplysninger gaar ud paa, at Universitetskliniker, Auditorier og Boliger for Professorer i Medicin og Kirurgi og for Docenter og Studenter fra Kiels Universitet skal skaffes til Veje i den tidligere tyske Marinestation i Mørvig i Nærheden af Flensborg, og at de bestaaende Hospitaler i Flensborg i et vist Omfang skal benyttes som Universitetskliniker. Det paastaas ogsaa, at ca. 500 Studenter og Professorer fra andre kielske Fakulteter skal anbringes i Mørvig, og at en yderligere meget betydelig Forøgelse af Studenternes Antal kan ventes til Foraaret.

Disse Rygter har vakt endnu større Uro, ikke blot indenfor den dansksindede Befolkning i Sydslesvig, men ogsaa i vide Kredse i Danmark, navnlig i den Del af Slesvig, som hører til Danmark, og de har ligeledes givet Anledning til Forespørgsler i Rigsdagen fra flere Sider.

Den danske Regering ser sig ikke i Stand til at udtale nogen Mening om, hvorvidt disse Forlydender er rigtige. Men Regeringen ønsker at henlede Opmærksomheden paa, at Universitetet i Kiel, saalænge det har eksisteret, har udøvet en Indflydelse paa den offentlige Mening i Slesvig og Holsten, ja i hele Tyskland, der i særlig Grad har været fjendtlig mod alt, hvad der er Dansk. At flytte dette Universitet eller en væsentlig Del af det til Flensborg vilde være ensbetydende med at flytte det tysk-holstenske Kulturcentrum til den danske Grænses umiddelbare Nærhed. Noget saadant vilde betyde en meget stor Fare for det danske Folkeliv i Sydslesvig og en Styrkelse af den tyske Indflydelse i det danske Nordslesvig og maa betragtes som en alvorlig Trusel mod danske Interesser.

En Flytning til Flensborg af Kiels Universitet, som gennem hele sin Tilværelse har været det aandelige Centrum for Fortrykningsbestræbelserne i Slesvig, vilde i sig selv betyde en Forøgelse af denne Bys tyske Befolkning. Det er indlysende, at en stærk Udvikling af

Flensborg ved Hjælp af Tilflyttere sydfra vilde betyde en stor Fare for det stedlige danske Befolkningselement, og i Betragtning af, at Byen ligger næsten umiddelbart op ad den danske Grænse, vilde den medføre Fare for Forviklinger, f. Eks. ved at give ny Næring til de fremdeles eksisterende tyske Ønsker om at udvide Byens Opland gennem en Grænsforskydning nordpaa.

København, den 15. December 1945

43

*Memorandum fra den britiske Gesandt i København
til Udenrigsministeren. 17. December 1945.*

Reports have appeared in the past few days in some Danish papers that certain changes were imminent in South Slesvig, and in particular that the University of Kiel was to be established in or near Flensborg which would also be made the seat of the Ober-Präsident. From enquiries which have been made of the British Legation Press Department which has sought information of the British Military authorities in Schleswig-Holstein, we can state that the reports in question are entirely unjustified and unfounded and the changes mentioned have never been considered.

Der er i den seneste Tid fremkommet Meddelelser i forskellige danske Aviser om, at visse Forandringer skulde være umiddelbart forestaaende i Sydslesvig, navnlig, at Kiels Universitet skulde etableres i eller ved Flensborg, som ogsaa skulde gøres til Sæde for Overpræsidenten. Efter Forespørgsler, som det britiske Gesandtskabs Presseafdeling har stillet de britiske Militærmyndigheder i Slesvig-Holsten, kan vi fastslaa, at de paagældende Meddelelser er ubeføjede og savner ethvert Grundlag, og at man aldrig har paatænkt at gennemføre de nævnte Forandringer.

44

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i
København og Generalløjtnant Sir Evelyn Barker.
20. December 1945.*

A. M.

It would be highly appreciated if the wishes advanced concerning the opening of new schools were met as soon as possible at such places where the registration of pupils shows that a demand exists.

During the years 1864-1920 the German reign prevented any kind of Danish school education in South Slesvig, preventing several generations from learning Danish. The admission to send children to a Danish school ought not therefore to be dependent upon the parents' ability to speak Danish. Not even under the Nazi rule such a thing was demanded.

II.

It is very desirable that facilities are given to send the necessary educational books to the Danish schools in South Slesvig. Under the German regime no obstacles were placed in the way of such dispatches.

III.

The Danish Society "Grænseforeningen" (the Border Association) obtained last month through negotiations with the Danish authorities permission to send books and periodicals to the Danish library at Flensburg. The British censorship liaison officer agreed to the dispatch of the books and periodicals after due examination and under the observance of the necessary precautionary measures during the transport. All arrangements were made when "Grænseforeningen" was informed that the British Military Authorities in Germany had prohibited entirely the dispatch of Danish literature to South Slesvig.

It will be remembered that no objection has been raised against the continuance of the work of the Danish library at Flensburg, but on the contrary two new Danish librarians are being permitted to take up posts there.

In order that the Danish community in South Slesvig may be able to keep in touch with Danish cultural developments it is of great importance that the collected books (which are only works of fiction and scientific books as well as nonpolitical periodicals) may be sent as soon as possible.

IV.

The barring of passenger traffic and of post, telegraph, and telephone communications between Germany and other countries prevent the Danish minded population in South Slesvig from personal and cultural contact with the mother country. It would be desirable if somewhat greater facilities were given to persons whose reliability had been established to cross the frontier to maintain business, family, and cultural connections. The German displaced

persons having obtained certain facilities for correspondence with persons abroad, it would appear very reasonable if the Danish minded population in South Slesvig got permission to correspond with Denmark.

V.

The Danish minded group in South Slesvig has prepared a folder in English intended to give the British Military Authorities objective information of the character of the Danish minority and its organisations. The plan to issue this folder had been discussed with the British and American Ministers in Copenhagen who could see no objection to its printing and distributing, and the folder was approved by the Danish Minister for Foreign Affairs. It was submitted to the General Commanding 8th Corps by the Danish liaison officer. On November 7th General Churcher informed the liaison officer that he had been in communication on this subject with H.Q., 8th Corps who had no objections, following which General Churcher received 200 copies and the General at Slesvig 200 copies. On November 16th, however, Field Security officers seized the still available copies of the folder and it is said that the copies already distributed to British officers are being withdrawn. It is submitted that the decision prohibiting the distribution of the folder and the order of seizure be revised.

VI.

The Danish element in South Slesvig had previously representatives in the German legislative and municipal assemblies. Permission having again been granted to form political organisations within the individual "Kreise", the Danish minded South Slesvigers have applied to have their national associations in the individual "Kreise" acknowledged as political organisations. It is requested that these applications will be subjected to favourable consideration in order that equality of right with the other native population is secured to the Danish minded population when participating in plebiscites and elections and on the whole with regard to political influence.

VII.

On account of the fact alluded to above that the native language of part of the Danish minded population in South Slesvig is German or Low German (whereas the overwhelming part of the German minority in Denmark speaks Danish), the Danish daily paper in Flensburg, "Flensburg Avis" has previously published a supplementary paper in the German language, first as a daily paper, but from 1937—when the Nazis prohibited the daily edition—as a weekly paper, but also this had to be stopped in October 1944, the Germans pleading that newsprint could not be made available for the printing of this paper. An application for permission to re-establish this supplement has been refused. It would be greeted with great pleasure if a revision of this decision and a modification of the present censorship of "Flensburg Avis" would be possible.

Copenhagen, December 20th, 1945

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Det vilde blive i høj Grad paaskønnet, hvis de Anmodninger, der er fremsat vedrørende Oprettelse af nye Skoler, kunde blive imødekommet saa snart som muligt, for saa vidt angaar de Steder, hvor Indmeldelse af Elever viser, at der bestaar et Behov.

Det tyske Styre forhindrede i Aarene 1864-1920 enhver Form for dansk Skoleundervisning i Sydslesvig, hvorved flere Generationer blev afskaaret fra at lære Dansk. Tilladelse til at sende Børn i dansk Skole bør derfor ikke gøres betinget af, at Forældrene er dansk-talende. End ikke under Nazistyre krævedes noget saadant.

II.

Det er meget ønskeligt, at der gives Tilladelse til at sende de nødvendige Lærebøger til de danske Skoler i Sydslesvig. Under det tyske Styre blev der ikke lagt Hindringer i Vejen for saadanne Forsendelser.

III.

Den danske Forening »Grænseforeningen« opnaede sidste Maaned gennem Forhandling med de danske Myndigheder Tilladelse til at sende Bøger og Tidsskrifter til det danske Bibliotek i Flensborg. Den britiske Censur erklærede sig enig i, at Bøgerne og Tidsskrifterne maatte afsendes efter behørig Undersøgelse og under Iagttagelse af de fornødne Sikkerhedsforanstaltninger under Transporten. Alle Forberedelser var truffet, da »Grænseforeningen« modtog Meddelelse om, at de britiske Militærmyndigheder i Tyskland havde forbudt enhver Forsendelse af dansk Litteratur til Sydslesvig.

Som det vil erindres, har der ikke været rejst Indvending imod, at det danske Bibliotek i Flensborg fortsætter sin Virksomhed, og der er endogsaa blevet givet Tilladelse til, at to nye danske Bibliotekarer ansættes ved Biblioteket.

For at gøre det muligt for det danske Mindretal i Sydslesvig at opretholde Kontakt med den kulturelle Udvikling i Danmark er det af stor Betydning, at de indsamlede Bøger (som alene omfatter Skønlitteratur og videnskabelige Værker samt upolitiske Tidsskrifter) kan fremsendes saa snart som muligt.

IV.

Spærringen af Persontrafik og af Post-, Telegraf- og Telefonforbindelse mellem Tyskland og Omverdenen afskærer den dansksindede Befolkning i Sydslesvig fra personlig og kulturel Kontakt med Moderlandet. Det vilde være ønskeligt, om der kunde gives Personer, hvis Paalidelighed maa anses for godtgjort, udvidet Adgang til at overskride Grænsen for at opretholde Forretnings-, Familie- og kulturelle Forbindelser. Efter at tyske »tvangsforflyttede Personer« har opnaet en vis Adgang til at korrespondere med Personer i

Udlandet, vilde det forekomme særdeles rimeligt, om der blev givet den dansksindede Befolkning i Sydslesvig Tilladelse til at korrespondere med Danmark.

V.

Den dansksindede Folkegruppe i Sydslesvig har udarbejdet en Pjece paa Engelsk med det Formaal at give de britiske Militærmyndigheder objektiv Oplysning om Karakteren af det danske Mindretal og dets Organisationer. Planen om at udgive denne Pjece har været drøftet med den britiske og den amerikanske Gesandt i København, som ikke kunde se noget til Hinder for dens Trykning og Udsendelse, og Pjecen blev godkendt af den danske Udenrigsminister. Den blev af den danske Forbindelsesofficer forelagt den kommanderende General for 8. Korps. Den 7. November meddelte General Churcher Forbindelsesofficeren, at han i Sagens Anledning havde været i Forbindelse med Hovedkvarteret for 8. Korps, som ikke havde noget at indvende, hvorefter General Churcher modtog 200 Eksemplarer og Generalen i Slesvig andre 200 Eksemplarer. Den 16. November beslaglagde den militære Sikkerhedstjeneste imidlertid de tilbageværende Eksemplarer af Pjecen, og de Eksemplarer, der allerede var blevet fordelt til britiske Officerer, skal være blevet inddraget. Det henstilles, at Forbudet mod Uddeling af Pjecen og Ordren om dens Beslaglæggelse optages til fornyet Prøvelse.

VI.

De Danske i Sydslesvig havde tidligere Repræsentanter i de tyske lovgivende og kommunale Forsamlinger. Efter at der er givet Tilladelse til paany at danne politiske Organisationer indenfor de enkelte Kredse, har de dansksindede Sydslesvigere ansøgt om Anerkendelse af deres nationale Foreninger i de enkelte Kredse som politiske Organisationer. Det henstilles, at disse Ansøgninger undergives en velvillig Behandling med Henblik paa at sikre den dansksindede Befolkning Ligeret med den øvrige hjemmehørende Befolkning forsaavidt angaar Afstemninger og Valg og i det hele taget med Hensyn til politisk Indflydelse.

VII.

I Betragtning af den ovenfor berørte Omstændighed, at en Del af den dansksindede Befolkning i Sydslesvig har Tysk eller Plattysk som Hjemmesprog (medens det tyske Mindretal i Danmark aldeles overvejende er dansktalende), har »Flensborg Avis« tidligere udgivet et tyskskrevet Tillægsblad, først som et Dagblad, men fra 1937 – da Nazisterne forbød en daglig Udgave – som et Ugeblad, indtil ogsaa dette maatte ophøre i Oktober 1944, da Tyskerne angav, at der ikke kunde stilles Avispapir til Råadighed for dette Blad. En Ansøgning om Tilladelse til at genoprette det paagældende Tillæg er blevet afslaaet. Det vilde blive hilst med stor Glæde, dersom der maatte være Mulighed for en Revision af denne Afgørelse og en Lempelse af den nuværende Censur af »Flensborg Avis«.

København, den 20. December 1945

45

*Note fra den danske Gesandt i London til den britiske
Udenrigsminister. 27. December 1945.*

ROYAL DANISH LEGATION

LONDON

27th December 1945

Ref. 7. A. 15. No. 179/45

SIR,

I. On the 21st November this year the Danish Prime Minister, Mr. Knud Kristensen, made his declaration of policy in the Folketing, when this was convened. I have the honour to state below, in a translation into English, the part of Mr. Knud Kristensen's declaration, that concerns South Slesvig:

“The Ministry recognize to the full the national right of self-determination, which must continue to be the foundation of Den-

mark's frontier to the South. The Ministry are fully conscious of the interest Denmark has in the future settlement of matters regarding South Slesvig and will give their support to secure the right of the population to a free, national life in their ancient home country.

The Ministry regard with the deepest understanding the present difficulties of the Danish-minded people in South Slesvig and will do what is in their power to remove or mitigate them. It will be the endeavour of the Ministry to support and to strengthen the Danish-minded population South of the border in the national and cultural battle which they have carried on since the time of Arild in order to maintain and preserve their national Danish character.

The Ministry will do what they can in order to remove the danger presented by the influx of numerous, alien German elements to the Danish cause in South Slesvig, and to the future security of the frontier.”

One copy of the text of the aforementioned part of the speech I took leave to present, shortly after the making of the statement, on the 26th November to the Chief of the Northern Department of the Foreign Office. On the same occasion I emphasized to Mr. Christopher Warner the Danish Government's lively interest in the points raised in the statement.

I have now received instructions to revert to this subject, and to state to you, Sir, that certain aspects thereof cause my Government deep concern. Before entering further upon the matter I am anxious, in accordance with the wish of my Government, to give expression to Denmark's genuine appreciation of and gratitude for the goodwill and understanding that has been shown, and continues to be shown by Great Britain in regard to Danish interests. Relying on this understanding attitude the Danish Government now confidently address themselves to His Britannic Majesty's Government in a matter that does not only concern certain important national questions, but which in its consequences may be of decisive importance for Denmark's existence in the future as an independent country.

2. With reference to my abovementioned conversation with Mr. Warner, and to former discussions here and in Copenhagen, I beg

leave, Sir, to emphasize the disquiet and serious concern with which the Danish Government, nay, the whole Danish people view the placing in South Slesvig of numerous refugees whose number according to the information at disposal is just as great, or greater than the population domiciled there. In the opinion of the Danish Government there can be no doubt that this surplus population of the area immediately South of the Danish border, if it is not of a purely transitory character, in the course of time, and in conjunction with the German-minded element in the relatively thinly populated North Slesvig, will cause such a strengthening of the German forces in Slesvig working against the interests of Denmark, and such a pressure against the frontier that the Government must harbour serious fear that complications may arise which sooner or later will bring Denmark's territorial integrity and, indeed, the national independence of the country itself into danger. My Government's anxiety is increased thereby that the refugees in South Slesvig chiefly hail from Sudetenland, and from East German districts, or were settled as German colonists in Poland. This means that the people in question by descent and character essentially differ from the population domiciled in Slesvig, and for the greater part have familiarized themselves with a frontier conflict of a more brutal and implacable character than the one that has hitherto been known at the Danish-German border.

The overcrowding of the South Slesvig area with refugees who generally are imbued with an extreme German national sentiment will, if it becomes of a lasting character, eliminate the special characteristics of the South Slesvig population. It will also and quite particularly reduce to insignificance and jeopardize the continued existence of the Danish-minded element of the population in South Slesvig, which—ever since the forced cession of that country to Germany in 1864—in spite of lasting suppression have fought to preserve its Danishness. From simply humanitarian motives, and from the point of view of the sympathy that all Danes must naturally feel for this minority it is to be desired that a possibility is vouchsafed the Danish element for a safe national and cultural development of

their own way of life, and that conditions are offered them which, in the conflict of national rivalry, are at any rate not worse than those offered to the German-minded people. But in the opinion of my Government it is also of the greatest interest to *Denmark herself*, that the Danish element in South Slesvig should be maintained and fortified in order to counterbalance the German-minded element in North Slesvig.

3. The instructions I have received from my Government are to underline the thus existing threat against Denmark's vital interests and in doing so to explain to His Britannic Majesty's Government as earnestly as possible the desirability of showing the greatest possible consideration for these interests when dealing with the question of placing refugees in South Slesvig. The Danish Government have noticed that the refugees from the Soviet Russian, the American and French zones of occupation in Germany, and also from Austria, have lately to some extent been afforded an opportunity to return to their home-country. This is not, however, the case of the refugees from the important areas of East Prussia, Danzig and Sudetenland. Great importance would be attached by Denmark to a continuation and extension of efforts in this direction.

4. Referring to what I have had the honour to point out above I venture on behalf of my Government earnestly to submit that South Slesvig should to the widest possible extent be spared the influx of more refugees. Likewise it is quite particularly desired that those who have already been taken to this area should not be placed in such a position as to gain an opportunity to assimilate themselves into the population, and into the local trades and industries, and that they should have no opportunity or possibility of gaining influence upon the administration of the district or upon that of the separate municipalities, be it by the means of franchise, or eligibility for the municipal or county councils, or in any other way. The Danish Government greatly appreciate that the military Government have decided that, in principle, refugees may not be appointed to vacant posts unless no other qualified official can be found. The military Government have stated that for the time being only 36 out of ca.

980 more important administrative posts in South Slesvig have been filled by refugees. As regards the subordinate posts corresponding information is not at the disposal of the Danish Government, but it is maintained by local people that a very great number of teachers' posts are occupied by East Prussian refugees. According to the opinion of my Government it would be not only of the greatest importance for Denmark herself, but also aligned with the intentions of the Allied Nations that the best possible guarantees should be brought about in respect of the spirit in which the rising generation in Germany is to be educated, and in Denmark it would be greeted with satisfaction if the occupying power to the widest possible extent would keep in mind the replacing of refugees who occupy teachers' posts by persons from the home country.

5. Simultaneously with placing before the British Government the points mentioned under sections 2-4, which are of such paramount consequence to the future of my country, I have the honour to draw the attention of the British Government also to the extreme importance to the interests of Denmark of certain wishes submitted by the Danish-minded people from South Slesvig being met, with a view to secure for them a free, national and cultural way of life. At several places in South Slesvig—without any encouragement from the leading Danish-minded circles or from the local Danish school associations—a wish has spontaneously been expressed for the introduction of Danish teaching in the schools. In Denmark it would be highly appreciated if these desires could be met to the greatest possible extent. The Danish School Association at Flensburg has acquainted the educational officer of the military Government with the guiding principles that are pursued in order to prevent Nazi and alien elements from gaining admittance to the Danish schools. These guiding principles have been approved of. It would, therefore, be very desirable if permission might be granted in the near future to open new Danish schools in those localities where it has proved needful by applications from pupils.

6. The Prussian administration have from 1864 until 1920 suppressed and, except for the first years after 1864, completely pre-

vented any kind of Danish school education in South Slesvig, thereby cutting off several generations from the possibility of learning Danish. In these circumstances home-language and national feeling by no means coincide. The opportunity to let one's children attend a Danish school should, therefore, not depend upon whether the parents are Danish spoken or not. No such stipulation was made during the Nazi administration. This state of things also means that it is not possible immediately to find the required candidates for teaching among the local population. Consequently there is still a need during a transitory period to appoint teachers from Denmark to the new schools.

7. The Danish newspaper published at Flensburg, the "Flensborg Avis", was founded 75 years ago. In spite of continual difficulties from the side of the Germans, the said newspaper has with never failing faithfulness supported Danishness in South Slesvig and thus formed a significant link between the Danish-minded population there and Denmark. "Flensborg Avis" has obtained permission from the military Government to continue, but is hampered by strict conditions of censorship. In consideration of the fact already referred to, namely, that part of the Danish-minded people in South Slesvig are not Danish spoken but have low-German for their home language, (whilst the German minority in Denmark are quite predominantly Danish spoken), the "Flensborg Avis" has formerly been published with a German printed supplement. This appeared at first as a daily paper, but from 1937—following upon a Nazi prohibition—as a weekly, until this too, in November 1944, had to cease publication according to a Nazi order issued on the pretext of a shortage of paper. The British military authorities have refused an application for permission to resume printing of the supplement. It would be greeted with joy if there should prove to be a possibility of a revision of this decision, and of a mitigation of the severe censorship of the "Flensborg Avis".

8. The present closure of the frontier with Germany to traffic of persons, and the stoppage of all postal-, telegraphic- and telephonic communication between Germany and the outside world, which

is very strictly carried out, signifies a great burden for the Danish-minded population south of the border, isolated as it has thus become from the personal and cultural contact with the motherland to a degree that was unknown even during the war. It is true that the regulations have been eased for certain categories of persons. It would, however, be desirable if permission could be granted to a somewhat wider extent for persons of proved reliability to pass the Danish-German border in order to keep up business-, family- and cultural connections. None the least in view of the opportunity now afforded German displaced persons to send communications abroad, it would appear quite reasonable that the Danish-minded people in South Slesvig were given facilities to correspond with Denmark, subject to due censorship.

9. The desires of my Government enumerated in the preceding sections 5-8 are above all directed towards securing for the Danish element in South Slesvig the bond with Danish culture, which it seeks. Whilst this Danish element formerly had their own representatives in the German "Reichstag", the Prussian "Landtag", the County Council Committees and municipal assemblies, all political activities were, as will be known, excluded during the Nazi administration. Political organisations having now been permitted within the separate constituencies in Germany the Danish-minded South Slesvig-people are anxious that their national organisations within the separate constituencies in South Slesvig (under the name of "The Slesvig Association" of the constituency concerned) should be recognized as a political organisation.

The Danish Government would feel grateful, if the applications in question might be favourably considered and trust that equal rights with the other population and organisations in this part of the country will be secured for the Danish-minded people and for their associations, so as to enable them to take part in voting and elections, and on the whole duly to exercise their appropriate political influence.

In conclusion I venture once more to stress the warm interest that my Government take in all the questions mentioned above

knowing as they do how extremely important an equitable and happy solution of the many difficult problems involved will be for the Danish-minded population in South Slesvig but, indeed, also for the security of the frontier and thereby for Denmark herself and her future as a free and independent country.

I have the honour to be,
with the highest consideration,
Sir,
Your most obedient humble Servant,
(*sign.*) E. REVENTLOW

The Right Honourable
Mr. Ernest Bevin, P.C., M.P.,
Secretary of State for Foreign Affairs.

OVERSÆTTELSE

27. December 1945

SIR,

1. Den 21. November d. A. fremsatte den danske Statsminister, Hr. Knud Kristensen, sin Programerklæring ved Folketingets Aabning. Jeg har den Ære i det følgende at anføre en Oversættelse til Engelsk af den Del af Hr. Knud Kristensens Erklæring, som angaar Sydslesvig.

»Ministeriet vedkender sig fuldt og helt den nationale Selvbestemmelsesret, som fortsat maa være Grundlaget for Rigets Grænse mod Syd. Ministeriet er fuldt opmærksom paa de Interesser, som for Danmark knytter sig til den fremtidige Ordning af Sydslesvigs Forhold, og vil yde sin Støtte til Sikring af Befolkningens Ret til et frit, folkeligt Liv i dens ældgamle Hjemstavn.

Ministeriet ser med den dybeste Forstaaelse paa de dansksindede Sydslesvigeres nuværende Vanskeligheder, som det vil gøre, hvad der staar i dets Magt, for at fjerne eller afbøde. Det vil være Ministeriets Bestræbelse at støtte og styrke Danskheden Syd for Grænsen

i den nationale og kulturelle Kamp, som den fra Arilds Tid har ført for at hævde og bevare sit danske Præg.

Ministeriet vil gøre, hvad det kan, for at fjerne den Fare, som Tilstrømningen af talstærke, hjemstavnsfremmede tyske Elementer udgør baade for Danskheden i Sydslesvig og for Grænsens fremtidige Sikkerhed.«

Kort efter at Talen var holdt, tillod jeg mig, den 26. November, at aflevere Teksten til det anførte Afsnit til Chefen for Foreign Office's nordiske Afdeling. Ved denne Lejlighed understregede jeg over for Hr. Christopher Warner den danske Regerings levende Interesse i de Synspunkter, der kommer til Udtryk i Erklæringen.

Jeg har nu modtaget Instruktioner om at vende tilbage til denne Sag og anføre over for Dem, at visse af de berørte Forhold giver min Regering Anledning til alvorlig Bekymring. Forinden jeg kommer nærmere ind paa Sagen, lægger jeg Vægt paa, i Overensstemmelse med min Regerings Ønsker, at give Udtryk for Danmarks oprigtige Værdsættelse af og Taknemmelighed for den Velvilje og Forstaaelse, som Storbritannien har vist og stadig viser over for danske Interesser. I Tillid til denne forstaaende Holdning henvender den danske Regering sig nu fortrøstningsfuldt til Hans Britiske Majestæts Regering i en Sag, som ikke alene berører visse betydningsfulde nationale Forhold, men som i sine Konsekvenser kan blive af afgørende Betydning for Danmarks Bestaaen i Fremtiden som en selvstændig Stat.

2. Idet jeg henviser til min ovennævnte Samtale med Hr. Warner og til tidligere Forhandlinger her og i København, tillader jeg mig at understrege den Uro og alvorlige Bekymring, med hvilken den danske Regering, ja, hele det danske Folk betragter Anbringelsen i Sydslesvig af talrige Flygtninge, hvis Antal efter de foreliggende Oplysninger er lige saa stort som eller større end den dér hjemmehørende Befolkning. Det kan efter den danske Regerings Mening ikke være Tvivl om, at denne Overbefolkning af Omraadet umiddelbart Syd for den danske Grænse, saafremt den ikke er af rent forbigaaende Karakter, i Tidens Løb i Forbindelse med det tysksindede Element i det relativt tyndt befolkede Nord-

slesvig vil medføre en saadan Styrkelse af de mod Danmarks Interesser arbejdende tyske Kræfter i Slesvig og et saadant Pres paa Grænsen, at Regeringen maa nære alvorlig Frygt for, at der kan opstaa Komplikationer, som før eller senere vil bringe Danmarks territoriale Integritet, ja selve Landets nationale Selvstændighed i Fare. Min Regerings Bekymring forstærkes derved, at de i Sydslesvig anbragte Flygtninge i overvejende Grad hidrører fra Sudeterlandet og fra østtyske Omraader eller har været anbragt som tyske Kolonister i Polen. Dette vil sige, at det drejer sig om Mennesker, der efter Afstamning og Karakter væsentligt adskiller sig fra den i Slesvig hjemmehørende Befolkning, og som for Størstedelens Vedkommende er indlevet i en Grænsestrid af mere brutal og uforsonlig Art end den, der hidtil har været kendt ved den dansk-tyske Grænse.

Overfyldningen af det sydslesvigske Omraade med Flygtninge, der gennemgaaende er besjælet af en yderliggaaende tysk Nationalfølelse, vil, saafremt den faar en varigere Karakter, ikke alene udlette den sydslesvigske Befolknings Særpræg, men navnlig ogsaa reducere det dansksindede Befolkningselement i Sydslesvig til Betydningsløshed og sætte dets fortsatte Bestaaen paa Spil, – dette Element, som lige siden den tvungne Afstaaelse af denne Landsdel til Tyskland i 1864 til Trods for vedvarende Undertrykkelse har kæmpet for at bevare sin Danskhed. Af almenmenneskelige Bevæggrunde og ud fra den Sympati, som alle Danske naturligt maa føle for dette Mindretal, maa man ønske, at der sikres det danske Element Mulighed for en betrygget folkelig og kulturel Livsudfoldelse, og at der i den nationale Kappelstrid bydes dem Vilkaar, som i hvert Fald ikke er ringere end dem, der gives de tysksindede. Men efter min Regerings Mening er det tillige af den største Interesse for *Danmark selv*, at det danske Islæt i Sydslesvig opretholdes og styrkes som Modvægt mod det tysksindede Element i Nordslesvig.

3. De Instruktioner, jeg har modtaget fra min Regering, gaar ud paa at fremhæve den saaledes bestaaende Trusel mod Danmarks vitale Interesser og herved saa indtrængende som muligt forestille Hans Britiske Majestæts Regering Ønskeligheden af, at der i Spørgsmaalet om Anbringelse af Flygtninge i Sydslesvig tages det videst mulige

Hensyn til disse Interesser. Den danske Regering har bemærket, at der i den seneste Tid i et vist Omfang er blevet aabnet Adgang for Flygtninge fra de sovjetrussiske, amerikanske og franske Besættelseszoner i Tyskland samt fra Østrig til at vende tilbage til deres Hjemstavn. Dette gælder imidlertid ikke Flygtninge fra de vigtige Omraader Østpreussen, Danzig og Sudeterlandet. Man vilde fra dansk Side tillægge det stor Betydning, at Bestræbelserne for en saadan Tilbageførelse blev fortsat og udvidet.

4. Under Henviſning til, hvad jeg har haft den Ære at fremhæve ovenfor, tør jeg paa min Regerings Vegne indtrængende henstille, at Sydslesvig i videst muligt Omfang skaanes for Anbringelse af flere Flygtninge. Endvidere maa man ganske særligt ønske, at de, der allerede er ført til Omraadet, ikke stilles saaledes, at de faar Adgang til at indleve sig i Befolkningen og i de stedlige Erhverv, og at der ikke gives dem Lejlighed til eller Mulighed for at vinde Indflydelse paa Landsdelens eller de enkelte Kommuners Styre, det være sig gennem Valgret eller Valgbarhed til kommunale eller kreds-kommunale Raad eller paa anden Maade. Den danske Regering paaskønner meget, at Militærregeringen har fastsat, at der i Princippet ikke maa udnævnes Flygtninge til ledige Embeder, medmindre ingen anden kvalificeret Embedsmand kan findes. Militærregeringen har oplyst, at for Tiden kun 36 af ca. 980 ledende Stillinger i Sydslesvig beklædes af Flygtninge. Om underordnede Stillinger foreligger tilsvarende Oplysninger ikke for den danske Regering; men det hævdes af stedkendte Folk, at et meget stort Antal Lærerembeder er besat med østpreussiske Flygtninge. Efter min Regerings Opfattelse vilde det ikke blot for Danmark være af største Betydning; men ogsaa stemmende med de allierede Nationers Hensigter, at der tilvejebringes de bedst mulige Garantier med Hensyn til den Aand, i hvilken den opvoksende Ungdom i Tyskland opdrages, og fra dansk Side vilde man hilse det med Tilfredshed, dersom Besættelsesmagten vilde have sin Opmærksomhed henvendt paa i videst muligt Omfang at udskifte Flygtninge i Lærerembeder med Personer fra Hjemstavn.

5. Samtidig med at forelægge den britiske Regering de under

Punkt 2-4 omhandlede Spørgsmaal, som er af saa fremherskende Betydning for mit Lands Fremtid, har jeg den Ære tillige at henlede den britiske Regerings Opmærksomhed paa, i hvor overordentlig høj Grad det er i Danmarks Interesse, at visse Ønsker, der er forebragt af de dansksindede Sydslesvigere, imødekommes med Henblik paa at sikre dem en fri folkelig og kulturel Livsudfoldelse. Paa en Række Steder i Sydslesvig er der spontant – uden nogen Tilskyndelse fra Ledelsens eller de stedlige danske Skoleforeningers Side – fremsat Ønske om Tilvejebringelse af dansk Skoleundervisning. Fra dansk Side vilde man sætte Pris paa, om disse Ønsker i størst mulig Udstrækning maatte kunne imødekommes. Den danske Skoleforening i Flensborg har gjort Militærregeringens »Educational Officer« bekendt med de Retningslinjer, der følges for at hindre, at nazistiske og hjemstavnsfremmede Elementer optages i de danske Skoler. Disse Retningslinjer er blevet godkendt. Det vilde derfor være meget ønskeligt, om der med det første maatte blive givet Tilladelse til Aabning af nye danske Skoler paa de Steder, hvor et Behov er paavist ved Anmeldelse af Elever.

6. Det preussiske Styre har fra 1864 indtil 1920 undertrykt og, bortset fra de første Aar efter 1864, aldeles forhindret enhver dansk Skoleundervisning i Sydslesvig, saaledes at flere Generationer har været afskaaret fra Muligheden for at lære Dansk. Under disse Omstændigheder er Hjemmesprog og Sindelag ingenlunde sammenfaldende. Adgangen til at sætte sine Børn i dansk Skole bør derfor ikke afhænge af, om Forældrene er dansktalende eller ej. Noget saadant blev ikke krævet under det nazistiske Styre. Det nævnte Forhold har ogsaa affødt, at det ikke er muligt straks at finde de fornødne Lærere blandt den stedlige Befolkning. Som Følge heraf er der fremdeles Trang til i en Overgangsperiode at ansætte Lærere fra Danmark ved de nye Skoler.

7. Det i Flensborg udkommende danske Blad, »Flensborg Avis«, grundlagdes for 75 Aar siden. Til Trods for stadige Vanskeligheder fra tysk Side har Bladet med aldrig svigtende Troskab understøttet Danskheden i Sydslesvig og dannet et betydningsfuldt Bindeled mellem den dansksindede Befolkning dør og Danmark. »Flensborg Avis«

har af Militærregeringen faaet Tilladelse til at fortsætte, men hemmes af snævre Censurbestemmelser. I Betragtning af den ovenfor berørte Omstændighed, at en Del af de dansksindede i Sydslesvig ikke er dansktalende, men har Plattysk som Hjemmesprog, (medens det tyske Mindretal i Danmark aldeles overvejende er dansktalende), har »Flensborg Avis« tidligere udgivet et tyskskrevet Tillægsblad. Dette fremtraadte først som et Dagblad, men fra 1937 – efter et nazistisk Forbud – som Ugeblad, indtil ogsaa dette i November 1944 maatte standses efter nazistisk Ordre under Paaberaabelse af Papirmangel. De britiske Militærmyndigheder har afslaaet en Anmodning om Tilladelse til Genoprettelse af dette Tillæg. Det vilde blive hilst med Glæde, dersom der maatte være Mulighed for en Revision af denne Afgørelse og for en Lempelse af den strenge Censur af »Flensborg Avis«.

8. Den nuværende Spærring af Tysklands Grænser for Persontrafik og Spærringen af al Post-, Telegraf- og Telefonforbindelse mellem Tyskland og Omverdenen, som haandhæves meget strengt, betyder en stor Belastning for den dansksindede Befolkning Syd for Grænsen, der herved er afskaaret fra den personlige og kulturelle Forbindelse med Moderlandet i en Grad, som end ikke kendtes under Krigen. Det er rigtigt, at Bestemmelserne er blevet mildnet for visse Grupper af Personer. Det vilde imidlertid være ønskeligt, om der kunde opnaas en noget videre Adgang for Personer, hvis Paa-lidelighed er fastslaaet, til at opnaa Tilladelse til at passere den dansk-tyske Grænse for at opretholde Forretnings-, Familie- og kulturelle Forbindelser. Ikke mindst efter, at der nu er aabnet Adgang for tyske »displaced persons« til at sende Meddelelser til Udlandet, maa det synes særdeles rimeligt, at der gives de dansksindede i Sydslesvig Adgang til under behørig Censur at korrespondere med Danmark.

9. Min Regerings under Punkterne 5-8 opregnede Ønsker tager i første Række Sigte paa at sikre det danske Element i Sydslesvig den Forbindelse med dansk Kultur, som det ønsker. Medens dette danske Element tidligere havde sine Repræsentanter i den tyske Rigsdag, den preussiske Landdag, Kreds-dage og kommunale Forsamlinger, har al politisk Virksomhed som bekendt været udelukket un-

der det nazistiske Styre. Efter at det nu i Tyskland er blevet tilladt at danne politiske Organisationer inden for de enkelte Kredse, ønsker de dansksindede Sydslesvigere meget, at deres nationale Sammenslutninger i de enkelte Kredse i Sydslesvig (under Navn af »Den Slesvigske Forening« for vedkommende Kreds) opnaar Anerkendelse som politisk Organisation.

Den danske Regering vilde være taknemmelig, hvis de paagældende Ansøgninger kunde blive behandlet med Velvilje, og stoler paa, at Ligeret med den øvrige Befolkning og de øvrige Organisationer i denne Landsdel vil blive sikret de dansksindede og de nævnte Sammenslutninger med Henblik paa Deltagelse i Afstemninger og Valg og i det hele med Hensyn til Udøvelse af politisk Medindflydelse.

Sluttelig tillader jeg mig paany at understrege den store Interesse, som min Regering har i alle de ovennævnte Spørgsmaal i Bevidstheden om, hvor overordentlig betydningsfuld en retfærdig og lykkelig Løsning af de mange vanskelige Problemer, der er knyttet hertil, vil være ikke blot for den dansksindede Befolkning i Sydslesvig, men visselig ogsaa for Grænsens Sikkerhed og dermed for Danmark selv og dets Fremtid som en fri og uafhængig Stat.

Jeg har den Ære at forblive
med den mest udmærkede Højagtelse,
Deres ærbødige
E. REVENTLOW

*Brev fra Udenrigsministeren til den amerikanske Gesandt
i København. 7. Januar 1946.**

Copenhagen, 7th January 1946

MY DEAR MINISTER,

I beg to refer to your letter of November 19th 1945 regarding the question of international conferences to lay down terms of peace settlements.

According to the Three-Power announcement issued in Moscow on December 24th 1945 the Council of Foreign Ministers will convene a conference of 21 members of the United Nations for the purpose of considering peace-treaties with Italy, Roumania, Bulgaria, Hungary and Finland, when these treaties have been drafted by the Foreign Ministers of the countries involved.

Among the nations to be represented at the said conference Denmark is not included. I hope, however, that the decision taken in Moscow with regard to the peace-treaties with Italy, Roumania, Bulgaria, Hungary and Finland will not in any way prejudice the question of Denmark's participation in a future conference, where the peace terms for Germany are to be formulated. As pointed out in Mr. Christmas Møller's letter of October 22nd the Danish government would warmly welcome an opportunity of participating in such a conference.

I should appreciate very much if you would be good enough to inform your government of these Danish wishes and bring your influence to bear upon the issue of the matter.

Yours sincerely

(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

His Excellency

M. Monnett B. Davis, American Minister, Copenhagen.

---

* Samme Dag instrueredes de danske Gesandtskaber i Washington, Paris og Moskva om at foretage Henvendelse af tilsvarende Art til de respektive Regeringer. Den danske Gesandt i London havde allerede tidligere foretaget en saadan Henvendelse, jfr. Nr. 35.

København, den 7. Januar 1946

MIN KÆRE MINISTER,

Jeg tillader mig at henvise til Deres Skrivelse af 19. November 1945 vedrørende Spørgsmaalet om internationale Konferencer til Fastsættelse af Fredsbetingelserne.

I Henhold til den i Moskva den 24. December 1945 offentliggjorte Tre-Magts-Beslutning vil Udenrigsministrenes Raad sammenkalde 21 Medlemmer af de Forenede Nationer til en Konference til Drøftelse af Fredstraktaterne med Italien, Rumænien, Bulgarien, Ungarn og Finland, naar et Traktatudkast foreligger udarbejdet af de paagældende Staters Udenrigsministre.

Danmark er ikke medtaget blandt de Nationer, som skal repræsenteres paa den paagældende Konference. Jeg haaber imidlertid, at den i Moskva truffne Beslutning vedrørende Fredstraktaterne med Italien, Rumænien, Bulgarien, Ungarn og Finland under ingen Omstændigheder foregriber Spørgsmaalet om Danmarks Deltagelse i en senere Konference, hvor Tysklands Fredsvilkaar skal fastsættes. Som anført i Hr. Christmas Møllers Skrivelse af 22. Oktober, vil den danske Regering sætte meget stor Pris paa at faa Lejlighed til at deltage i en saadan Konference.

Jeg vil være Dem taknemmelig, dersom De godhedsfuldt vil gøre Deres Regering bekendt med dette danske Ønske og gøre Deres Indflydelse gældende, for at det kan imødekommes.

Deres hengivne

GUSTAV RASMUSSEN

Notits. 8. Januar 1946.

Den 8. Januar 1946 afholdtes i Udenrigsministeriet et Møde mellem Statsministeren, Udenrigsministeren samt flere af Udenrigsministeriets Embedsmænd og en Delegation fra Sydslesvig bestaaende af Grosserer Cornelius Hansen, Overborgmester J. C. Møller, Smedemester S. Münchow, Redaktør L. P. Christensen, Rektor Bernhard Hansen og Kredsmand Johs. Oldsen. Tilstede var endvidere Generalsekretær Thygesen, Bankdirektør Nissen, Graasten, og den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig, Oberstløjtnant Toussieng.

Paa Mødet drøftedes Spørgsmaalet om Anerkendelsen af den danske Folkegruppe som et Parti, Oprettelsen af et sydslesvigsk Rigsdagsudvalg samt andre aktuelle Problemer.

*Uddrag af Udenrigsministerens Tale i de Forenede Nationers
Plenarforsamling. 15. Januar 1946.*

.....

The Danish delegation would like to call the attention of the Assembly to certain questions connected with the future of Germany, a territory which will remain adjacent to a number of the countries here represented.

We are fully aware that the four powers now controlling the territory that was once the Reich of Hitler are faced with an almost superhuman task.

We understand that the settlement of millions of Germans whom conditions have dislodged from their former abodes is a social and political problem of stupendous magnitude. It may not be for us to

tender advice on this subject. But we find it our duty to point to the grave danger of a German migration spreading over Europe in this direction or another – which one nobody can tell at present – as a result of the sheer pressure of population from within.

In the interests of the future security of Europe and hence of the world, it would not seem inappropriate – in the light of past experience – to consider ways and means of guiding and directing this migration within the territory assigned to the German people into channels less dangerous to the very future existence of neighbouring populations.

.....
.....

OVERSÆTTELSE

.....
Den danske Delegation vil gerne henlede Forsamlingens Opmærksomhed paa et Spørgsmaal i Forbindelse med Tysklands Fremtid, et Omraade, der vedblivende vil have fælles Grænser med flere af de her repræsenterede Lande.

Vi er ganske klar over, at de fire Stormagter, som nu udøver Kontrollen over det Omraade, som engang var Hitlers Rige, er stillet overfor en næsten overmenneskelig Opgave.

Vi forstaar, at Anbringelsen af Millioner af Tyskere, som paa Grund af Krig og Nederlag er blevet løsrevet fra deres tidligere Hjemsted, er et socialt og politisk Problem af uhyre Omfang. Det er vel ikke vor Opgave at give Raad i denne Henseende. Men vi betragter det som vor Pligt at pege paa den store Fare, der ligger i en tysk Folkevandring, som spredes ud over Europa i denne eller hin Retning – i hvilken kan ingen sige i dette Øjeblik – som Resultat af selve Befolkningstrykket indefra.

Under Hensyn til Europas og dermed Verdens fremtidige Sikkerhed, vilde det næppe være urimeligt, set i Lys af tidligere Erfaring, at overveje Midler for at lede og styre denne Folkevandring

bort fra Grænserne af det Landomraade, der er tildelt det tyske Folk, ad Veje, der er mindre farlige for Nabofolkenes Eksistens i Fremtiden.

.....

.....

49

*Brev fra Udenrigsministeriets Direktør til den britiske Gesandt
i København. 15. Januar 1946.*

Copenhagen, 15 January, 1946

MY DEAR MINISTER,

Referring to our conversations I beg to confirm that Lt. Col. Hans Mathiessen Lunding has been appointed Danish Liaison Officer in South Slesvig in lieu of Lt. Col. Toussieng, and that Mr. Lunding will take up his post at Flensburg on the 17th inst.

It has been arranged that Lt. Col. Toussieng will stay on for a short time in order to acquaint Lt. Col. Lunding with current matters.

I should like to add that through Lt. Col. Toussieng information has been conveyed to Brigadier Churcher of Lt. Col. Lunding's appointment and forthcoming arrival at Flensburg.

Yours sincerely,
(*sign.*) F. HVASS

His Excellency

Mr. A. W. G. Randall, His British Majesty's Minister in Denmark,
Copenhagen.

København, den 15. Januar 1946

MIN KÆRE MINISTER,

Under Henvisning til vore Samtaler tillader jeg mig at bekræfte, at Oberstløjtnant Hans Mathiessen Lunding er bleven udnævnt til dansk Forbindelsesofficer i Sydslesvig i Stedet for Oberstløjtnant Toussieng, og at Hr. Lunding vil tiltræde sin Stilling i Flensborg den 17. d. M.

Der er truffet den Ordning, at Oberstløjtnant Toussieng forbliver en kort Tid i Flensborg for at sætte Oberstløjtnant Lunding ind i de løbende Sager.

Jeg vil gerne tilføje, at Brigadér Churcher gennem Oberstløjtnant Toussieng er bleven underrettet om Oberstløjtnant Lundings Udnævnelse og forestaaende Ankomst til Flensborg.

Deres hengivne
F. HVASS

50

*Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeriets
Direktør. 17. Januar 1946.*

BRITISH LEGATION,
COPENHAGEN

17th January 1946
No. 22

DEAR MR. HVASS,

When I saw you on the 15th January, you asked whether I could let you have an answer to the various points mentioned in the memorandum about South Slesvig of the 20th December, which Mr. Rasmussen gave to General Barker and myself when we called on him recently.

As I told you, most of the questions raised in the memorandum

had to be referred for consideration by the appropriate authorities in Berlin, and I can at present let you have replies only on the following points:

I. A further six Danish schools will be opened in South Slesvig in the near future, and the British military authorities hope shortly to be able to allow the opening of several more.

The question of the eligibility for education in these schools of the children of non-Danish speaking parents is, however, one of the questions still being examined in Berlin.

IV. The question of postal and telegraphic correspondence across the Danish-German frontier has also been referred to Berlin.

As regards passenger traffic you will recall from my Notes Nos. 147 of 13th September* and 176 of 2nd October** that the British military authorities have already gone a long way to meet Danish wishes in this respect. If the facilities now available are not considered sufficient I can only suggest that you should let me have a detailed statement of what further facilities are desired, so that I can refer it for consideration to the appropriate military authorities.

V. As General Barker told Mr. Rasmussen at the time, after reading the pamphlet submitted by Colonel Toussieng, he decided that it was not suitable for general issue, although it was seen by those possessed of a knowledge of the local situation, and, therefore, able to appreciate its object. The General has now informed me that he is not prepared to revise his decision. I regret, therefore, that it is impossible to meet this request, and I believe Mr. Rasmussen, during our discussion, appreciated the General's point of view in this matter.

When decisions have been taken on the other points raised in the memorandum, I shall let you know at once.

Yours sincerely,
(*sign.*) A.W. G. RANDALL

Hr. Direktør Frants Hvass,
Ministry of Foreign Affairs.

---

* Nr. 23. ** Nr. 27.

BRITISK GESANDTSKAB,
KØBENHAVN.

17. Januar 1946

KÆRE HR. HVASS,

Da jeg besøgte Dem den 15. Januar, spurgte De mig, om jeg kunde give Dem Svar paa de forskellige Punkter, som omtales i det Memorandum om Sydslesvig af 20. December, som Hr. Rasmussen overgav General Barker og mig, da vi for nylig var hos ham.

Som jeg allerede sagde Dem, maatte de fleste af de i Memorandum'et rejste Spørgsmaal forelægges de kompetente Myndigheder i Berlin til Overvejelse, og jeg ser mig derfor i Øjeblikket kun i Stand til at give Dem Svar vedrørende de nedennævnte Punkter:

I. Yderligere seks danske Skoler vil i nær Fremtid blive aabnet i Sydslesvig, og de britiske Militærmyndigheder haaber om kort Tid at se sig i Stand til at give Tilladelse til at aabne adskilligt flere.

Spørgsmaalet om Adgang for Børn af ikke dansk-talende Forældre til at modtage Undervisning i disse Skoler, er derimod et af de Spørgsmaal, som fremdeles er under Overvejelse i Berlin.

IV. Spørgsmaalet om Post- og Telegrafforbindelsen over den dansk-tyske Grænse er ogsaa blevet forelagt Berlin.

Hvad angaar Persontrafikken vil De af mine Noter Nr. 147 af 13. September* og 176 af 2. Oktober** have bemærket, at Militærmyndighederne allerede har strakt sig vidt for at imødekomme danske Ønsker i saa Henseende. Saafremt de nugældende Lempelser ikke skønnes tilstrækkelige, kan jeg kun henstille, at De giver mig en detailleret Redegørelse over saadanne yderligere Lempelser, som maatte ønskes, for at jeg kan tilstille de paagældende Militærmyndigheder den til Overvejelse.

V. Som General Barker i sin Tid meddelte Hr. Rasmussen, bestemte han efter Gennemlæsning af den af Oberst Toussieng forelagte Pjece, at denne ikke egnede sig til almindelig Offentliggørelse,

* Nr. 23. ** Nr. 27.

hvorimod den blev gennemset af saadanne Personer, som var inde i de stedlige Forhold og derfor kunde vurdere dens Indhold. Generalen har nu meddelt mig, at han ikke er villig til at forandre sin Afgørelse. Jeg beklager derfor, at det er umuligt at imødekomme denne Anmodning, og jeg tror, at Hr. Rasmussen, da vi drøftede Spørgsmaalet, forstod Generalens Synspunkt i denne Sag.

Naar der er truffet Afgørelse med Hensyn til de øvrige i Memorandum'et anførte Punkter, skal jeg omgaaende underrette Dem.

Deres hengivne

A. W. G. RANDALL

51

Memorandum overrakt Understatssekretær i det britiske Udenrigsministerium Sir Orme Sargent af Udenrigsministeren. 23. Januar 1946.

P. M.

After the two duchies Slesvig and Holstein had been incorporated in Prussia in 1866 they were united into one Prussian province "Schleswig-Holstein" in charge of an "Oberpräsident". In spite of the ordinary practice, the province was not subdivided in governmental districts (Regierungsbezirke) but both Slesvig and Holstein were administered by the same "Regierungspräsident", a policy which no doubt had a double aim, namely, partly to oblige those who were in favour of an undivided Slesvig-Holstein, and partly to join Slesvig into the strongest possible connection with Germany.

It will be remembered that Slesvig from immemorial time was a part of Denmark and at no time before 1864 belonged to the German empire, whereas Holstein was a German duchy. Between Slesvig and Holstein there are to this day essential differences with regard to the descent, character and customs of the populations and with regard to the attitude to the old mothercountry of Slesvig,

Denmark. Throughout history expansive endeavours have emanated towards Slesvig from the larger and more densely populated Holstein where the so-called “Slesvig-Holstein” movement, hostile to Denmark, had its roots. It follows that under a common German administration South Slesvig interests must invariably yield to the Holstein interests.

In July and October last, petitions from a number of prominent people—not only belonging to the Danish minority, but also notable members of the German community—were presented to the British Military Government at Kiel and to Field Marshal Montgomery, respectively, questioning that the administration of South Slesvig should be separated from that of Holstein under its own “Regierungspräsident”, who should be a Slesvigian-born person with residence in Slesvig, and that in principle only Slesvigian-born persons should be appointed to administrative posts.

The British Military Government have, however, according to available information entirely abolished the office of “Regierungspräsident” and transferred the functions of this official to the “Oberpräsident” for the province of Slesvig-Holstein.

The Danish Government wish to draw the attention to the fact that a joint administration of Slesvig and Holstein—which was introduced by the Prussians as a part of their anti-danish policy—will always give predominance to Holstein interests, and thus constitute a threat not only to the Danish-minded people in Slesvig, but also eventually to the security of the frontier.

In consequence hereof, they venture to stress the urgency of a complete separation of the provincial and governmental administration of South Slesvig from that of Holstein, and of only Slesvigian-born persons being appointed to administrative posts in South Slesvig.

London, 21st January, 1946

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Efter at de to Hertugdømmer Slesvig og Holsten i 1866 var blevet indlemmet i Preussen, blev de sammensluttet i een preussisk Provins, »Slesvig-Holsten«, under Ledelse af en Overpræsident. I Modsætning til den sædvanlige Praksis blev Provinsen ikke delt i Regeringsdistrikter, men baade Slesvig og Holsten blev styret af den samme Regeringspræsident, en Politik, som utvivlsomt havde et dobbelt Formaal, nemlig dels at imødekomme dem, som sympatiserede med et udelt Slesvig-Holsten, og dels at knytte Slesvig saa nær som muligt til Tyskland.

Som det vil erindres, har Slesvig fra Arilds Tid været en Del af Danmark og har paa intet Tidspunkt før 1864 hørt til det tyske Rige, medens Holsten var et tysk Hertugdømme. Mellem Slesvig og Holsten er der den Dag idag en afgørende Forskel med Hensyn til Befolkningens Afstamning, Karakteregenskaber og Sæder og med Hensyn til dens Holdning over for Slesvigs gamle Moderland, Danmark. Saa langt Historien rækker tilbage, har Ekspansionstendenser overfor Slesvig gjort sig gældende fra det større og tættere befolkede Holstens Side, hvor den danskfjendtlige saakaldte slesvig-holstenske Bevægelse havde sin Oprindelse. Det fremgaar heraf, at under fælles tysk Administration vil sydslesvigske Interesser altid komme til kort overfor holstenske Interesser.

I Juli og Oktober f. A. overrasktes der henholdsvis den britiske Militærregering i Kiel og Feltmarskal Montgomery Andragender fra et Antal fremstaaende Personligheder – ikke blot tilhørende det danske Mindretal, men ogsaa fremtrædende Medlemmer af den tysksindede Befolkning – hvori ansøgte om, at Sydslesvigs Forvaltning maatte blive adskilt fra Holstens under en egen Regeringspræsident, som skulde være født Slesviger, og med Sæde i Slesvig, samt at i Princippet kun fødte Slesvigere skulde kunne udnævnes til administrative Stillinger.

Den britiske Militærregering har imidlertid, efter hvad der fore-

ligger oplyst, helt afskaffet Embedet som Regeringspræsident og overdraget denne Embedsmands Funktioner til Overpræsidenten for Provinsen Slesvig-Holsten.

Den danske Regering ønsker at henlede Opmærksomheden paa den Kendsgerning, at den fælles Administration for Slesvig og Holsten – som af Preusserne indførtes som Led i deres danskfjendtlige Politik – altid vil favorisere holstenske Interesser og derigennem betyde en Fare, ikke blot for den dansksindede Befolkning i Slesvig, men ogsaa i det lange Løb for Grænsens Sikkerhed.

Den ønsker derfor indtrængende at understrege Nødvendigheden af Sydslesvigs fuldstændige Adskillelse fra Holsten med Hensyn til baade Provins- og Regeringsstyrelse, samt af, at kun fødte Sydslesvigere udnævnes til at beklæde administrative Stillinger i Sydslesvig.

London, den 21. Januar 1946

52

*Brev fra den britiske Gesandt i København til Direktøren for
Udenrigsministeriet. 24. Januar 1946.*

BRITISH LEGATION,
COPENHAGEN.

*24th January, 1946
No. 32*

DEAR MR. HVASS,

In my letter No. 22 of the 17th January* I gave you the answers to some of the questions regarding South Slesvig which Mr. Rasmussen raised with General Barker and myself when we saw him on the 20th December.

I have now received some further information from the appropriate British Military authorities which I think will be of interest to the Danish Government.

---

* Nr. 50.

I. SCHOOLS.

Fifteen new schools have now been inspected and approved subject in one or two cases to improved sanitary conditions. The opening of further schools will, however, be dependent on the Danish Government being able to furnish the necessary huts etc., since there is no further accommodation available.

IV. TRAVEL.

The Control Commission in Germany have now agreed to the entry into South Slesvig in the course of the winter, of the following persons:

- i. *Theatre*: Three or four visits by members of the Royal Danish Theatre and by members of the theatre in Copenhagen called Skolescenen.
- ii. *Church*: Two to three monthly visits by Danish priests to Danish congregations in South Slesvig, to preach and speak at various Church meetings on religious matters and to ordain new priests. Three to four monthly visits by lecturers from the Danish Y.M.C.A. and Y.W.C.A., for the Youth Organisations.
- iii. *Lectures*: Four to five monthly visits by lecturers from Danish High Schools; to speak on agriculture, industry, schools, art, literature, housekeeping and other philanthropic matters. Two to three visits by teachers from Denmark on educational and administrative subjects, to the members of the Association of Danish Teachers in South Slesvig.
- iv. *Library*: Four to five visits by librarians to give lessons on library work and literature for the Danish Library Association.
- v. *Miscellaneous*: Occasional visits by members of Danish Associations to give gymnastic exhibitions; choral societies and orchestras.

I suggest that applications from these categories of persons should be made direct to your Ministry and that you should then pass the applications to the British Military Mission here who will in turn apply to Headquarters, British Army of the Rhine. I should add

that all travellers entering South Slesvig will be expected to sign a declaration that they will not indulge in any form of political activity. In view of the interest which the Danish Press take on all questions affecting South Slesvig, if you see no objection, I should like to publish the above information, unless you would prefer to put it out through your own channels.*

I think I should also inform you that the Military authorities have decided to open a teachers' training college in Flensborg as it is the only place in which they can find the necessary accommodation.

Yours sincerely,

(*sign.*) A. W. G. RANDALL

Hr. Direktør Frants Hvass,
Ministry of Foreign Affairs, Copenhagen.

OVERSÆTTELSE

24. Januar 1946

Nr. 32

KÆRE HR. HVASS,

I mit Brev Nr. 22 af 17. Januar** gav jeg Dem Svar paa nogle af de Spørgsmaal vedrørende Sydslesvig, som Hr. Rasmussen bragte paa Bane overfor General Barker og mig, da vi besøgte ham den 20. December.

Jeg har nu modtaget nogle yderligere Oplysninger fra de paa-gældende britiske Militærmyndigheder, som jeg skønner vil være af Interesse for den danske Regering.

I. SKOLER.

Femten nye Skoler er nu blevet inspiceret og godkendt, i eet eller to Tilfælde under Forudsætning af forbedrede sanitære Forhold. Aabningen af yderligere Skoler vil imidlertid afhænge af, om den

---

* Offentliggørelse skete ved Udenrigsministeriets Foranstaltning den 4. Februar 1946.

** Nr. 50.

danske Regering er i Stand til at stille de fornødne Barakker etc. til Raadighed, eftersom der ikke er yderligere Lokalteter disponible.

IV. REJSER.

Kontrolkommissionen for Tyskland har nu godkendt de nedenævnte Personers Indrejse til Sydslesvig i Vinterens Løb:

1. *Teater*: Tre til fire Besøg af det danske Kongelige Teater og af Medlemmer af den saakaldte Skolescene i København.
2. *Kirke*: To til tre Besøg om Maaneden af danske Præster hos danske Menigheder i Sydslesvig for at prædike og tale om religiøse Emner ved forskellige kirkelige Møder og for at ordinere nye Præster. Tre til fire Besøg om Maaneden hos Ungdomsforeningerne af Foredragsholdere fra den danske KFUM og KFUK.
3. *Foredrag*: Fire til fem Besøg om Maaneden af Foredragsholdere fra danske Højskoler for at holde Foredrag om Landbrug, Industri, Skolevæsen, Kunst, Litteratur, Husholdning og andre filantropiske Emner. To til tre Besøg af Lærere fra Danmark for at tale til Medlemmerne af den danske Lærerforening for Sydslesvig om Undervisnings- og administrative Emner.
4. *Bibliotek*: Fire til fem Besøg af Bibliotekarere for at give Kursus vedrørende Biblioteksarbejde og Litteratur i den danske Biblioteksforening.
5. *Forskelligt*: Lejlighedsvis Besøg af Medlemmer af danske Gymnastikforeninger for at give Opvisninger, af Sangforeninger og Orkestre.

Jeg foreslaar, at Ansøgninger fra Personer af disse Kategorier rettes direkte til Deres Ministerium, og at De videresender Ansøgningerne til den britiske Militærmission her, som paa sin Side vil rette Henvendelse til den britiske Rhinarmés Hovedkvarter. Jeg tillader mig at tilføje, at alle Rejsende, som indrejser til Sydslesvig, bør underskrive en Erklæring om, at de ikke under nogen Form vil give sig af med politisk Virksomhed. Af Hensyn til den Interesse, som den danske Presse viser alle Spørgsmaal, der vedrører Sydslesvig, vilde jeg, hvis De ikke har noget at indvende herimod, gerne

offentliggøre ovenstaaende Meddelelse, medmindre De foretrækker selv at foranledige en saadan Offentliggørelse.*

Jeg mener ogsaa at burde underrette Dem om, at Militærmyndighederne har besluttet at aabne en Lærerhøjskole i Flensborg, da dette er det eneste Sted, hvor de fornødne Lokalteter kan skaffes tilveje.

Deres hengivne

A. W. G. RANDALL

53

*Uddrag af Udenrigsministerens Tale i de Forenede Nationers
Plenarforsamlings 3. Udvalg. 30. Januar 1946.*

.....

III.

I should now like to say a few words about the refugee question in relation to Germany.

The migration now going on in Germany from East to West and Northwest means, that several millions of uprooted Germans are being placed in the western and northwestern provinces of the Reich thus creating a new menace to the neighbouring countries, in particular the smaller ones. To make their frontiers safe, or safer than before, the movement should, on the contrary, be directed away from the frontier regions of Germany. This dangerous overcrowding of Germany's north-western frontier regions has a special significance when applied to South Slesvig, the province South of the Danish border and North of Holstein. In this small frontier province the local population of some 300,000 has already been doubled by the influx of an equal number of German refugees, thus

---

* Offentliggørelse skete ved Udenrigsministeriets Foranstaltning den 4. Februar 1946.

completely changing the character of this ancient border land. Here Danish and Nordic civilisation has for centuries opposed whatever equivalent the Prussians have got for that conception. Here the cultural and national rivalry between the Danish and the German mind has taken place for generations. If the German newcomers are allowed to remain there for any length of time all Danishmindedness in Southern Slesvig will be submerged and drowned by the teutonic hordes. Their presence there will create a new potential menace to the Danish frontier and put Denmark itself in a new and dangerous position.

It is this situation, if made permanent, upon the extreme gravity of which the Danish Government must insist.

.....

OVERSÆTTELSE

.....

III.

Jeg vil derefter gerne sige nogle Ord om Flygtningespørgsmaalet i Tyskland.

Den Folkevandring, der nu finder Sted i Tyskland fra Øst til Vest og Nordvest, betyder, at adskillige Millioner rodløse Tyskere nu anbringes i de vestlige og nordvestlige Provinser af Riget og saaledes skaber en ny Trusel mod Nabolandene, navnlig de mindre. For at sikre disse Landes Grænser eller gøre dem sikrere end før, burde denne Bevægelse tværtimod ledes bort fra Tysklands Grænseegne. Denne farlige Overfyldning af Tysklands nordvestlige Grænseegne har en særlig Betydning, naar den finder Sted i Sydslesvig, den Landsdel, der ligger Syd for den danske Grænse og Nord for Holsten.

I denne lille Grænseprovins er den stedlige Befolkning paa omkring 300.000 allerede blevet fordoblet ved Tilstrømningen af lige saa

mange tyske Flygtninge, hvorved dette gamle Grænseland faar sin oprindelige Karakter fuldstændig ændret. Her har dansk og nordisk Kultur i Aarhundreder ydet Modstand mod, hvad Preusserne har haft at sætte i Stedet. Her har kulturel og national Kappelstrid mellem dansk og tysk Tankegang udfoldet sig gennem Generationer. Hvis de nyankomne Tyskere faar Lov til at blive her blot i nogen Tid, vil al Danskhed i Sydslesvig blive opløst og drukne i de teutonske Horder. Disses Tilstedeværelse dør vil skabe en ny potentiel Trusel mod den danske Grænse og sætte Danmark i en ny og farlig Stilling.

Hvis denne Situation bliver af Varighed, kan den danske Regering ikke stærkt nok understrege dens Alvor.

.....

54

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til det britiske Gesandtskab
i København. 31. Januar 1946.*

A. M.

In his letter of 24th inst. to Mr. Hvass, the British Minister stated that the British Military Authorities have decided to open a Teachers' Training College at Flensburg. According to information that has reached the Ministry for Foreign Affairs the teachers' training college is to be opened on February 6th at the premises of the former naval station at Mørvig (Mürwik) near Flensburg. It is stated that this college is intended to start with 250-300 students, who are to be trained as teachers for the elementary schools all over the province of Slesvig-Holstein.

The Ministry for Foreign Affairs have previously (vide A. M. of December 15th, 1945)* called the attention to the danger to Danish

---

* Nr. 42.

interests that a complete or partial transfer of the University of Kiel to Flensburg would involve. The accommodation of a teachers' training college with a relatively large number of students at Flensburg would, in the same way as a university, mean a danger to Danish cultural life in South Slesvig.

Copenhagen, January 31st, 1946

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

I sit Brev af 24. d. M. til Hr. Hvass har den britiske Gesandt meddelt, at de britiske Militærmyndigheder har besluttet at aabne en Lærerhøjskole i Flensburg. Ifølge Oplysninger, der er tilgaaet Udenrigsministeriet, skal Lærerhøjskolen aabnes den 6. Februar i den tidligere Marinestations Bygninger i Mørvig i Nærheden af Flensburg. Det hævdes, at det er Hensigten at begynde denne Højskole med 250-300 Studerende, som skal uddannes til Lærere i Folkeskolerne i hele Provinsen Slesvig-Holsten.

Udenrigsministeriet har tidligere (jfr. Memorandum af 15. December 1945)* henledt Opmærksomheden paa den Fare for danske Interesser, som en hel eller delvis Flytning af Universitetet i Kiel til Flensburg vilde indebære. Anbringelsen af en Lærerhøjskole med et forholdsvis stort Antal Studerende i Flensburg vilde paa samme Maade som et Universitet betyde en Fare for dansk Kulturliv i Syd-slesvig.

København, den 31. Januar 1946

---

* Nr. 42.

*Skrivelse fra Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling
i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.*

31. Januar 1946.

31. Jan. 1946

Ref:– 576/11/1

Subject: South Schleswig Association.

To: *The Danish Liaison Officer.*

From: 576 (K) Det Mil Gov

1. The Control Commission has given permission for the formation of a South Schleswig Association; a new association to embrace the former associations connected with that section of the population formerly known as the Danish Minority.

2. During the course of the next week a draft of the Statutes for this new association will be delivered to you for: –

- I. Any comments and alterations which the chosen representatives of the Danish sympathisers may wish to submit.
- II. The drafting of certain articles by the said representatives.

3. I wish to emphasise that this new association is not to be composed solely of one existing association of Danish sympathisers.

4. Regarding any alterations to the Statutes of the new association no major alterations will be accepted.

5. Pending the delivery of the Statutes would you kindly consider the names of suitable persons to represent and sponsor the new association in matters outlined in para 2 above; and be prepared to let me have their names at short notice with a statement showing their status and which existing association they belong to. It is essential that the names be kept to a minimum—say six or eight. Large numbers cause delay.

(sign.) E. LINDSAY-YOUNG

Lt. Col.

Comd 576 (K) Det Mil Gov

31. Januar 1946

Emne: Sydslesvigsk Forening.

Til: Den danske Forbindelsesofficer.

Fra: Militærregeringens Afdeling 576 (K).

1. Kontrollkommissionen har godkendt Stiftelsen af en Sydslesvigsk Forening, en ny Forening, som skal omfatte de hidtidige Foreninger, der har Tilknytning til den Del af Befolkningen, som tidligere betegnedes som det danske Mindretal.

2. I Løbet af næste Uge vil et Udkast til Statutter for denne nye Forening blive Dem tilstillet i det Øjemed

- i. at fremsætte saadanne Kommentarer og Ændringsforslag, som de Dansksindedes valgte Repræsentanter maatte ønske,
- ii. at lade de nævnte Repræsentanter gøre Udkast til visse Artikler.

3. Jeg ønsker at fremhæve, at denne nye Forening ikke udelukkende maa bestaa af en enkelt allerede bestaaende Forening af Dansksindede.

4. Med Hensyn til eventuelle Ændringsforslag til den nye Forenings Statutter bemærkes, at væsentlige Ændringer ikke vil kunne godkendes.

5. Forinden Statutterne tilstilles Dem, bedes De venligst overveje, hvilke Personer der skønnes egnede til at repræsentere den nye Forening og være dens Talsmænd med Hensyn til de i ovennævnte Punkt 2 anførte Spørgsmaal, samt med kort Varsel opgive mig deres Navne tilligemed en Redegørelse for den Stilling, de indtager, og hvilken bestaaende Forening de tilhører. Det er vigtigt, at disse Navne begrænses til et Minimum, f. Eks. seks eller otte. Et større Antal sinker blot Sagen.

E. LINDSAY-YOUNG

Oberstløjtn.

Chef for Militærregeringens Afd. 576 (K)

*Skrivelse med 1 Bilag fra Chefen for den britiske Militærregerings
Afdeling i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.*

6. Februar 1946.

6. Feb. 46

576/11/1

Subject: South Schleswig Association

To: Danish Liaison Officer in South Schleswig

From: Officer Commanding 576 (K) Det Mil. Gov

REF.: THIS NUMBER OF 31 JAN 46

1. Herewith the draft of the Statutes of the South Schleswig Association forwarded for the comments and minor alterations of the chosen representatives of the Danish sympathisers and the drafting of certain articles.

2. I am instructed to emphasise that in regard to the Association

- a. No politics will be allowed within the Association.
- b. Only minor amendments will be permitted in the actual clauses drafted by Military Government.
- c. Those Articles which are required to be drafted by the Association, together with any minor amendments to those drafted by Military Government are required in this office by 12 Feb 1946.

3. Regarding Article 3. The Control Commission wish to limit the membership of the Association and it is suggested a working figure can be obtained from

- a. a percentage membership of the population,
- b. number of members of the Association formerly connected with the Ex Danish Minority.

4. With regard to Article 5. These Associations so listed in Appendix 'A' are based on Societies named in the pamphlet "Danes in South-Slesvig" published in Flensburg in 1945. Any other Associations not listed but known to exist should be inserted.

5. With regard to Article 10. The appointments to the Secretariat but not the officials' names filling these appointments should be stated.

(*sign.*) E. LINDSAY-YOUNG

Lt. Col.

Comd. 576 (K) Det Mil Gov

Bilag a til Nr. 56. Udkast med 2 Bilag til Statutter for Sydslesvigsk Forening, udarbejdet af den britiske Militærregering for Slesvig-Holsten.

DRAFT

STATUTES OF SOUTH-SCHLESWIG ASSOCIATION IN PROVINCE SCHLESWIG-HOLSTEIN

1. The Association shall be known throughout as the South Schleswig Association.

2. The headquarters of the Association shall be situated at *Flensburg*. It may establish one branch office under its control to administer the affairs of the Association in each of the following Kreise of *Flensburg*, *Sudtondern*, *Husum*, *Eiderstedt*, *Eckernforde*, and *Schleswig* and that part of Kreis *Rendsburg* lying North of the *Eider* River.

3. The membership of the Association shall in no way exceed . . . . . persons.¹

4. The aim of the Association is to gather persons of Danish extraction named in the areas specified in article 2 for their mutual benefit, in order to strengthen Danish intellectual life and enlightenment and in order to maintain a lively cultural connection with Denmark. Politics are to be excluded.²

5. For this purpose the Association will be deemed to have absorbed the interests and affairs of the Associations so named as Appendix 'A' to this document.³

As from 1 April 1946 the Associations so named in this Appendix 'A' will cease to exist as independent bodies.

6. Membership of the Association shall be open to all persons who:-

- a. have had no association with the Nazi Party, or any other affiliated Association.
- b. are over 18 years of age.
- c. were at any time members of, or one of whose parents was at any time a member of one or more of the following Associations as named in Appendix 'A' to this document.⁴

7. The subscription to the Association will be Men . . . . .
Women . . . . . per.⁵

This subscription can at the discretion of the Headquarters or of a Branch Office Council be reduced in the case of aged, impoverished or unemployed persons.

8. One half of the total subscriptions will be returned by the Headquarters Office to the Branch Office from where the subscriptions were levied.

9. The highest authority of the Association is the General Council. The General Council will consist of . . . . . and will hold General Council meetings at least . . . . . times per year.⁵

10. Subordinate to the General Council will be the Local Council for the areas named in Article 2 of this statute and such permanent Secretariat as the General Council (composed as here under)* to conduct its affairs.

11. Here shall follow clauses on terms of office, extra meetings etc. of General Council, Branch Councils, and special committees. To be drafted by the present Association.⁵ & 7

12. Here shall follow clauses on elections and voting to the General Council, and Branch Councils. To be drafted by the present Association.⁵ & 7

13. Here shall follow clauses as to the conduct of the meetings and business of the General and Branch Councils. To be drafted by the present Association.⁵ & 7

14. Representatives of the Danish and German Press and the pub-

---

* Der synes at være faldet 2 Ord ud i Teksten.

lic shall be admitted to the General Council meetings of the General Council but shall have no conduct in the meetings.⁶

15. Here shall follow a clause dealing with deputations, memorials, visits, canvassing and alterations to General Council decisions.⁵ & 7

16. No alteration to these statutes will be permitted without consent of the Allied occupying power of Province *Schleswig-Holstein* or the Allied occupying powers' legal successors.

Signature
MIL GOV

Signature
of the S. S. A.

Bilag aa til Nr. 56 a.

Notes on draft.

1. This must be subject to a certain amount of discussion.
2. As drafted by C.C.G. with small amendment.
3. To include list of associations previously linked with the Ex Danish Minority.
4. As drafted by C.C.G. with small amendment.
5. To be decided largely by the Association.
6. May be framed to include Mil. Gov.
7. May be included in Standing Orders.

Bilag bb til Nr. 56 a.

APPENDIX 'A' TO THE STATUTES OF THE SOUTH SCHLESWIG ASSOCIATION.

1. Joint Committee of the Danish South Slesvigens. *Chairman:* Cornelius Hansen.
2. The Slesvig Society, Flensborg Section. *Chairman:* Tage Jessen.
3. Danish School Society for Flensborg. *Chairman:* Cornelius Hansen.

4. Danish Congregation. *Chairman*: Rev. H. F. Petersen.
5. Flensburg Nursing Society. *Chairman*: Mrs. Annelise Johannsen.
6. Flensburg House-wives Society. *Chairman*: Mrs. Ellen Jensen.
7. Danish library Society for Flensburg and district. *Chairman*: Miss Margrethe Gudme.
8. Danish Teachers Society. *Chairman*: E. Olesen.
9. Flensburg Trade Society. *Chairman*: I. C. Møller.
10. Flensburg Artisans Association. *Chairman*: A. Albertsen.
11. The Slesvig Credit Union. *Chairman*: Chr. Mahler.
12. South Slesvig Home Industry. *Chairman*: Mrs. Anna Kjems.
13. The Protection of the Old. *Chairman*: Mrs. Kirsten Hansen.
14. The Central Burial Relief Fund. *Chairman*: August Petersen.
15. The Burgess Society. *Chairman*: I. C. Møller.
16. Ydun. Social Club. *Chairman*: N. J. Jensen.
17. Saint Knud Guild. *Chairman*: Johan Wrang.
18. Union of Danish Citizens. *Chairman*: Eskild Nielsen.
19. The Slesvig Automobile Club. *Chairman*: J. C. Møller.
20. The Singing Club. *Chairman*: Chr. Thode.
21. The Good Templar Lodge. *Chairman*: Peter Jacobsen.
22. The South-Slesvig Youth Societies. *Chairman*: Hans Meng.
23. Flensburg Youth Society. *Chairman*: Franz Wingender.
24. Danish Gymnastics Society. *Chairman*: Jacob Rasmussen.
25. Flensburg Rowing Club. *Chairman*: Fr. Petersen.
26. Danish Boy Scouts South Slesvig. *Chairman*: Bernhard Hansen.
27. South Slesvig Folk Dancers. *Chairman*: Lars H. Schubert.
28. The Mandolin Club. *Chairman*: Hans Hansen.
29. The Shooting Club. *Chairman*: Max Petersen.
30. The Duborg Society. *Chairman*: Bernhard Hansen.
31. Danish Trade Fund. *Chairman*: J. C. Møller.
32. Y.W.C.A. *Chairman*: Sister Helga Lilholdt.
33. K.F.U.M. (Y.M.C.A.). *Chairman*: Rev. H. F. Petersen.
34. The Slesvig Union for the Rural Districts. *Chairman*: Chr. Mahler.
35. The Slesvig Union, Gottorp county. *Chairman*: Svend Johannsen.

36. The Slesvig Union for Ejderstedt. *Chairman*: Jens Chr. Nielsen.
37. The Friesian Slesvig Society. *Chairman*: J. Oldsen.
38. Danish School Association. *Chairman*: Daniel Petersen.
39. The Pupils Association for South Slesvig. *Chairman*: E. Paulsen.
40. The Agrarians Society for Flensborg and District. *Chairman*: Marcus Cordsen.
41. The Slesvig Women's Society. *Chairman*: Mrs. Anna Kjems.
42. Langbjerg Sports Club. *Chairman*: Henry Thomsen.
43. Harreslev Youth Society. *Chairman*: Niels Bøgh Andersen.
44. Tarup Youth Society. *Chairman*: Jacob Carstensen.
45. Danish Gymnastics Society, Jaruplund. *Chairman*: H. Eskildsen.
46. The Youth Society Østerby. *Chairman*: Niels Kjems.
47. The Youth Society of Kaer district. *Chairman*: Gustav Lindstrøm.
48. Slesvig Youth Society. *Chairman*: J. Jørgensen.
49. Forening for Rendsburg. *Chairman*: Madsen.

OVERSÆTTELSE

6. Febr. 46
576/11/1

Emne: Sydslesvigsk Forening.

Til: Den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.

Fra: Chefen for Militærregeringens Afdeling 576 (K).

REFERERER TIL: SAMME NUMMER AF 31. JAN. 46.

1. Hermed fremsendes Udkast til Statutter for Den Sydslesvigske Forening, for at de valgte Repræsentanter for de Dansksindede kan kommentere dem og fremsætte Forslag til mindre Ændringer og gøre Udkast til visse Artikler.

2. Det er paalagt mig at betone, at med Hensyn til Foreningen:

- a. vil ingen politisk Virksomhed blive tilladt indenfor Foreningen.
- b. Kun mindre Ændringer vil blive tilladt i de foreliggende Bestemmelser, til hvilke Udkast er udarbejdet af Militærregeringen.

c. De Artikler, som Foreningen skal udarbejde Udkast til, tillige med eventuelle mindre Ændringer til dem, der i Udkast er udarbejdet af Militærregeringen, skal foreligge her i Kontoret senest den 12. Februar 1946.

3. Med Hensyn til Artikel 3 ønsker Kontrollkommissionen at begrænse Foreningens Medlemstal, og det foreslaas at naa til et brugeligt Tal paa Grundlag af:

- a. en Procentdel af Befolkningen,
- b. Medlemstallet i den Forening, der tidligere repræsenterede det hidtidige danske Mindretal.

4. Med Hensyn til Artikel 5. Listen over de Foreninger, der er opført i Bilag A, er baseret paa Foreninger, der er nævnt i Pjecen "Danes in South-Slesvig", („Danske i Sydslesvig“), udgivet i Flensborg i 1945. Andre Foreninger, der ikke er opført, men som vides at eksistere, bør tilføjes.

5. Med Hensyn til Artikel 10. Stillingerne i Sekretariatet, men ikke Navnene paa Indehaverne af disse Stillinger, bør angives.

E. LINDSAY-YOUNG

Bilag a til Nr. 56.

UDKAST.

STATUTTER FOR »SYDSLESVIGSK FORENING« I PROVINSEN SLESVIG-HOLSTEN.

1. Foreningen skal i alle Forhold betegnes som »Den sydslesvigske Forening«.
2. Foreningens Hovedledelse skal være i Flensborg. Hovedledelsen kan oprette eet Fialkontor under sin Kontrol til at lede Foreningens Forretninger i hver af følgende Kredse: Flensborg, Syd-Tønder, Husum, Ejdersted, Eckernförde og Slesvig og den Del af Rendsborg Kreds, der ligger Nord for Ejderfloden.

3. Foreningens Medlemstal maa paa ingen Maade overstige . . . . .
Personer.¹
4. Foreningens Formaal er at samle Personer af dansk Oprindelse i de i Artikel 2 nævnte Omraader til gensidig Støtte, til Styrkelse af dansk aandeligt Liv og Oplysning og til Opretholdelse af en levende kulturel Forbindelse med Danmark. Politik skal være udelukket.²
5. I dette Øjemed skal Foreningen anses at have overtaget de i Bilag A til nærværende Dokument anførte Foreningers Interesser og Forretninger.³

Fra 1. April 1946 vil de i nævnte Bilag A anførte Foreninger ophøre med at bestaa som uafhængige Organer.

6. Medlemskab i Foreningen skal staa aaben for alle Personer, som
  - a. ikke har haft nogen Tilknytning til det national-socialistiske Parti eller nogen dermed beslægtet Organisation,
  - b. er over 18 Aar gamle,
  - c. paa noget Tidspunkt har været Medlemmer af, eller af hvis Forældre mindst den ene paa noget Tidspunkt har været Medlem af en eller flere af de i Bilag A til nærværende Dokument anførte Foreninger.⁴
7. Kontingentet til Foreningen skal være: for Mænd . . . . . og for Kvinder . . . . . pr.⁵

Kontingentet kan efter Hovedledelsens eller et Lokalraads Skøn nedsættes for ældre, ubemidlede eller arbejdsløse Personer.

8. Halvdelen af de samlede Kontingenter skal af Hovedledelsen tilbagesendes til det Filiationkontor, hvorfra Kontingenterne blev opkrævet.
9. Foreningens højeste Myndighed er Generalraadet.
Generalraadet skal bestaa af . . . . . og skal holde Generalraadmøder mindst . . . . . Gange om Aaret.⁵
10. Underordnet Generalraadet skal der være et Lokalraad for hvert af de Omraader, der er nævnt i Artikel 2 i denne Statut, og et saadant fast Sekretariat, som Generalraadet (sammensat

som nedennævnt) maatte bestemme (?),* til at lede dets Forretninger.

11. Her skal følge Bestemmelser om Varigheden af Mandater, yderligere Møder m. v. i Generalraadet, de underordnede Raad og særlige Udvalg. Disse skal udformes af den nuværende Forening.⁵ og ⁷
12. Her skal følge Bestemmelser om Valg og Afstemning til Generalraadet og de underordnede Raad. Disse skal udformes af den nuværende Forening.⁵ og ⁷
13. Her skal følge Bestemmelser vedrørende Ledelsen af Møderne og Generalraadets og de underordnede Raads Virksomhed. Disse skal udformes af den nuværende Forening.⁵ og ⁷
14. Repræsentanter for den danske og tyske Presse og Offentligheden skal have Adgang til Generalraadmøderne, men har ingen Ret til at deltage i Forhandlingerne.⁶
15. Her skal følge en Bestemmelse angaaende Deputationer, Memoranda, Besøg, Hvervning og Ændringer af Generalraadets Afgørelser.⁵ og ⁷
16. Ingen Forandring i disse Statutter vil blive tilladt uden Samtykke af den allierede Besættelsesmagt for Provinsen Slesvig-Holsten eller den allierede Besættelsesmagts lovlige Efterfølgere.

Underskrift

MILITÆRREGERINGEN

Underskrift

DEN SYDSLESVIGSKE FORENING

Bilag aa til Nr. 56 a.

Noter til Udkastet.

1. Dette kan til en vis Grad gøres til Genstand for Drøftelse.
2. Som foreslaet af Kontrolkommissionen for Tyskland med en ringe Ændring.
3. Herunder skal optages en Fortegnelse over Foreninger, der tidligere har været knyttet til det hidtidige danske Mindretal.

---

* Se Note paa Side 161.

4. Som foreslaet af Kontrollkommissionen for Tyskland med en ringe Ændring.
5. Skal i Hovedsagen afgøres af Foreningen.
6. Kan formuleres saaledes, at Militærregeringen omfattes af Bestemmelsen.
7. Kan optages i Forretningsordenen.

Bilag bb til Nr. 56 a.

BILAG »A« TIL STATUTTERNE FOR DEN SYDSLESVIGSKE FORENING.

1. Danske Sydslesvigeres Fællesraad. Formand: Cornelius Hansen.
2. Den slesvigske Forening, Flensborg Afdelingen. Formand: Tage Jessen.
3. Dansk Skoleforening for Flensborg. Formand: Cornelius Hansen.
4. Dansk Menighed. Formand: Pastor H. F. Petersen.
5. Flensborg Sygeplejeforening. Formand: Fru Annelise Johannsen.
6. Flensborg Husmoderforening. Formand: Fru Ellen Jensen.
7. Dansk Biblioteksforening for Flensborg og Omegn. Formand: Frk. Margrethe Gudme.
8. Dansk Lærerforening, Flensborg. Formand: Lærer E. Olesen.
9. Flensborg Handelskreds. Formand: J. C. Møller.
10. Flensborg Haandværkerforening. Formand: A. Albertsen.
11. Slesvigske Kreditforening. Formand: Chr. Mahler.
12. Sydslesvigske Hjemmeflid. Formand: Fru Anna Kjems.
13. Gamles Værn. Formand: Fru Kirsten Hansen.
14. Den centrale Begravelseshjælpekasse. Formand: August Petersen.
15. Borgerforeningen. Formand: J. C. Møller.
16. »Ydun«, (Selskabelig Forening). Formand: N. J. Jensen.
17. St. Knudsgilde. Formand: Johan Wrang.
18. »Odin«. Formand: Eskild Nielsen.
19. Slesvigske Automobilklub. Formand: J. C. Møller.

20. Sangforeningen »Sønderjylland«. Formand: Chr. Tode.
21. Good Templar Logen »Skjold«. Formand: Peter Jacobsen.
22. De sydslesvigske Ungdomsforeninger. Formand: Hans Meng.
23. Flensborg Ungdomsforening. Formand: Franz Wingender.
24. Dansk Gymnastikforening, Flensborg. Formand: Jacob Rasmussen.
25. Flensborg Roklub. Formand: Fr. Petersen.
26. Dansk Spejderkorps, Sydslesvig. Formand: Bernhard Hansen.
27. Sydslesvigske Folkedansere. Formand: Lars H. Schubert.
28. Mandolinklubben »Elverhøj«. Formand: Hans Hansen.
29. Skydeklubben »To Løver«. Formand: Max Petersen.
30. Duborg Samfundet. Formand: Bernhard Hansen.
31. Dansk Erhvervsfond. Formand: J. C. Møller.
32. K.F.U.K.. Formand: Søster Helga Lilholdt.
33. K.F.U.M.. Formand: Pastor H. F. Petersen.
34. Den slesvigske Forening for Landdistrikterne. Formand: Chr. Mahler.
35. Den slesvigske Forening, Gottorp Amt. Formand: Svend Johansen.
36. Den slesvigske Forening for Ejdersted. Formand: Jens Chr. Nielsen.
37. Den frisisk-slesvigske Forening. Formand: J. Oldsen.
38. Dansk Skoleforening, Sydslesvig. Formand: Daniel Petersen.
39. Elevforeningen for Sydslesvig. Formand: E. Paulsen.
40. Landboforeningen for Flensborg og Omegn. Formand: Marcus Cordsen.
41. Slesvigske Kvindeforening. Formand: Fru Anna Kjems.
42. Langbjerg Idrætsforening. Formand: Henry Thomsen.
43. Harreslev Ungdomsforening. Formand: Niels Bøgh Andersen.
44. Tarup Ungdomsforening. Formand: Jacob Carstensen.
45. Dansk Gymnastikforening, Jaruplund. Formand: H. Eskildsen.
46. Ungdomsforeningen »Ydun«, Østerby. Formand: Niels Kjems.
47. Kær Herreds Ungdomsforening. Formand: Gustav Lindstrøm.
48. Slesvig Ungdomsforening. Formand: J. Jørgensen.
49. Forening for Rendsborg. Formand: Madsen.

*Skrivelse fra Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling i Flensborg
til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig. 8. Februar 1946.*

MILITARY GOVERNMENT GERMANY

8 Feb 46

576/11/1/63

Subject:- South Schleswig Association

To:- Danish Liaison Officer in South Schleswig

From:- Officer commanding 576 (K) Det Mil Gov

REF:- THIS NUMBER DATED 6 FEB 46
AND DRAFT STATUTES OF THE SOUTH
SCHLESWIG ASSOCIATION

Following on the visit of Lt. Col. Lunding to Brig Henderson will you please carry out the following amendments:-

Para 3 of the above quoted letter dated 6 Feb 46 is to be deleted.

The following amendments are made to the draft of the statutes:-

Para 3 delete. Para 6, line 1 after persons insert 'resident in South Schleswig'. Para 7, line 3 after Branch Office Council insert ',,'.

(*sign.*) E. LINDSAY YOUNG

Lt. Col.

Comd 576 (K) Det Mil Gov

8. Februar 46

Emne: Sydslesvigsk Forening.

Til: Den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.

Fra: Chefen for Militærregeringens Afdeling 576 (K).

REF: NÆRVÆRENDE J. NR. AF 6. FEBRUAR 46
OG UDKAST TIL STATUTTER FOR SYDSLESVIGSK
FORENING.

I Henhold til Oberstløjtnant Lundings Besøg hos Brigadér Henderson bedes De foretage nedenstaaende Rettelser:

Punkt 3 i oven citerede Brev af 6. Februar 46 udgaar.

Nedenstaaende Ændringer foretages i Statutudkastet:

§ 3 udgaar. § 6, i Linie 1 efter »Personer« indføjes »bosiddende i Sydslesvig«. § 7, Linie 3 efter »Lokalraad« indføjes et Komma.*

E. LINDSAY YOUNG

---

* Sidstnævnte Passus refererer kun til den engelske Tekst.

*Skrivelse fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til Chefen
for den britiske Militærregerings Afdeling i Flensburg.*

11. Februar 1946.

THE DANISH LIAISON-OFFICER
IN SOUTH-SLESVIG

Flensburg, 11th Febr. 1946
No. 147

To: Commander of the Military Government Det 576.
Subj.: Draft of the Statutes of the South-Schleswig-Association.

SIR,

Ref. your letter no. 576/11/1-6 Febr 46- on the Draft of the Statutes of the *South-Schleswig-Association*, I herewith forward to you the attached comments on this draft, supplied by the representatives of the Danish South-Schleswigers.

The 49 associations mentioned in the enclosure, which are to be covered by the same chief management, were increased to the number of 60.

One of the representatives mentioned in the enclosure of my letter no. 78-8 Febr. 46-, the editor *L. P. Christensen* of the *Flensburg Avis*, was not able to sign the comments, because he is ill in *Denmark*, and cannot come to *Flensburg* but one time in the course of next week.

To the same enclosure we ask to add the following amendments: Rektor *Svend Johannsen*, *Schleswig*, mentioned as a representative, is representative of the *South-Schleswig-Youth-Associations* besides.

The editor *Jacob Kronika* was General-Secretary of the Danish Association in *South-Schleswig* in 1924. During his stay at *Berlin* from 1930 to 1945 he was the representative there for the Danish group of population.

I was asked to turn your attention to the fact, that the nominated

Council look upon themselves for the present as being competent only to carry on the negotiations started for a new status of the Danish group of population, as the eventual new general organisation for the Danish population of South-Schleswig ought to elect their leaders in the democratic manner as soon as the organisation begins to exist.

(*sign.*) H. M. LUNDING
Lt. Col.

Bilag a til Nr. 58. Kommentarer afgivet af Repræsentanter for de Dansk-sindede i Sydslesvig til den britiske Militærregerings Forslag til Love for Den Sydslesvigske Forening.

Flensburg, 10th Febr. 46

COMMENTS on the "Draft of the Statutes of the *South-Schleswig-Association of Schleswig-Holstein*", attached to Mil Gov no. 576/11/1
6 Febr 46 ref letter of 8 Jan 46.

- re § 1. Nothing is to remark to this proposal.
- re § 2. As *Flensburg* is situated outside the Kreis-areas mentioned, it is proposed to insert "Stadtkreis *Flensburg* and" between the words "in" and "each".
- re § 4. There is nothing to remark to the first sentence. In regard to the last sentence it is stated, that activity for any political party was always excluded from the Danish organisations in *South-Schleswig*. As the Danish group of population in *South-Schleswig* could always take part in the different elections with lists of their own, we understand, that the *South-Schleswig-Association* will retain the same privilege, so that the Danish group of population will be able to nominate and elect their own candidates for the councils of the communities and the province in future too.

re § 5. We suppose that this regulation is to be understood in a manner, that all the different associations mentioned will be covered in regard to organisation by the new *South-Schleswig-Association*, although those will go on cultivating their own interests in their natural areas of activity.

We refer to the attached list of the existing Danish associations in *South-Schleswig*, drawing attention to the fact, that in future too new individual associations with special areas of interest may come into existence inside the body of members of the *South-Schleswig-Association*.

re § 6. These regulations aim at liberating the *South-Schleswig-Association* from elements which have nothing to do there, and which the Danish group of population do not want to admit under any circumstances.

The Danish associations in *South-Schleswig* have always had certain rules of admission to membership, in order to omit such unwanted access of members. These rules, as they were laid down after the capitulation, run along the following line:

1. The applicant is to be 18 years of age when admitted.
2. Applicants must be resident within the area of activity of the association.
3. They must be born North of the *Ejder*, or must be able to prove that at least one of the parents was born North of the *Ejder*. In special cases, a person who does not cover these conditions, who is married however to a person corresponding to them, may be admitted. However the Danish mind of this person is to be tested strictly.
4. Neither the applicant nor the eventual mate must have been an active nazi, nor must they be known as persons of Prussian-militaristic attitude.
5. Even if the above enumerated conditions are fulfilled, the person concerned has no claim to be admitted. The decision is in each case given by the leadership of the association.

6. The leadership of the association may at any time exclude members who in their attitude become inconsistent with the aims of the association.

By obeying these strict rules in future too, the Danish group of population think, that they will have full guarantees at any time, to limit the access of members in a manner, that no elements will be included in the *South-Schleswig-Association* who have nothing to do there.

re § 7. It is proposed to form the first sentence of this para as follows: "The subscription for the association will be fixed by the leadership of the association."

re § 8. Nothing is to be amended here.

re § 9. It is proposed to draw up the second sentence as follows: "The general council consists of 3 members for the town of *Flensburg*, 3 for *Kreis Schleswig*, 2 for each of the *Kreise Flensburg, Sudtondern, Husum, and Eckernförde*, 1 for *Ejderstedt* and 1 for *Kreis Rendsburg-North*. To these are to be added 2 representatives for the *Frisian-Schleswig-Association*, and one for each of the following institutions: The Danish School, the Danish Church, the *South-Schleswig-Youth-Associations*, and the Danish Press in *South-Schleswig*; 22 members in all. The General Council will hold at least 3 meetings per year."

re § 10. Instead of the second sentence the following is proposed: "The General-Secretariat consists of 1 General-Secretary, 2 secretaries, and about 7 office-assistants. Each *Kreis-Secretariat* consists of 1 secretary and at least two office-assistants."

re § 11. This para is proposed to be written as follows: "The General Council and the Branch-Councils fix the rules of the calling-in of extraordinary meetings, appointments of committees, fixing of office-hours for the secretaries, etc."

re § 12. This para is proposed to run as follows: "The local associations in each *Kreis* will elect their councils in the yearly General-Meeting, in which each member has one vote. The

leaders of the local associations elect the Kreis-Council for 1 year's office. The representatives of the Kreise in the general-council are elected by the Kreis-Councils for 1 year's office."

re § 13. It is proposed to draw up the para as follows: "The General-Council lay down their procedure and routine themselves and they are entitled, if necessary, to give binding rules of action for the routine of the different Kreis-Associations."

re § 14. In the General-Council's meetings the special interests of the Danish population are safeguarded, for which reason it is often unsuitable, to allow other groups of the population in *South-Schleswig* to get an insight into the interior transactions of the General-Council. Therefore it is proposed to write the para as follows:

"The representatives of the Military Government have access to all meetings of the general council. The general council can agree to admit the Danish and the German press of the province, as well as the public to a certain meeting."

re § 15. It is proposed to write this para as follows:

"Each member of the *South-Schleswig-Association* can hand in an application for the General-Council by the General-Secretariat. The General-Council fix themselves the detailed rules for the handling of such applications and the reception of deputations. Rules for canvassing or alteration of decisions of the General-Council are fixed in the procedure-rules."

re § 16. There is nothing to remark to the first part of this para. In regard to the last part we propose that the words "or the Allied occupying powers' legal successors" may be cancelled and replaced by this: "In case that it is expected, that a legal successor will take the place of the allied occupation-powers, negotiations between the occupying power and the *South-Schleswig-Association* have to be started in time, aiming at clearing the position of the *Association* in regard to the successor of the occupying power."

APPENDIX to § 5 of the Statutes for the *South-Schleswig-Association*.

1. Fællesraadet for de danske Sydslesvigere (Joint committee of the Danish South-Schleswigers).
2. Den slesvigske Forening, *Flensborg-Afdeling*. (The *Schleswig-Association*, *Flensburg Branch*).
3. Den slesvigske Forening for Kreis *Flensburg*.
4. Den slesvigske Forening for Kreis *Südtondern*.
5. Den slesvigske Forening for Kreis *Schleswig*.
6. Den slesvigske Forening for Kreis *Husum*.
7. Den slesvigske Forening for Kreis *Eiderstedt*.
8. Den slesvigske Forening for Kreis *Eckernförde*.
9. Den slesvigske Forening for Kreis *Rendsburg-North*.
10. Den frisisk-slesvigske Forening (*Frisian-Schleswig-Association*).
11. Dansk Skoleforening, *Flensborg* (Danish-School-Association, *Flensburg*).
12. Dansk Lærerforening (Danish Teachers' Union).
13. Duborg-Samfundet (Duborg-Society).
14. Ansgar-Skolens Elevforening (Union of Ansgar-School-pupils).
15. Elevforeningen for Sydslesvig (Union of *South-Schleswig* pupils).
16. Dansk Skoleforening, Sydslesvig (Danish School-Assoc. *South-Schleswig*).
17. Den danske Menighed (The Danish Community).
18. K.F.U.M. (Y.M.C.A.).
19. K.F.U.K. (Y.W.C.A.).
20. Flensborg Sygeplejeforening (*Flensburg Nursing-Union*).
21. Flensborg Husmoderforening (Society of *Flensburg* housewives).
22. Dansk Bibliotheksforening, *Flensborg* (Danish Library-Society).
23. Flensborg Handelsforening (*Flensburg Trade-Association*).
24. Flensborg Haandværkerforening (*Flensburg Union of Artisans*).
25. Slesvigsk Kreditforening (The *Schleswig-Credit-Union*).

26. Sydslesvigsk Hjemmeindustri (*South-Schleswig-Home-Industry*).
27. De gamles Værn (Protection of the Old).
28. Den centrale Begravelseshjælpekasse (Central Burial Relief Fund).
29. Borgerforeningen (Citizens' Union).
30. Ydun (Selskabelig Forening) (Social club).
31. Sankt Knuds Gilde (Guild of *St. Knud*).
32. Odin (Forening af danske Statsborgere) (Union of Danish Nationals).
33. Slesvigsk Automobilklub (*Schleswig Automobile Club*).
34. Sangforeningen »Sønderjylland«. (Singing Club).
35. Good Templar Logen »Skjold« (Good Templar Lodge).
36. De sydslesvigske Ungdomsforeninger (The *South-Schleswig-Youths' Assoc.*).
37. Flensborg Ungdomsforening (*Flensburg Youth Association*).
38. Engelsby Ungdomsforening (*Engelsby Youth Association*).
39. Harreslev Ungdomsforening.
40. Tarup Ungdomsforening.
41. Slesvig Ungdomsforening.
42. Sdr. Brarup Ungdomsforening (Youth Ass. for *South-Brarup*).
43. Ungdomsforeningen »Ydun«, Østerby.
44. Ungdomsforeningen for Kær Herred.
45. Langbjerg Sportsklub (Sporting-club *Langbjerg*).
46. Dansk Gymnastikforening, *Flensburg* (Danish Gym. Club).
47. Dansk Gymnastikforening, *Jaruplund*.
48. Flensborg Roklub (*Flensburg Rowing Club*).
49. Dansk Spejderkorps, Sydslesvig (Danish Boy Scouts).
50. Sydslesvigske Folkedansere (*South-Schleswig Folk-Dancers*).
51. Mandolinklubben (Mandolin-club).
52. Skydeklubben (Shooting-Club).
53. Dansk Erhvervsfond (Danish Trade-Fund).
54. Landboforeningen for Flensborg og Omegn (Agrarian's Soc. of *Flensburg and Neighbourhood*).
55. Slesvigsk Kvindeforening (*Schleswig women's Ass.*).

56. Sydslesvigsk Sammenslutning (*South-Schleswig-Union-League*).
57. Dansksindede Sydslesvigske Krigsdeltagere 1914-1945 (*Danish-minded South-Schleswig-Combatants 1914-1945*).
58. De danske Spillemande (*The Danish Musicians*).
59. Det sydslesvigske Kalende (Teolog. Forening) (*Theological Association*).
60. Flensborg Skakklub (*Flensburg Chess-Club*).

No.s 6, 8, 14, 38, 42, and 56 to 60 were not in the original list. No.s 3 and 4 nearly correspond to the *Schleswig-Association for Rural Districts* in the original list which is therefore omitted in the above list.

OVERSÆTTELSE

Flensborg, d. 11. Februar 1946
Nr. 147

Til: Chefen for Militærregeringens Afd. 576.

Emne: Udkast til Statutter for Sydslesvigsk Forening.

Under Henvisning til Deres Skrivelse Nr. 576/II/I af 6. Februar 46 vedrørende Udkast til Statutter for *Sydslesvigsk Forening* sender jeg Dem vedlagt nogle Kommentarer til dette Udkast, som er udarbejdet af de danske Sydslesvigeres Repræsentanter.

De i Bilaget nævnte 49 Foreninger, som skal underlægges een Hovedledelse, er forøget til Antallet 60.

En af de i Bilaget til min Skrivelse Nr. 78 af 8. Februar 46 nævnte Repræsentanter, Chefredaktøren for *Flensborg Avis*, *L. P. Christensen*, har ikke været i Stand til at underskrive Kommentarerne, da han ligger syg i *Danmark* og ikke kan komme til *Flensborg* før en Gang i næste Uge.

Til samme Bilag ønsker vi at gøre følgende Tilføjelser: Rektor *Svend Johansen*, *Slesvig*, der anføres som Repræsentant, er tillige Repræsentant for *Sydslesvigsk Ungdomsforening*.

Redaktør *Jacob Kronika* var Generalsekretær for den danske Forening i *Sydslesvig* i 1924. Under sit Ophold i *Berlin* fra 1930 til 1945 repræsenterede han dersteds den danske Folkegruppe.

Jeg er blevet anmodet om at henlede Deres Opmærksomhed paa, at det udpegede Raad for Tiden kun anser sig selv bemyndiget til at fortsætte de i Gang værende Forhandlinger vedrørende en ny Status for den danske Folkegruppe, da den eventuelle nye Fællesorganisation for den danske Befolkning i *Sydslesvig* bør vælge sin Ledelse efter demokratiske Principper, saa snart som Organisationen træder ud i Livet.

H. M. LUNDING
Oberstløjtn.

Bilag a til Nr. 58.

Flensborg, den 10. Februar 1946

KOMMENTARER til »Udkast til Statutter for *Sydslesvigsk Forening i Slesvig-Holsten*« bilagt Militærregeringens Nr. 576/11/1 af 6. Febr. 46 (jfr. Skrivelse af 8. Januar 46).

- ad § 1. Intet at bemærke til dette Forslag.
- ad § 2. Da *Flensborg* ligger udenfor de omhandlede Kredsomraader, foreslaas det mellem Ordene »i« og »hver« at indføje »*Flensborg* Bykreds og«.
- ad § 4. Den første Sætning giver ikke Anledning til nogen Bemærkning. Med Hensyn til den sidste Sætning udtales, at de danske Organisationer i *Sydslesvig* altid har været afskaaret fra at virke for noget politisk Parti. Da den danske Folkegruppe i *Sydslesvig* altid har kunnet deltage i de forskellige Valg med egne Lister, gaar vi ud fra, at *Sydslesvigsk Forening* vil beholde den samme Rettighed, saale-

des at den danske Folkegruppe ogsaa i Fremtiden vil kunne opstille og vælge sine egne Kandidater til de kommunale og provinsielle Raad.

ad § 5. Vi gaar ud fra, at denne Bestemmelse er saaledes at forstaa, at alle de forskellige nævnte Foreninger organisationsmæssigt vil omfattes af den nye *Sydslesvigske Forening*, skønt de vedvarende vil varetage deres egne Interesser indenfor deres naturlige Virksomhedsomraader.

Vi henviser til den vedføjede Liste over bestaaende danske Foreninger i *Sydslesvig*, idet vi gør opmærksom paa, at ogsaa i Fremtiden nye Enkeltforeninger med deres særlige Interesseomraader kan tænkes oprettet blandt Medlemmerne af *Sydslesvigske Forening*.

ad § 6. Disse Bestemmelser tilsigter at befri den *Sydslesvigske Forening* for Elementer, som ikke hører hjemme der, og som den danske Folkegruppe under ingen Omstændigheder ønsker at give Adgang til Optagelse.

De danske Foreninger i *Sydslesvig* har altid haft bestemte Optagelsesregler for at undgaa en saadan uønsket Medlems-tilgang. Disse Regler, saaledes som de blev fastlagt efter Kapitulationen, følger de nedennævnte Retningslinier:

1. Ansøgeren skal være fyldt 18 Aar for at kunne optages.
2. Ansøgere skal være bosiddende indenfor Foreningens Virksomhedsomraade.
3. De skal være født Nord for *Ejderen* eller skal kunne godtgøre, at mindst een af deres Forældre er født Nord for *Ejderen*. I særlige Tilfælde vil en Person, som ikke opfylder disse Betingelser, men som er gift med en Person, som opfylder dem, kunne optages. Den paagældendes danske Sindelag maa dog nøje undersøges.
4. Hverken Ansøgeren eller dennes eventuelle Ægtefælle maa have været aktiv Nazist, ligesom de ikke maa have gjort sig bemærket som Personer af preussisk-militaristisk Anskuelse.
5. Selv om ovennævnte Betingelser er fyldestgjort, har

den paagældende intet Krav paa Optagelse. Afgørelsen tilkommer i hvert enkelt Tilfælde Foreningens Ledelse.

6. Foreningens Ledelse kan til enhver Tid udelukke Medlemmer, hvis Holdning er uforenelig med Foreningens Formaal.«

Ved ogsaa i Fremtiden at følge disse strenge Regler, mener den danske Folkegruppe altid at have fuld Garanti for, at den vil kunne begrænse Medlemstilgangen saaledes, at ingen uønskede Elementer vil finde Optagelse i den *Sydslesvigske Forening*.

- ad § 7. Paragraffens første Sætning foreslaas formuleret saaledes: »Foreningens Medlemsbidrag fastsættes af Foreningens Ledelse«.

- ad § 8. Ingen Bemærkninger at gøre hertil.

- ad § 9. Det foreslaas at formulere den anden Sætning saaledes: »Generalraadet bestaar af 3 Medlemmer for Byen *Flensborg*, 3 for *Slesvig* Kreds, 2 for hver af Kredsene *Flensborg*, *Sydtønder*, *Husum* og *Eckernførde*, 1 for *Ejdersted* og 1 for *Rendsborg-Nord* Kreds. Hertil kommer 2 Repræsentanter for den *Frisisk-slesvigske Forening* og en for hver af de følgende Institutioner: Den danske Skole, Den danske Kirke, de *Sydslesvigske Ungdomsforeninger* og den danske Presse i *Sydslesvig*, ialt 22. Generalraadet træder sammen mindst 3 Gange om Aaret.«

- ad § 10. Den anden Sætning foreslaas erstattet med følgende: »Generalsekretariatet bestaar af 1 Generalsekretær, 2 Sekretærer og ca. 7 Kontormedhjælpere. Hvert Kredssekretariat bestaar af 1 Sekretær og mindst to Kontormedhjælpere.«

- ad § 11. Denne Paragraf foreslaas redigeret saaledes: »Generalraadet og Lokalraadene fastsætter Reglerne for Indkaldelse af ekstraordinære Møder, Nedsættelse af Udvalg, Fastsættelse af Kontortid for Sekretærer etc.«

- ad § 12. Denne Paragraf foreslaas formuleret saaledes: »De lokale Foreninger indenfor hver Kreds vælger deres Tilsynsraad paa den aarlige Generalforsamling, paa hvilken

hvert Medlem raader over een Stemme. Formændene for de lokale Foreninger vælger Kredsraadet for 1 Aar ad Gangen. Kredsenes Repræsentanter i Generalraadet vælges af Kredsraadene for 1 Aar ad Gangen.«

ad § 13. Paragraffen foreslaas formuleret saaledes: »Generalraadet fastsætter selv sin Forretningsorden og er, om fornødent, berettiget til at give bindende Forskrifter vedrørende de forskellige Kredsforeningers Forretningsorden.«

ad § 14. Paa Generalraadets Møder varetages den danske Befolknings særlige Interesser, hvorfor det ofte vil være uhensigtsmæssigt at lade andre Grupper af *Sydlesvigs* Befolkning faa Indblik i Generalraadets interne Dispositioner. Det foreslaas derfor at formulere Paragraffen som følger:

»Militærregeringens Repræsentanter har Adgang til alle Generalraadets Møder. Generalraadet kan tilstede Provinsens danske og tyske Presse saavelsom Offentligheden Adgang til bestemte Møder.«

ad § 15. Paragraffen foreslaas formuleret saaledes:

»Ethvert Medlem af den *Sydlesvigske Forening* er berettiget til gennem Generalsekretariatet at indgive Andragender til Generalraadet. Generalraadet fastsætter selv de nærmere Regler for Behandlingen af saadanne Andragender og for Modtagelsen af Deputationer. Regler vedrørende Hvervning og Ændring af Generalraadets Beslutninger optages i Forretningsordenen.«

ad § 16. Der findes intet at bemærke til det første Afsnit af denne Paragraf. Med Hensyn til det sidste Afsnit foreslaar vi, at Ordene »eller de allierede Besættelsesmagters retmæssige Arvtagere« udgaar og erstattes af følgende: »Er der Grund til at forvente, at en retslig Efterfølger vil træde i Stedet for de allierede Besættelsesmagter, vil der i Tide være at optage Forhandlinger mellem Besættelsesmagten og *Sydlesvigsk Forening* i det Øjemed at klargøre *Foreningens* Stilling overfor Besættelsesmagtens Efterfølger.«

Bilag til Sydslesvigsk Forenings Statutter, § 5.

(Her følger Foreningernes Navne som ovenfor).

Numrene 6, 8, 14, 38, 42 og 56-60 fandtes ikke paa den oprindelige Liste. Numrene 3 og 4 svarer nærmest til *den Slesvigske Forening* for Landdistrikterne paa den oprindelige Liste, som derfor er udeladt paa nærværende Liste.

59

*Skrivelse fra Chefen for den britiske Militærregerings Afdeling
i Flensborg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.*

12. Februar 1946.

MILITARY GOVERNMENT GERMANY

12 Feb. 46

576/11/1/65

Subject:- Flags.

To:- Danish Liaison Officer in South Schleswig.

From:- 576 (K) Det Mil Gov

The subjoined copy of a letter received from HQ Mil Gov Schleswig-Holstein Region is forwarded to you.

The flying of the Danish Flag on your own car is of course allowed.

1. The Union Jack may be displayed by Military formations, units and Mil Gov Headquarters and on German buildings under British occupation.
2. The appropriate flags of the Allied Nations may be displayed by D.P.s inside D.P. Camps.
3. Flags of any nationalist movement will *not* be displayed by such movements or sympathisers.

4. Political Flags will *not* be displayed in or outside buildings.
5. No other flags will be displayed and *no* variation to this Order will be permitted.
6. The widest meaning must be given to the word »displayed«. It must *not* be restricted to the mere flying of flags from poles or mast-heads, e. g. flags cannot be displayed with headings on note-paper.
7. The above rulings will *not* apply to vehicles registered outside Germany or to the vehicle driven by the recognised Danish Liaison Officer.

(*sign.*) E. LINDSAY-YOUNG

Lt. Col.

Comd 576 (K) Det Mil Gov

OVERSÆTTELSE

12. Febr. 46

576/11/1/65

Emne: Flag.

Til: Den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.

Fra: Militærregeringens Afd. 576 (K)

Nedenanførte Genpart af en fra Hovedkvarteret for Militærregeringen i Omraadet Slesvig-Holsten modtagen Skrivelse tilstilles Dem hermed.

Brugen af dansk Flag paa Deres egen Vogn er naturligvis tilladt.

1. Union Jack kan anvendes af militære Afdelinger og Enheder, Militærregeringens Hovedkvarter og paa britisk-okkuperede tyske Bygninger.
2. De allierede Nationers Flag maa anvendes af tvangsforflyttede Personer indenfor de for disse indrettede Lejre.
3. Flag, der symboliserer nationale Bevægelser af enhver Art, maa *ikke* anvendes af en saadan Bevægelses Tilhængere eller af Personer, der sympatiserer med den.
4. Politiske Flag maa *ikke* anvendes i eller udenpaa Bygninger.

5. Andre Flag maa ikke anvendes, og *ingen* Afvigelse fra denne Bestemmelse vil blive tilladt.
6. Ordet »anvendes« skal opfattes i videst mulig Betydning. Det maa *ikke* indskrænkes til kun at betyde Hejsning af Flag fra Flagstænger eller Master; Flag maa f. Eks. ikke anvendes i Forbindelse med Hovedet paa Brevpapir.
7. Ovenstaaende Ordre gælder *ikke* Køretøjer, der er registreret udenfor Tyskland, eller den Vogn, som benyttes af den anerkendte danske Forbindelsesofficer.

E. LINDSAY-YOUNG

Obstlnt.

Chef for Militærregeringens Afd. 576 (K)

60

*Note til den danske Gesandt i London fra den britiske Udenrigsminister.
13. Februar 1945.*

FOREIGN OFFICE, S. W. I.

13th February, 1946

No. C 817/688/18

YOUR EXCELLENCY,

I have the honour to refer to Your Excellency's note No. 179/45 of the 27th December* concerning the position of the Danish Minority in South Schleswig. I regret that I have been unable to reply sooner, but it has been necessary to consult the British authorities in Germany in regard to a number of the many points raised.

2. The main point raised in your note is the anxiety of the Danish Government concerning the presence in South Schleswig of large numbers of German refugees from other parts of Germany and from Poland and Czechoslovakia. Your Excellency expressed the hope that these refugees might in due course be returned to their place of

---

* Nr. 45.

origin in the same way as the refugees in the British zone who were formerly domiciled in other zones of Germany. I am bound to observe, however, that the two cases are by no means parallel. As you point out, arrangements have for some time been going on for the return to their homes of Germans domiciled in other zones but the majority of the refugees whose presence, or whose expected arrival, in South Schleswig causes the Danish Government anxiety are Germans originally resident in territory which is no longer treated as German. These persons have left the territories in which they formerly lived either in the course of the war or as a result of the decisions taken at Potsdam; there can be no question now of their returning to the territories in which they formerly lived, and it is at present difficult to contemplate their being moved from South Schleswig to any other part of Germany.

3. I feel entitled, moreover, though I have no doubt that the Danish Government is aware of the gravity of the situation, to reiterate to Your Excellency how difficult a problem the resettlement of refugees provides at present for the Powers controlling Germany, and especially for the military authorities of the British zone. Of all the zones into which Germany is divided, the British zone is the furthest from being selfsupporting in foodstuffs. It has suffered most from Allied bombing, and therefore has the gravest shortage of dwelling space. It has already been obliged to absorb very large numbers of Germans from other areas. By the time the contemplated transfer of 1,500,000 Germans from areas now controlled by Poland to the British zone has been completed, the population of the British zone will probably be in excess of its normal level by more than 3 million persons. In these circumstances it is impossible for me to recommend that the British military authorities should be asked to exclude from South Schleswig, an area exceptionally free from war damage, its appropriate quota of the German refugees who have entered or will enter the British zone from the east for permanent residence there.

4. As His Majesty's Government see no prospect of the removal from South Schleswig of refugees who have entered it or who are

likely to enter it in accordance with the arrangements made between the Four Powers for carrying out the Potsdam decisions, it does not seem possible to consider depriving these persons of the rights to which they would normally be entitled in a democratic society. This applies to the right to vote as well as to the right to indulge in trade and industry and to participate with other local residents in the local district and eventually central administration of their country. It would not in any event be practicable to apply a separate voting procedure in South Schleswig to that to be applied in the rest of the British zone.

5. Subject to these considerations His Majesty's Government have every intention of continuing to safeguard the legitimate cultural interests of the Danish element of the inhabitants of South Schleswig and to give sympathetic consideration to any suggestions which the Danish authorities may make with regard to this matter. But this process cannot include the disfranchisement of the rest of the population or the imposition of discriminatory measures against them.

6. Your Excellency raises a number of other detailed points in regard to the Danish minority and I will deal with these one by one.

7. Effect has already been given to your request that permission should be given to open new Danish schools in the area where it has proved needful, and I understand that His Majesty's Minister in Copenhagen has already informed Monsieur Hvass that 15 new schools will be allowed to open in the near future but that if still more such schools are required the Danish Government will have to supply the necessary hutments and furniture themselves. I understand that some 2,000 children in South Schleswig are already receiving a Danish education as against an immediate pre-war total of 500 and a maximum pre-war total of 1,000.

8. Your Excellency further suggests that there will be a need during a transitional period to appoint teachers from Denmark to any new schools which may be opened. If there should prove to be a shortage of qualified teachers amongst the Danish minority, the British Military Authorities would agree to consider the entry of a small number of teachers from Denmark on the understanding that

they should return to Denmark when teachers resident in South Schleswig have been trained to take their place.

9. His Majesty's Government are unable to agree that the continued censorship imposed on the newspaper "Flensburg Avis" is an undue burden. All newspapers in Germany are subject to censorship and the British Military Authorities are not prepared to create a precedent by making an exception in this particular case.

10. Despite careful consideration of the views expressed by you and by representatives of the Danish minority in South Schleswig, the military authorities cannot accede to the request by the Danish Government that a German supplement to the "Flensburg Avis" should be permitted. They feel that a Danish language newspaper should in present circumstances suffice to meet the cultural needs of the Danish minority.

11. It is not quite clear what the Danish Government have in mind in requesting that the present regulations for transit across the Danish-German frontier should be relaxed. The British Military Authorities have already gone a long way to meet Danish wishes in this respect and certain categories of Danes are already allowed to enter South Schleswig. If the facilities now available are not considered sufficient I would suggest that the Danish Government should put forward concrete proposals in respect of further categories, and I have no doubt that the British Military Authorities will be prepared to consider the Danish Government's proposals on their merits. For the time being there can, unfortunately, be no question of a complete relaxation of the present controls.

12. The question whether postal, telegraphic and telephonic communications can be re-established with South Schleswig, in advance of any arrangements which may be made for external communications with the rest of Germany or of the British zone, has been taken up with the British Military Authorities. It seems doubtful whether it will be possible to make any such special arrangements; and it will probably be necessary to await the resumption of external communications facilities applicable to the whole of the British zone. I understand that the authorities concerned are at pre-

sent urgently considering the possibility of an early resumption of such facilities.

13. Your Excellency refers to the Danish Government's desire that the Schleswig Association should be recognised as a political organisation. The British Military Authorities are prepared to recognise the Association as a cultural organisation, but not as a political one. They are however ready to agree that, if its activities are restricted to local matters, members of the Association may take part as such in local elections.

14. In your letter of 28th December to Mr. Christopher Warner you expressed the desire that the Danish Government should be allowed to correspond direct with the Danish Consul at Flensburg. Though this officer has no official status, I do not think that the British Military Authorities would raise any objections to his enjoying the right to correspond direct with the Danish Government. I would recommend that the Danish Military Mission in Berlin should take this matter up with the appropriate British authorities.

15. May I finally express to Your Excellency my appreciation of your expression of gratitude for the goodwill and understanding shown by Great Britain in regard to Danish interests? I would like to confirm that it is in this spirit that His Majesty's Government and all the British authorities have approached all the questions raised by the Danish Government in regard to South Schleswig, and that if our attitude on some of these questions necessarily appears somewhat negative this is due solely to the great practical difficulties with which we are faced in administering our zone of Germany and not to any lack of consideration for the wishes of the Danish Government.

I have the honour to be with the highest consideration,

Your Excellency's obedient Servant,
(For the Secretary of State)
(*sign.*) J. M. TROUTBECK

His Excellency Count Eduard Reventlow, etc., etc., etc.,
29, Pont Street, S. W. 1.

13. Februar 1946

DERES EKSCELLENCEN,

Jeg har den Ære at henvise til Deres Ekscellences Note No. 179/45 af 27. December* angaaende det danske Mindretals Stilling i Sydslesvig. Jeg beklager, at jeg ikke har været i Stand til at svare tidligere; men det har været nødvendigt at raadføre sig med de britiske Myngheder i Tyskland med Hensyn til en Række af de mange Spørgsmaal, der er bragt paa Bane.

2. Hovedspørgsmaalet, der er bragt paa Bane i Deres Note, er den danske Regerings Ængstelse ved Tilstedeværelsen i Sydslesvig af et stort Antal tyske Flygtninge fra andre Dele af Tyskland og fra Polen og Czekoslovakiet. Deres Excellence udtrykte Haabet om, at disse Flygtninge til sin Tid maatte blive sendt tilbage til deres Hjemstavn paa samme Maade som de Flygtninge i den britiske Zone, som tidligere var hjemmehørende i andre Zoner af Tyskland. Jeg er imidlertid nødt til at bemærke, at de to Tilfælde paa ingen Maade er analoge. Som De fremhæver, har der i nogen Tid bestaaet en Ordning med Hensyn til Tilbagevenden til deres Hjem for Tyskere, der er hjemmehørende i andre Zoner; men Flertallet af de Flygtninge, hvis Tilstedeværelse eller forventede Ankomst i Sydslesvig foraarsager den danske Regering Bekymring, er Tyskere, der er hjemmehørende i et Omraade, som ikke længere behandles som tysk. Disse Personer har forladt de Territorier, hvor de tidligere boede, enten som Følge af Krigen eller som Følge af Potsdam-Bestemmelserne; der kan ikke være Tale om, at de vender tilbage til de Territorier, hvor de før boede, og det er for Tiden vanskeligt at tænke paa deres Flytning fra Sydslesvig til nogen anden Del af Tyskland.

3. Skønt jeg ikke er i Tvivl om, at den danske Regering er klar over Situationens Alvor, føler jeg mig dog berettiget til at gentage for Deres Excellence, hvor vanskeligt et Spørgsmaal Bosættelsen af Flygtningene for Tiden er for de Magter, der kontrollerer Tysk-

---

* Nr. 45.

land, og særlig for de militære Myndigheder i den britiske Zone. Af alle de Zoner, hvori Tyskland er delt, er den britiske Zone den, der er længst fra at være selvforsynende med Fødevarer. Den har lidt mest under allierede Bombeangreb, og derfor har den den alvorligste Mangel paa Boliger. Den har allerede maattet modtage et meget stort Antal Tyskere fra andre Omraader. Naar den paatænkte Overførsel af 1,5 Million Tyskere fra Omraader, der nu kontrolleres af Polen, til den britiske Zone er blevet tilendebragt, vil Befolkningen i den britiske Zone sandsynligvis overstige sit normale Tal med mere end 3 Millioner Mennesker. Under disse Omstændigheder er det umuligt for mig at anbefale en Anmodning til de britiske Militærmyndigheder om fra Sydslesvig, et Omraade, der i særlig Grad er uberørt af Krigsskader, at udelukke en passende Kvota af de tyske Flygtninge, som Øst fra er kommet ind i eller vil komme ind i den britiske Zone for at finde fast Bosættelse der.

4. Da Hans Majestæts Regering ikke ser nogen Udsigt til at fjerne de Flygtninge fra Sydslesvig, som er kommet dertil, eller som sandsynligvis vil komme dertil, i Henhold til de Aftaler, der er truffet mellem de 4 Magter med Hensyn til Gennemførelse af Potsdam-Bestemmelserne, synes det ikke muligt at overveje at berøve disse Personer de Rettigheder, som de normalt har i et demokratisk Samfund. Dette gælder Stemmeretten saavel som Retten til at optage Handel og Industri og at deltage med andre lokale Beboere i deres Lands Lokal-, Distrikts- og eventuelt Centraladministration. Det vilde i hvert Tilfælde ikke være gennemførligt at anvende en Valgmetode i Sydslesvig, der er forskellig fra den, der anvendes i Resten af den britiske Zone.

5. Med disse Forbehold er det Hans Majestæts Regerings alvorlige Hensigt fortsat at beskytte den sydslesvigske Danskheds legitime kulturelle Interesser og at tage ethvert Forslag, som de danske Myndigheder maatte fremsætte med Hensyn til denne Sag, under velvillig Overvejelse. Men dette kan ikke omfatte Berøvelsen af Stemmeret for Resten af Befolkningen eller Indførelsen af diskriminerende Forholdsregler mod den.

6. Deres Ekscellence bringer en Række andre nærmere udfor-

mede Spørgsmaal paa Bane med Hensyn til det danske Mindretal, og jeg vil behandle disse et efter et.

7. Deres Anmodning om, at der skulde gives Tilladelse til at aabne nye danske Skoler i Omraadet, hvor der har vist sig at være Trang dertil, er allerede efterkommet, og jeg forstaaer, at Hans Majestæts Gesandt i København allerede har meddelt Hr. Hvass, at det vil blive tilladt, at der aabnes 15 nye Skoler i den nærmeste Fremtid, men at den danske Regering, hvis der kræves endnu flere saadanne Skoler, selv maa levere de nødvendige Barakker og Møbler. Jeg forstaaer, at ca. 2000 Børn i Sydslesvig allerede modtager dansk Undervisning sammenlignet med ialt 500 umiddelbart før Krigen og et Førkrigs-Maksimum af ialt 1000.

8. Deres Ekscellence bemærker yderligere, at det i en Overgangsperiode vil være nødvendigt at ansætte Lærere fra Danmark i de nye Skoler, som maatte blive aabnet. Hvis der skulde vise sig at være Mangel paa kvalificerede Lærere blandt det danske Mindretal, vil de britiske Militærmyndigheder gaa ind paa at overveje Indrejse af et mindre Antal Lærere fra Danmark under den Forudsætning, at de skal vende tilbage til Danmark, naar Lærere, der er bosiddende i Sydslesvig, er blevet uddannet til at tage deres Plads.

9. Hans Majestæts Regering kan ikke indrømme, at den fortsatte Censur, som Dagbladet »Flensborg Avis« er underkastet, er en overdreven Byrde. Alle Aviser i Tyskland er underkastet Censur, og de britiske Militærmyndigheder er ikke beredt til at skabe et Præcedens ved at gøre en Undtagelse i dette særlige Tilfælde.

10. Til Trods for en omhyggelig Overvejelse af de Synspunkter, der er fremsat af Dem og af Repræsentanter for det danske Mindretal i Sydslesvig, kan de militære Myndigheder ikke imødekomme den danske Regerings Anmodning om, at der skal gives Tilladelse til at udgive et tysksproget Følgeblad til »Flensborg Avis«. De mener, at en dansksproget Avis under de nuværende Omstændigheder maa være tilstrækkelig til at imødekomme det danske Mindretals kulturelle Behov.

11. Det er ikke helt klart, hvad den danske Regering sigter til, naar den anmoder om Lempelser i de gældende Bestemmelser for

Passage over den dansk-tyske Grænse. De britiske Militærmyndigheder har allerede strakt sig langt for at imødekomme de danske Ønsker i denne Henseende, og visse Kategorier af Danskere har allerede faaet Lov til at rejse ind i Sydslesvig. Hvis de givne Lempelser ikke skønnes tilstrækkelige, vil jeg foreslaa, at den danske Regering fremsætter konkrete Forslag med Henblik paa yderligere Kategorier, og jeg tvivler ikke om, at de britiske Militærmyndigheder vil være rede til at tage den danske Regerings Forslag under Overvejelse. Desværre kan der for Tiden ikke være Tale om nogen fuldstændig Op-hævelse af den nuværende Kontrol.

12. Spørgsmaalet om, hvorvidt Post-, Telegraf- og Telefonforbindelsen med Sydslesvig kan blive genoprettet forud for en Ordning, som kan blive truffet paa de tilsvarende Omraader for det øvrige Tysklands eller den britiske Besættelseszones Vedkommende, er blevet taget op med de britiske Militærmyndigheder. Det synes tvivlsomt, om der kan træffes en saadan Særordning, og det vil sandsynligvis være nødvendigt at afvente Lempelser i Forbindelsen med Omverdenen for hele den britiske Zone. Jeg forstaar, at de paagældende Myndigheder for Tiden er stærkt beskæftiget med Muligheden af en snarlig Gennemførelse af saadanne Lempelser.

13. Deres Ekscellence henviser til den danske Regerings Ønske om, at Den slesvigske Forening maa blive anerkendt som en politisk Organisation. De britiske Militærmyndigheder er rede til at anerkende Foreningen som en kulturel Organisation, men ikke som en politisk. Hvis dens Virksomhed begrænses til lokale Anliggender, er de imidlertid rede til at gaa med til, at Medlemmer af Foreningen som saadanne maa deltage i lokale Valg.

14. I Deres Brev af 28. December til Hr. Christopher Warner udtrykte De det Ønske, at den danske Regering maatte faa Lov til at korrespondere direkte med den danske Konsul i Flensborg. Skønt denne Embedsmand ikke har nogen officiel Stilling, vil jeg ikke tro, at de britiske Militærmyndigheder vil rejse nogen Indvending imod, at han nyder Ret til at korrespondere direkte med den danske Regering. Jeg vilde anbefale, at den danske Militærmission i Berlin rejser dette Spørgsmaal over for de kompetente britiske Myndigheder.

15. Maa jeg sluttelig over for Deres Ekscellence udtrykke min Værdsættelse af Deres Udtryk for Taknemmelighed over den Velvilje og Forstaaelse, der er vist af Storbritannien over for danske Interesser. Jeg vil gerne bekræfte, at det er i denne Aand, at Hans Majestæts Regering og alle de britiske Myndigheder har behandlet alle de Spørgsmaal, der er rejst af den danske Regering med Hensyn til Sydslesvig, og at dersom vor Holdning i visse af disse Spørgsmaal nødvendigvis maa forekomme noget negativt, skyldes det alene de store praktiske Vanskeligheder, som vi staar overfor i Administrationen af vor Zone af Tyskland, og ikke nogen Mangel paa Hensyn til den danske Regerings Ønsker.

Jeg har den Ære at forblive med den mest udmærkede Højagtelse

Deres Ekscellences ærbødige
(for Statssekretæren)

J. M. TROUTBECK

61

*Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeriets
Direktør. 19. Februar 1946.*

BRITISH LEGATION,
COPENHAGEN.

*19th February, 1946
No. 70*

DEAR MR. HVASS,

In my letters Nos. 22 of 17th January* and 32 of 24th January,** I gave you some information regarding the various points raised in Monsieur Rasmussen's memorandum of the 20th December*** on South Schleswig.

Points II and III of M. Rasmussen's memorandum requested per-

---

* Nr. 50. ** Nr. 52. *** Nr. 44.

mission to send school books to the Danish schools in South Sleswig, and other books and periodicals to the Danish Library at Flensburg. This question was referred to the Control Commission in Berlin and I am informed that there is no objection to the despatch of school text books to Danish schools in Schleswig, provided that a list of the books is forwarded in advance to Nr. 312 P. Detachment at Kiel for approval. There will also be no difficulty about sending books and periodicals to the Danish Library at Flensburg and these may be despatched without being submitted to censorship. I understand from the military authorities on the spot that the simplest procedure will be for the books to be handed in by the Danish authorities at the frontier crossing post at Krusaa.

Point IV of Mr. Rasmussen's memorandum requested permission to send letters and telegrams across the frontier. This point has also been considered by the Control Commission in Berlin, who regret that for the present they are unable to agree to any breach of the general regulation whereby no postal or telegraphic communication is permitted between Germany and the outside world. For reasons which you will appreciate, it is impossible to make a special exception of the Danish-German frontier in this respect. I should add, however, that the question of the resumption of postal communications between Germany and the outside world is now under discussion, and it is hoped that they will shortly be resumed.

Yours sincerely

(*sign.*) A. W. G. RANDALL

København, den 19. Februar 1946

Nr. 70

KÆRE HR. HVASS,

I mine Breve Nr. 22 af 17. Januar^{*} og 32 af 24. Januar^{**} gav jeg Dem nogen Oplysning vedrørende de forskellige Spørgsmaal, der rejstes i Hr. Rasmussens Memorandum af 20. December^{***} angaaende Sydslesvig.

I Punkt II og III i Hr. Rasmussens Memorandum anmodedes om Tilladelse til at sende Skolebøger til de danske Skoler i Sydslesvig og andre Bøger og Tidsskrifter til det danske Bibliotek i Flensborg. Dette Spørgsmaal blev forelagt Kontrolkommissionen i Berlin, og jeg har modtaget Meddelelse om, at der intet vides at erindre imod Afsendelse af Skole-Lærebøger til de danske Skoler i Slesvig, forudsat at en Liste over Bøgerne i Forvejen sendes til Afdeling Nr. 312 P. i Kiel til Godkendelse. Der vil heller ikke være noget til Hinder for at sende Bøger og Tidsskrifter til det danske Bibliotek i Flensborg, og saadanne kan afsendes uden Forelæggelse til Censur. Jeg har forstaaet paa de stedlige militære Myndigheder, at den mest praktiske Fremgangsmaade vil være, at Bøgerne afleveres gennem de danske Myndigheder ved Grænseovergangskontrollen i Krusaa.

I Punkt IV i Hr. Rasmussens Memorandum anmodedes om Tilladelse til at sende Breve og Telegrammer over Grænsen. Dette Punkt har ogsaa været overvejet af Kontrolkommissionen i Berlin, som beklager for Tiden ikke at kunne gaa med til noget Brud paa de generelle Bestemmelser, hvorefter ingen Post- og Telegraf forbindelse er tilladt mellem Tyskland og Omverdenen. Af Grunde, som De vil forstaa, er det umuligt at gøre en Undtagelse for den dansk-tyske Grænse i denne Henseende. Jeg vil imidlertid gerne tilføje, at Spørgsmaalet om en Genoptagelse af Postforbindelsen mellem Tyskland og Omverdenen er under Behandling, og det haabes, at den snart vil blive genoptaget.

Deres hengivne

A. W. G. RANDALL

---

* Nr. 50. ** Nr. 52. *** Nr. 44.

UDENRIGSMINISTEREN (Gustav Rasmussen): De Meddelelser om Udviklingen i Sydslesvig, der midt i December fremkaldte Uro herhjemme og foranledigede en Forespørgsel om, hvad der var foretaget eller agtedes foretaget i den Anledning, ligger nu saa langt tilbage i Tiden, at de til en vis Grad har mistet deres Aktualitet.

De Meddelelser, der sigtedes til, drejede sig, saa vidt jeg har forstaaet, om to Ting, for det første Nedlæggelsen af Embedet som Regeringspræsident for Regeringsdistriktet Slesvig og Overdragelsen af dette Embedes Funktioner til Overpræsidenten for Slesvig-Holsten, hvis Kontorer samtidig skulde flyttes fra Kiel til Slesvig, og for det andet Rygtet om en hel eller delvis Overflytning af Kiels Universitet til Flensborg og i den Forbindelse en Omtale af Planer om en stærk Udbygning af Flensborg, der efter Sigende skulde gøres til en Storby.

Til Besvarelse af Forespørgselens sidste Del vil jeg gerne oplyse, at Udenrigsministeriet straks, da Forlydendet fremkom, rettede Henvendelse til den engelske Gesandt for at gøre ham opmærksom paa den Uro, de fremkomne Meddelelser havde vakt i Danmark. Som det vil være almindelig bekendt, svarede Gesandten faa Dage senere, den 17. December, at Meddelelserne om en Overflytning til Flensborg eller til Omegnen af Flensborg af Kiels Universitet var ganske ubegrundede, og at Planer herom end ikke havde været under Overvejelse.

Jeg tror, det høje Ting vil være enig med mig i, at vi er Gesandten Tak skyldig, fordi han saa hurtigt fremskaffede Oplysninger og udsendte en Meddelelse om det virkelige Forhold, en Meddelelse, der i høj Grad maatte virke beroligende.

Hvad det førstnævnte Punkt, Sammenlægningen af Administrationen i Kiel og Slesvig, angaar, viste det sig imidlertid, at Oplysningen var rigtig. Hertil maa jeg lige bemærke, at Forholdet ikke, som jeg har Indtryk af, at man nogle Steder er gaaet ud fra, er det,

at Sydslesvig hidtil har haft sin egen Regeringspræsident. Der bestod det mærkværdige Forhold, at Provinsen Slesvig-Holsten i Omfang svarede til Regeringsdistriktet Slesvig; Holsten hørte altsaa ogsaa under Regeringspræsidenten i Slesvig. I Preussen var der ellers i Regelen flere Regeringsdistrikter under hver Provins; men da Hertugdømmerne indlemmedes i Preussen i 1866, tog man det Hensyn til de saarede slesvigholstenske Følelser, at der oprettedes et administrativt Fællesskab mellem de to Hertugdømmer baade for Provinsens og Regeringsdistriktets Vedkommende, medens det naturlige havde været at oprette to Regeringsdistrikter, eet for Holsten og eet for Slesvig. For saa vidt betyder den Sammenlægning, der har fundet Sted, altsaa snarere en Koncentration end noget principielt nyt.

Vide Kredse i Sydslesvig ønsker imidlertid ikke yderligere slesvig-holstensk Koncentration, men lige det modsatte, nemlig en klar Deling af Provinsen, saaledes at Sydslesvig bliver administrativt adskilt fra Holsten. Som det vil vides, blev der i Efteraaret, ikke blot fra Repræsentanter for de dansksindede, men ogsaa fra Folk, der repræsenterer tyske Kredse, der nu orienterer sig mod Nord, indgivet et Andragende til Feltmarskal Lord Montgomery om en saadan administrativ Adskillelse mellem Sydslesvig og Holsten. Det er naturligt, at denne Tanke har den danske Regerings varme Sympati og Tilslutning, ikke blot fordi Fællesskabet mellem Slesvig og Holsten er til Skade for Danskheden i Sydslesvig, men ogsaa fordi en Genoplivelse af den gamle danskfjendtlige Slesvig-Holstenisme er imod Danmarks Interesser. Det er ikke saa mange Aar siden, at Slesvig-Holstenerne kaldte til Kamp mod vor Grænse, og vi har i det hele taget altid i dem haft nogle af vore bitreste Modstandere.

Medens vi med Bekymring maa se paa en Udvikling, der følger de slesvig-holstenske Baner, er der Haab om, at en Udvikling paa slesvigsk Grund kan føre til et gensidigt venskabeligt Forhold mellem Befolkningen paa begge Sider af Grænsen. Det kan ikke være os ligegyldigt, om Stemningen Syd for Grænsen er os venlig eller fjendtlig. Vi har med Glæde bemærket de Tegn, der tyder paa Fremvæksten af et godt og fordrageligt Forhold mellem det danske Ele-

ment og den øvrige hjemmehørende Befolkning i Sydslesvig; de lover godt for Fremtiden.

Forespørgselens lidt vage Form gør det ikke helt klart, om der ogsaa er tænkt paa den stærke Tilstrømning af Flygtninge fra andre Dele af Tyskland eller Omraader, der tidligere har været under tysk Styre. Jeg forstaar imidlertid nu paa den ærede Ordfører for Forespørgerne, det ærede Medlem Hr. Stærmose, at det var hans Tanke ogsaa at spørge om Flygtningene. Jeg vil da gerne benytte denne Lejlighed til at sige nogle Ord derom.

Min Forgænger som Udenrigsminister, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, har allerede tidligere oplyst, hvorledes der fra den daværende danske Regerings Side over for den britiske Regering, over for den britiske Gesandt og over for de britiske Militærmyndigheder i Tyskland Gang paa Gang er gjort opmærksom paa, hvor dybt interesseret den danske Regering og det danske Folk er i dette Spørgsmaal.

Efter min Embedstiltrædelse har denne Sag og de sydslesvigske Problemer i det hele ogsaa ligget mig stærkt paa Sinde. Jeg skal kort redegøre for de vigtigste af de Skridt, der er foretaget. Dagen efter den nuværende Rigsdagssamlings Fortsættelse, den 21. November f. A., tilsendte Udenrigsministeriet de danske Gesandtskaber et Ud-drag af den af Statsministeren fremsatte Programerklæring, saa vidt den berørte udenrigspolitiske Spørgsmaal. Heri pegedes der, som man vil huske, paa den Fare, som Flygtningestrømmen frembyder, og vor Gesandt i London havde straks efter Lejlighed til at gøre det britiske Udenrigsministerium bekendt med Udtalelsen.

Jeg kan endvidere nævne, at jeg midt i December forrige Aar sendte Grev Reventlow en længere Instruksionskrivelse,* hvori jeg anmodede ham om at rette Henvendelse til den britiske Udenrigsminister eller dennes Stedfortræder for at fremsætte den danske Regerings Ønsker i en Række Spørgsmaal vedrørende Sydslesvig, navnlig ogsaa om Flygtningene dør. Gesandten overrakte i Henhold hertil det britiske Udenrigsministerium en meget udførlig Note.**

---

* Nr. 40. ** Nr. 45.

Det vil være det høje Ting bekendt, hvor store Vanskeligheder der foreligger i denne Sag som i det hele taget i alt vedrørende Sydslesvig. Tysklands fuldstændige militære Nederlag, det tyske Riges Undergang og det tyske Folks Mangel paa demokratisk Tradition har efterladt Landet i en Tilstand af Raadvildhed og Opløsning. De allierede Myndigheder skal nu skabe Orden af Kaos i en Tid, hvor talløse Mennesker er jaget fra Hus og Hjem, og hvor Titusinder stadig bor i Lejre fjernt fra deres Hjemstavn, og hvor hele Folkevandringer bølger gennem Landet. Sydslesvig ligger som et af Krigens Hærgen forholdsvis uberørt og næsten helt uskadt Omraade, og det har derfor maattet optage relativt mange Flygtninge.

I hvor høj Grad vi end maa forstaa og tage Hensyn til Besættelsesmyndighedernes øjeblikkelige Vanskeligheder, maa vi dog fortsat gøre opmærksom paa de Farer, Flygtningenes varige Anbringelse i Omraadet Syd for vor Grænse vil medføre, ikke alene derved, at Landsdelens folkelige Karakter vil ændres, men ogsaa fordi det er en Trusel mod vor egen Grænse. Et stort Befolkningspres Syd for Grænsen maa nødvendigvis spores i det forholdsvis tyndt befolkede danske Sønderjylland.

Den 15. Januar havde jeg paa De Forenede Nationers Møde i London Lejlighed til i Almindelighed at gøre opmærksom paa de Farer, som Flygtningecophobningen i Tysklands Grænseegne, derunder Sydslesvig, rummer.* Det er i den europæiske Sikkerheds Interesse, at denne enorme Folkevandring ledes bort fra Grænseegnene, saa den bliver mindre farlig for Nabolandenes Eksistens i Fremtiden.

Under mit Ophold i London havde jeg endvidere Lejlighed til at gøre opmærksom paa ikke alene vort hjemlige Problem – de over 200.000 tyske civilinternerede i Danmark –, men ogsaa til paa rette Sted at drøfte Flygtningene i Sydslesvig.

Vi har imidlertid nu ad officiel Vej faaet Svar** paa den danske Note fra December Maaned, som jeg nævnte før. I Svaret bekræftes det, som vi var gaaet ud fra, at en Ordning i nogen Tid har været under Udførelse, i Henhold til hvilken Tyskere, der er hjemme-

---

* Jfr. Nr. 48. ** Nr. 60.

hørende i andre Dele af Tyskland, sendes til deres Hjemegn. Det store Flertal af de tyske Flygtninge i Sydslesvig er imidlertid hjemmehørende i Omraader, der ikke længere behandles som tysk Territorium. Om denne Kategori meddeles det i den britiske Regerings Svar, at der ikke kan være Tale om, at de kan vende tilbage til de Omraader, hvor de tidligere var bosat, og det tilføjes i Noten, at det for Tiden er vanskeligt at tænke paa deres Flytning fra Sydslesvig til nogen anden Del af Tyskland.

Under de herskende Forhold har det ikke været muligt at undgaa, at der bliver anbragt endnu flere Flygtninge i Landsdelen. Tværtimod er der desværre Grund til at indstille sig paa, at der vil komme endnu mange flere Flygtninge til den britiske Okkupationszone. Der vil saaledes i Henhold til Aftale mellem de interesserede Stormagter i nær Fremtid komme yderligere halvanden Million Tyske fra det nuværende Polen – altsaa henved Halvdelen af Danmarks samlede Befolkningstal –, og af denne nye Folkebølge vil en Del blive anbragt i Sydslesvig.

Desværre maa man regne med, at der efter engelsk Opfattelse tilkommer de tyske Flygtninge Valgret, naar de opfylder de almindelige Betingelser derfor.

Udsigterne er saaledes mørke. Vi har imidlertid Lov til at nære det Fremtidshaab, at der, naar de krigshærgede Omraader igen bliver bygget op, vil blive Plads til og Brug for i alt Fald en stor Del af de Flygtninge, der nu gør Tilværelsen i Grænseomraadet usikker for de Danske og dansksindede. Det er en Selvfølge, at Regeringen med Opmærksomhed vil følge dette Spørgsmaals videre Udvikling og ikke vil blive træt af at gøre danske Synspunkter gældende og at hævde Danmarks Interesser.

Hermed haaber jeg at have givet fyldestgørende Svar paa det, Forespørgselen gik ud paa; men jeg vil gerne benytte Lejligheden til samtidig at gøre Rede for, hvad der yderligere er sket i det sydslesvigske Spørgsmaal.

Det Arbejde, der gøres i Udenrigsministeriet, maa gøres paa langt Sigt. Vi maa gaa frem Skridt for Skridt og vise stor Taalmodighed. Mange Spørgsmaal maa forholdsvis længe staa paa Dagsorde-

nen, inden de lader sig endeligt besvare. Om de Sager, hvorom der endnu forhandles, kan der ifølge Sagens Natur ikke siges ret meget; men glædeligvis er der i de sidste Uger naaet en Række Resultater, der giver vore Landsmænd lidt af den Frihed til dansk Livsudfoldelse, som vi saa inderligt ønsker dem.

Først maa jeg nævne, at den britiske Militærregering har givet Tilladelse til Aabning af 18 nye danske Skoler i Flensborg og Syd-Tønder Amter. 3 af de nye Skoler har allerede kunnet aabnes, nemlig Skolerne i Valsbøl, Vesby og Læk. Med dyb Glæde har vi noteret dette Resultat samt Meddelelsen om, at der kan forventes Tilladelse til Aabning af yderligere danske Skoler, saa snart der fra dansk Side er skaffet de nødvendige Lokalteter til Veje i Form af Barakker. Det meget betydningsfulde Skolespørgsmaal er saaledes bragt sin Løsning et væsentligt Skridt nærmere. Efter de seneste Oplysninger er der meget stor Tilgang af Elever til de danske Skoler. Dansk Kultur faar nu Voksesteder i Sydslesvig i et hidtil ukendt Omfang. De nye Skoler vil stille store Krav til dansk Offervilje; men ingen kan være i Tvivl om, at den i rigeligt Maal er til Stede baade hos Staten og hos private.

Yderligere har de britiske Myndigheder vist den Imødekommenhed at aabne Grænsen for danske Skuespillere fra Det kongelige Teater og Skolescenen. Der er givet Tilladelse til Indrejse for danske Foredragsholdere fra Højskoler, K. F. U. M. og K. Desuden er der givet Tilladelse til Afholdelse af Foredrag i Undervisningsøjemed i den danske Lærerforening, ligesom Gymnastikhold og Sangkor kan faa Tilladelse til at gæste Sydslesvig.

Endelig er der kommet Meddelelse om, at der nu er givet Adgang til at sende Skolebøger over Grænsen til de danske Skoler og Bøger og Tidsskrifter til de danske Biblioteker i Sydslesvig.

Alt dette betyder, at den kulturelle Kontakt med Moderlandet nu i nogen Grad kan genoptages. Vi har endnu en lang Ønskeseddel i saa Henseende, men tillige Haab om, at Ønskerne lidt efter lidt vil blive opfyldt.

Med Hensyn til Vilkaarene for det danske kulturelle Arbejde synes Udviklingen saaledes at være inde i et godt Spor. Men vi er

ogsaa dybt interesserede i, at de dansksindede i Sydslesvig opnaar en Afklaring i deres politiske Stilling. Der foregaar for Tiden Forhandlinger mellem de britiske Myndigheder og Repræsentanter for det danske Mindretal om Dannelsen af en ny sydslesvigsk Forening, der skal være et samlende Organ for de Danske. Den britiske Militærregering har forelagt et Forslag til Love* for en saadan Forening, og de danske Repræsentanter har afgivet et Svar** paa dette Forslag. Nu afventes et Gensvar fra Militærregeringen. Det vil ikke være hensigtsmæssigt, medens disse Forhandlinger staar paa, at komme ind paa Enkeltheder i Forslagene. Jeg skal blot udtale vort tillidsfulde Haab om, at der ogsaa paa dette Omraade opnaas et tilfredsstillende Resultat.

Med Hensyn til Landsdelens politiske Fremtid – jeg mener hermed den politiske Status, vi maa ønske, naar den britiske Besættelse engang i Fremtiden ophører –, er det endnu for tidligt for mig at fremsætte en Udtalelse i det høje Ting. Der er for mange Faktorer, hvis Ukendthed gør det vanskeligt eller rettere umuligt for mig i Dag at komme med positive Udtalelser om Fremtiden ud over, hvad Statsministeren allerede ved tidligere Lejlighed har sagt. I øvrigt vil det sandsynligvis vare endnu en rum Tid, inden en egentlig Fredsslutning med Tyskland kan finde Sted, om dette da nogen Sinde sker. Det skulde give os Mulighed for nærmere Overvejelse. Men jeg tror, det vil være lidet formaalstjenligt paa det nuværende Tidspunkt her i Tinget at indlade sig i en Drøftelse af en fremtidig Ordning eller i det hele taget af de Muligheder, Fremtiden bærer i sit Skød.

Stillingen er altsaa den, at det danske Element i Sydslesvig møder stor Velvilje over for de kulturelle Ønsker og allerede har opnaaet en vis Grad af Frihed paa dette Omraade. Om de dansksindedes politiske Rettigheder forhandles der. Men Flygtningeproblemet kaster sin Skygge over Landsdelen og ind over vor Grænse. De udenrigs-politiske Forhold, der her kommer i Betragtning, er endnu langt fra afklarede. Men det betyder ikke, at vi skal lægge Hænderne i Skødet. Paa mangfoldige Maader kan vi hjælpe og støtte de dansksin-

---

* Nr. 56 og 57. ** Nr. 58.

dede, ikke blot materielt og kulturelt, men ogsaa ved at yde dem Bistand i Bestræbelserne for at opnaa fuld demokratisk Frihed i deres Hjemstavn. Disse Opgaver vil Regeringen til Stadighed holde sig for Øje i Tillid til at faa Rigsdagens fulde Støtte og Medvirken til Arbejdet paa deres Løsning.

63

Folketingets Beslutning. 27. Februar 1946.

Idet Folketinget tager den af Udenrigsministeren fremsatte Redegørelse til Efterretning, tilsiger Tinget Regeringen sin Støtte til den af Udenrigsministeren herigennem fremførte Politik og gaar dermed over til næste Punkt paa Dagsordenen.

64

Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København.

13. Marts 1946.

Copenhagen, March 13, 1946

MY DEAR MINISTER,

The British Military Authorities in Germany have informed the Danish Liaison Officer at Flensburg of the decision of the Control Commission for Germany to form a new "South Slesvig Association" to embrace all the associations hitherto connected with that section of the population formerly known as the Danish minority. I greet this as a significant step in the direction of creating satisfactory conditions for the Danish element in South Slesvig and, at the present juncture, only wish to bring to your notice some comments on a few points of particular interest in this connection. These

comments are put forward in the Aide Mémoire (with 2 enclosures), which I beg leave to send you under this cover.

You will see that in this Aide Mémoire some discontent is also expressed that the Danish element has not come to be represented in the newly constituted "Landtag" for the province of Slesvig-Holstein, thus placing it, in this respect, in a position inferior even to that of the refugees, who have entered the province. In accordance with the desire of the Danish Government as expressed in the Aide Mémoire which I handed to you on 15th December,* that South Slesvig should be administratively separated from Holstein, I would, of course, find it very desirable if separate councils could be established for South Slesvig and for Holstein; whereas the establishment of a common council ("Landtag") for the whole of the province would seem to constitute a further tie between South Slesvig and Holstein which is apt to entail consequences detrimental to Danish interests.

As you may know I have, on the 23rd January, had the opportunity of discussing the whole question of the administrative separation of South Slesvig from Holstein with Sir Orme Sargent and Mr. Christopher Warner, with whom I left an Aide Mémoire** on the subject.

Believe me my dear Minister
(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

His Excellency
Mr. A. W. G. Randall, His Britannic Majesty's Minister
at Copenhagen.

Bilag til Nr. 64.

A. M.

The Control Commission in Germany has given permission for the formation of a "South Slesvig Association", a new association to embrace the former associations connected with the Danish ele-

---

* Nr. 42. ** Nr. 51.

ment of the population of South Slesvig. A draft of the Statutes for this new association drawn up by the British Military Authorities has, through the Danish Liaison Officer in Flensburg, been put before a committee of 8 persons chosen by the Danish element to represent and sponsor the new association, and on the 11th February this committee have submitted their comments on the Draft Statutes to the Military Government.

A copy of the Draft Statutes and of the comments are enclosed herewith.*

The formation of the new South Slesvig Association as a central organ for the Danish element in South Slesvig must be greeted as a significant step in the direction of creating satisfactory conditions for the Danish element of the population. At present the Ministry for Foreign Affairs only take occasion to offer a few comments on some points of the proposed Statutes.

In Article 4 of the Draft Statutes is i. a. stated "Politics are to be excluded". To the Danish Liaison Officer in South Slesvig Brigadier Henderson, Head of the Military Government Detachment in Kiel, has nevertheless stated that there would be no objection to the Danish element participating in local elections.

As long as the Danish element has lived under German administration, it has also, as a national minority, formed a political party. It is of the very greatest importance that the Danish element, in accordance with the principles of democracy can exercise as full an influence on the administration as its number justifies, and it would mean a decided breach with all the earlier development, if it is now, wholly or partly, precluded therefrom. In view of the importance of this question it would be of the greatest value if the right of the new association to act as a political party were expressly established.

In this connection it must be emphasized that it was a surprise to the Danish public to learn that a "Landtag" for the province of Slesvig-Holsten had been formed with its seat at Kiel without any regard having been paid to the Danish portion of the population at

---

* Nr. 56 a og Nr. 58 a.

the composition of this "Landtag". The Danish element constitutes so great a part of the population of the province that, in the view of the Danish Government, it might reasonably expect to be represented in an assembly of the importance of the provincial "Landtag". The Danish element must together with the other elements of the population of the province carry burdens caused by the collapse of Germany. It must then also be considered reasonable that politically it is put on an equal footing with the other inhabitants and not placed even inferior to the refugees that have entered the province, and who according to available information are represented in the "Landtag".

Article 6 of the Draft Statutes contains a provision to the effect that membership of the new Association shall only be open to such persons who were at any time members of, or one of whose parents was at any time a member of, one or more of the hitherto existing Danish Associations in South Slesvig.

This proposal will, as it seems, prevent the admission to the new Association of numerous persons who have the same natural qualifications (descent, language, sympathy) as those persons who are eligible for admission. This would mean a stabilization of the result of the progress which the Germans have made since 1864, whereas the Danes would be prevented from regaining any of the lost ground. It must be borne in mind, firstly, that the majority of the inhabitants of South Slesvig is of Danish ancestry, secondly, that during the years the national conditions in South Slesvig have to some extent been fluctuating. After 1864 a not inconsiderable portion of the population of South Slesvig, especially in and near the town of Flensburg, remained Danish minded, but during the years the German sympathizers, supported by a severe regime, gained ground. A strong growth of the sympathy for Denmark was again experienced during the years about the end of the first world war. Under the Nazi Regime, however, numerous people omitted, as a result of threats and pressure, to join the Danish associations, whereas other Danish sympathizers omitted to do so on account of the apparently hopeless state of the Danish cause, and others again had no

opportunity of joining a Danish association because the various Danish organisations did not embrace all regions of South Slesvig. If the proposed criterion is laid down it will therefore to a great extent depend on accidental circumstances whether a person will be eligible for membership of the new Association.

Hitherto the principle has been reigning both in the North Slesvig belonging to Denmark and in the South Slesvig belonging to Germany that each individual were at liberty to decide for himself which national community he would join. The Danish Government must in any case consider it desirable that admission to join the new Association is not subjected to any limitations narrower than those proposed by the above mentioned Danish committee, according to which membership of the Association as a rule shall only be open to persons who were born north of the river Eider or one of whose parents at least was born north of this river. Within this frame the leaders of the Association may be trusted to take every precaution in order to debar undesirable persons from membership.

In order to render justice to the Danish element, it would seem reasonable that it – as a party – be given access to participate in all elections and representation in all democratic governing bodies on an equal footing with the other permanent residents of South Slesvig, and that all persons, descended from the originally Danish population be given freedom to rejoin the Danish element.

Copenhagen, March 13th, 1946

OVERSÆTTELSE

MIN KÆRE MINISTER,

De britiske Militærmyndigheder i Tyskland har underrettet den danske Forbindelsesofficer i Flensborg om den af Kontrolkommissionen for Tyskland truffne Beslutning at danne en ny »Sydslesvigsk Forening«, der skal omfatte alle de Foreninger, som hidtil har været knyttet til den Del af Befolkningen, der tidligere betegnedes som

det danske Mindretal. Jeg hilser dette som et betydningsfuldt Skridt i Retning af at skabe tilfredsstillende Vilkaar for det danske Element i Sydslesvig og ønsker paa nærværende Tidspunkt kun at gøre Dem bekendt med nogle Bemærkninger vedrørende enkelte Spørgsmaal, som er af særlig Interesse i denne Forbindelse. Disse Bemærkninger er fremsat i det Memorandum (med 2 Bilag), som jeg vedlagt tillader mig at sende Dem.

De vil bemærke, at der i dette Memorandum ogsaa er givet Udtryk for nogen Utilfredshed med, at den danske Gruppe ikke er blevet repræsenteret i den nylig oprettede Landdag for Slesvig-Holsten, saaledes at den i denne Henseende endog er blevet ringere stillet end Flygtningene, som er ankommet til Provinsen. I Overensstemmelse med den danske Regerings Ønske, der fandt Udtryk i det Memorandum, som jeg overrakte Dem den 15. December,* at Sydslesvig i administrativ Henseende skulde adskilles fra Holsten, vilde jeg naturligvis finde det meget ønskeligt, dersom særskilte Raad kunde oprettes for Sydslesvig og for Holsten, medens Oprettelsen af en fælles Raadsforsamling (Landdag) for hele Provinsen synes yderligere at maatte befæste Baandet mellem Sydslesvig og Holsten, hvad der vil kunne medføre Konsekvenser, der er til Skade for danske Interesser.

Som det formentlig vil være Dem bekendt, havde jeg den 23. Januar Lejlighed til at drøfte hele Spørgsmaalet om Sydslesvigs administrative Adskillelse fra Holsten med Sir Orme Sargent og Hr. Christopher Warner, hvem jeg overgav et Memorandum** vedrørende dette Spørgsmaal.

Jeg forbliver, kære Minister,
Deres hengivne
GUSTAV RASMUSSEN

---

* Nr. 42. ** Nr. 51.

MEMORANDUM.

Kontrolkommissionen for Tyskland har givet Tilladelse til Dannelsen af en »Sydslesvigsk Forening«, en ny Forening, der skal omfatte de hidtidige Foreninger, som er knyttet til det danske Element indenfor den sydslesvigske Befolkning. Et af de britiske Militærmyndigheder udarbejdet Udkast til Statutter for denne nye Forening er gennem den danske Forbindelsesofficer i Flensborg blevet forelagt et Udvalg paa 8 Medlemmer, valgt af den danske Folkegruppe til at repræsentere den nye Forening og til at varetage dens Interesser, og den 11. Februar har dette Udvalg forelagt Militærregeringen sine Bemærkninger til Statutudkastet.

En Genpart af Statutudkastet og Bemærkningerne vedlægges.*

Dannelsen af den nye Sydslesvigske Forening som et samlende Organ for den danske Folkegruppe i Sydslesvig maa hilses som et betydningsfuldt Skridt i Retning af at tilvejebringe betryggende Kaar for Landsdelens danske Befolkning, og Udenrigsministeriet finder for nærværende kun Anledning til at knytte nogle faa Bemærkninger til enkelte Punkter i de foreslaaede Statutter.

I Art. 4 hedder det i Statutudkastet: »Politik skal være udelukket«. Overfor den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig har dog Brigadér Henderson i Kiel givet Udtryk for, at der ikke vilde være noget i Vejen for, at den danske Folkegruppe kan deltage i lokale Valg.

Saa længe den danske Folkegruppe har levet under tysk Administration, har den som nationalt Mindretal tillige udgjort et politisk Parti. Det er af allerstørste Betydning, at den danske Folkegruppe i Overensstemmelse med demokratiske Principper kan øve al den Indflydelse paa Forvaltningen, som dens Talstyrke berettiger den til, og det vil betyde et afgjort Brud med hele den tidligere Udvikling, hvis den nu helt eller delvis udelukkes derfra. Under Hensyn til

---

* Nr. 56 a og Nr. 58 a.

dette Spørgsmaals store Betydning vil det være meget værdifuldt, at den nye Forenings Ret til at virke som politisk Parti udtrykkeligt fastslaaes.

I denne Forbindelse maa det fremhæves, at det har virket overraskende paa den danske Offentlighed at erfare, at der er dannet en Landdag for Provinsen Slesvig-Holsten med Sæde i Kiel, uden at der ved Sættelsen af denne Landdag er taget Hensyn til den danske Del af Befolkningen. Den danske Folkegruppe udgør en saa stor Del af Provinsens Befolkning, at den med Rimelighed kan gøre Fordring paa at være repræsenteret i en Forsamling af den Betydning, som Provinslanddagen har. Den danske Folkegruppe maa sammen med de øvrige Dele af Befolkningen bære Byrden, som er forarsaget af Tysklands Sammenbrud. Det maa da ogsaa anses for rimeligt, at den i politisk Henseende stilles lige med de øvrige Indbyggere og ikke endog stilles ringere end de til Provinsen ankomne Flygtninge, hvilke efter de foreliggende Oplysninger er blevet repræsenteret paa Landdagen.

Artikel 6 i Statutudkastet indeholder en Bestemmelse om, at kun de skal kunne optages som Medlemmer, som paa et eller andet Tidspunkt har været Medlemmer, eller af hvis Forældre den ene paa et eller andet Tidspunkt har været Medlem af en eller flere af de hidtil bestaaende danske Foreninger i Sydslesvig.

Dette Forslag vil, som det maa synes, udelukke Optagelse i den nye Forening af talrige Personer, der har samme naturlige Forudsætninger (Afstamning, Sprog eller Sympati) som dem, der har Adgang til Optagelse. Dette vil betyde, at den Fremgang, som Tyskheden har opnaaet siden 1864, bliver stabiliseret, medens Danskheden udelukkes fra at vinde noget af det tabte tilbage. Det maa erindres for det første, at Størsteparten af Sydslesvigs Indbyggere er af dansk Afstamning, og for det andet, at de nationale Forhold i Sydslesvig gennem Aarene i nogen Grad har været omskiftelige. Efter 1864 forblev en ikke ubetydelig Del af Sydslesvigs Befolkning, navnlig i Flensborg og Omegn, dansksindet; men i Tidens Løb havde de Tysksindede støttet af et haardt Regime Fremgang. En stærk Vækst i Sympatien for Danmark gjorde sig igen gældende i Aa-

rene omkring Afslutningen af den første Verdenskrig. Under det nazistiske Regimente undlod imidlertid talrige Mennesker som Følge af Trusler og Tryk at melde sig ind i de danske Foreninger, medens andre, som havde danske Sympatier, undlod dette paa Grund af den danske Sags tilsyneladende Haabløshed, og atter andre ikke havde Lejlighed til at melde sig ind i nogen dansk Forening som Følge af, at det danske Organisationsapparat ikke var udbygget i alle Egne af Sydslesvig. Det vil derfor være meget tilfældigt, hvem der efter det foreslaede Kriterium kan faa Adgang til at blive Medlem af den nye Forening.

Hidtil har det principielt været gældende Regel baade i det til Danmark hørende Nordslesvig og i det til Tyskland hørende Sydslesvig, at den enkelte selv maatte bestemme, hvilken Nationalitet han vilde slutte sig til. Den danske Regering maa i hvert Fald anse det for ønskeligt, at Adgangen til Indmeldelse i den nye Forening ikke begrænses stærkere end foreslaet af det ovennævnte danske Udvalg, hvorefter Medlemskab i Foreningen som Regel kun skal staa aaben for Personer, der er født Nord for Ejderen, eller af hvis Forældre i det mindste den ene er født Nord for nævnte Flod. Indenfor disse Rammer kan man stole paa, at Foreningens Ledere vil træffe enhver tænkelig Forholdsregel for at forhindre Tilgang af uønskede Personer.

For at yde den danske Gruppe Retfærdighed, forekommer det rimeligt, at der gives den – som Parti – Adgang til at deltage i alle Valg og Repræsentation i alle demokratiske Styrelsesorganer paa lige Fod med den øvrige i Sydslesvig hjemmehørende Befolkning, og at der gives alle de Mennesker, der nedstammer fra den oprindelig danske Befolkning, Frihed til atter at slutte sig til den danske Folkegruppe.

København, den 13. Marts 1946

Depeche fra Udenrigsministeren til den danske Gesandt i London.

30. Marts 1946.

København, den 30. Marts 1946

NR. I.

DET SLESVIGSKE SPØRGSMÅL.

HR. LENSGREVE,

Det Svar, som den britiske Udenrigsminister i Note af 13. Februar d. A.* har afgivet paa Hr. Grevens Note af 27. December f. A.,** er, set fra et dansk Synspunkt, i det Hele lidet tilfredsstillende. Kun paa enkelte Punkter har man fra britisk Side kunnet imødekomme vore Ønsker; men selv hvor dette ikke er Tilfældet, rummer Svaret dog som af Dem paapeget med Hensyn til nogle af de berørte vigtige Spørgsmaal Holdepunkter for en videre Drøftelse, og jeg maa anse det for ønskeligt, at Hr. Greven i en officiel Note, eventuelt suppleret med personlige Udtalelser, retter en fornyet Henvendelse til den britiske Regering.

I. De bedes til Indledning udtale den danske Regerings hjerteligste Tak til den britiske Regering for den velvillige Aand, i hvilken den har villet tage de fra dansk Side fremførte Betragtninger og Ønskemaal op til nøje Prøvelse, og fordi den paa visse Punkter har set sig i Stand til at imødekomme de danske Ønsker. Først og fremmest er den danske Regering taknemmelig for Tilsagnet i Punkt 5 i den britiske Note af 13. Februar om, at den britiske Regering vil beskytte de dansksindede Sydslesvigeres legitime kulturelle Interesser, og at den vil tage ethvert Forslag, som de danske Myndigheder maatte fremsætte med Hensyn til denne Sag, under velvillig Overvejelse. Derudover er der i Danmark en almindelig Glæde over Tilladelsen til at aabne nye danske Skoler, og man værdsætter det britiske Til-

---

* Nr. 60. ** Nr. 45.

sagn om foreløbig at give Lærere fra Danmark Lejlighed til at rejse til Sydslesvig for at undervise i disse Skoler. Ligeledes har man med Tilfredshed bemærket, at det stilles i Udsigt, at der ved Forhandling med de britiske militære Myndigheder i Tyskland vil kunne opnaas visse yderligere Lempelser i Reglerne for Passage over Grænsen.

2. Med Hensyn til de tyske Flygtninge i Sydslesvig er jeg med Hr. Greven enig i, at det næppe vil være formaalstjenligt i Øjeblikket at forsøge at opnaa en principiel Ændring i den britiske Regerings Holdning, fordi et saadant Forsøg efter alt at dømme for Tiden vil være frugtesløst. Omend den danske Regering tilfulde forstaar de overordentlige Vanskeligheder, den britiske Regering staar overfor i Flygtningespørgsmaalet, maa jeg desuagtet bede Hr. Greven give Udtryk for, at det britiske Svar paa dette Punkt ikke har kunnet undgaa at vække Skuffelse i Danmark. Med dyb Beklagelse og megen Bekymring for Fremtiden ser den danske Regering og den danske Offentlighed, hvorledes den radikale Løsning af de nationale Befolkningsproblemer ved Grænserne i Øst fremkalder meget alvorlige Tilstande ved Tysklands Grænse mod Nord. De bedes udtrykke Haabet om, at det maa blive muligt inden altfor længe at lette det overvældende stærke Pres i Grænseegnene ved foreløbig at flytte i det mindste en Del af de Flygtninge, der nu opholder sig i Sydslesvig, til andre Egne i Tyskland, hvor Flygtningeophobningen ikke er tilnærmelsesvis saa stor.

Som Hr. Greven har gjort opmærksom paa i Deres Depeche Nr. II af 18. Februar, er der et Holdepunkt for det nævnte Haab i Formuleringen af Slutningen af Punkt 2 i den britiske Note af 13. Februar.

3. Ud fra Haabet og Ønsket om, at Flygtningenes Ophold i Sydslesvig kun skulde blive midlertidigt, har jeg i min Depeche Nr. I af 12. December f. A. givet Udtryk for, at man fra dansk Side ganske særligt maa ønske, at de i Sydslesvig anbragte Flygtninge ikke stilles saaledes, at de faar Adgang til at indleve sig i Befolkningen og i de stedlige Erhverv, og at der ikke tillægges dem nogen Indflydelse paa Landsdelens eller de enkelte Kommuners Styre gennem Valgret og Valgbarhed eller paa anden Maade. Deroverfor har den britiske

Regering gjort gældende, at det ikke synes muligt at overveje at berøve disse Mennesker de Rettigheder, de normalt vilde være beretigede til i et demokratisk Samfund, specielt ikke Valgretten. Det vil være klart, at den danske Regering ved Fremsættelsen af ovennævnte Ønske ikke paa nogen Maade har ladet sig paavirke af Synspunkter, der kunde betegnes som udemokratiske, selv ikke, naar der som her er Tale om en Befolkning, der i en lang Aarrække ikke har kendt nogen Art af demokratisk Styre. Derimod forekommer det mig, at der gør sig en fundamental Forskel gældende mellem den i Sydslesvig hjemmehørende og den fornylig i stort Tal tilvandrede Del af Befolkningen. Lige saa gerne, som man fra dansk Side ser, at der gives den i Sydslesvig hjemmehørende Befolkning Mulighed for en fri Udvikling paa et sandt demokratisk Grundlag, lige saa betænkeligt maa det forekomme, at der under Paaberaabelse af demokratisk Ligeberettigelse gives det fremmede aggressive Flygtningelement, som ingen Tilknytning har til Landsdelen, og hvis Tilflytning er sket i Strid med en meget stor Del af den der hjemmehørende Befolknings Ønsker, Indflydelse paa Landsdelens Administration og Politik, hvad dette Element i Kraft af sit blotte Antal vil faa, hvis en Ligestilling gennemføres. Efter den britiske Regerings Svar kan man ikke forvente, at den vil gaa ind paa Tanken om at afskære Flygtningene fra at deltage i de politiske Valg, men De bedes henstille til Overvejelse, om det ikke maatte være muligt, at der træffes en saadan Ordning, at de to Grupper af Beboere stemmer hver for sig, helst saaledes, at der oprettes særskilte politiske Organer, henholdsvis for Flygtningene og for den hjemmehørende Befolkning, men i hvert Fald saaledes, at Flygtningene kun faar Adgang til at stemme paa Kandidater, der selv tilhører Flygtningelementet, og ikke paa Kandidater tilhørende de almindelige tyske Partier. I modsat Fald vil Flygtningenes Deltagelse i det politiske Liv fuldstændig forrykke det hjemmehørende danske Elements Stilling til Skade for den fredelige Udvikling ved Grænsen.

4. Et Hovedformaal med Henvendelsen maa imidlertid være en fornyet Bestræbelse for at opnaa fuld politisk Ligestilling for den danske Folkegruppe. I den britiske Note af 13. Februar d. A. med-

deles det i Punkt 13, at de britiske Militærmyndigheder er rede til at anerkende den slesvigske Forening som en kulturel Organisation, men ikke som en politisk, dog stilles det i Udsigt, at Foreningens Medlemmer som saadanne maa deltage i »lokale Valg«. I det hele taget er denne Sondring mellem kulturelle og politiske Rettigheder karakteristisk for den britiske Politik over for de Danske i Sydslesvig. Dette Synspunkt er saaledes ret stærkt kommet til Udtryk i de direkte Forhandlinger, der for Tiden føres mellem de britiske Militærmyndigheder og Repræsentanter for Mindretallet om Oprettelse af en ny sydslesvigsk Forening. Fra dansk Side kan man ikke anerkende Berettigelsen af denne Sondring mellem tyske Statsborgere i Tyskland til Ugunst for de dansksindede. Saalænge der har været en dansksindet Befolkning under tysk Administration, har den dannet et politisk Parti, og den danske Folkegruppe har indtil 1933 deltaget i alle Valg paa lige Fod med de andre Partier. Naar den britiske Regering er af den Opfattelse, at de fremmede Flygtninge bør have politisk Ligeberettigelse med den hjemmehørende Befolkning, maa Udenrigsministeriet mene, at det danske Element har langt større Adkomst til politisk Ligestilling, d. v. s. Retten til at danne et Parti, til at deltage i Valg og til at blive repræsenteret i de forskellige Forsamlinger i Forhold til dets Styrke.

5. Hr. Greven bedes i denne Forbindelse ogsaa fremføre, at det har vakt Overtaskelse i Danmark, at der den 26. Februar d. A. i Kiel sammentraadte en antagelig af de britiske militære Myndigheder udnævnt Provislanddag for Slesvig og Holsten, hvori den danske og den frisiske Folkegruppe ikke var repræsenteret. Der kan næppe være Tvivl om, at den danske Folkegruppe i Forhold til sin Talstyrke burde have en Plads i en saadan Forsamling. Efter de Udtalelser, der blev fremsat af Brigadér Henderson og Overpræsident Steltzer ved Provislanddagens Aabningsmøde, maa der tillægges denne Forsamling en meget stor Betydning, saa meget mere, som det synes at være Tanken, at en Del af den Myndighed, der tidligere tilkom Staten, nu skal gaa over til Provinsen. Hr. Greven bedes derfor rette Deres Forestillinger paa, at Repræsentanter for den danske Folkegruppe faar Sæde i Landdagen, og at der gives den nye sydslesvigske For-

ening Ret til at opstille Kandidater til det kommende Landdagsvalg, saaledes at den politiske Ligeberettigelse ogsaa bliver gennemført for de Danskes Vedkommende. Fra dansk Side vil der være fuld Forstaaelse af, at der gives den frisiske Folkegruppe en tilsvarende Stilling, som den efter almindeligt anerkendte demokratiske Grundsatninger synes at kunne gøre Krav paa.

6. Det danske Mindretals politiske Ligeberettigelse i den nye Provinslanddag maa være det primære, men derudover kan der være Grund til at fremføre, at den danske Regering og den danske Offentlighed med Beklagelse har bemærket, at de britiske Myndigheder overhovedet har oprettet denne nye slesvig-holstenske Institution, idet der synes at være adskillig Grund til at befrygte, at den vil blive et Forum for en ny slesvig-holstensk Bevægelse, hvad der kun kan skade Danmark og danske Interesser. Slesvig-Holstenismen har altid været antidansk, og en Udvikling ad slesvig-holstenske Baner kan kun føre til et nyt Spændingsforhold ved Grænsen. Sammenlægningen af Provins- og Regeringsdistriktsadministrationen i December f. A. var et beklageligt Skridt i den Retning, og Oprettelsen af den nye slesvig-holstenske Provinslanddag er et nyt, ikke mindre beklageligt. Det er den danske Regerings Overbevisning, at der vil være godt Haab om en Afspænding, hvis Sydslesvig i administrativ Henseende bliver adskilt fra Holsten og faar Adgang til at leve sit Liv under fuld demokratisk Frihed og med absolut Ligeret for alle Medlemmer af den hjemmehørende Befolkning, Dansksindede saavel som Tyske.

.....

Med udmærket Højagtelse forbliver jeg
Hr. Lensgrevens ærbødige
(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

Højvelbaarne

Hr. Lensgreve E. Reventlow, K. I af Dbg., DM.,

Kgl. Gesandt i London.

*Skrivelse med 1 Bilag fra Efterretningsafdelingen under den britiske
 Militærmission i Danmark til Udenrigsministeriet.*

11. April 1946.

INTELLIGENCE BUREAU DETACHMENT
 BRITISH MILITARY MISSION TO DEMNARK.

11 Apr 1946.

*Subject: Frontalier Travel into and out of Germany on the Danish-
 German Frontier.*

Attached for your information is a copy of an instruction issued
 by HQ British Army of the Rhine on the above subject.

(sign.) P. B. LARSEN
 Lt. Col.

Bilag til Nr. 66. Skrivelse fra det britiske 8. Armékorps. 3. April 1946.

GSI,
 HEADQUARTERS
 8 CORPS DISTRICT (20)

3 Apr 46

*Subject: Frontalier Travel into and out of Germany on the Danish/
 German Frontier.*

1. In order to simplify the present procedure regarding travel of
 members of the South Slesvig Association to Denmark and to ensure
 that the interests of both the Danish Authorities and the British
 occupying authorities are observed, local frontier travel into and
 out of Germany will be dealt with on a normal "frontalier" basis.

2. DEFINITION. A frontier will be considered as a person domiciled in North or South Slesvig who, by reason of nationality, relationship or occupation, requires to cross the frontier in either direction.

3. CATEGORIES. Applications will *only* be entertained if they fall within the following categories:

- I. Persons resident in North or South Slesvig who require to cross the frontier in either direction in the course of their normal employment.
- II. Persons resident in North or South Slesvig who require to cross the frontier in either direction for humanitarian or compassionate reasons.
- III. Persons resident in North or South Slesvig who require to cross the frontier in either direction for cultural, educational or welfare purposes where their journeys have the support of the competent Danish authorities or Mil Gov as the case may be.

4. APPLICATIONS

a. *Travel into Germany*

- I. All applications will be made through the Danish Police Commander for South Jutland, HQ Aabenraa, on the prescribed application form, C. I. Form 225 (DA) (Revised).
- II. If the Danish Police Commander considers that the journey is necessary and that the applicant falls within the prescribed categories, the application will be submitted to the Joint Danish /British Travel Permit Office in Flensburg for consideration.
- III. The Danish Police will certify that security clearance has been given to the applicant and will endorse the application form accordingly.

b. *Travel out of Germany*

- I. All applications will be made to the Joint Travel Permit Office in Flensburg on the prescribed application form, C. I. Form 225 (DA) (Revised).

- ii. The British Frontier Security Officer will certify whether or not security clearance has been granted to the applicant and will endorse the application form accordingly.

5. JOINT TRAVEL PERMIT OFFICE PROCEDURE

- a. All applications for Military Frontier Passes will be referred by the Frontier Security Officer to the local Mil Gov Det for clearance where such journeys involve:
  - i. Trade, industry or agricultural interests.
  - ii. Cultural, educational or welfare matters.Mil Gov will signify their approval or otherwise by endorsing the application form accordingly.
- b. After clearance by Mil Gov, where appropriate, all applications will be considered jointly by the Danish and British Authorities to determine that the applicant can be considered as a frontaliere and falls within the prescribed categories.
- c. Both the Danish and British Authorities will have the right to refuse to recognise that an applicant is a frontaliere or falls within the prescribed categories.
- d. Both the Danish and British Authorities have the right to refuse any application on security grounds.
- e. Both the Danish and British Authorities have the right to withdraw Military Frontier Passes where these have been used for purposes other than those for which they were issued.

6. PERMITS

- a. Military Frontier Passes, C. I. Forms 225 (D) will be issued in all cases where applications are approved by the Joint Travel Permit Office.
- b. Military Frontier Passes will be signed by the Danish Police Officer and the British Frontier Security Officer in the Joint Travel Permit Office and will be endorsed with their respective stamps.
- c. Validity of Permits will be determined by agreement between

the Danish and British Authorities in the Joint Travel Permit Office.

- d. Military Frontier Passes may be endorsed to impose restrictions on movement, number of journeys etc., as agreed by the Danish and British Authorities in the Joint Travel Permit Office.

7. RECORDS

- a. The Joint Travel Permit Office will maintain complete records of all permits issued and will also maintain an alphabetical index of all application forms.
- b. C. I. Forms 204, 206/207 will not be rendered for holders of Military Frontier Passes.
- c. Local records will be maintained at Frontier Crossing Points to record the travel of all frontaliers.

8. TRAVEL OTHER THAN FRONTALIER TRAVEL

- a. In all cases where applications are turned down on the grounds that applicants are not frontaliers and where there appear to be good reasons for the journey, applicants may apply as follows:
  - i. *Travel into Germany* – to the Military Permit Officer, Copenhagen, c/o British Military Mission, for the issue of a Military Entry Permit where the journey is approved in accordance with the Combined Travel Security Board's instructions to Military Permit Officers.
  - ii. *Travel out of Germany* – to the nearest Mil Gov Det where application can be made for a Military Exit Permit if the journey falls within the categories of travel permitted, as laid down in Mil Gov Instruction No. 16 (Revised).

9. PUBLICITY

- a. Those parts of the above procedure affecting the public may be given local publicity should this be considered necessary.
- b. Announcements will be made by agreement between the Danish

and British Authorities and will be made simultaneously in Denmark and in Germany in the frontier regions.

10. This letter cancels 21 Army Group HQ letter reference 21 A Gp/INT/2227/9 dated 24 Aug 45.

(*sign.*) A. W. M. MURRAY

Lt. Col.

for Brigadier, Intelligence Bureau

Intelligence Bureau (CCG(BE))

c/o G. S. I.

HQ B. A. O. R.

OVERSÆTTELSE

11. April 1946.

Emne: Grænsetrafik til og fra Tyskland over den dansk-tyske Grænse.

Til Deres Underretning følger hoslagt Afskrift af en af Hovedkvarteret for den britiske Rhinarmé udstedt Instruktion vedrørende ovennævnte Emne.

P. B. LARSEN

Oberstløjtnant

Emne: Grænsetrafik til og fra Tyskland over den dansk-tyske Grænse.

1. For at forenkle den nugældende Fremgangsmaade med Hensyn til Sydslesvigsk Forenings Medlemmers Rejser til Danmark og for at sikre Varetagelsen af saavel de danske Myndigheders som de britiske Besættelsesmyndigheders Interesser, vil den lokale Grænsetrafik til og fra Tyskland blive behandlet paa almindeligt »Grænsegænger«-Grundlag.

2. DEFINITION. Som »Grænsegænger« anses en Person, som er bosat i Nord- eller Sydslesvig, og som paa Grund af Nationalitet, Slægtskab eller Beskæftigelse ønsker at overskride Grænsen i den ene eller den anden Retning.

3. KATEGORIER. Ansøgninger vil *kun* blive taget i Betragtning, hvis de henhører under de nedenstaaende Kategorier:

- I. Personer, bosiddende i Nord- eller Sydslesvig, som nordfra eller sydfra ønsker at overskride Grænsen i Medfør af deres normale Erhverv.
- II. Personer, bosiddende i Nord- eller Sydslesvig, som nordfra eller sydfra ønsker at overskride Grænsen af menneskelige Grunde.*
- III. Personer, bosiddende i Nord- eller Sydslesvig, som med de paa-gældende danske Myndigheders, henholdsvis Militærregeringens Støtte nordfra eller sydfra ønsker at overskride Grænsen i kulturelt, Undervisnings- eller Velfærdsøjemed.

4. ANSØGNINGER.

a. *Indrejse til Tyskland.*

- I. Alle Ansøgninger indgives gennem den danske Politikommandør for Sydjylland, Aabenraa, paa den foreskrevne Ansøgningsblanket C. I Blanket 225 (DA) (ændret).

---

* Saasom i Tilfælde af Sygdom, Dødsfald etc. (UM's Anm.).

- II. Saafremt den danske Politikommandør anser Rejsen for nødvendig og mener, at Ansøgeren falder ind under de foreskrevne Kategorier, forelægges Ansøgningen det fælles dansk-britiske Paskontor i Flensborg til Overvejelse.
  - III. Det danske Politi vil bekræfte, at der ikke af Sikkerhedsgrunde er noget til Hinder for Ansøgerens Rejse, og vil give Ansøgningen Paategning herom.
- b. *Udrejse fra Tyskland.*
- I. Alle Ansøgninger rettes til det fælles Paskontor i Flensborg paa den foreskrevne Ansøgningsblanket C. I Blanket 225 (EA) (ændret).
  - II. Den britiske Grænsesikkerhedstjeneste vil undersøge, om der af Sikkerhedsgrunde er noget til Hinder for Ansøgerens Rejse, og paategne Ansøgningen i saa Henseende.

5. ANSØGNINGERS BEHANDLING VED DET FÆLLES PASKONTOR.

- a. Alle Ansøgninger om Militær-Grænsepas henvises af Grænsesikkerhedstjenesten til den stedlige Afdeling af Militærregeringen til Godkendelse i Tilfælde, hvor Rejsens Formaal er Varetagelse af
  - I. handelsmæssige, industrielle eller landbrugsmæssige Interesser,
  - II. kulturelle, Skole- eller Velfærdsformaal.
 Militærregeringen giver eller nægter sin Godkendelse ved Paategning paa Ansøgningen.
- b. Naar Militærregeringens Godkendelse i givet Fald foreligger, behandles alle Ansøgninger af de danske og britiske Myndigheder i Fællesskab for at fastslaa, om Ansøgeren kan betragtes som »Grænsegænger« og falder ind under de foreskrevne Kategorier.
- c. Saavel de danske som de britiske Myndigheder har Ret til at nægte Godkendelse af, at en Ansøger er »Grænsegænger« og falder ind under de foreskrevne Kategorier.
- d. Saavel de danske som de britiske Myndigheder har Ret til at afslaa en Ansøgning af sikkerhedsmæssige Grunde.
- e. Saavel de danske som de britiske Myndigheder har Ret til at ind-

drage Militær-Grænsepas, naar disse er blevet anvendt til andre Formaal end dem, for hvilke de er blevet udstedt.

6. IND- OG UDREJSEHJEMMEL.

- a. Militær-Grænsepas (C. I. Blanket 225 (D)) udstedes i alle Tilfælde, hvor Ansøgninger imødekommes, af det fælles Paskontor.
- b. Militær-Grænsepas undertegnes af den danske Polititjenestemand og den britiske Grænsesikkerheds-Officer paa det fælles Paskontor og forsynes med deres Embedsstempel.
- c. Ind- og Udrejsehjemlers Gyldighedstid afgøres i Fællesskab af de danske og britiske Myndigheder ved det fælles Paskontor.
- d. Der kan gives Militær-Grænsepas Paategning vedrørende Begrænsning af Bevægelsesfriheden, Rejsernes Antal o. l. efter Aftale mellem de danske og britiske Myndigheder ved det fælles Paskontor.

7. REGISTER.

- a. Det fælles Paskontor fører et fuldstændigt Register over alle udstedte Ind- og Udrejsehjemler og fører ligeledes en alfabetisk Fortegnelse over alle Ansøgningsblanketter.
- b. C. I. Blanketterne 204 og 206-07 udfyldes ikke for Indhavere af Militær-Grænsepas.
- c. Stedlige Register føres ved alle Grænseovergangssteder over alle »Grænsegænger« Rejser.

8. REJSER UDOVER GRÆNSETRAFIK.

- a. I alle Tilfælde, hvor Ansøgninger afslaaes, fordi Ansøgeren ikke anerkendes som »Grænsegænger«, men hvor Rejsen maa anses for velbegrundet, kan Ansøgning indgives:
  - i. *for Indrejse til Tyskland*: til Militær-Paskontoret i København under den britiske Militærmission med Anmodning om Udstedelse af et militært Indrejsevisum, saafremt Rejsen kan godkendes i Henhold til "Combined Travel Security Board's" Instruktioner til de militære Paskontorer.
  - ii. *for Udrejse fra Tyskland*: til den nærmeste Afdeling af

Militærregeringen, hvortil Ansøgning indgives om Udstedelse af et militært Udrejsevisum, saafremt Rejsen falder ind under de Kategorier, som er tilladt efter Militærregeringens (reviderede) Instruktion Nr. 16.

9. OFFENTLIG BEKENDTGØRELSE.

- a. Om fornødent kan de Offentligheden vedrørende Afsnit af ovenstaaende bekendtgøres i det paagældende Omraade.
- b. Saadan Bekendtgørelse finder Sted efter Aftale mellem de danske og de britiske Myndigheder og sker samtidigt i det danske og det tyske Grænseomraade.

10. Herved annulleres Skrivelse fra 21. Armégruppens Hovedkvarter Nr. 21 A. Gp./INT/2227/9 af 24. August 1945.

Paa Brigadérens Vegne
A. W. M. MURRAY
Oberstløjtn.

67

Meddelelse fra Udenrigsministeriet til Ritzaus Bureau. 3. April 1946.

En Delegation fra Sydslesvig, bestaaende af Grosserer Cornelius Hansen, Rektor Bernhard Hansen, Redaktør L. P. Christensen, Smedemester S. Münchow, Skolebestyrer Sv. Johannsen, Kreaturhandler L. Jacobs og Generalsekretær Fr. Thygesen, ledsaget af den danske Forbindelsesofficer i Flensborg, Oberstløjtnant Lunding, havde i Dag i Udenrigsministeriet et Møde med Udenrigsminister Gustav Rasmussen, ved hvilket Udenrigsministeriets Direktør, Frants Hvass, og andre Embedsmænd fra Udenrigsministeriet var til Stede.

Paa Mødet gjorde Delegationen Rede for det danske Mindretals Stilling og havde en orienterende Drøftelse med Udenrigsministe-

ren om en Række aktuelle slesvigske Forhold, herunder bl. a. Spørgsmaal fremkaldt ved Tilstedeværelsen af det store Antal Flygtninge i Landsdelen og af de vanskelige Ernæringsforhold.

68

Note fra den danske Gesandt i London til den britiske Udenrigsminister.

12. April 1946.

ROYAL DANISH LEGATION

LONDON

The 12th April 1946

Ref. 7. A. 15. No. 178/46

SIR,

I have the honour to refer to the Note. No. C. 817/688/18, which you were good enough to address to me on the 13th of February last* concerning conditions in South Slesvig. The contents of the said note were at once transmitted to my Government.

1. I have now received instructions to convey to you the expression of my Government's most cordial gratitude for the benevolent spirit in which His Britannic Majesty's Government have subjected the Danish views and desiderata to a thorough examination. My Government greatly appreciate that it has been possible in certain respects to meet the Danish wishes. First and foremost the Danish Government are grateful for the undertaking in paragraph 5 of your note to the effect that, subject to certain considerations set forth in the preceding paragraphs, the British Government will protect the Danish-minded South Slesvigians' legitimate cultural interests and will consider favourably any proposal that the Danish authorities might put forward regarding this matter. Furthermore, there is general satisfaction in Denmark with the permission to open new Danish schools; the British undertaking of provisionally giving

---

* Nr. 60.

teachers from Denmark an opportunity to visit South Slesvig in order to give lessons in these schools is also appreciated. Likewise, it has been noted with satisfaction that the British Military Authorities will be prepared to consider such proposals for further modifications of the rules regulating the passage over the border, as the Danish Government may deem it appropriate to put forward.

2. My Government fully appreciate the very great difficulties with which His Britannic Majesty's Government have to contend in respect of the German refugees. It was, however, unavoidable that the reaction of the British Government on this score caused disappointment in Denmark. It is with deep regret, and considerable anxiety for the future, that the Danish Government and the Danish public take note of the very serious conditions at Germany's northern border created by the radical solution of the national population problem at the eastern borders.

In my note of 27th December last year* I took leave to emphasize that the overcrowding of the South Slesvig area with refugees, who are generally imbued with an extreme and aggressive German national sentiment, constitute a grave threat to Denmark's vital interests. I have now been instructed to express my Government's ardent hope that it may be possible within long to relieve the overwhelmingly strong pressure in the border districts by moving, for a start, at least part of the refugees who are now in South Slesvig to other districts of Germany, where the concentration of refugees is not approximately as great.

3. In my aforementioned note, and dictated by the hope and desire that the stay of the refugees in South Slesvig would only be a temporary one, I stated that it was particularly desirable from the Danish point of view that the refugees placed in South Slesvig should not be in a position to assimilate themselves with the local population and infiltrate into the local trades, and, further, that they should not be given any influence upon the administration of the area, or of the separate municipalities, through franchise or eligibility, or in

---

* Nr. 45.

any other way. In your note it is maintained that it does not seem possible to consider depriving these persons of the rights to which they would normally be entitled in a democratic society, and particularly not of the right of vote. It will be realised that the Danish Government in putting forward the above mentioned wish in no way have been influenced by view points that could be characterised as undemocratic, even in a case like this where the question is of a population which for long years have not known of any kind of democratic Government. They feel, however, that there is a fundamental difference between the population domiciliated in South Slesvig and the people who have recently immigrated in great numbers into it. Just as readily as it is accepted from the Danish side that the original population in South Slesvig is given an opportunity of free development on a truly democratic basis, just as many misgivings are felt when a foreign, aggressive refugee element, having no connection with the district and moving in against the wishes of a great deal of the people living there, is given influence upon the local administration and politics on the plea of democratic equality. If equality should be insisted upon it is plain that this foreign element would obtain such an influence because of mere numbers.

From the reasons given in your note of the 13th of February this year I have understood that it cannot be expected that His Britannic Majesty's Government will entertain the thought of debarring the refugees from participating in political elections. I have, however, the honour, in compliance with instructions, to suggest for your favourable consideration whether it may be possible to introduce a system by which the two groups of population could vote separately, preferably in such a way that separate political organs are established respectively for the refugees and for the home population, but in any case so that refugees would only have access to vote for candidates belonging to the refugee element, and not for candidates belonging to the ordinary German parties. In the reverse case the participation of the refugees in the political life would completely displace the local Danish element to the detriment of peaceful development in the border district.

4. I now beg leave to raise a point to which my Government attach the greatest importance and which should be regarded as the main purpose of the note which I hereby have the honour to address to you.

I have in mind the attainment of complete political equality for the Danish people's group in South Slesvig. In your note of the 13th February last it is stated in point 13 that the British Military Authorities are ready to recognise the Slesvig Association as a cultural organisation, but not as a political one; it is, however, held out that the members of the association as such may take part in the "local elections". The distinction between cultural and political rights would seem to have guided the British policy in dealing with the Danes in South Slesvig. This point of view has thus found strong expression in the negotiations which are now taking place direct between the British Military Authorities and the representatives of the minority concerning the establishment of a new South Slesvig Association. The Danish Government do not feel themselves able to appreciate the justification of this distinction between German citizens in Germany to the disadvantage of those who are Danish-minded. As long as there has been a Danish-minded population under German administration this has formed a political party, and the Danish people's group have until 1933 participated in all elections on an equal footing with the other parties. When the British Government are of the opinion that the foreign refugees should have political equality with the domiciliated population, the Danish Foreign Office consider that the Danish element has as far greater right to political equality, i. e. the right to form a party, to participate in elections and to be represented in the various assemblies in proportion to its strength.

5. In this connection I am instructed also to state that it has created astonishment and disappointment in Denmark that on the 26th February this year at Kiel a provincial assembly for Slesvig and Holstein was convened, presumably appointed by the British Military Authorities, without any representation from the Danish and Frisian people's groups. In my Government's opinion, the Danish people's

group should, in accordance with its numerical strength, have had a place in such an assembly. Judging from the statements made by Brigadier Henderson and Oberpresident Steltzer at the inaugural meeting of the "Provincial Landtag" very great importance should be attached to this assembly, all the more so as it seems to be contemplated that part of the authority formerly vested in the State, should now be transferred to the province. I am instructed urgently to submit that representatives of the Danish people's group are given seats in the Landtag and that the right is accorded to the new South Slesvig Association to put up candidates for the coming elections to that assembly, thus ensuring that political equality will also apply to the Danish group. It is fully appreciated by the Danish Government that the Frisian people's group should be given the corresponding rights to which they would seem to be entitled in accordance with generally recognised democratic principles.

6. As mentioned above, my Government are particularly anxious to obtain political equality for the Danish minority in the new provincial "Landtag". I am, however, further instructed to state that the establishment of this new Slesvig-Holstein institution has in itself been a matter of regret to the Danish Government and the Danish public, in as much as there would seem to be reason to fear that it may become a forum for a new Slesvig-Holstein movement to the detriment of Denmark and Danish interests. The Slesvig-Holstein movement has essentially always been anti-Danish, and a new development in this direction can only lead to fresh tension at the border. The bringing together of the provincial and the Government-District Administration in December last year was a regrettable step in this direction, and the establishment of the new Slesvig-Holstein Provincial Landtag is from the Danish point of view another, no less deplorable, step along the same road. It is the conviction of the Danish Government, that there would be hope of a lessening of the tension if South Slesvig were administratively separated from Holstein and were given an opportunity to live its own life in full democratic liberty with absolute equality for all members of the domiciliated population be they Danish-minded or German.

By the above I have taken leave to recapitulate some of the problems of South Slesvig to which my Government attach particularly great importance, not only for the sake of the Danish minority, but, indeed, for the future existence of Denmark as an independent State.

In conclusion I have the honour to express the confident hope that the British Government who have so often given proof of their understanding of justifiable Danish wishes, and of their readiness to meet them, will now consider these questions in a propitious and favourable way.

I have the honour to be,
with the highest consideration,
Sir,
Your most obedient, humble servant
(*sign.*) E. REVENTLOW

The Right Honourable
Ernest Bevin, P.C., M.P., Secretary of State for Foreign Affairs.

OVERSÆTTELSE

Den 12. April 1946
J. Nr. 7. A. 15. Nr. 178/46

HR. MINISTER,

Jeg har den Ære at henvise til den Note (Nr. C. 817/688/18) vedrørende Forholdene i Sydslesvig, som De var saa venlig at tilstille mig den 13. Februar*. Notens Indhold blev omgaaende meddelt min Regering.

1. Jeg er nu instrueret om overfor Dem at udtale min Regerings hjerteligste Tak for den velvillige Aand, i hvilken den britiske Regering har villet tage de fra dansk Side fremførte Betragtninger og Ønskemaal op til nøje Prøvelse. Den danske Regering paaskønner

---

* Nr. 60.

levende, at det paa visse Punkter har været muligt at imødekomme de danske Ønsker. Først og fremmest er den danske Regering taknemmelig for Tilsagnet i Deres Notes Punkt 5 om, at den britiske Regering under visse i de foregaaende Punkter nævnte Forudsætninger vil beskytte de dansksindede Sydslesvigeres legitime kulturelle Interesser, og at den vil tage ethvert Forslag, som de danske Myndigheder maatte fremsætte med Hensyn til denne Sag, under velvillig Overvejelse. Derudover er der i Danmark almindelig Glæde over Tilladelsen til at aabne nye danske Skoler, og man værdsætter det britiske Tilsagn om foreløbig at give Lærere fra Danmark Lejlighed til at rejse til Sydslesvig for at undervise i disse Skoler. Ligeledes har man med Tilfredshed bemærket, at de britiske Militærmyndigheder er rede til at overveje saadanne Forslag om yderligere Lempelser i Reglerne for Passage over Grænsen, som den danske Regering maatte ønske at fremsætte.

2. Den danske Regering forstaar tilfulde de overordentlige Vanskeligheder, den britiske Regering staar overfor i Flygtningespørgsmaalet. Den britiske Regerings Holdning paa dette Punkt har dog ikke kunnet undgaa at vække Skuffelse i Danmark. Med dyb Beklagelse og megen Bekymring for Fremtiden ser den danske Regering og den danske Offentlighed, hvorledes den radikale Løsning af de nationale Befolkningsproblemer ved Grænserne i Øst fremkalder meget alvorlige Tilstande ved Tysklands Grænse mod Nord.

I min Note af 27. December f. A.* tillod jeg mig at gøre opmærksom paa, at Overfyldningen af det sydslesvigske Omraade med Flygtninge, som gennemgaaende er Talsmænd for en yderliggaaende aggressiv tysk Nationalisme, udgør en alvorlig Trusel mod Danmarks vitale Interesser. Jeg er nu instrueret om indtrængende at udtale den danske Regerings Haab om, at det maa blive muligt inden alt for længe at lette det overvældende stærke Pres i Grænseegnene ved foreløbig at flytte i det mindste en Del af de Flygtninge, der nu opholder sig i Sydslesvig, til andre Egne i Tyskland, hvor Flygtningephobningen ikke er tilnærmelsesvis saa stor.

---

* Nr. 45.

3. I min førnævnte Note udtalte jeg Haabet og Ønsket om, at Flygtningenes Ophold i Sydslesvig kun vilde blive midlertidigt, samt at man fra dansk Side ganske særligt maa ønske, at de i Sydslesvig anbragte Flygtninge ikke stilles saaledes, at de faar Adgang til at indleve sig i Befolkningen og i de stedlige Erhverv, og at der ikke tillægges dem nogen Indflydelse paa Landsdelens eller de enkelte Kommuners Styre gennem Valgret og Valgbarhed eller paa anden Maade. Heroverfor har De i Deres Note gjort gældende, at det ikke synes muligt at overveje at berøve disse Mennesker de Rettigheder, der normalt vilde tilkomme dem i et demokratisk Samfund, specielt ikke Valgretten. Det vil være klart, at den danske Regering ved Fremsættelsen af ovennævnte Ønske ikke paa nogen Maade har ladet sig paavirke af Synspunkter, der kunde betegnes som udemokratiske, selv ikke naar der som her er Tale om en Befolkning, der i en lang Aarrække ikke har kendt nogen Art af demokratisk Styre. Det forekommer den derimod, at der gør sig en fundamental Forskel gældende mellem den i Sydslesvig hjemmehørende og den fornylig i stort Tal tilvandrede Del af Befolkningen. Lige saa gerne som man fra dansk Side ser, at der gives den i Sydslesvig hjemmehørende Befolkning Mulighed for en fri Udvikling paa sandt demokratisk Grundlag, lige saa betænkeligt maa det forekomme, at der under Paaberaabelse af demokratisk Ligeberettigelse gives det fremmede aggressive Flygtningeelement, som ingen Tilknytning har til Landsdelen, og hvis Tilflytning er sket i Strid med en stor Del af den dér hjemmehørende Befolknings Ønsker, Indflydelse paa Landsdelens Administration og Politik. Dersom en Ligestilling gennemføres, er det indlysende, at dette Fremmedelement i Kraft af sit blotte Antal vil faa en saadan Indflydelse.

Ud fra de Grunde, som anføres i Deres Note af 13. Februar d. A. forstaar jeg denne Note saaledes, at det ikke kan forventes, at den britiske Regering vil gaa ind paa Tanken om at afskære Flygtningene fra at deltage i de politiske Valg. Jeg har imidlertid den Ære i Henhold til modtagen Instruktion at henstille til Deres velvillige Overvejelse, om det ikke maatte være muligt, at der træffes en saadan Ordning, at de to Grupper af Beboere stemmer hver for sig, helst

saaledes at der oprettes særskilte politiske Organer henholdsvis for Flygtningene og for den hjemmehørende Befolkning, men i hvert Fald saaledes, at Flygtningene kun faar Adgang til at stemme paa Kandidater, der selv tilhører Flygtningeelementet, og ikke paa Kandidater, tilhørende de almindelige tyske Partier. I modsat Fald vil Flygtningenes Deltagelse i det politiske Liv fuldstændig forrykke det hjemmehørende danske Elements Stilling til Skade for den fredelige Udvikling ved Grænsen.

4. Jeg tillader mig dernæst at berøre et Spørgsmaal, som den danske Regering tillægger den største Betydning, og som bedes betragtet som Hovedformalet med denne Note, som jeg har den Ære at tilstille Dem.

Jeg tænker herved paa Opnaelsen af fuld politisk Ligeberettigelse for den danske Folkegruppe i Sydslesvig. I Deres Note af 13. Februar meddeles det i Punkt 13, at de britiske Militærmyndigheder er rede til at anerkende den slesvigske Forening som en kulturel Organisation, men ikke som en politisk; dog stilles det i Udsigt, at Foreningens Medlemmer som saadanne maa deltage i »lokale Valg«. I det hele er denne Sondring mellem politiske og kulturelle Rettigheder karakteristisk for den britiske Politik overfor de Danske i Sydslesvig. Dette Synspunkt er saaledes stærkt kommet til Udtryk i de direkte Forhandlinger, der for Tiden føres mellem de britiske Militærmyndigheder og Repræsentanter for Mindretallet om Oprettelse af en ny sydslesvigsk Forening. Den danske Regering kan ikke anerkende Berettigelsen af denne Sondring mellem tyske Statsborgere i Tyskland til Ugunst for de Dansksindede. Saalænge der har været en dansksindet Befolkning under tysk Administration, har den dannet et politisk Parti, og den danske Befolkningsgruppe har indtil 1933 deltaget i alle Valg paa lige Fod med de andre Partier. Naar den britiske Regering er af den Opfattelse, at de fremmede Flygtninge bør have politisk Ligeberettigelse med den hjemmehørende Befolkning, maa det danske Udenrigsministerium mene, at det danske Element har langt større Adkomst til politisk Ligestilling, d. v. s. Retten til at danne et Parti, til at deltage i Valg og til at blive repræsenteret i de forskellige Forsamlinger i Forhold til sin Styrke.

5. I denne Forbindelse er jeg ogsaa instrueret om at fremføre, at det har vakt Overtænkelse og Skuffelse i Danmark, at der den 26. Februar d. A. i Kiel sammentraadte en, antagelig af de britiske militære Myndigheder udnævnt, Provinslanddag for Slesvig og Holsten, hvori den danske og den frisiske Folkegruppe ikke var repræsenteret. Det er den danske Regerings Opfattelse, at den danske Folkegruppe i Forhold til sin Talstyrke burde have en Plads i en saadan Forsamling. Efter de Udtalelser, der blev fremsat af Brigadér Henderson og Overpræsident Steltzer ved Provinslanddagens Aabningsmøde, maa der tillægges denne Forsamling en meget stor Betydning, saa meget mere som det synes at være Tanken, at en Del af den Myndighed, der tidligere tilkom Staten, nu skal gaa over til Provinsen. Jeg er instrueret om indtrængende at henstille, at Repræsentanter for den danske Folkegruppe faar Sæde i Landdagen, og at der gives den nye sydslesvigske Forening Ret til at opstille Kandidater til det kommende Landdagsvalg, saaledes at den politiske Ligeberettigelse ogsaa bliver gennemført for den danske Folkegruppes Vedkommende. Fra dansk Side vil der være fuld Forstaaelse af, at der gives den frisiske Folkegruppe en tilsvarende Stilling, hvad den efter almindeligt anerkendte demokratiske Grundsætninger synes at kunne gøre Krav paa.

6. Som ovenfor anført, er den danske Regering i særlig Grad interesseret i at opnaa politisk Ligeberettigelse for det danske Mindretal i den nye Provinslanddag. Derudover er jeg imidlertid instrueret om at fremføre, at den danske Regering og den danske Offentlighed med Beklagelse har bemærket, at denne nye slesvig-holstenske Institution overhovedet er blevet oprettet, idet der synes Grund til at befrygte, at den vil blive et Forum for en ny slesvig-holstensk Bevægelse til Skade for Danmark og danske Interesser. Slesvig-Holstenismen har altid været i høj Grad antidansk og en ny Udvikling ad slesvig-holstenske Baner kan kun føre til et nyt Spændingsforhold ved Grænsen. Sammenlægningen af Provins- og Regeringsdistrikts-Administrationen i December f. A. var et beklageligt Skridt i den Retning, og Oprettelsen af den nye slesvig-holstenske Provinslanddag er fra et dansk Synspunkt et nyt, ikke mindre

beklageligt Skridt ad disse Baner. Det er den danske Regerings Overbevisning, at der vil være Haab om en Afspænding, hvis Sydslesvig i administrativ Henseende bliver adskilt fra Holsten og faar Adgang til at leve sit eget Liv under fuld demokratisk Frihed og med absolut Ligeret for alle Medlemmer af den hjemmehørende Befolkning, Dansksindede saavel som Tyske.

I det foranstaaende har jeg tilladt mig at rekapitulere nogle af de Problemer vedrørende Sydslesvig, som den danske Regering tillægger særlig stor Betydning, ikke blot for det danske Mindretals Skyld, men ogsaa af Hensyn til Danmarks fremtidige Bestaaen som en uafhængig Stat.

Jeg har den Ære at slutte med at udtale den tillidsfulde Fortrøstning, at den britiske Regering, som saa ofte har givet Eksempler paa sin Forstaaelse overfor berettigede danske Ønsker og sin Beredvilighed til at imødekomme dem, nu vil give disse Spørgsmaal en gunstig og velvillig Overvejelse.

Jeg har den Ære at forblive
med Udtrykket for den største Højagtelse
Hr. Ministerens ærbødige
E. REVENTLOW

69

Notits. 12. April 1946.

Rigsdagspartiernes sydslesvigske Udvalg afholdt den 12. April konstituerende Møde. Udenrigsministeren, Udenrigsministeriets Direktør og Chefen for Ministeriets politisk-juridiske Afdelings tredje Kontor var tilstede.

Som Medlemmer af Udvalget var af Partierne udpeget:

1. Folketingsmand, Redaktør Frede Nielsen.
2. Folketingsmand, Domæneforpagter, cand. mag. Erik Appel.

3. Landstingsmand, Fabrikant M. C. Schaumann.
4. Folketingsmand, Redaktør Jørgen Ib Nørlund.
5. Folketingsmand, fhv. Minister Jørgen Jørgensen.
6. Folketingsmand, Kommunelærer Søren Olesen.
7. Folketingsmand Robert Stærmose.

Folketingsmand Frede Nielsen valgtes til Udvalgets Formand og fhv. Minister Jørgen Jørgensen til Næstformand. Kontorchef i Udenrigsministeriet B. Dons Møller udpegedes til Udvalgets Sekretær.

Udvalget skulde som et Organ for de politiske Partier kunne træde i Forbindelse med Repræsentanter for de Dansksindede i Syd-slesvig.

70

Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København.

16. April 1946.

Copenhagen, April 16th, 1946

MY DEAR MINISTER,

You will remember that on March 13th I sent you an Aide Memoire* regarding the new "South Slesvig Association" which the British Authorities in Germany have decided to form.

Permission to establish this new association has, however, so far not been given.

I have now been informed that the Military Government has ordered the authorities of the towns and the counties ("Kreise") in South Slesvig to arrange for the forming of election committees for the different political parties in view of the coming elections, such arrangements to be made within about one week.

If the new South Slesvig Association is to be taken into con-

---

* Nr. 64.

sideration in this connection it would therefore appear necessary that it be definitely recognized before the expiration of this term.

The Danish Liaison Officer will approach the Military Government.

I should, however, feel very grateful if you would be kind enough to advise the British Authorities in Germany of the strong feeling in this country that in equity the Danish element in South Slesvig should be given the same democratic and political rights as the other residents of that area and of the wish of the Danish Government that no steps be undertaken which would debar the Danish organization from forming its own election committees and proposing its own candidates for the coming elections.

Believe me, my dear Minister,

Yours sincerely

(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

His Excellency

Mr. A. W. Randall, His Britannic Majesty's Minister
at Copenhagen.

OVERSÆTTELSE

København, den 16. April 1946

MIN KÆRE MINISTER,

De vil erindre, at jeg den 13. Marts sendte Dem et Memorandum* vedrørende den nye »Sydslesvigske Forening«, som de britiske Myndigheder i Tyskland har besluttet at danne.

Tilladelse til at oprette denne nye Forening er imidlertid hidtil ikke blevet givet.

Jeg er nu blevet underrettet om, at Militærregeringen har beordret Myndighederne i Byerne og Kredsene i Sydslesvig til at drage

---

* Nr. 64.

Omsorg for Dannelsen af Valgkomiteer for de forskellige politiske Partier med Henblik paa de kommende Valg, hvilke Forholdsregler skal iværksættes indenfor ca. 1 Uge.

Hvis den nye »Sydslesvigske Forening« skal tages i Betragtning i denne Forbindelse, synes det derfor nødvendigt, at den bliver endeligt anerkendt inden Udløbet af denne Frist.

Den danske Forbindelsesofficer vil rette Henvendelse til Militærregeringen.

Jeg vilde imidlertid være meget taknemmelig, hvis De vilde have den Godhed at underrette de britiske Myndigheder i Tyskland om den her i Landet herskende stærke Følelse af, at der billigvis bør indrømmes den danske Gruppe i Sydslesvig de samme demokratiske og politiske Rettigheder som de andre Beboere i Landsdelen, samt om den danske Regerings Ønske om, at der ikke foretages Skridt, som vilde afskære den danske Organisation fra at danne sine egne Valgkomiteer og opstille sine egne Kandidater til de kommende Valg.

Jeg forbliver etc.

GUSTAV RASMUSSEN

71

Instruktion til de danske Gesandtskaber i London, Moskva, Paris og Washington. 29. April 1946.

Der afsendtes 29. April 1946 Telegrammer fra Udenrigsministeriet til de danske Gesandtskaber i London, Moskva, Paris og Washington, hvori Gesandterne under Henvisning til eventuelle Drøftelser om Tysklands Grænser ved Udenrigsministermødet i Paris instrueredes om at meddele de respektive Regeringer, at den danske Regering stoledes paa, at Spørgsmaal vedrørende Sydslesvig ikke blev afgjort, uden at den danske Regering fik Mulighed for at fremsætte sine Synspunkter.

*Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.
2. Maj 1946.*

BRITISH LEGATION
COPENHAGEN

*2nd May, 1946
30/137/46.
No. 169*

MY DEAR MINISTER,

In your letter of the 16th April* you asked that the South Slesvig Association should be formally recognised by the British Military Government authorities in time to enable it to form committees and nominate its own candidates for the forthcoming Kreis elections.

I duly referred your letter to our military authorities in Germany and I now understand that the committees to which you refer are not concerned with the nomination of candidates for the elections but merely with settling the boundaries of the electoral divisions. As the South Slesvig Association is not an authorised political party it will not be represented on these committees. This does not mean, however, that the Association will be unable to take part in the election. Once its Articles have been approved—which I hope will be very soon—and the electoral procedure for the British zone in Germany has been publicly announced, the Association will have an opportunity to nominate its own candidates for election.

Yours sincerely,
(*sign.*) ALEC RANDALL

His Excellency
Monsieur Gustav Rasmussen, Minister for Foreign Affairs,
Copenhagen.

---

* Nr. 70.

2. Maj 1946

MIN KÆRE MINISTER,

I Deres Brev af 16. April* anmodede De om, at den Sydslesvigske Forening maatte blive formelt anerkendt af de britiske Militærmyndigheder saa betids, at den blev i Stand til at nedsætte Udvalg og opstille sine egne Kandidater til de forestaaende Kredsvalg.

Jeg videresendte Deres Brev til vore Militærmyndigheder i Tyskland og har nu faaet oplyst, at de Udvalg, som De hentyder til, ikke har med Kandidatopstillingen til Valgene at gøre, men kun med Fastsættelsen af Valgkredsens Grænser. Da den Sydslesvigske Forening ikke er et anerkendt politisk Parti, vil den ikke blive repræsenteret i disse Udvalg. Dette betyder imidlertid ikke, at Foreningen ikke vil være i Stand til at deltage i Valget. Saasomt dens Statutter er blevet godkendt – hvilket jeg haaber vil ske i meget nær Fremtid – og Retningslinierne for Valgene i den britiske Zone i Tyskland er blevet offentliggjort, vil Foreningen have Lejlighed til at opstille sine egne Valgkandidater.

Deres hengivne
ALEC RANDALL

---

* Nr. 70.

Skrivelse fra den britiske Militærregerings Afdeling i Flensburg til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig. 3. Maj 1946.

MILITARY GOVERNMENT GERMANY
576 HQ MILITARY GOVERNMENT
SK/LK FLENSBURG
B.A.O.R.

3 May 46
576/57E/1/29

Subject: Local Government Elections

To: Oberburgermeister *Flensburg*
Landrat *Flensburg*
Secretary, South Schleswig Association
Danish Liaison Officer in South Schleswig

I. Whereas qualified members of the South Schleswig Association enjoy the same political rights as other German nationals, it has been decided that for Gemeinde and Kreis Council elections they may be nominated, and later stand for election, as

- i. Members of any recognised political parties, or
- ii. As independent members but *not* as a member of an independent party, or
- iii. As non-political candidates representing the South Schleswig Association.

In which case a member can take such activity (i. e. billed) as a non-political candidate representing the South Schleswig Association commensurate with that afforded to a candidate of an authorised political party.

2. In order to simplify the procedure by which the South Schleswig-Association deals with Military Government, pending the recognition of the South Schleswig Association all matters affecting the Association will be referred

BY THE HQ SOUTH SCHLESWIG ASSOCIATION DIRECT TO
312 H Military Government
Schleswig-Holstein Region, Kiel.

Sealed packets, addressed as above, may be transmitted through 576 HQ Mil Gov SK/LK Flensburg.

3. Matters of strictly local interest can be referred by the Association to 576 HQ Mil Gov SK/LK Flensburg. But matters of education, new schools, religion, welfare etc. will be sent to 312 Mil Gov Kiel direct.

Questions of individuals nominated, representation on LK or SK Council will be dealt with by 576 Mil Gov, Flensburg.

(*sign.*) E. LINDSAY-YOUNG

Lt. Col.

Comd. H Military Government
SK/LK Flensburg C.C.G. (BE)

OVERSÆTTELSE

3. Maj 46

Emne: Kommunale Valg.

Til: Overborgmesteren i *Flensburg*

Landraaden i *Flensburg*

Sekretæren for den Sydslesvigske Forening

Den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.

I. Eftersom Medlemmer af den Sydslesvigske Forening, der opfylder de nødvendige Betingelser, nyder de samme politiske Rettigheder som andre tyske Statsborgere, er det bestemt, at de er berettiget til at nomineres og derefter stille sig til Kommune- og Kredsdaysvalg som

- I. Medlemmer af et hvilket som helst anerkendt politisk Parti eller
- II. som Uafhængige, men *ikke* som Medlemmer af et uafhængigt Parti, eller
- III. som upolitiske Kandidater repræsenterende Sydslesvigske Forening, i hvilket Tilfælde et Medlem i sin Egenskab af upolitisk Kandidat, der repræsenterer den Sydslesvigske Forening, nyder de samme (forskriftsmæssige) Rettigheder, som er tilstaaet Kandidater for et anerkendt politisk Parti.

2. For at forenkle den Fremgangsmaade, der anvendes ved Forhandling mellem Sydslesvigsk Forening og Militærregeringen, skal, indtil Anerkendelsen af Sydslesvigsk Forening foreligger, alle Henvendelser vedrørende Foreningen

AF SYDSLESVIGSK FORENINGS BESTYRELSE RETTES DIREKTE TIL

312 H. Militærregeringen

Omraadet Slesvig-Holsten, Kiel.

Forseglede Postforsendelser kan til ovennævnte Adresse ekspederes gennem Militærregeringens Afdeling 576 SK/LK Flensborg.

3. Henvendelser vedrørende rent lokale Spørgsmaal kan af Foreningen rettes til Militærregeringens Afdeling 576 SK/LK Flensborg. Derimod sker Henvendelser vedrørende Undervisningsspørgsmaal, nye Skoler, religiøse Forhold, sociale Forhold etc. direkte til Militærregeringen (312) i Kiel.

Spørgsmaal vedrørende Kandidatopstillinger, Repræsentation i Kredsrag og Byraad behandles af Militærregeringens Afdeling 576, Flensborg.

E. LINDSAY-YOUNG

Oberstløjtn.

74

Meddelelse udsendt af Ritzaus Bureau. 6. Maj 1946.

Rigsdagens Sydslesvig Udvalg mødtes i Dag i Aabenraa til en Konference med Repræsentanter for de danske Sydslesvigere. I det fra Mødet udsendte Referat hedder det, at Udvalgets Formand, Folketingsmand Frede Nielsen, bød velkommen til Arbejdet, og det oplyses om Udvalget, at det er Hensigten med det, at det skal danne Kontakt mellem Sydslesvigerne og de danske politiske Partier og derudover muligvis yde sin Assistance til praktiske Opgavers Løsning. Dette første Møde maa betragtes som Udgangspunktet for Udvalgets Arbejde.

Derefter gav de sydslesvigske Repræsentanter hver paa sit Omraade en Oversigt over den øjeblikkelige Situation og understregede

de Problemer, der er særlig presserende. Spørgsmaalene uddybedes under den paafølgende Drøftelse. Rigsdagsudvalget vil nu i Løbet af faa Dage holde Møde og gennemdrøfte de Problemer, der blev rejst paa Mødet i Dag.

75

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København.
9. Maj 1946.*

A. M.

At a meeting of the "Kreistag" held on the 24th of April at Nibøl, Lieutenant Colonel Lynden-Bell in charge of the British Military Government Detachment in the South Tønder district has, according to press reports, while speaking of the refugee-question to the members of the "Kreistag", stated that these ought to cooperate and to realize that the majority of the refugees had to take up permanent residence in the area in question. Lt. Col. Lynden-Bell further proposed that the German refugees no longer were spoken of as "refugees", but as "New Slesvigers".

This last statement has aroused a strong reaction amongst the Danish element in South Slesvig, and has also in the Danish press and public, as well as amongst members of the Danish parliament caused a widespread resentment.

Copenhagen, May 9th, 1946

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Paa et den 24. April i Nibøl afholdt Kredsdagsmøde har Chefen for den britiske Militærregering i Sydtønder Kreds, Oberstløjtnant Lynden-Bell, ifølge de i Pressen fremkomne Referater, under Om-

tale af Flygtningespørgsmaalet over for Kredsagens Medlemmer udtalt, at disse burde vise Beredvillighed og være indstillet paa, at Flertallet af Flygtningene maatte tage fast Bopæl i det paagældende Omraade. Oberstløjtnant Lynden-Bell foreslog derhos, at de tyske Flygtninge ikke længere betegnedes som »Flygtninge«, men som »Nyslesvigere«.

Denne sidste Udtalelse har vakt en stærk Reaktion hos den dansk-sindede Befolkning i Sydslesvig og har ogsaa i den danske Presse og Offentlighed saavel som i danske Rigsdagskredse fremkaldt en vidt udbredt Misstemning.

København, den 9. Maj 1946

76

Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København.

13. Maj 1946.

Copenhagen, May 13, 1946

MY DEAR MINISTER,

Please accept my best thanks for your letter of May 2nd, No. 169-(30/137/46)*-wherein you inform me that the committees mentioned in my letter of the 16th April** are not to be concerned with the nomination of candidates but merely with settling the boundaries of the electoral divisions.

Shortly afterwards I received the information that the Military Authorities in Germany have decided that for municipal and "Kreis" elections qualified members of the South Slesvig Association may be nominated and later stand for elections either

---

* Nr. 72. ** Nr. 70.

- I. as members of any recognised political parties or
- II. as independent members but not as members of an independent party or
- III. as non-political candidates representing the South Slesvig Association.

I appreciate that the Danish element is thus permitted to participate in the said elections as a separate group. I venture to hope that they will consequently be given access to be represented on an equal footing with the political parties on any committees or agencies which may be set up with a view to supervising the elections.

The decision referred to is certainly greeted in Denmark as an important step towards meeting the Danish wishes, although it does not afford to the Danish element the full political equality inasmuch as they are not recognised as a political group or party and no reference is as yet made to their participation in elections for the provincial council (the "Landtag"). Every step in the direction of giving the Danish element full political equality with the rest of the population of South Slesvig will in Denmark be greeted with satisfaction.

Believe me,

my dear Minister,

Yours very sincerely

(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

His Excellency

Mr. A. W. G. Randall, His Britannic Majesty's Minister
at Copenhagen.

København, den 13. Maj 1946

KÆRE MINISTER,

Modtag min bedste Tak for Deres Brev af 2. Maj, Nr. 169 – (30/137/46)* – hvori De meddeler mig, at de i mit Brev af 16. April** omtalte Komiteer ikke skal beskæftige sig med Opstilling af Kandidater, men kun med Fastlæggelsen af Grænserne for Valgkredsene.

Kort efter modtog jeg Underretning om, at Militærmyndighederne i Tyskland har bestemt, at kvalificerede Medlemmer af den Sydslesvigske Forening kan opstilles til kommunale og Kredsvalg enten

- I. som Medlemmer af et hvilken som helst anerkendt politisk Parti eller
- II. som uafhængige Medlemmer, men ikke som Medlemmer af et politisk Parti, eller
- III. som upolitiske Kandidater repræsenterende den Sydslesvigske Forening.

Jeg paaskønner, at det saaledes tillades det danske Element at deltage i de paagældende Valg som en særskilt Gruppe. Jeg tør haabe, at de som en Følge heraf vil faa Adgang til at blive repræsenteret paa lige Fod med de politiske Partier i saadanne Komiteer eller Organer, som maatte blive oprettet for at overvaage Valgene.

Den omtalte Bestemmelse hilses visseligt i Danmark som et vigtigt Skridt henimod at imødekomme de danske Ønsker, omend den ikke giver det danske Element den fulde politiske Ligestilling, for saa vidt som dette ikke anerkendes som en politisk Gruppe eller Parti, og der intet udtales om dets Deltagelse i Valg til Landdagen. Ethvert Skridt i Retning af at give det danske Element fuld politisk Ligestilling med den øvrige Befolkning i Sydslesvig vil i Danmark blive hilst med Tilfredshed.

Jeg forbliver etc.

GUSTAV RASMUSSEN

---

* Nr. 72. ** Nr. 70.

Skrivelse med Bilag fra Regional-Kommissæren for Slesvig-Holsten til Sydslesvigske Forening. 26. Maj 1946.

Confidential

ADMINISTRATION & LOCAL GOVERNMENT SECTION
IA & C BRANCH
HQ MILITARY GOVERNMENT SCHLESWIG-HOLSTEIN REGION
CONTROL COMMISSION FOR GERMANY (BRITISH ELEMENT)

26 May 46

To: South Schleswig Association
c/o 576 (K) Det Mil Gov

Subject:- South Schleswig Association.

1. You are authorised to form a South Schleswig Association under the provisions of German law on the lines of the directions attached to this letter.

2. The objects of the Association and the qualification for membership must be in strict accordance with those directions.

3. Before the Association is actually formed, draft Articles of Association are to be submitted to HQ Military Government, *Schleswig-Holstein Region*.

(*sign.*) G. P. HENDERSON
Brig. for Regional Commissioner
HQ Military Government
Schleswig-Holstein Region

*Bilag a til Nr. 77. Udkast til Statutter for den Sydslesvigske Forening
udarbejdet af den britiske Militærregering.*

ARTICLES OF SOUTH-SCHLESWIG ASSOCIATION IN PROVINCE
SCHLESWIG-HOLSTEIN.

1. The Association shall be known throughout as the *South Schleswig Association*.

2. The Headquarters of the *South Schleswig Association* shall be situated at Stadt *Flensburg*. It may establish one Branch Office under its control to administer the affairs of the Association in each of the following *six* areas.

- a. Stadt and Land Kreis *Flensburg*.
- b. Landkreis *Sudtondern*.
- c. Landkreis *Husum*.
- d. Landkreis *Eiderstedt*.
- e. Landkreis *Eckernförde*.
- f. Landkreis *Schleswig*, and that part of Landkreis *Rendsburg* North of the *Eider River*.

3. The aim of the *South Schleswig Association* is to further the cultural interests of its members living in the areas specified in article 2 for their mutual benefit, in order to strengthen intellectual life and enlightenment among them and to maintain a lively connection with *Denmark*. Politics are excluded, but the *South Schleswig Association* may put up members of the Association for election in the local councils of the areas specified in article 2, to represent the interests of the Association.

4. The *South Schleswig Association* will be deemed to have absorbed the interests and affairs of the Associations named at Appendix 'A' to this document, and will accept responsibility for them.

As from 1 April 1946 the Associations so named in this Appendix 'A' will cease to exist as independent bodies and no extension of their numbers or activities will be permitted without authority of the Control Commission for Germany.

5. Membership of the Association shall be open to all persons resident in the areas named in Article 2 who:

- a. are over 18 years of age,
- b. have had no association with the Nazi Party or any other affiliated Association, and
- c. at any time prior to 1 January 1946 were themselves members, or one of whose parents was a member of one or more of the Associations named at Appendix 'A' to this document,
- d. are lineal descendants of the persons eligible for membership under the terms of these articles.

6. The highest authority of the Association is the General Council. The General Council will consist of three members for the Stadt of *Flensburg*, two each for the Kreise of *Flensburg*, *Sud-Tondern*, *Husum*, *Eckernforde*, one for the Kreis of *Eiderstedt*, and four from the Kreis of *Schleswig* to include one for that part of Kreis *Rendsburg* lying North of the *Eider* River, and four additional members to represent the Danish Schools, the Danish Church, the Danish Press, and the Danish Youth Organisations.

The General Council will meet at least three times per year.

7. Subordinate to the General Council will be the Branch Councils for the areas named in Article 2 and the permanent Secretariat to the General Council. The permanent Secretariat to the General Council will consist of one Secretary General, two Secretaries and appropriate staff.

All members of the General and Branch Councils, and Secretariats will be chosen from among the members of the Association.

8. The General Council and the Branch Councils will draw up for their own Councils the rules and procedure for the conduct of all meetings, committees and office affairs.

9. The General Council may legislate over the actions of the Branch Councils.

10. The Subscription to the Association will be laid down by the General Council.

11. One-half of the total subscriptions will be returned by the

Headquarters Office to the Branch Office from where the subscriptions were levied.

12. The members of the Associations resident in the areas named in Article 2 will elect the members of the Branch Council at the yearly meeting of the Kreis Group, for this purpose each member will be entitled to one vote.

Such representatives of the local Branch Council will elect by vote their member or members to the General Council. Representatives of the Branch Councils to the General Council will be elected for one year's office.

13. Representatives of the Danish and German Press and the Public shall be admitted to the General and Branch Council meetings, but shall have no conduct in the proceedings. In exceptional circumstances application may be made to HQ Military Government *Schleswig-Holstein* Region to hold a closed session.

14. All Communications with Control Commission for Germany will be by the Head Office of the *South Schleswig Association*, on behalf of its Branches and affiliated Associations, to HQ Military Government, *Schleswig-Holstein* Region or HQ Military Government, *Flensburg*.

15. No alteration to these articles will be permitted without consent of the Control Commission for Germany.

Bilag aa til Nr. 77 a.

APPENDIX 'A' TO ARTICLES OF THE SOUTH SCHLESWIG ASSOCIATION

1. Fællesraadet for de danske Sydslesvigere (Joint committee of the Danish South-Schleswigers).
2. Den slesvigske Forening, *Flensburg*-Afdeling (The Schleswig Association, *Flensburg* Branch).
3. Den slesvigske Forening for Kreis *Flensburg*.
4. Den slesvigske Forening for Kreis *Sudtøndern*.

5. Den slesvigske Forening for Kreis *Schleswig*.
6. Den slesvigske Forening for Kreis *Husum*.
7. Den slesvigske Forening for Kreis *Eiderstedt*.
8. Den slesvigske Forening for Kreis *Eckernförde*.
9. Den slesvigske Forening for Kreis *Rendsburg-North*.
10. Den frisisk-slesvigske Forening (*Frisian-Schleswig Association*).
11. Dansk Skoleforening, *Flensburg* (Danish School Association, *Flensburg*).
12. Dansk Lærerforening (Danish Teachers' Union).
13. Duborg-Samfundet (Duborg-Society).
14. Ansgar-Skolens Elevforening (Union of Ansgar School pupils).
15. Elevforeningen for Sydslesvig (Union of South-Schleswig pupils).
16. Dansk Skoleforening, Sydslesvig (Danish School Assoc. *South-Schleswig*).
17. Den danske Menighed (The Danish Community).
18. K.F.U.M. (Y.M.C.A.).
19. K.F.U.K. (Y.W.C.A.).
20. Flensburg Sygeplejeforening (*Flensburg Nursing Union*).
21. Flensburg Husmoderforening (Society of *Flensburg Housewives*).
22. Dansk Bibliotheksforening (*Flensburg Library Society*).
23. Flensburg Handelsforening (*Flensburg Trade Association*).
24. Flensburg Haandværkerforening (*Flensburg Union of Artisans*).
25. Slesvigsk Kreditforening (The *Schleswig Credit Union*).
26. Sydslesvigsk Hjemmeindustri (*South-Schleswig Home Industry*).
27. De gamles Værn (Protection of the Old).
28. Den centrale Begravelseshjælpekasse (Central Burial Relief Fund).
29. Borgerforeningen (Citizens' Union).
30. Ydun (Selskabelig Forening) (Social Club).
31. Sankt Knuds Gilde (Guild of St. *Knud*).
32. Odin (Forening af danske Statsborgere) (Union of Danish Nationals).
33. Slesvig Automobilklub (*Schleswig Automobile Club*).
34. Sangforeningen »Sønderjylland« (Singing Club).
35. Good Templar Logen »Skjold« (Good Templar Lodge).

36. De sydslesvigske Ungdomsforeninger (The *South-Schleswig* Youths' Assoc.).
37. Flensburg Ungdomsforening (*Flensburg* Youth Association).
38. Engelsby Ungdomsforening (*Engelsby* Youth Association).
39. Harreslev Ungdomsforening (*Harreslev* Youth Association).
40. Tarup Ungdomsforening (*Tarup* Youth Association).
41. Slesvig Ungdomsforening (*Slesvig* Youth Association).
42. Sdr. Brarup Ungdomsforening (Youths' Assoc. for *South-Brarup*).
43. Ungdomsforeningen »Ydun«, Osterby.
44. Ungdomsforeningen for Kär Herred.
45. Langbjerg Sportsklub (Sporting Club *Langbjerg*).
46. Dansk Gymnastikforening, *Flensburg* (Danish Gym. Club).
47. Dansk Gymnastikforening, *Jaruplund*.
48. Flensburg Roklub (*Flensburg* Rowing Club).
49. Dansk Spejderkorps, Sydslesvig (Danish Boy Scouts).
50. Sydslesvigske Folkedansere (*South-Schleswig* Folk Dancers).
51. Mandolinklubben (Mandolin Club).
52. Skydeklubben (Shooting Club).
53. Dansk Erhvervsfond (Danish Trade Fund).
54. Landboforeningen for Flensburg og Omegn (Agrarian's Soc. of *Flensburg* and Neighbourhood).
55. Slesvigsk Kvindeforening (*Schleswig* Women's Assoc.).
56. Sydslesvigsk Sammenslutning (*South-Schleswig* Union League).
57. Dansksindede Sydslesvigske Krigsdeltagere 1914-1945. (Danish-minded *South-Schleswig* Combatants 1914-45).
58. De danske Spillemænd (The Danish Musicians).
59. Det sydslesvigske Kalende (Teolog. Forening) (Theological Association.)
60. Flensburg Skakklub (*Flensburg* Chess-Club).

Til: Sydslesvigsk Forening.
 Adr.: Militærreg. Afd. 576 (K).
Emne: Sydslesvigsk Forening.

1. De bemyndiges til at danne en Sydslesvigsk Forening i Overensstemmelse med gældende tysk Rets Bestemmelser og de denne Skrivelse bilagte Retningslinier.

2. Foreningens Formaal og Betingelserne for at optages som Medlemmer af den skal nøje svare til disse Retningslinier.

3. Forinden Foreningen endelig dannes, vil Udkast til Foreningsstatutter være at forelægge Militærregeringens Hovedkvarter for *Omraadet Slesvig-Holsten*.

For Regionalkommissæren

G. P. HENDERSON
 Brigadér

Bilag a til Nr. 77.

STATUTTER FOR DEN SYDSLESVIGSKE FORENING
 I PROVINSEN SLESVIG-HOLSTEN

1. Foreningens Navn er *Sydslesvigsk Forening*.

2. Foreningen har sit Hovedsæde i Flensborg. Den kan oprette een af den kontrolleret Underafdeling til Varetagelse af Foreningens Tarv i hvert af de seks nedennævnte Omraader:

- a. *Flensborg* By- og Landkreds.
- b. *Sydtønder* Landkreds.
- c. *Husum* Landkreds.
- d. *Ejdersted* Landkreds.
- e. *Eckernförde* Landkreds.
- f. *Slesvig* Landkreds og den Del af *Rendsborg* Landkreds, som ligger Nord for *Ejderen*.

3. *Sydslesvigsk Forenings* Formaal er at fremme sine indenfor de i Art. 2 nævnte Omraader bosiddende Medlemmers kulturelle Interesser til deres gensidige Bedste for at styrke Aandsliv og Oplysning iblandt dem og for at opretholde en levende Forbindelse med Danmark. Der maa ikke drives Politik; men *Sydslesvigsk Forening* er berettiget til at opstille Medlemmer af Foreningen som Valgkandidater til de lokale Raad i de i Art. 2 nævnte Omraader til at varetage Foreningens Interesser.

4. *Sydslesvigsk Forening* skal anses at have overtaget de i Bilag A* til nærværende Dokument nævnte Foreningers Interesseomraade og Forretninger og tager Ansvaret for dem.

Fra 1. April 1946 vil de i nævnte Bilag A anførte Foreninger ophøre at bestaa som uafhængige Organisationer, og ingen Udvidelse af deres Antal og Virksomhed er tilladt uden Godkendelse fra Kontrolkommissionen for Tyskland.

5. Medlemskab i Foreningen skal staa aaben for alle Personer, som er bosiddende i de under Art. 2 nævnte Omraader, og som

- a. er fyldt 18 Aar,
- b. ikke har haft nogen Forbindelse med det national-socialistiske Parti eller nogen dertil knyttet Organisation,
- c. paa noget Tidspunkt før den 1. Januar 1946 enten selv har været Medlemmer, eller af hvis Forældre den ene har været Medlem af en eller flere af de Foreninger, som er nævnt i Bilag A til dette Aktstykke,
- d. i lige Linie nedstammer fra Personer, som er optagelsesberettigede som Medlemmer efter Reglerne i disse Statutter.

6. Foreningens øverste Myndighed er Generalraadet. Generalraadet bestaar af 3 Medlemmer for *Flensborg By*, to for hver af Kredsene *Flensborg*, *Sydtønder*, *Husum* og *Eckernførde*, et for *Ejdersted* Kreds og fire for *Slesvig* Kreds, heri indbefattet et for den Del af *Rendsborg* Kreds, som ligger Nord for Ejderen, samt fire yder-

---

* Se Side 254-56.

ligere Medlemmer som Repræsentanter for det danske Skolevæsen, den danske Kirke, den danske Presse og de danske Ungdomsforeninger.

Generalraadet træder sammen mindst tre Gange aarligt.

7. Underordnet Generalraadet er Lokalraadene for de i Art. 2 nævnte Omraader samt Generalraadets faste Sekretariat. Generalraadets faste Sekretariat bestaar af en Generalsekretær, to Sekretærer og det fornødne Kontorpersonale.

Alle Medlemmer af General- og Lokalraadene samt af Sekretariaterne vælges blandt Foreningens Medlemmer.

8. Generalraadet og Lokalraadene fastsætter indenfor deres eget Forretningsomraade Reglementer og Forretningsorden vedrørende Møder, Udvalg og Foreningskontorer.

9. Generalraadet kan træffe Bestemmelser med Hensyn til Lokalraadenes Virksomhed.

10. Medlemsbidraget til Foreningen fastsættes af Generalraadet.

11. Hovedkontoret refunderer Halvdelen af Medlemskontingenterne til det Filialkontor, som har opkrævet Kontingenterne.

12. Foreningernes Medlemmer, som er bosiddende i de i Art. 2 nævnte Omraader, vælger Lokalraadenes Medlemmer ved den paa-gældende Amtsgruppes Aarsmøde, hvorved hvert Medlem raader over een Stemme.

Medlemmerne af Lokalraadene vælger ved Afstemning deres Repræsentant eller Repræsentanter til Generalraadet. Lokalraadenes Repræsentanter i Generalraadet vælges for eet Aar ad Gangen.

13. Repræsentanter for den danske og den tyske Presse og Offentligheden har Adgang til Generalraadets og Lokalraadenes Møder; men de har ingen Ret til at deltage i Forhandlingerne. Under særlige Omstændigheder kan der indgives Ansøgning til Hovedkvarteret for Militærregeringen i Omraadet *Slesvig-Holsten* om Tilladelse til at afholde et lukket Møde.

14. Alle Henvendelser til Kontrolkommissionen for Tyskland vil af *Sydslesvigsk Forenings* Hovedkontor paa Lokalforeningernes og tilknyttede Foreningers Vegne være at rette til Hovedkvarteret for

Militærregeringen i Omraadet *Slesvig-Holsten* eller til Hovedkvarteret for Militærregeringen i *Flensborg*.

15. Disse Statutter kan kun ændres, saafremt Kontrollkommissionen for Tyskland giver sit Samtykke dertil.

78

Note fra den britiske Udenrigsminister til den danske Gesandt i London.

12. Juni 1946.

FOREIGN OFFICE, S W I.

12th June, 1946

No. C. 6272/688/18

YOUR EXCELLENCY,

In your note no: 178/46 of the 12th April* Your Excellency reverted to certain matters which had formed the subject of your earlier note of the 27th December** and of my reply of the 13th February.*** Very careful consideration has been given to these questions in consultation with the British authorities in Germany and I now have the honour to reply as follows:-

2. In the second paragraph of your note of the 12th April Your Excellency expressed the hope that it might be possible to move at least part of the refugees now in South Slesvig to other districts of Germany, where the concentration of refugees is not approximately as great. I fear that the Danish Government cannot fully appreciate the extent of the problems with which the Allied authorities in Germany are faced in this respect. It rests with them to find accommodation for the German populations whom it was decided at the Potsdam Conference to transfer into Germany from Poland, Czechoslovakia and Hungary. It was moreover laid down at Potsdam that such transfers should be effected in an orderly and humane manner. In carrying out this task the Allied authorities have had to seek settlement areas where they can find them. It would not be in con-

---

* Nr. 68. ** Nr. 45. *** Nr. 60.

formity with the conditions of humanity laid down to concentrate great numbers in one area which would become grossly overcrowded and leave another area relatively immune. They have been bound to treat South Slesvig for this purpose on the same footing as other areas. The object is to spread the burden according to the capacity of each reception area to accommodate and feed the population. For this reason I fear that it is impossible to contemplate moving refugees now accommodated in Slesvig to other districts which are already equally burdened.

3. In the third paragraph of your note, while recognising that the refugees should not be debarred from political rights, you suggested that a system might be introduced whereby the original population and the incomers would vote on separate lists and for separate candidates. This proposal has been given very careful study, but I regret to inform Your Excellency that such a system would have insuperable objections. Apart from the administrative difficulties involved for the British occupying authorities, it would mean dividing populations living side by side and speaking the same language into two distinct classes. It is impossible to believe that such a system could have anything but an unsettling effect or could lead to any healthy political life in the population as a whole.

4. You proceed in the fourth paragraph of your note to represent that the Danish element of South Slesvig should be accorded political equality, which is defined as the right to form a party, to participate in elections and to be represented in the various assemblies in proportion to their strength. I would, in the first place, make it clear that there is no question of withholding political equality from the population of Danish descent. It is the fundamental conception of the British administration that every German citizen of whatever racial origin should, subject to any disabilities deriving from his past political record, have equal political rights; and I need hardly say that there is no discrimination against persons of Danish extraction. Each one will have the right to vote or be a candidate for membership of an assembly like any other German citizen. Where His Majesty's Government feel it impossible to agree with the Dan-

ish Government is in their contention that the “Danish-minded population” should be recognized as a separate political entity. If this were accepted, together with the suggestions made elsewhere in your note, there would in fact be three separate political communities, each electing its own candidates to the various assemblies, in the area of South Slesvig, viz. the Schleswigers of German extraction, the Schleswigers of Danish extraction, and the refugees. Nor, I suggest, would such a system be of great practical benefit to the population of Danish extraction if it were to be represented in the various assemblies in proportion to its numerical strength, as is suggested in Your Excellency’s note. It is however the conception itself which His Majesty’s Government to their regret find it impossible to accept. As was stated in my note of 13th February, the British authorities readily recognise the Schleswig Association as a cultural organisation and are doing their best to meet the legitimate desires of the population of Danish descent in this respect. The observations on this subject contained in paragraph 1 of Your Excellency’s note are greatly appreciated. But His Majesty’s Government cannot see their way to recognise the Association as a political organisation.

5. I am happy to inform Your Excellency that the nominated representative Council established for the province now includes two members of the South Schleswig Association, one of whom represents a German political party while the other is an independent. When elections are held at the municipal, Kreis and provincial levels, His Majesty’s Government do not foresee any difficulty in members of the South Schleswig Association standing as candidates either as members of a recognised political party or as independents.

6. In the sixth paragraph of your note Your Excellency expresses the regret of the Danish Government that a council for Schleswig-Holstein should have been established at all and asks that the two districts should be administratively separated. I am not as yet in a position to give a final answer to this request and I shall have the honour to address a further communication to Your Excellency on the subject. I feel bound however to point out that the separation

of the two districts would give rise to almost insuperable administrative problems, and would prove difficult to fit in to the general pattern of provincial administration on which the British authorities are at present working.

I have the honour to be,
with the highest consideration,
Your Excellency's obedient Servant
(For the Secretary of State)
(*sign.*) PATRICK DEAN

His Excellency
Count Eduard Reventlow, Danish Legation,
29, Pont Street, S.W. 1.

OVERSÆTTELSE

12. Juni 1946

DERES EKSCELLENCEN,

I Deres Note No. 178/46 af 12. April* er Deres Ekscellence vendt tilbage til visse Spørgsmaal, som dannede Indholdet af Deres tidligere Note af 27. December** og af mit Svar af 13. Februar***. Disse Spørgsmaal er blevet meget nøje overvejet i Samraad med de britiske Myndigheder i Tyskland, og jeg har nu den Ære at svare som følger:

2. I Deres Note af 12. April, Afsnit 2, udtrykte Deres Ekscellence Haabet om, at det maatte være muligt at flytte i det mindste en Del af de Flygtninge, som nu er i Sydslesvig, til andre Distrikter i Tyskland, hvor Ophobningen af Flygtninge ikke er tilnærmelsesvis saa stor. Jeg befrygter, at den danske Regering ikke fuldt ud kan vurdere Omfanget af det Problem, som i denne Henseende rejser sig for de allierede Myndigheder i Tyskland. Det paahviler dem at

---

* Nr. 68. ** Nr. 45. *** Nr. 60.

finde Plads for de tyske Befolkningsdele, som det paa Potsdam-konferencen blev bestemt at flytte til Tyskland fra Polen, Czekoslovakiet og Ungarn. Det blev desuden fastslaaet i Potsdam, at saadanne Flytninger skulde udføres paa ordentlig og human Maade. For at udføre dette Hverv har de allierede Myndigheder maattet søge Territorier for Anbringelse af Flygtningene, hvor de kan finde dem. Det vilde ikke være i Overensstemmelse med gældende human Opfattelse at koncentrere et stort Antal Flygtninge i een Landsdel, som vilde blive uforholdsmæssigt overbefolket, og lade en anden Landsdel forblive forholdsvis urørt. De har været nødt til at behandle Sydslesvig, forsaavidt angaar dette Formaal, paa samme Maade som andre Landsdele. Maalet er at fordele Byrden i Overensstemmelse med hver Herbergsprovins' Evne til at drage Omsorg for og ernære Befolkningen. Af denne Grund frygter jeg for, at det er umuligt at overveje at flytte de Flygtninge, der nu er anbragt i Sydslesvig, til andre Distrikter, som allerede bærer en lignende Byrde.

3. I Deres Notes Afsnit 3 foreslog De, samtidig med at anerkende, at Flygtningene ikke skulde holdes ude fra politiske Rettigheder, at der indførtes et System, hvorefter den hjemmehørende Befolkning og nytilkomne skulde stemme paa separate Lister og paa separate Kandidater. Dette Forslag er blevet meget nøje overvejet, men jeg beklager at maatte meddele Deres Ekscellence, at uoverkommelige Hindringer stiller sig i Vejen for et saadant System. Bortset fra de administrative Vanskeligheder, det vilde medføre for de britiske Besættelsesmyndigheder, vilde det være ensbetydende med at adskille Befolkningsdele, som lever Side om Side og taler det samme Sprog, i to adskilte Klasser. Det er umuligt at tro, at et saadant System vilde have andet end en forstyrrende Indflydelse, eller at det skulde kunne lede til noget sundt politisk Liv indenfor Befolkningen som Helhed.

4. I Deres Notes Afsnit 4 gaar De over til at fremføre, at den danske Gruppe i Sydslesvig skulde gives politisk Ligestilling, hvilket defineres som Retten til at danne et Parti, til at deltage i Valg og til at blive repræsenteret i de forskellige Forsamlinger i Forhold til dens Styrke. Jeg vil for det første fremhæve, at der ikke er Tale om at und-

drage Befolkningen af dansk Afstamning politisk Ligestilling. Det er den britiske Administrations Grundopfattelse, at hver tysk Borger ligegyldig af hvilken Raceafstamning skal have lige politiske Rettigheder under Forbehold af den Uegnethed, der stammer fra hans politiske Fortid, og jeg behøver næppe at sige, at der ikke er nogen Diskrimination imod Personer af dansk Afstamning. Enhver vil have Ret til at stemme eller til at blive Kandidat for Medlemskab i en Forsamling ligesom enhver anden tysk Borger. Hvor Hans Majestæts Regering føler det umuligt at være enig med den danske Regering, er, naar denne hævder, at »den dansk-sindede Befolkning« skal anerkendes som en særskilt politisk Enhed. Hvis dette blev opfyldt tilligemed de Henstillinger, der er fremsat andetsteds i Deres Note, vilde der i Realiteten blive tre separate politiske Samfund i den sydslesvigske Landsdel, som hver valgte deres egne Kandidater til de forskellige Forsamlinger, nemlig Slesvigere af tysk Afstamning, Slesvigere af dansk Afstamning og Flygtningene. Et saadant System vilde heller ikke, mener jeg at kunne hævde, være af stor praktisk Gavn for Befolkningen af dansk Afstamning, dersom denne skulde repræsenteres i de forskellige Forsamlinger i Forhold til dens Talstyrke, saaledes som foreslaet i Deres Ekscellences Note. Det er imidlertid selve Grundopfattelsen, som Hans Majestæts Regering beklager at finde det umuligt at acceptere. Som det var nævnt i min Note af 13. Februar, anerkender de britiske Myndigheder gerne den slesvigske Forening som en kulturel Organisation og gør deres yderste for at imødekomme de legitime Ønsker i denne Henseende fra Befolkningen af dansk Afstamning. De Bemærkninger om dette Emne, som indeholdes i Deres Ekscellences Note Afsnit 1 er i høj Grad værdsat. Men Hans Majestæts Regering ser sig ikke i Stand til at anerkende Foreningen som en politisk Organisation.

5. Det glæder mig at kunne meddele Deres Ekscellence, at det udnævnte repræsentative Raad for Provinsen nu omfatter to Medlemmer af den Sydslesvigske Forening, af hvilken én repræsenterer et tysk politisk Parti, medens den anden er uafhængig. Naar Valg afholdes til Kommune-, Kreds- og Provins-Forsamlinger, forudser Hans Maje-

stæts Regering ingen Vanskeligheder for, at Medlemmer af den Sydslesvigske Forening opstilles som Kandidater enten som Medlemmer af et anerkendt politisk Parti eller som uafhængige.

6. I Deres Notes Afsnit 6 udtrykker Deres Ekscellence den danske Regerings Beklagelse over, at et Raad for Slesvig-Holsten i det hele taget er blevet oprettet, og anmoder om, at de to Distrikter bliver administrativt adskilt. Jeg er endnu ikke i Stand til at give endeligt Svar paa denne Anmodning, og jeg skal have den Ære at sende Deres Ekscellence en yderligere Note desangaaende. Jeg mener imidlertid at maatte understrege, at Adskillelsen af de to Distrikter vilde medføre næsten uoverstigelige administrative Problemer og vilde være vanskelig at indpasse i det almindelige System for Provinsadministrationen, som de britiske Myndigheder i Øjeblikket arbejder med.

Jeg har den Ære at være
med den mest udmærkede Højagtelse
Deres Ekscellences ærbødige
(For Statssekretæren)
PATRICK DEAN

*Skrivelse fra den britiske Militærregering for Slesvig-Holsten til
den sydslesvigske Forening. 24. Juni 1946.*

ADMINISTRATION AND LOCAL GOVERNMENT SECTION
INTERNAL AFFAIRS AND COMMUNICATIONS BRANCH
HEADQUARTERS MILITARY GOVERNMENT
SCHLESWIG-HOLSTEIN REGION
CONTROL COMMISSION FOR GERMANY
(BRITISH ELEMENT)

24 June 1946
312/IA&C/9022/47 (Pol)

To: S.S.A. Flensburg, c/o 576 (K) Det Mil Gov

Subject: South Schleswig Association and the elections.

Ref your letter addressed to Brigadier *Henderson*, dated 21
June 1946.

1. The letter from 576 Mil Gov *Flensburg* dated 3 May* to which you refer originated before the instructions concerning the municipal elections had been issued by Control Commission. This letter is cancelled.

2. The instructions concerning municipal elections issued by Control Commission lay down clearly that candidates for elections will be:-

- A. Members of an authorised *German* political party
- B. Independents.

3. The above instructions are operative for the whole of the British Zone including *Schleswig Holstein*.

4. At the meeting between Brigadier *Henderson* and the Committee of the *South Schleswig Association* on 3 May, Brigadier *Henderson* clearly stated that the S.S.A. was not to be recognised as a political party and further stated that provided the association was able to obtain the necessary support at the Autumn Polls for those

---

* Nr. 73.

of its members standing party there was no reason why it should not continue to find representation.

5. It must be clearly understood that the S.S.A. not being recognised as a political party must abide by the decisions of the Control Commission in regard to the regulations governing the conduct for the municipal elections throughout the British Zone in *Germany*.

6. Members of the association may therefore stand as candidates either as:—

A. Members of an authorised *German* political party or

B. Independents.

(*sign.*) G. D. ANGER

Col.

for Regional Commissioner
Schleswig Holstein Region

OVERSÆTTELSE

24. Juni 1946

Til: S. S. F., *Flensburg*, Adr.: Militærregeringen Afd. 576 (K)

Emne: Sydslesvigsk Forening og Valgene.

Ref. Deres Skrivelse til Brigadér *Henderson* af 21. Juni 1946.

1. Den Skrivelse fra Militærregeringen Afd. 576, *Flensburg*, af 3. Maj,* til hvilken De henviser, afsendes før Udstedelsen af Kontrolkommissionens Instrukser vedrørende de kommunale Valg. Nævnte Skrivelse annulleres.

2. Kontrolkommissionens Instrukser vedrørende de kommunale Valg fastslaar udtrykkeligt, at Valgkandidaterne kan være

A. Medlemmer af et anerkendt *tysk* politisk Parti

B. Uafhængige.

3. Ovennævnte Instrukser gælder for hele den britiske Zone indbefattet *Slesvig-Holsten*.

4. Ved Mødet den 3. Maj mellem Brigadér *Henderson* og en Deputation for den *Sydslesvigske Forening* gjorde Brigadér *Hender-*

---

* Nr. 73.

son det klart, at S.S.F. ikke vilde blive anerkendt som politisk Parti, ligesom han udtalte, at der, forsaavidt Foreningen var i Stand til at opnaa den fornødne Tilslutning ved Valgene til Efteraaret for de af dens Medlemmer, som stillede sig, ikke var nogen Grund til, at den ikke vedvarende skulde blive repræsenteret.

5. Det understreges, at S.S.F., der ikke har Anerkendelse som politisk Parti, maa rette sig efter Kontrolkommissionens Bestemmelser med Hensyn til de Instrukser, der er gældende med Hensyn til Afholdelse af kommunale Valg indenfor den britiske Zone i Tyskland.

6. Foreningens Medlemmer kan herefter stille sig som Kandidater enten som

A. Medlemmer af et anerkendt tysk Parti eller som

B. Uafhængige.

G. D. ANGER
Oberst

80

*Skrivelse med 2 Bilag fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til
Chefen for den britiske Militærregering i Slesvig-Holsten. 29. Juni 1946.*

THE DANISH LIAISON-OFFICER
IN SOUTH-SLESVIG
2 ENCLOSURES

*Flensburg, 29th of June 1946
No. 412/F. 43*

To: The Commander of HQ 312 Mil Gov Det, Kiel.

SIR,

Enclosed I have the honour to forward a writing from South Slesvig Association concerning modifications in the statutes formerly received.

The Association has also forwarded a proposal to the final formation of the statutes, which I also beg to enclose.

If it shall result in a meeting with members of the Control Commission, the date could perhaps be fixed at that meeting, which was agreed, Sir, before your journey to Copenhagen.

Until final settlement of the whole question exists, one beg to assume, Sir, that the commanders of the Military Governments in the area of South Slesvig will be advised not to interfere in the reconstruction of the South Slesvig Association, which should be a consequence of the statutes formerly received.

(*sign.*) H. LUNDING
Lt. Col.

*Bilag a til Nr. 80 Skrivelse fra Repræsentanter for de dansksindede i Syd-slesvig til den britiske Afdeling af Kontrolkommissionen for Tyskland.
28. Juni 1946.*

SYDSLESVIGSK FORENING

Flensborg, 28 June 1946

THE CONTROL COMMISSION FOR GERMANY
(BRITISH ELEMENT)

Subject: The South Schleswig Association.

GENTLEMEN,

In a letter from HQ Military Government, *Schleswig-Holstein* of the 26th ult., we have received a new draft of the Articles of Association, formerly discussed, for the proposed *South Schleswig Association*. As the amended Articles in some essentials differ from the draft proposed by us, we feel compelled to make the following remarks.

In principle it is not possible from a Danish point of view to recognize an arrangement, which in some vital respects places the Danish element in South Schlesvig in a plan inferior to that accorded under German rules during the democratic Weimar Constitution as well as under Nazi domination. Whereas this is largely the case of the amended Draft of Articles for the South Schleswig Associa-

tion, articles, which in important respects limit the activities of this Danish Chief Organisation by practically confining it to purely cultural fields, whereas, in the period of 1920–1940, there was nothing in principle to prevent the Danish-minded population in South Schleswig as such to vote at elections of any description—for the Reichstag as well as for local councils—and to nominate their own candidates for such elections. Even under Nazi domination, when no elections in a democratic sense took place, Danish municipal councillors were appointed, who in all respects had an equal standing with the German members and took part in all discussions and proceedings on an equal footing with them. They were in no way debarred from voicing their views effectively in all questions of a general nature – beyond the problems concerning the Danish element as such. Article 3, therefore, regarding the aim of the Association – as proposed by the Control Commission for Germany – must be considered a decided retrogression, not only as compared with conditions under democratic Germany, but also in Nazi times. It is contrary to the fundamental democratic principles and incompatible with the Danish and Nordic way of thinking. It is also in conflict with all the maxims of International Law as upheld by the British, the Americans and the French at the Peace Conference in 1919, and given unequivocal expression in the provision that all nationalities, regardless of race, language and religion shall enjoy the same *civil* and *political* rights (e.g. Article 7 of the treaty between the allied and associated Great Powers and Poland, 28-6-1919, Article 66 of the St. Germain treaty, 10-9-19, and Article 55 of the Neuilly treaty 27-11-1919). The Danish group must ask for complete equality with the different German groups, and cannot, on principle, agree to an arrangement resting on a denial of this equality. We therefore feel constrained to suggest an amended composition of Article 3 (re the new amended draft of Articles of Association enclosed).

Furthermore, we cannot agree to the limitation of admission to the South Schleswig Association, which must be the consequence of the conditions for membership laid down in Article 5. This Article, also, is a decided step backwards as compared with the rules in force

in this respect in 1920–1933, which were without restrictions as to the right of German nationals to hold membership of Danish associations. Article 5 b completely ignores the fact that numerous people – mainly on account of their political or economic position of dependence were forced to become members of the Nazi party or associated organisations. In this respect many characteristic examples may be quoted to show how non-Nazis were forced into the party under threat of boycott, cessation of public assistance, or the like, and hence the absolute demand formulated in Article 5 b rests on a misapprehension as to conditions existing before the capitulation in South Schleswig. The Danish group must insist on a right to individual examination of each application for admission to membership of the South Schleswig Association and oppose any general and absolute rule like the one proposed. The limitation of membership of the South Schleswig Association under Article 5 c is most unacceptable to the Danish group. It contains a discrimination in conflict with elementary national rights, apparently resting on a lack of understanding of the whole national and historical development of South Schleswig. In Denmark – as probably also in England – at no time would it be possible to think of limiting admission to an association by similar rules. Never have measures been adopted by the Danes in North Schleswig in a manner to impose such limitation on the German-minded, though Danish-speaking, Nord Schleswiger's right to join German associations, as for instance the "Schleswiger Wählerverein". Any person residing in the province was free to apply for membership. A preclusive term, such as January 1st, 1946 – even with a retroactive force of several months – is incompatible with the principle of equality generally recognized in countries under democratic government. The deciding principle must be that the people themselves are allowed freely to choose their own connexions, as was provided by the Prussian statute of February 1929, in relation to schools, and in the Circular of the British Military Government of October 1945. But it must be required that people by birth, marriage or in some other way, shall be bound by ties to the resident population of the former Duchy of Schleswig.

Besides these fundamental objections, it must be stressed that, during the whole interval between the two Great Wars, a close intercourse has existed between the Danish element in South Schleswig and the Danish-minded groups of the Frisian population on the West Coast and the Islands of which until 1864, a part – the Western areas of the islands of Foer, Amrum, and part of Sild – had always belonged to the Danish Kingdom proper, and not to the Duchy of Schleswig. Therefore, the preclusion of Frisian representation on the General Council cannot be accepted by the Danish group. They maintain that two Frisian members should be represented on the Council (re our amendment to Article 6 of the draft of Articles of Association), and that the Frisian population should be given the right of admission to membership of the South Schleswig Association and its Branches.

Finally, various, mostly smaller, amendments are suggested to Articles 2, 4, 7, 11 (deletion), 12 and 13 of the original draft. With regard to article 13, it should be observed that there appears to be no more reason for the demand of admission of the Public to discussion of internal matters at the South Schleswig Association Council meetings than in the case of Council meetings of the German groups. But there is no objection to the admission of the Military Government to watch proceedings at close quarters.

With the above in view our Committee have drawn up a new set of Articles for the proposed Association, a copy of which is enclosed herewith.

The Committee beg to suggest that negotiations in respect of this matter be resumed with authorised representatives of the Control Commission for Germany (British Element).

We have the honour to be,

Gentlemen,

Your obedient Servants.

(*sign.*) J. KRONIKA

(*sign.*) L. P. CHRISTENSEN

/ (*sign.*) F. THYGESEN

Bilag b til Nr. 80. Udkast til Statutter for Sydslesvigsk Forening udarbejdet af Repræsentanter for de Dansksindede i Sydslesvig.

ARTICLES OF SOUTH SLESVIG ASSOCIATION.
AMENDED DRAFT.

1. The Association shall be known throughout as the *South Slesvig Association*.

2. The Headquarters of the *South Slesvig Association* shall be situated at Stadt *Flensburg*. It may establish one Branch Office under its control to administer the affairs of the association in each of the following eight areas.

- a. Stadtkreis *Flensburg*.
- b. Landkreis *Flensburg*.
- c. Landkreis *Südtondern*.
- d. Landkreis *Husum*.
- e. Landkreis *Ejderstedt*.
- f. Landkreis *Schleswig*.
- g. Landkreis *Eckernförde*.
- h. Landkreis *Rendsburg North* (that part of Landkreis *Rendsburg* lying North of the *Eider* River).

3. The aim of the *South Slesvig* association is to further the interests of its members living in the areas specified in article 2 for their mutual benefit, in particular to maintain a lively intercourse with *Denmark*. The *South Slesvig Association* the members of which enjoy the same political rights as other German subjects, may, as the organisation of the Danish-minded population, on an equal footing with the authorized parties, on their own lists, put up members as candidates for election in the areas specified in article 2, to represent the interests of the Association. The chosen representatives of the Association will exercise the same functions as any other member on the councils.

4. Henceforth the *South Slesvig Association* will accept responsibility to the Military Government for all the Associations named

at Appendix A to this document, and new Associations founded by members of the *South Slesvig Association* must be reported to the HQ Military Government *Slesvig-Holstein* Region.

5. Membership of the Association shall be open to all persons resident in the areas named in article 2 who:

- a. are over 18 years of age,
- b. are themselves born North of the *Ejder* River or who are lineal descendants of persons born North of the *Ejder* River,
- c. have not been active members of the Nazi party or known to have Prussian militaristic leanings.

However in special circumstances the General Council is authorized to admit a person not conforming to article 5b, subject, however to a careful examination of the national disposition of the person in question and of his connections with *South Slesvig*.

Even where all the conditions of article 5 are satisfied no person is absolutely entitled to membership, but the merits of each application must be decided by the Council.

The Council may at any time expel a member whose activities are incompatible with the aim of the association.

6. The highest authority of the Association is the General Council. The General Council will consist of four members for the Stadt of *Flensburg*, three for the Kreis of *Schleswig*, two each for the Kreise of *Flensburg*, *Sud-Tondern*, *Husum* and *Eckernförde*, one for the Kreis of *Ejderstedt*, one for that part of Kreis *Rendsburg* lying North of the *Ejder* River, two for the *Frisian-Slesvig* Association, and six additional members: two to represent the Danish Schools, one each for the Danish Church, the Danish Press, the Danish Youth Organisations, and the Danish Representatives on the Public Councils, all told 25 members. The General Council will meet at least three times per year.

7. Subordinate to the General Council will be the Branch Councils for the areas named in article 2 and the permanent Secretariat to the General Council. The permanent Secretariat to the General

Council will consist of one Secretary General, two Secretaries and appropriate Staff.

8. The General Council and the Branch Councils will draw up for their own Councils the rules and procedure for the conduct of all meetings, committees and office affairs.

9. The General Council may legislate over the actions of the Branch Councils.

10. The Subscription to the Association will be laid down by the General Council.

11. The members of the Associations resident in the areas named in article 2 will elect the members of the Branch Council at the Yearly Meeting of each group, for this purpose each member will be entitled to one vote.

Such representatives of the local Branch Council will elect by vote their member or members to the General Council. Representatives of the Branch Councils to the General Council will be elected for one year's office.

12. Representatives of the Military Government shall be admitted to the meetings of the General Council.

The General Council may admit representatives of the Danish and German Press and the Public to the General and Branch Council meetings.

13. All communications with the Control Commission for Germany will be by the Permanent Secretariat to the General Council of the *South Schleswig Association*, on behalf of its Branches and affiliated Associations to H.Q. Military Government, *Slesvig-Holstein* Region or H.Q. Military Government, *Flensburg*.

14. No alteration to these articles will be permitted without the consent of the Control Commission for Germany.

2 BILAG

Flensborg, den 29. Juni 1946
No. 412/F. 43.

Til Chefen for

Hovedkvarteret, Militærregeringens Afdeling 312, Kiel.

Hoslagt har jeg den Ære at fremsende en Skrivelse fra den Sydslesvigske Forening vedrørende Ændringsforslag til de tidligere modtagne Statutter.

Foreningen har ogsaa tilstillet mig et Forslag til den endelige Affattelse af Statutterne, som jeg ligeledes tillader mig at vedlægge.

Saaframt der herefter bliver Anledning til et Møde med Medlemmer af Kontrolkommissionen, kunde Tidspunktet maaske fastsættes ved det Møde, som blev aftalt før Deres Rejse til København.

Indtil der foreligger en endelig Afgørelse af hele Spørgsmaalet, tillader man sig at gaa ud fra, at Cheferne for Militærregeringerne i Sydslesvig vil blive instrueret om ikke at gribe ind i den Omdannelse af den Sydslesvigske Forening, som maatte finde Sted i Henhold til de tidligere modtagne Statutter.

H. LUNDING
Oberstløjtn.

Bilag a til Nr. 80.

Flensborg, den 28. Juni 1946

Emne: Den sydslesvigske Forening.

Med Skrivelse af 26. f. M. fra Hovedkvarteret for Militærregeringen i Slesvig-Holsten har vi modtaget et nyt Udkast til de tidligere drøftede Foreningsstatutter for den foreslaaede *Sydslesvigske Forening*. Da de ændrede Statutter i visse Henseender afviger væsentligt fra det af os udarbejdede Udkast, føler vi os nødsaget til at fremsætte nedenstaaende Bemærkninger.

Principielt er det fra et dansk Synspunkt ikke muligt at godkende en Ordning, der paa afgørende Omraader stiller det danske Befolkningselement i Sydslesvig ringere end Tilfældet var under tysk Herredømme, baade under den demokratiske Weimar-Forfatning og under Nazistytret. Men dette gælder netop i høj Grad om det ændrede Udkast til Statutter for Sydslesvigsk Forening, Statutter, som paa væsentlige Punkter indskrænker denne danske Hovedorganisations Handlefrihed ved praktisk talt at begrænse den til rent kulturelle Omraader, medens der i Tiden fra 1920 til 1940 principielt ikke var noget til Hinder for, at den dansksindede Befolkning i Sydslesvig som saadan kunde stemme ved alle Slags Valg – til Rigsdagen saavel som til de stedlige Forsamlinger – og opstille egne Kandidater til saadanne Valg. Selv under Nazistytret, da der ikke afholdtes Valg i demokratisk Forstand, blev danske kommunale Raadherrer udpeget, som i enhver Henseende indtog samme Stilling som de tyske Medlemmer og deltog paa lige Fod med dem i alle Drøftelser og offentlige Handlinger. De var paa ingen Maade afskaaret fra med fuld Vægt at gøre deres Synspunkter gældende i alle Spørgsmaal af almen Interesse – ogsaa udover de Problemer, der berørte det danske Befolkningselement som saadant. Derfor maa Artikel 3 vedrørende Foreningens Formaal, saadan som den er foreslaaet formuleret af Kontrollkommissionen for Tyskland, anses for et afgjort Tilbageskridt, ikke blot i Sammenligning med Forholdene under det demokratiske Tyskland, men ogsaa i Nazi-Tiden. Den strider mod Demokratiets Grundprincipper og er uforenelig med dansk og nordisk Tænkemaade. Den er ligeledes i Strid med alle internationale Retsprincipper, som hævdedes af Englændere, Amerikanere og Fransk-mænd paa Fredskonferencen i 1919, og som utvetydigt fastsloges i Bestemmelsen om, at alle Nationaliteter, uanset Race, Sprog og Religion, skal nyde de samme *borgerlige* og *politiske* Rettigheder (f. Eks. Artikel 7 i Traktaten mellem de allierede og associerede Stormagter og Polen af 28. Juni 1919, Artikel 66 i St. Germain Traktaten af 10. Septbr. 1919 og Artikel 55 i Neuilly-Traktaten af 27. November 1919). Den danske Folkegruppe maa anmode om fuld Ligeberettigelse med de forskellige tyske Grupper og kan principielt ikke god-

kende en Ordning, som hviler paa Fornægtelsen af denne Ligeberrettigelse. Vi ser os derfor nødsaget til at foreslaa en anden Affattelse af Artikel 3 (jfr. det vedlagte nye reviderede Forslag til Statutter for Foreningen).

Vi kan endvidere ikke godkende den Begrænsning i Adgangen til Indmeldelse i den Sydslesvigske Forening, som maa blive Resultatet af de Optagelsesbetingelser, som er indeholdt i Artikel 5. Denne Artikel betegner ligeledes et afgjort Tilbageskridt sammenlignet med de Bestemmelser, der i saa Henseende var gældende fra 1920 til 1933, og som ikke begrænsede tyske Statsborgeres Ret til at være Medlemmer af danske Foreninger. Artikel 5b overser fuldstændig den Kendsgerning, at talrige Mennesker, hovedsagelig som Følge af deres politiske og økonomiske Afhængighedsforhold, saa sig tvunget til at blive Medlemmer af Nazistpartiet eller af Organisationer, som var afhængige af dette. I saa Henseende kan der anføres mange betegnende Eksempler paa, hvordan Ikke-Nazister blev tvunget ind i Partiet under Trusel af Boycot, Fratagelse af offentlig Understøttelse eller paa lignende Maade, og derfor hviler det absolute Krav, som indeholdes i Artikel 5b, paa en fejlagtig Opfattelse af de i Sydslesvig før Kapitulationen raadende Forhold. Den danske Folkegruppe maa kræve Ret til en individuel Bedømmelse af hver enkelt Ansøgning om Medlemsoptagelse i Sydslesvigsk Forening og maa modsætte sig enhver almengyldig og undtagelsesfri Regel som den foreslaaede. Den Begrænsning med Hensyn til Medlemsskab i Sydslesvigsk Forening, som indeholdes i Artikel 5c, er helt uantagelig for den danske Folkegruppe. Den er Udtryk for en Forskelsbehandling, som strider mod elementære nationale Rettigheder, og hviler tilsyneladende paa en manglende Forstaaelse af hele den nationale og historiske Udvikling i Sydslesvig. I Danmark, og det gælder formentlig ogsaa England, vilde man aldrig kunne tænke sig at begrænse Adgangen til en Forening ved saadanne Bestemmelser. Aldrig har Danskerne i Nordslesvig grebet til saadanne Midler for at begrænse de tysksindede, omend dansktalende, Nordslesvigeres Ret til at indmelde sig i tyske Foreninger som for Eksempel »Schleswiger Wählerverein«. Enhver Person, der var bosiddende i Landsde-

len, havde Ret til at ansøge om at blive Medlem. En Skæringsdag som den 1. Januar 1946, endogsaa med tilbagevirkende Kraft paa flere Maaneder, er uforenelig med det Lighedsprincip, som er almindelig anerkendt i Lande med demokratisk Regeringsform. Det afgørende Princip maa være, at man selv frit kan vælge sin egen folkelige Tilknytning saadan som fastslaaet i den preussiske Forordning af Februar 1929 vedrørende Skolevæsenet og i den britiske Militærregerings Cirkulære af Oktober 1945. Men det maa kræves, at man ved Fødsel, Ægteskab eller paa anden Maade er knyttet til den bosiddende Befolkning i det tidligere Hertugdømme Slesvig.

Foruden disse afgørende Indvendinger maa det understreges, at der i hele Tidsrummet mellem de to Krige har eksisteret en nær Forbindelse mellem det danske Element i Sydslesvig og den dansk-sindede Del af den frisiske Befolkning paa Vestkysten og paa Øerne, af hvilke en Del, nemlig Vestsiden af Øerne Før og Amrum samt en Del af Sild, altid havde hørt til selve Kongeriget Danmark og ikke til Hertugdømmet Slesvig.* Derfor kan den danske Folkegruppe ikke godkende, at Friserne udelukkes fra at repræsenteres i Generalraadet. Den maa fastholde, at to frisiske Medlemmer skal være repræsenteret i Raadet (jfr. vort Ændringsforslag til Artikel 6 i Udkastet til Statutter for Foreningen), og at den frisiske Befolkning bør have Adgang til Medlemskab i den Sydslesvigske Forening og dens Underafdelinger.

Endelig foreslaas forskellige, mest mindre, Ændringer til Artikel 2, 4, 7, 11 (Slettelse), 12 og 13 i det oprindelige Udkast. Med Hensyn til Artikel 13 bemærkes, at der ikke synes at være større Anledning til at give Offentligheden Adgang til at overvære interne Drøftelser paa Sydslesvigsk Forenings Raadsmøder end, hvor det drejer sig om tyske Grupperes Raadsmøder. Derimod er der intet at erindre imod, at Militærregeringen faar Adgang til at overvære Møderne.

Ud fra de foranstaaende Synspunkter har vort Udvalg udarbejdet

---

* Vestsiden af Før, hele Amrum og den nordligste Del af Sild hørte før 1864 til Kongeriget Danmark. (UM.s Anm.)

et nyt Udkast til Statutter for den foreslaaede Forening, som følger vedlagt.

Udvalget tillader sig at henstille, at Forhandlinger om denne Sag maa blive genoptaget med befuldmægtigede Repræsentanter for Kontrollkommissionen for Tyskland (britisk Afdeling).

Vi har den Ære at forblive

Deres ærbødige
J. KRONIKA
L. P. CHRISTENSEN

/ F. THYGESEN

Bilag b til Nr. 80.

LOVE FOR SYDSLESVIGSK FORENING.
REVIDERET UDKAST.

1. Foreningens Navn er *Sydslesvigsk Forening*.
2. Sydslesvigsk Forening har sit Hovedsæde i *Flensborg* By. Den kan oprette eet af den kontrolleret Lokalkontor til Varetagelse af Foreningens Tarv i hvert af de otte nedennævnte Omraader.
  - a. *Flensborg* Bykreds.
  - b. *Flensborg* Landkreds.
  - c. *Sydtønder* Landkreds.
  - d. *Husum* Landkreds.
  - e. *Ejdersted* Landkreds.
  - f. *Slesvig* Landkreds.
  - g. *Eckernførde* Landkreds.
  - h. *Rendsborg Nord* Landkreds (den Del af *Rendsborg* Landkreds, som ligger Nord for *Ejderen*).
3. *Sydslesvigsk Forenings* Formaal er at fremme sine indenfor de i Art. 2 nævnte Omraader bosiddende Medlemmers Interesser til deres gensidige Bedste og navnlig at opretholde en levende Forbindelse

med *Danmark. Sydslesvigsk Forening*, hvis Medlemmer nyder de samme politiske Rettigheder som andre tyske Statsborgere, er berettiget til som den dansksindede Befolknings Organisation og paa lige Fod med de anerkendte Partier paa egne Lister at opstille Medlemmer som Valgkandidater i de i Art. 2 nævnte Omraader til at varetage Foreningens Interesser. De Repræsentanter for Foreningen, som opnaar Valg, udøver de samme Rettigheder som ethvert andet af Raadenes Medlemmer.

4. I Fremtiden vil *Sydslesvigsk Forening* overfor Militærregeringen være ansvarlig for alle de i Bilag A til dette Dokument opregnede Foreninger, og nye Foreninger, som oprettes af Medlemmer af *Sydslesvigsk Forening*, vil være at anmelde til Hovedkvarteret for Militærregeringen i Omraadet *Slesvig-Holsten*.

5. Medlemskab i Foreningen skal staa aaben for alle Personer, som er bosiddende i de under Art. 2 nævnte Omraader, og som

- a. er fyldt 18 Aar,
- b. enten selv er født Nord for *Ejderen* eller i lige Linie nedstammer fra Personer, som er født Nord for *Ejderen*.
- c. ikke har været aktive Medlemmer af det national-socialistiske Parti eller vides at have preussisk-militaristiske Tilbøjeligheder.

Under særlige Omstændigheder er Generalraadet bemyndiget til at optage en Person, som ikke fyldestgør Betingelserne i Artikel 5 b, dog kun efter nøje Undersøgelse af den Paagældendes nationale Indstilling og af hans Tilknytning til *Sydslesvig*.

Selv hvor alle Betingelser i Art. 5 er opfyldt, er ingen uden videre berettiget til at blive optaget som Medlem; men enhver Ansøgning afgøres af Raadet.

Raadet kan til enhver Tid ekskludere et Medlem, hvis Adfærd er uforenelig med Foreningens Formaal.

6. Foreningens øverste Myndighed er Generalraadet. Generalraadet bestaar af fire Medlemmer for *Flensborg By*, tre for *Slesvig Kreds*, to for hver af Kredsene *Flensborg*, *Sydtønder*, *Husum* og *Eckernförde*, et for *Ejdersted Kreds*, et for den Del af *Rendsborg Kreds*, som ligger Nord for *Ejderen*, to for den *Frisisk-Slesvigske Forening*

samt seks yderligere Medlemmer, nemlig to repræsenterende det danske Skolevæsen, et hver for henholdsvis den danske Kirke, den danske Presse, de danske Ungdomsforeninger og de danske Repræsentanter i de offentlige Raadsforsamlinger, ialt 25 Medlemmer. Generalraadet træder sammen mindst tre Gange aarligt.

7. Underordnet Generalraadet er Lokalraadene for de i Art. 2 nævnte Omraader samt Generalraadets faste Sekretariat. Generalraadets faste Sekretariat bestaar af en Generalsekretær, to Sekretærer og det fornødne Kontorpersonale.

8. Generalraadet og Lokalraadene fastsætter indenfor deres eget Forretningsomraade Reglementer og Forretningsorden vedrørende Møder, Udvalg og Foreningskontorer.

9. Generalraadet kan træffe Bestemmelse med Hensyn til Lokalraadenes Virksomhed.

10. Medlemsbidraget til Foreningen fastsættes af Generalraadet.

11. Foreningernes Medlemmer, som er bosiddende i de i Art. 2 nævnte Omraader, vælger Lokalraadenes Medlemmer ved den paa-gældende Gruppes Aarsmøde, hvorved hvert Medlem raader over een Stemme.

Medlemmerne af Lokalraadene vælger ved Afstemning deres Repræsentant eller Repræsentanter til Generalraadet. Lokalraadenes Repræsentanter i Generalraadet vælges for eet Aar ad Gangen.

12. Repræsentanter for Militærregeringen skal have Adgang til Generalraadets Møder. Generalraadet kan tilstede Adgang for den danske og den tyske Presse og for Offentligheden til Generalraadets og Lokalraadenes Møder.

13. Alle Henvendelser til Kontrolkommissionen for Tyskland vil af *Sydslesvigsk Forenings* Generalraads faste Sekretariat paa Underafdelingernes og tilknyttede Foreningers Vegne være at rette til Hovedkvarteret for Militærregeringen i Omraadet *Slesvig-Holsten* eller til Hovedkvarteret for Militærregeringen i *Flensborg*.

14. Ændringer i disse Statutter kan kun finde Sted med Kontrolkommissionen for Tyskland's Godkendelse.

UDENRIGSMINISTEREN (Gustav Rasmussen): Den 27. Februar havde jeg Lejlighed til her i Tinget at give en Redegørelse for det sydslesvigske Spørgsmaals Udvikling. Jeg omtalte derunder de Henvendelser, der var blevet foretaget til den britiske Regering og de Svar, vi havde modtaget fra den. I Anledning af den stillede Forespørgsel vil jeg gerne nu i store Træk gøre Rede for, hvad der er foretaget og sket siden da.

I.

POLITISKE OG KULTURELLE SPØRGSMAAL.

Foreningsret og Valgret.

Et af de Spørgsmaal, der stærkest har optaget Sindene, er Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade de dansksindede i Sydslesvig kunde faa Lov at organisere sig og deltage i det *politiske* Liv.

Her er Forholdet det, at den britiske Militærregering i Tyskland i Februar Maaned traf den Bestemmelse, at der skulde oprettes en ny saakaldt Sydslesvigsk Forening, der ikke blot skulde træde i Stedet for den gamle nationale Organisation, »Den slesvigske Forening«, men skulde samle alle de dansksindedes forskellige Foreninger under sig. De hidtidige kulturelle og faglige Foreninger kunde vedblive at bestaa, men den nye Sydslesvigske Forening skulde være en Fællesnævner for dem alle.

Navnet »Den Sydslesvigske Forening«, som man havde bestemt fra engelsk Side, er for saa vidt mindre heldigt valgt, som der i Forvejen var dannet (men ikke anerkendt) en saakaldt »Südschleswigsche Vereinigung« bestaaende af Personer, der ikke tilhører selve det danske Befolkningselement.

De britiske Myndigheder havde udarbejdet et Udkast til Statutter eller Love for den nye Sydslesvigske Forening og gav de dansksindedes Ledelse en, iøvrigt meget kort, Frist til at gennemgaa dette Udkast til Love og fremsætte Bemærkninger dertil, idet det dog

samtidig blev meddelt, at væsentlige Ændringer i Udkastet ikke kunde akcepteres. Dette Udkast indeholdt blandt andet en Bestemmelse om, at den nye Forening ikke maatte beskæftige sig med Politik, og en Bestemmelse om, at som Medlemmer af den nye Forening maatte der kun optages Personer, der enten selv var eller tidligere havde været Medlemmer af en dansk Forening i Sydslesvig, eller hvis Fader eller Moder var eller paa et eller andet Tidspunkt havde været Medlem af en dansk Forening. Det siger sig selv, at en saadan Bestemmelse ikke uden videre kunde akcepteres af de dansk-sindedes Ledelse, idet den vilde lukke af for enhver naturlig Tilgang til Kredsen af Danske og i det lange Løb udsætte det danske Organisationsarbejde for at sygne hen. I Overensstemmelse med den Anmodning, som Militærmyndighederne havde fremsat, nedsattes et Redaktionsudvalg, der nogle Dage senere afgav en Betænkning indeholdende en Række Ændringsforslag. Vedrørende den fra britisk Side forlangte Begrænsning i Retten til at optage nye Medlemmer foreslog man, at Optagelsesretten skulde omfatte Personer, der var født Nord for Ejderen, d. v. s. i Sydslesvig eller i de nordiske Lande, eller en af hvis Forældre var født Nord for Ejderen.

Jeg har for mit Vedkommende over for de britiske Repræsentanter søgt at vise, hvor vilkaarlig Afgrænsningen af den nye danske Organisation vilde blive, hvis det britiske Forslag blev ført ud i Livet. Fra engelsk Side har man ikke ment at kunne tage Hensyn hertil. I Slutningen af Maj meddelte Militærregeringen, at det nu kunde tillades at danne en »Sydslesvigsk Forening« med Love, der skulde være i Overensstemmelse med samtidig fremsendte Retningslinjer. Disse Retningslinjer fremtraadte som et fuldstændigt Sæt Love for Foreningen. At disse Love dog ikke skulde være absolut endelige, men at mindre Ændringer eller Tilføjelser maatte kunne foretages, synes at fremgaa deraf, at Militærregeringen samtidig meddelte, at den nye Forening ikke maatte endeligt oprettes, førend dens Love havde været forelagt Militærregeringen. I de Love eller det Udkast til Love, som de britiske Myndigheder nu har udarbejdet, er der paa en Række Punkter taget Hensyn til de af de danske Sydslesvigere fremsatte Modforslag; men dette gælder ikke Spørgsmaalet om,

hvem der maa være Medlemmer af Foreningen. Optagelsesparagrafen er endog snarest gjort mindre liberal, end den var i det oprindelige Udkast, idet det nu er bestemt, at det til at blive Medlem af den nye Forening kræves, at vedkommende før den 1. Januar 1946 har været Medlem af en dansk Forening, eller at Ansøgerens Fader eller Moder har været Medlem af en saadan Forening, eller endelig er Efterkommer i lige Linje af Personer, der opfylder Betingelserne for at blive optaget i Foreningen. Her er altsaa blevet indført en Termin den 1. Januar 1946, som ikke fandtes i det oprindelige Forslag. Det kan ikke nægtes, at den engelske Militærregerings Indstilling til dette Problem har vakt stor Skuffelse, og man kan ikke komme uden om, at der her foreligger et Diktat, der begrænser Foreningsfriheden paa en Maade, som ikke tidligere er sket, som er os fremmed, og som staar i en iøjnefaldende Modsætning til den Behandling, der her i Landet gives det tysksindede Mindretal, der nyder godt af den ved Grundloven tilsikrede Foreningsfrihed.

De nye Love fastholdt ogsaa Bestemmelsen om, at den nye Forening ikke maatte beskæftige sig med Politik. Ogsaa her foreligger der en Begrænsning, som vi har meget vanskeligt ved at forstaa fra dansk Side, saa meget mere, som ingen nogensinde tidligere, fra Slesvigs Erobring i 1864 til 1933, da det nazistiske Diktatur slog Bom for alt virkeligt politisk Liv i Tyskland, har tænkt paa at ville forhindre de dansksindede i Sydslesvig i at organisere sig politisk paa lige Fod med alle andre Statsborgere. Den danske Regering har anset det for rigtigt ved gentagne Lejligheder at fremstille for den britiske Regering – som den, der er ansvarlig for Omraadets Administration under Tysklands Besættelse, – at vi her i Landet anser det for naturligt, at den dansksindede Befolkning i Sydslesvig faar fuld Ligestilling med alle andre Beboere i Landsdelen og faar fuld Frihed til at organisere sig politisk, som den vil, altsaa ogsaa til at danne sit eget politiske Parti. Jeg behøver ikke her at minde om, at den tysksindede Befolkning i Danmark den Dag i Dag nyder de Rettigheder, der er naturlige i et demokratisk Land.

At gøre det klart, at der efter vor Mening burde gives de dansksindede i Sydslesvig fuld politisk Ligeret med andre Beboere, var et

Hovedformaal med en Instruktionsskrivelse, jeg i Marts sendte den danske Gesandt i London, som derefter rettede Henvendelse til det engelske Udenrigsministerium. Det vil ikke være rigtigt af mig her at komme ind paa Detaljer i de Samtaler ogsaa om dette Spørgsmaal, som har været ført mellem vor Gesandt i London og det britiske Udenrigsministerium; men vi har forstaaet, at naar man ikke fra engelsk Side har ment at kunne imødekomme de Ønsker paa dette Omraade, som vi her i Landet anser for rimelige, skyldes det ikke Uvilje overfor de Danske, men at der ligger principielle Overvejelser bag. I hvert Fald har den engelske Regering i sit seneste Svar, der blev afgivet i Midten af Juni, fastholdt, at man ikke mente at kunne give de dansksindede Adgang til at danne deres eget politiske Parti, hvorimod man udtrykkelig har opretholdt tidligere givne Tilsagn om, at Medlemmer af den nye sydslesvigske Forening kan vælges til Medlemmer af Sogneraad, Byraad og Amdsraad, og, naar der kommer Valg dertil, nu ogsaa til den nye Landdag enten som tilsluttet de anerkendte tyske Partier eller som uafhængige.

Det er tidligere, en af de første Dage i Maj – af Militærregeringens Afdeling i Flensborg – officielt blevet meddelt de danske i Sydslesvig, at den sydslesvigske Forenings Medlemmer kan opstilles som upolitiske Kandidater repræsenterende Foreningen som saadan.

I en Skrivelse af 24. Juni har Militærregeringen for Provinsen Slesvig-Holsten imidlertid meddelt den danske Ledelse i Sydslesvig, at dette sidstnævnte Tilsagn er tilbagekaldt, idet det ikke er i Overensstemmelse med de af Kontrolkommissionen for Tyskland efter dets Affattelse fastlagte almindelige Regler for de kommunale Valg.

Herefter kan som Kandidater kun opstilles (A) Medlemmer af et anerkendt tysk politisk Parti, (B) Uafhængige.

Det vil altsaa sige, at Medlemmer af den Sydslesvigske Forening kun kan opstilles som Kandidater til Valgene paa en af disse to Maader og ikke som Repræsentanter for Foreningen som saadan.

Det maa beklages, at de britiske Myndigheder ikke har ment at kunne opretholde den Ordning, der blev fastsat og i Begyndelsen af Maj meddelt de dansksindede Sydslesvigere uden noget Forbe-

hold og som, selv om den ikke imødekom Ønsket om fuld politisk Ligestilling, dog var relativt tilfredsstillende.

Disse har den 28. Juni rettet en ny Henvendelse til Militærregeringen, hvori de indtrængende anmoder om, at de britiske Afgørelser med Hensyn til Lovene for den Sydslesvigske Forening, ganske særligt med Hensyn til Optagelsesbestemmelserne, og med Hensyn til Adgangen til at blive repræsenteret i de valgte Forsamlinger, maa blive optaget til fornyet Overvejelse.

Regeringen ser ikke rettere end, at de Ønsker, de dansksindede Sydslesvigere har fremsat, er rimelige og i Overensstemmelse med Billighed og Retfærdighed, og haaber meget, at det dog maa lykkes at finde en Udvej til at imødekomme dem, omend de sidst indløbne Meddelelser desværre ikke tyder paa det.

Den administrative Deling.

De ærede Medlemmer vil huske, at der i Efteraaret blev indgivet et Andragende, ikke blot fra Repræsentanter for de Dansksindede, men ogsaa fra Folk, der repræsenterede tyske Kredse, til den daværende Øverstkommanderende i den britiske Zone, Feltmarskal Lord Montgomery om en Deling af Provinsen Slesvig-Holsten, saaledes at Administrationen af Sydslesvig blev adskilt fra Administrationen af Holsten. Dette Andragende blev indleveret direkte til Militærmyndighederne, og en Kopi blev af min Forgænger sendt den britiske Gesandt i København med Anmodning om Videresendelse til den engelske Regering.

Jeg meddelte her i Tinget i Februar Maaned, at Tanken om en saadan Deling havde den danske Regerings varme Sympati og Tilslutning, fordi en Genoplivelse af den gamle danskfjendtlige Slesvig-holstenisme er imod Danmarks Interesser.

I denne Sammenhæng vil jeg gerne minde om, at efter at de to Hertugdømmer Slesvig og Holsten var blevet inkorporeret i Preussen i 1866, blev de forenet til en preussisk Provins, Schleswig-Holstein, der udgjorde eet Regeringsdistrikt under en fælles Administration. Denne Politik tilsigtede at bringe Slesvig i den stærkest mulige Tilknytning til Holsten og dermed til Tyskland. Det vil erindres, at

Slesvig fra umindelige Tider var en Del af Danmark og paa intet Tidspunkt før 1864 tilhørte det tyske Rige, hvorimod Holsten var et tysk Hertugdømme. Der er til denne Dag væsentlige Forskelle mellem Slesvig og Holsten i Befolkningernes Afstamning, Karakter og Sædvaner og i Indstillingen overfor Slesvigs gamle Moderland, Danmark. Gennem hele Historien er Ekspansionsbestræbelser rettet mod Slesvig udgaet fra det større Holsten, hvor den udpræget danskfjendtlige saakaldte »slesvig-holstenske« Bevægelse har sin Rod. Under en fælles tysk Administration af Sydslesvig og Holsten maa de slesvigske Interesser uvægerlig ligge under for de holstenske.

Baade af Hensyn til den fredelige Udvikling af Forholdene i Omraadet umiddelbart Syd for den danske Grænse og af Hensyn til den dansksindede Del af Befolkningen i Sydslesvig vilde det være ønskeligt, at der ikke skabes eller opretholdes fælles tyske Organer for Sydslesvig og Holsten, og at ingen tyske Myndigheder i Holsten faar Indflydelse paa Sydslesvigs Administration.

Den britiske Regering og de britiske Myndigheder er ved flere Lejligheder gjort bekendt med de danske Synspunkter i denne Henseende. Der blev ikke taget Hensyn til disse Ønsker, der var vidt udbredt i Sydslesvig, da man i Vinter skred til Oprettelsen af en Landdag, der skulde være fælles for Provinsen Slesvig-Holsten, en Repræsentation, som snarest gaar i Retning af at udbygge Forbindelsen mellem Sydslesvig og Holsten, og det er et Spørgsmaal, om dette vil bidrage til Afspænding og Ro i Grænselandet. Spørgsmaalet om Sydslesvigs og Holstens Administration er imidlertid Genstand for den britiske Regerings Overvejelser, og der foreligger endnu ikke endeligt Svar paa de Henvendelser, der er foretaget.

Skole, Kirke, Foredrag, Teater, Sport.

Paa det *kulturelle* Omraade har den britiske Regering og de britiske Myndigheder ved enhver Lejlighed bekræftet deres Tilsagn om at ville beskytte den danske Befolkningsgruppes kulturelle Interesser. Vi har ogsaa set, hvorledes der i Sydslesvig i Foraarets Løb er blevet aabnet en hel Række *Skoler*, saaledes at der nu foruden de tidligere eksisterende 9 er aabnet 27 nye Skoler. Der er givet Til-

ladelse til yderligere 12, som endnu ikke er kommet i Gang. Et betydeligt Antal Barakker er skaffet til Veje til Brug som Lokaler for de nye Skoler. De opstilles saa hurtigt, det kan lade sig gøre, paa de Steder, hvor der er Trang dertil.

Der er ogsaa i Foraarets Løb blevet givet Tilladelse til, at et ikke ringe Antal danske *Lærere* har kunnet rejse ned til Sydslesvig for at optage Virksomhed baade ved de gamle og ved de nye Skoler, og vi venter, at dette vil fortsætte. Antallet af danske Lærere, der siden Oktober 1945 har faaet Lov til at rejse til Sydslesvig, er efter de foreliggende Oplysninger 77. Det er jo klart, at den dansksindede Befolkning i Sydslesvig, der saa længe har været afskaaret fra dansk Skoleundervisning, ikke ud af sin egen Midte kan stille de fornødne Lærerkrafter til Raadighed, og dette har man fra de britiske Myndigheders Side haft Forstaaelse for, idet der er givet Tilsagn om, at et Antal Lærere fra Danmark kan faa Tilladelse til at rejse til Sydslesvig og undervise dér, saa længe indtil Befolkningen selv maatte kunne stille Lærerkrafter til Raadighed.

I Vinter blev der givet to nye danske Præster Tilladelse til at rejse ned og optage en Gerning i Sydslesvig, den ene med fast Station i Slesvig By. For nylig er der blevet givet Tilladelse til, at yderligere seks Præster kan tage derned, hovedsagelig for at virke ved nyoprettede danske Menigheder rundt om i Angel. Foreløbig er hermed Behovet for danske Præster til Betjening af det danske kirkelige Arbejde i Sydslesvig vistnok nogenlunde dækket, hvorimod der vil være Brug for yderligere Medhjælp i det kirkelige Ungdomsarbejde, der varetages af de stedlige Afdelinger af Kristelig Forening for unge Kvinder og Kristelig Forening for unge Mænd. Vi hilser med Taknemmelighed og Glæde den Velvilje, der hidtil er blevet vist paa disse kulturelle Omraader, og har Tillid til, at den vil blive fortsat.

Den Ordning, der i det tidlige Foraar blev truffet, hvorefter danske *Foredragsholdere*, *Sangkor* og *Gymnastikhold* kunde faa Adgang til at gæste Sydslesvig, har i det hele virket tilfredsstillende. Efter denne Ordning skulde der ogsaa være Mulighed for *Skuespillere* fra det kgl. Teater og Skolescenen til at optræde Syd for Grænsen lige-

som i gamle Dage. Nyordningen er paa dette Punkt kommet for sent paa Aaret, til at et egentligt Gæstespil af det kgl. Teater har kunnet gennemføres, da Teatret ikke uden videre kan ændre sin Repertoireplan, saa meget mindre som denne i Aar omfattede en Udveksling af Gæstespil mellem det kgl. Teater og den norske Nationalscene, men dygtige unge Medlemmer af vor kgl. Ballet har dog kunnet glæde de danske Sydslesvigere med en Optræden Syd for Grænsen i Tilslutning til det danske Aarsmøde.

Grænsespærringen.

Der er i Foraaret opnaaet visse yderligere, meget paaskønnede Lempelser i den bestaaende *Grænsespærring*, og vi haaber, at det inden altfor længe vil blive muligt at udvide disse Lempelser.

Postforbindelsen.

I April Maaned aabnedes *Postforbindelsen* mellem Tyskland og Omverdenen, saaledes at der kunde sendes Breve over Grænsen af privat Indhold. I Korrespondance fra Tyskland til Udlandet er det saaledes, at der kun maa benyttes et af de store Hovedsprog, og dette medfører i Praksis, at de Dansksindede i Sydslesvig, naar de vil skrive til Danmark, er nødsaget til at benytte sig af det tyske Sprog. Det er klart, at dette virker stødende og volder store Ulemper for Modtagerne i Danmark. Spørgsmaalet er da ogsaa meget hurtigt blevet taget op gennem vor Forbindelsesofficer i Sydslesvig, ligesom jeg selv har talt derom med ledende Personer blandt de britiske Militærmyndigheder. Praktiske Vanskeligheder skulde en Tilladelse til i Breve fra Sydslesvig at benytte det danske Sprog formentlig ikke kunne volde, da der jo dog findes et betydeligt Antal danske Censorer, der gør Tjeneste i Tyskland. Jeg formoder, at det er mere principielle Betæneligheder – Hensynet til Forholdene ved Tysklands øvrige Grænser – der har medført, at de øverste britiske Myndigheder endnu ikke har truffet Afgørelse i Sagen.

Sundhedstjenesten.

Som det vil vides, blev der paa et tidligt Tidspunkt ved privat Initiativ oprettet en dansk *Sundhedstjeneste* i Flensborg, der har gjort megen Gavn blandt de Dansksindede dernede, og som har faaet stærk Søgning. Sundhedstjenestens Opgaver er i de forløbne Maa- neder vokset betydeligt, og den har udstrakt sit Arbejdsomraade ogsaa ud over Flensborg By. Regeringen har ydet sin Støtte til dette menneskekærlige Værk, og der er nu i Vinter her i Landet nedsat et Udvalg, som Formanden for Sundhedsstyrelsen er Formand for, og som skal staa i Kontakt med den stedlige Sundhedstjeneste og føre Tilsyn med Anvendelsen af de ydede Bidrag. De engelske Myn- digheder har vist Velvilje ved at tillade, at et Antal, navnlig tuberku- løse, Patienter har kunnet komme til Danmark til Pleje og Rekrea- tionsophold.

Vi venter ogsaa, at der ligesom i tidligere Aar vil komme et be- tydeligt Antal Børn fra de danske Skoler i Sydslesvig her til Dan- mark paa et Rekreationsophold i Sommerferien.

Levnedsmiddelforsendelser.

Det Arbejde, der er taget op fra privat Side for at sende *Lev- nedsmidler* til den danske Folkegruppens Medlemmer, et Arbejde, der støttes af Regeringen, har kunnet fortsættes, hvilket vi er meget taknemmelige for. Vi skylder vor Forbindelsesofficer i Flensborg, Oberstløjtnant Lunding, Tak for god Bistand til Udjævning af de Vanskeligheder, som uundgaeligt fra Tid til anden er opstaaet i Forbindelse hermed.

Som man sikkert vil have bemærket, har der i den sidste Tid i de Blade, som nu atter har faaet Lov til at udkomme i Tyskland, ja endog i en tysk Radioudsendelse været offentliggjort Udtalelser, hvori man mere eller mindre aabenlyst udlægger den Hjælp, der fra dansk Side er ydet i Sydslesvig, som Forsøg paa at vinde Befolk- ningen for danske Synspunkter eller dog i hvert Fald vil forklare den stærke Tilslutning, der har fundet Sted til de danske Forenin- ger, med Ønsket om at faa Del i den danske Levnedsmiddelhjælp. Saadanne Ytringer kan ikke skarpt nok tilbagevises fra dansk Side,

og de beror da ogsaa paa Ukendskab til de virkelige Forhold. Forholdet er jo det, at de Medlemmer, der har fundet Optagelse i den Slesvigske Forening efter den 5. Maj 1945, ikke straks har faaet Adgang til at deltage i Levnedsmiddelhjælpen, men først efter at der var gaaet et Tidsrum af seks Maaneder, saaledes at der havde været Lejlighed til at konstatere, at de virkelig følte sig knyttet til den danske Sag dernede. Yderligere er det saadan, at de nye Medlemmer, der er blevet optaget siden den 1. Februar i Aar, udtrykkeligt har faaet tilkendegivet, at de overhovedet ikke kan vente at komme i Betragtning ved Uddelingen af de Levnedsmidler, der sendes til de Dansksindede, saaledes at disse udelukkende tildeles dem, der før 1. Februar havde sluttet sig til den danske Sag.

Flensborg Avis.

Dette giver mig Anledning til at nævne det beklagelige i, at tyske Blade har kunnet offentliggøre saadanne urigtige danskfjendtlige Udtalelser uimodsagt, fordi det danske Blad i Flensborg, *Flensborg Avis*, vel stadig har kunnet udkomme, men i Modsætning til de tilladte tyske Blade endnu ikke har faaet Licens-Spørgsmaalet endeligt i Orden og derfor stadig er under Censur, saaledes at dets Ytringsfrihed er stærkt begrænset. Udenrigsministeriet har fortsat ved flere Lejligheder henstillet til den britiske Regering, om der ikke kunde ske en Lempelse af Censuren over det danske Blad, og efter de foreliggende Oplysninger synes det nu at kunne ventes, at *Flensborg Avis* i den allernærmeste Fremtid vil faa Licensen og dermed forhaabentlig en ikke ringere Adgang til fri Udfoldelse end den, der er indrømmet de tyske Blade.

Udskrivning af Arbejdskraft.

Et andet Spørgsmaal, som har optaget Udenrigsministeriet, er den i Tyskland stedfindende tvungne *Udskrivning af Arbejdskraft* til Arbejde i Kulminerne, navnlig i Ruhrdistriktet. Af de Danske i Sydslesvig, hvor de unge Mænd gennem fem lange Aar imod deres Vilje har været tvunget til at forrette Tjeneste i den tyske Hær eller Flaade, vil det føles som ganske overordentlig haardt, hvis de nu

yderligere skulde tvinges til at forlade deres Hjemstavn for under ganske fremmede Forhold og sammen med Elementer, der staar dem fjernt i Livsanskuelse og Vaner, at udføre et dem ganske uvant, haardt Arbejde i Kulminerne. Dette saa meget mere, som de maa være Vidne til, at deres Hjemstavn er overfyldt med Flygtninge fra ganske andre Egne og af en fremmed og ofte fjendtlig Indstilling. Regeringen haaber meget, at det maa lykkes at finde en Udvej, saaledes at de unge Danske i Sydslesvig kan forskaanes for denne Tvangsudskrivning.

Rigsdagens Sydslesvig-Udvalg.

Efter Forhandlinger mellem Statsministeren og Rigsdagens Partier har hvert af Partierne udpeget et Medlem til at tage Sæde i et Udvalg, det saakaldte *Rigsdagens Sydslesvig-Udvalg*, der konstituerede sig i Midten af April med det ærede Medlem, Hr. Frede Nielsen som Formand. Der er altsaa ikke her Tale om et af Rigsdagen som saadan nedsat Udvalg, men om en Repræsentation for de enkelte Partier, der skulde have Lejlighed til at følge med i, hvad der foregaar i det slesvigske Spørgsmaals Udvikling, og til at træde i Kontakt med Repræsentanter for den dansksindede Befolkning Syd for Grænsen til gensidig Orientering og Oplysning. Regeringen har for sit Vedkommende fundet det nyttigt, at der herigennem gives Rigsdagens Partier Mulighed for en snæver Kontakt, og den har med Glæde ydet sin Bistand til Tilvejebringelsen af denne.

Et af Udvalgets Møder holdtes i Begyndelsen af Maj i Aabenraa, hvor Udvalget mødtes med Repræsentanter for den dansksindede Befolkning i Sydslesvig og havde Adgang til at blive udførligt underrettet om Forholdene dernede og om de Problemer, der i særlig Grad ligger for.

Jeg har nu søgt at gøre Rede for, hvad der paa de forskellige kulturelle og politiske Omraader er opnaaet eller ikke opnaaet for Danskheden i Sydslesvig. Jeg har særlig nævnet de Goder og Rettigheder, som vi maa ønske den danske Folkegruppe indrømmet.

II.

RETTIGHEDERNES SIKRING.

Meget vel, vil man maaske sige, men hvorledes skal disse Goder sikres Danskheden i Sydslesvig ogsaa i Fremtiden?

Hertil vil jeg svare, at det er vanskeligt med Bestemthed at udtale sig om, hvorledes Rettigheder og Goder af denne Karakter kan garanteres maaske langt ud i Fremtiden, afhængig som Sagen vil være af Begivenheder, der ikke er indtraadt, og af Forhold, vi ikke kender.

Det vil derfor efter min Mening være forhastet i Øjeblikket at lægge sig fast paa en eller anden bestemt Løsning, der maaske siden hen vil vise sig at være lidet formaalstjenlig eller helt uigennemførlig.

Der er dog en Form for Sikring af disse Rettigheder, som vi ønsker Danskheden i Sydslesvig tilstaaet, hvorom det er muligt allerede nu at danne sig en Forestilling, der formentlig ikke er utopisk eller verdensfjern.

Det, jeg tænker paa, er følgende:

Der er god Grund til at antage, at det kommende Tyskland i flere Henseender og i meget lang Tid vil blive underkastet en vis international Kontrol. Denne Kontrol vil sandsynligvis i første Række tage Sigte paa at tilvejebringe Sikkerhed for, at Tyskland denne Gang virkelig bliver afrustet. Dernæst bliver der utvivlsomt ogsaa opretholdt Kontrol med Sværindustrien for at forebygge, at en ny tysk Krigsindustri opstaar. Det er heller ikke udenfor det sandsynlige at antage, at man sikrer sig, at Skolen ikke bliver brugt til at paatvinge kommende Generationer en Ideologi af lignende Karakter som Nazismen.

I denne Sammenhæng kan man tænke sig, at Bestemmelser om de almindelige borgerlige og demokratiske Frihedsrettigheder, som Trosfriheden, Pressefriheden, Forenings- og Forsamlingsfriheden ikke blot optages i kommende tyske Grundlove, saaledes som de i Reglen findes i moderne Forfatninger, og som de ogsaa fandtes i Weimarforfatningen, men at det endvidere paalægges det kommende Tyskland at respektere dem og vel at mærke saaledes, at deres Efterlevelse bliver kontrolleret af internationale Organer.

Disse demokratiske Friheder, som ogsaa har og i meget lang Tid har haft fuld Tilslutning i Danmark, maa vi haabe bliver indført og gennemført for alle Indbyggere i Fremtidens Tyskland. Vi maa særligt ønske dem gennemført i Sydslesvig og deres Overholdelse sikret ved international Kontrol som et naturligt Grundlag for det politiske og borgerlige Liv i denne Landsdel.

Paa Grund af Sydslesvigs særlige Karakter som Grænseland med tilhørende sproglige Modsætninger, maatte man hertil ønske føjet Garantier for den sproglige Frihed.

Paa tilsvarende Maade maatte man tilstræbe Sikring ogsaa af politiske Rettigheder, der i Danmark og andre demokratiske Lande anses for selvfølgelige, nemlig Valgret og Valgbarhed til kommunale, provinsielle og lovgivende Raad og Forsamlinger.

Hertil kommer for Danskhedens Vedkommende desuden Sikring af politisk Ligeret, saa at en dansktalende eller en dansksindet ikke stilles ringere end en tysktalende eller en tysksindet, saa at et dansk eller dansksindet Parti ikke behandles daarligere end et tysk.

En Sikring af disse grundlæggende, almindelige Rettigheder vilde ogsaa være i Overensstemmelse med Aanden i De Forenede Nationers Pagt, i hvis første Kapitels første Artikel det angives som et af De Forenede Nationers Formaal at tilvejebringe mellemfolkeligt Samarbejde bl. a. »ved at styrke og fremme Respekten for Menneskerettigheder og for fundamentale Frihedsrettigheder for alle uden Forskel med Hensyn til Race, Køn, Sprog eller Religion«.

III.

SELVBESTEMMESESRETEN.

Hvad Selvbestemmelsesretten angaar, fastholder Regeringen vedblivende, hvad der udtales herom i den Programerklæring, som Statsministeren den 21. November 1945 fremsatte i dette høje Ting. Det udtaltes i denne Erklæring, at Ministeriet fuldt og helt vedkender sig den nationale Selvbestemmelsesret, og det tilføjedes, at denne Selvbestemmelsesret fortsat maa være Grundlaget for Rigets Grænse mod Syd.

IV.

FLYGTNINGESPØRGSMAALET.

Jeg gaar nu over til Flygtningespørgsmaalet.

Sydslesvig havde i 1939 ca. 350.000 Indbyggere. I Marts 1946 blev Tallet ifølge Meddelelser i den tyske Presse opgjort til ca. 600.000, hvoraf ca. 279.000 var *Flygtninge*, der i Løbet af Krigens sidste Fase og i Tiden efter Krigens Ophør var kommet til Landsdelen, fortrinsvis fra den udskilte østlige Del af det tyske Rige. Senere er yderligere et Antal Flygtninge blevet anbragt i Sydslesvig.

Ved Tilflytningen af dette store Flygtningeelement er Indbyggerantallet saaledes blevet omtrent fordoblet, og i nogle Kommuner findes der endog flere Flygtninge end hjemmehørende Beboere. Efter de foreliggende Oplysninger har Provinsen Slesvig-Holsten og dermed Sydslesvig modtaget en uforholdsmæssig stor Andel af de Flygtninge, der fra de tidligere østtyske Provinser og de under Krigen i Tyskland indlemmede Dele af Polen er flyttet til den resterende Del af det tyske Rige. Befolkningstætheden pr. km² er herved blevet over dobbelt saa stor som i det tilstødende til Danmark hørende Nordslesvig.

For Sydslesvigs Befolkning, baade den dansksindede og den tysksindede Del, medfører denne overvældende Tilstrømning et uhyre Tryk. Det maa herved tillige erindres, at Sydslesvig fra Oldtiden af er gammelt dansk Land. Til Trods for den i Tidens Løb foregaaede delvise Germanisering har Befolkningens Mentalitet og Sædvaner – bortset fra Omraadet Syd for Slien, hvor der meget tidligt fandt en tysk Kolonisation Sted – bevaret et Særpræg, der knytter den nær til det danske Nordslesvig med hvilket der ogsaa bestaar nære Familieforbindelser, hvorimod preussisk Væsen er den fremmed. De tilvandrede Flygtninge er Mennesker, der efter Afstamning og Karakter væsentligt adskiller sig fra den i Slesvig hjemmehørende Befolkning, og som derhos for en stor Dels Vedkommende er indlevet i en Grænsestrid af langt mere brutal og uforsonlig Art end den, der hidtil har været kendt ved den dansk-tyske Grænse. Hvis denne Overfyldning med fremmede Flygtninge faar en varigere Ka-

rakter, vil den udlette den sydslesvigske Befolknings Særpræg, men navnlig vil den ogsaa reducere det dansksindede Befolkningselement i Sydslesvig og sætte dets fortsatte Bestaaen paa Spil.

Hvad man end vil mene om den Fare, der i Almindelighed opstaar for Tysklands Nabostater derved, at der presses saa mange tyske Flygtninge ud til Grænseomraaderne, kan der næppe være Tvivl om, at Overbefolkningen af Omraadet umiddelbart Syd for den danske Grænse med landsfremmede Elementer, der gennemgaaende er besjælet af en yderliggaaende tysk Nationalfølelse, i Tidens Løb i Forbindelse med det tysksindede Element i det relativt tyndt befolkede Nordslesvig, vil medføre en saadan Styrkelse af de mod Danmarks Interesser arbejdende tyske Kræfter i Slesvig og et saadant nationalt Pres paa den danske Grænse, at Regeringen maa nære alvorlig Frygt for, at der kan opstaa Komplikationer, som før eller senere vil bringe Danmarks territoriale Integritet i Fare.

Da Sydslesvig er en Del af den britiske Besættelseszone, har Udenrigsministeriet foretaget en Række Henvendelser til den britiske Regering, hvori der meget indtrængende er gjort Rede for Danmarks Bekymring over Udviklingen.

Regeringen er klar over de meget store Vanskeligheder, som den britiske, saavel som de andre Besættelsesmagter staar over for. Den forstaar, at en umiddelbar Flytning fra Sydslesvig af hele det store Fremmedelement møder store Hindringer og vil kræve indgaaende Overvejelser. Den maa imidlertid fastholde sit Ønske om, at der ikke sker yderligere Tilflytning af Flygtninge til Sydslesvig.

Jeg har Grund til at tro, at den stærke Tilstømning af Flygtninge nu er standset eller dog, at den vil standse i meget nær Fremtid. Sker dette, vil i det mindste eet af vore Ønsker i dette Spørgsmaal være sket Fyldest.

Regeringen maa imidlertid endvidere og ganske særlig ønske, at de Flygtninge, der siden Krigens Begyndelse er indvandret dertil, ikke faar Adgang til varigt at bosætte sig i Sydslesvig, men at der med Henblik paa deres Fjernelse fra Landsdelen, saasnt som dette bliver muligt, sondres skarpt mellem dem og den hjemmehørende Befolkning, bl. a. derigennem at de registreres særskilt.

I Overensstemmelse med foranstaaende maa Regeringen derhos ønske, at der ikke gives Flygtningene Valgret og Valgbarhed til Landsdelens kommunale og politiske Raad, hvorved de gennem deres blotte Antal vilde tilvende sig en overvejende Indflydelse paa Landsdelens Styre. Det er ligeledes et dansk Ønske, at Flygtninge ikke udnævnes til Embedsstillinger i Sydslesvig, herunder bl. a. ikke som Lærere for den opvoksende Ungdom.

Det kan fra dansk Side ikke anerkendes, at det vilde være i Strid med demokratiske Grundsætninger ikke at give tilvandrede Flygtninge Adgang til Indflydelse paa Landsdelens Styre, naar det erindres, at deres Anbringelse i Sydslesvig er sket imod saa godt som hele den hjemmehørende Befolknings Ønske. Man vil fra dansk Side intet have at erindre imod, at de faar Adgang til at vælge Repræsentanter til særlige Forsamlinger, der alene skal beskæftige sig med Flygtningenes egne Anliggender.

I en Periode, hvor der fra alle Sider udfoldes Bestræbelser for at skabe Sikkerhed mod fremtidig Aggression og national Uro, kan Regeringen ikke stærkt nok understrege den Fare, der skabes ved den voldsomme Ophobning af Flygtninge i Slesvig og det dybt alvorlige i den Tilstand, der vil blive skabt ved den danske Grænse, dersom Flygtningeophobningen i Sydslesvig bliver varig. Regeringen fastholder derfor det bestemte Ønske, at ingen Udvej lades uforsøgt med Henblik paa at fjerne Flygtningene fra dette Grænseomraade, og at der indtil dette kan ske, disponeres saaledes, at der ikke foregribes noget med Hensyn til den fremtidige Udvikling.

De ærede Medlemmer vil erindre, at den danske Gesandt i London i December Maaned efter min Anmodning tilstillede det britiske Udenrigsministerium en Note, hvori den danske Regerings Ønsker i en Række Spørgsmaal vedrørende Sydslesvig og navnlig vedrørende Flygtningene dér, blev fremsat, og at vi i Februar Maaned modtog et Svar paa denne Note, hvori det blandt andet udtaltes, at der ikke kunde være Tale om, at Flygtningene i Sydslesvig kan vende tilbage til de Omraader, hvor de tidligere var bosat, samt at det for Tiden var vanskeligt at tænke paa deres Flytning til nogen anden Del af Tyskland. Endvidere maatte vi efter det engelske Svar

regne med, at der efter engelsk Opfattelse tilkom de tyske Flygtninge Valgret, naar de opfyldte de almindelige Betingelser derfor.

I Marts Maaned sendte jeg vor Gesandt i London, Grev Reventlow, en ny udførlig Instruktionsskrivelse, hvori jeg anmodede ham om atter at rette Henvendelse til det britiske Udenrigsministerium, dels for at takke for de Indrømmelser, der paa flere Omraader var gjort fra britisk Side, men dels ogsaa for at give Udtryk for den danske Regerings Skuffelse over den britiske Regerings Holdning i Flygtningespørgsmaalet. Jeg bad Gesanden fremsætte Ønsket om, at i hvert Fald en Del af de Flygtninge, der opholder sig i Sydslesvig, inden alt for længe maatte blive overflyttet til andre Egne af Tyskland, og hvis Forholdet var det, at de britiske Myndigheder fastholdt, at Flygtningene skulde have Valgret, henstillede jeg, om det ikke i det mindste kunde ordnes saaledes, at Flygtningene kom til at stemme for sig og paa Kandidater til særlige Forsamlinger, der kun skulde beskæftige sig med Flygtningenes egne Forhold. I Overensstemmelse med Instruksen overrakte Gesanden det britiske Udenrigsministerium en udførlig Note. Nogle Dage senere havde Gesanden Lejlighed til i alle Enkeltheder at gennemgaa Noten med vedkommende Departementschef i det engelske Udenrigsministerium, som lovede at gøre Sagen til Genstand for en nøje Overvejelse, men som ikke kunde give Tilsagn om en ændret britisk Holdning.

Det officielle Svar fremkom i Juni Maaned, og forsaavidt angaar Flygtningespørgsmaalet gik det ud paa, at den britiske Regering ikke skønnede det muligt at overveje en Flytning af de i Sydslesvig anbragte Flygtninge til andre Dele af Tyskland, der i Forvejen havde maattet tage deres Andel af Flygtningene, ligesom den engelske Regering ogsaa mente at maatte fastholde, at Flygtningene skulde have Valgret og Valgbarhed paa samme Maade og til de samme Forsamlinger som de Beboere, der er hjemmehørende i Landsdelen.

V.

ADGANG TIL AT DELTAGE I KOMMENDE FORHANDLINGER OM SYDSLESVIG.

Jeg skal dernæst omtale Udenrigsministeriets Bestræbelser for at sikre Danmark Adgang til at deltage i kommende internationale Forhandlinger.

Som det vil erindres, lykkedes det ikke de fem Stormagters Udenrigsministre under Konferencen i London i September Maaned 1945 at naa til Enighed om den Fremgangsmaade, der skulde følges ved Udarbejdelsen af Fredstraktater mellem disse Magter og deres Allierede paa den ene Side og Tyskland og dets Forbundsfølger paa den anden Side.

Australiens Udenrigsminister, Dr. Evatt, fremsatte i denne Anledning ved en Udtalelse til Pressen umiddelbart efter Konferencens Afslutning Forslag om, at der skulde gives alle de Stater, der aktivt havde deltaget i Kampen mod de besejrede Lande, Adgang til at deltage ogsaa i Udarbejdelsen af Fredsvilkaar for disse Lande.

Under Henvisning til dette Forslag instruerede min Forgænger i Oktober 1945 Gesandterne i London, Washington, Moskva og Paris om overfor Regeringerne i de nævnte Hovedstæder at paapege Danmarks Interesse i at deltage i en Konference, der maatte blive sammenkaldt til Drøftelse af Fredsvilkaar for Tyskland. Den daværende Udenrigsminister, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, gav paa tilsvarende Maade overfor den britiske og den amerikanske Gesandt i København Udtryk for den danske Regerings Interesse i at tage Del i Konferencen om disse Fredsvilkaar.

Da Storbritanniens, Amerikas Forenede Staters og Sovjet-Uniøns Udenrigsministre mødtes til Konference i Moskva i December Maaned 1945, optoges Spørgsmaalet om Fredstraktaternes Udarbejdelse paany til Forhandling, og der opnaaedes vedrørende Fredstraktaterne med Italien, Rumænien, Bulgarien, Ungarn og Finland Enighed om, at foreløbige Udkast skulde udarbejdes af de Stormagter, der havde undertegnet eller betragtedes som Undertegnere af Vaabenstilstandsoverenskomsterne med de paagældende Lande. Dis-

se Udkast skulde derpaa behandles paa en Konference af Stormagterne samt de Medlemmer af de Forenede Nationer, der aktivt med væsentlige militære Styrker havde deltaget i Krigen mod de europæiske Fjendestater. Konferencen skulde træde sammen i Paris, efter den oprindelige Plan senest den 1. Maj 1946.

De Lande, der herved skulde komme i Betragtning, nævntes ved Navn, og medens f. Eks. Norge, Holland og Belgien fandtes deriblandt, nævntes Danmark ikke. I den danske Presse gaves der i denne Anledning Udtryk for nogen Ængstelse for, at der paa den saaledes planlagte Fredskonference i Danmarks Fraværelse skulde blive drøftet Spørgsmaal om Fredsvilkaar for Tyskland. Jeg har derfor ment overfor Pressen at burde fremhæve – det har jeg gjort baade i Januar Maaned og nu i Foraaret – at de i Moskva truffne Beslutninger alene vedrørte Tysklands Forbundsfæller i Europa, med hvilke Danmark ikke havde været i Krig, og hvis Fredsvilkaar vi ikke havde nogen selvstændig Interesse i at være med til at udarbejde eller tage Medansvaret for. Derimod, udtalte jeg, vilde Danmark have et naturligt Krav paa at deltage i Forhandlinger om den fremtidige Ordning af Tysklands Forhold, idet den danske Modstandskamp var rettet mod Tyskland, og det var ogsaa dèr, vi havde vor virkelige Interesse i at være med i Overvejelserne.

I Tilslutning hertil blev de danske Gesandter i London, Washington, Moskva og Paris i Begyndelsen af Januar Maaned instrueret om paany at gøre vedkommende Stormagters Regeringer bekendt med Danmarks Interesse i Forhandlinger om Tysklands fremtidige Forhold og om at give Udtryk for det Haab, at de i Moskva truffne Beslutninger ikke vilde præjudicere Afgørelsen af dette Spørgsmaal.

Under mit Ophold i London under De Forenede Nationers 1. Plenarforsamling benyttede jeg den 23. Januar Lejligheden til under en Samtale med en meget ansvarlig Embedsmand i det britiske Udenrigsministerium at omtale vort Ønske. Vedkommende svarede, at han ikke mente, at man paa den paatænkte Fredskonference i Paris vilde drøfte Forhold vedrørende Tyskland, og at jeg kunde føle mig beroliget med Hensyn til Adgangen til at fremsætte danske Synspunkter. En af Sovjetunionens Vice-Udenrigsministre udtalte

under en Samtale, jeg havde med ham lidt senere, at han fandt, Danmark burde raadspørges, naar Tiden kom.

Da det af foreliggende Meddelelser fremgaar, at den for Tiden i Paris stedfindende Konference mellem Storbritanniens, Amerikas Forenede Staters, Sovjet-Unionens og Frankrigs Udenrigsministre har besluttet efter Drøftelsen af Konferencens Emne, nemlig Forberedelse af Fredstraktaterne med Tysklands europæiske Forbunds-fæller, at drøfte Problemer vedrørende det vestlige Tysklands, navnlig Saardistriktets, Rhinlandets og Ruhromraadets fremtidige Stilling, har jeg den 29. April 1946 instrueret de kgl. Gesandter i London, Moskva, Paris og Washington om i Tilslutning til deres tidligere Henvendelser at meddele de paagældende Regeringer, at den kgl. Regering stoler paa, at Spørgsmaal vedrørende Sydslesvig, hvortil saa store danske Interesser er knyttet, ikke afgøres, uden at den danske Regering har haft Lejlighed til at fremføre sine Synspunkter.

De Indberetninger, der er indkommet fra Gesandterne, bestyrker Forventningen om, at Spørgsmaal vedrørende Sydslesvig ikke vil blive behandlet, uden at Danmark høres.

VI.

Jeg haaber hermed at have besvaret den stillede Forespørgsel saa udtømmende, som det har kunnet lade sig gøre, idet jeg har bestræbt mig for udførligt at gøre Rede for Stillingen, som den er i Dag med Hensyn til Danskheden i Sydslesvig. Jeg har nævnt, hvordan Stillingen rent faktisk er og tillige angivet de Ønsker, vi endnu ikke har faaet opfyldt, baade angaaende de dansksindedes politiske og kulturelle Stilling og angaaende Flygtningene. Jeg har endvidere nævnt vore hidtidige Bestræbelser for at sikre Varetagelsen af Danmarks Interesser under kommende internationale Forhandlinger.

Jeg mener dermed ogsaa at have angivet Formaalene for Regeringens sydslesvigske Politik udadtil og vil blot til Slut gerne sige følgende:

I Kravet om kulturel og politisk Frihed vil vi støtte dem, hvis Sind er vendt mod Danmark.

Vi vil støtte og hjælpe dem i deres Krav om Frihed til at tale og skrive deres eget danske Sprog, Frihed til at holde fast ved deres Fædres Tro, Frihed til at leve deres Liv paa den Jord, de elsker.

82

Folketingets Beslutning af 9. Juli 1946.

Idet Folketinget tager Udenrigsministerens Redegørelse til Efterretning, beslutter Tinget at tilsige Regeringen sin Støtte til en Politik, som paa Selvbestemmelsesrettens Grund har til Formaal:

1. at sikre den dansksindede Del af Sydslesvigs Befolkning, der er i stigende Vækst, almindelige borgerlige og demokratiske Rettigheder, derunder Adgang til fri kulturel og politisk Livsudfoldelse paa lige Fod med den øvrige i Landsdelen hjemmehørende Befolkning, saaledes at den fredelige nationale Kappelstrid mellem Dansk og Tysk kan finde Sted under lige og betryggende Vilkaar.

2. at søge Flygtningene fjernet fra Sydslesvig ved fortsat at henvende de paagældende allierede Magters Opmærksomhed paa de Fæder, som Anbringelsen af store Mængder hjemstavnsfremmede Flygtninge i Sydslesvig medfører dels for det danske Befolkningselements fremtidige Bestaaen, dels for en fri og fredelig Udvikling i dette Grænseomraade og derigennem ogsaa for den danske Grænses nationale Sikkerhed, og

3. i Tilslutning til allerede stedfundne Henvendelser til allierede Magter at opnaa Adgang for Danmark til under kommende internationale Forhandlinger at varetage de nationale danske Interesser, som er knyttet til den fremtidige Ordning af Forholdene i Sydslesvig.

83

Møde i Udenrigsministeriet. 11. Juli 1946.

Den 11. Juli 1946 Kl. 11,45 afholdtes i Udenrigsministeriet et Møde mellem Udenrigsministeren samt flere af Udenrigsministeriets Embedsmænd og en Delegation fra Sydslesvig bestaaende af Grosserer Cornelius Hansen, Redaktør L. P. Christensen, Smedemester S. Münchow, Redaktør J. Kronika og Gaardejer Mahler. Tilstede var endvidere Generalsekretær Thygesen samt den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig, Oberstløjtnant Lunding.

Paa Mødet drøftedes Spørgsmaalet om Statutterne for den sydslesvigske Forening.

84

Møde i Rigsdagens Sydslesvig-Udvalg. 11. Juli 1946.

Rigsdagens Sydslesvig-Udvalg afholdt den 11. Juli 1946 et Møde med den sydslesvigske Deputation, der samme Dag havde haft en Sammenkomst med Udenrigsministeren. Deputationens Medlemmer informerede Udvalget om Stillingen i Sydslesvig, bl. a. med Hensyn til de forestaaende kommunale Valg og Spørgsmaalet om Formuleringen af Statutterne for Sydslesvigske Forening.

*Skrivelse fra den britiske Regionalkommisær for Slesvig-Holsten
til Sydslesvigsk Forening, 12. Juli 1946.*

ADMINISTRATION AND LOCAL GOVERNMENT SECTION
INTERNAL AFFAIRS AND COMMUNICATIONS BRANCH
HEADQUARTERS MILITARY GOVERNMENT
SCHLESWIG-HOLSTEIN REGION
CONTROL COMMISSION FOR GERMANY
(BRITISH ELEMENT)

12. July 1946
312/IA&C/9022/2 (Pol)

To: The South Schleswig Association c/o 576 "K" Det Mil Gov,
Flensburg, B.A.O.R.

Subject: South Schleswig Association and the Coming Elections.

1. In this Headquarter's letter dated 24th June 1946, it was stated that in the British Zone candidates for election may stand as either

- a. Members of an authorised German Political Party
- or b. Independents.

2. In order to clarify any possible misunderstanding in regard to the position of members of the South Schleswig Association, it is confirmed, as has already been explained verbally to the Secretary of the Association, that members of the Association standing at elections will be free to make it known that they would represent the interests of the Association if elected.

For Regional Commissioner,
Schleswig Holstein Region
(*sign.*) G. P. HENDERSON
Brig.

12. Juli 1946

Til: Den Sydslesvigske Forening, Adr. Militæiregeringen
Afd. 576 »K«, Flensborg, B.A.O.R.

Emne: Sydslesvigske Forening og de forestaaende Valg.

1. I nærværende Hovedkvarters Skrivelse af 24. Juni 1946 udtaltes, at Valgkandidater i den britiske Zone kunde stille sig enten

a. som Medlemmer af et anerkendt tysk politisk Parti
eller b. som Uafhængige.

2. For at opklare enhver mulig Misforstaaelse med Hensyn til de Rettigheder, der tilkommer Medlemmer af Sydslesvigske Forening, bekræftes herved, som det allerede mundtligt er forklaret Foreningens Sekretær, at det staar Medlemmer af Foreningen, som stiller sig til Valg, frit at bekendtgøre, at de, saafremt de opnaar Valg, vil varetage Foreningens Interesser.

For Regional-Kommissæren
for Slesvig Holsten

G. P. HENDERSON

Brigadér

Skrivelse fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til Chefen for den britiske Militærregering i Slesvig-Holsten. 15. Juli 1946.

DEN DANSKE FORBINDELSESOFFICER
I SYDSLESVIG

Flensburg, 15th of July 1946
No. 430/F. 45

To: The Commander of HQ Military Government Schleswig
Holstein, Brigadier C. F. HENDERSON.

SIR,

With reference to the negotiations which recently have taken place concerning the articles of the South Slesvig Association I beg to inform you that I have just returned from Copenhagen where I saw the Minister for Foreign Affairs. At his request and in consideration of the importance to Danish interests of the question I urgently submit to you, that the respite for registration of the South Slesvig Association must be prolonged, as the Danish Government intends to take up the question of these articles with His Britannic Majesty's Government.

(sign.) H. LUNDING
Lt. Col.

*Flensborg, den 15. Juli 1946**No. 430/F. 45*

Til: Brigadér G. F. HENDERSON, Chef for Hovedkvarteret
for Militærregeringen i Slesvig-Holsten.

Under Henvisning til de nylig stedfundne Forhandlinger angaaende Sydslesvigsk Forenings Statutter tillader jeg mig at meddele Dem, at jeg lige er vendt tilbage fra København, hvor jeg har talt med Udenrigsministeren. Efter hans Anmodning og i Betragtning af Spørgsmaalets Betydning for danske Interesser, henstiller jeg indtrængende til Dem, at Tidsfristen for Indregistrering af den Sydslesvigske Forening maa blive forlænget, da den danske Regering agter at tage Spørgsmaalet om disse Statutter op med den britiske Regering.

H. LUNDING
Oberstløjtn.

87

Henvendelse fra fremtrædende Danske til Regeringen. 17. Juli 1946.

TIL REGERINGEN

Den overvældende og stadig stigende Tilstrømning til Sydslesvig af tyske Flygtninge, som har fordoblet Befolkningstallet, rummer en Trusel af alvorligste Art mod Danskheden i Sydslesvig og mod Danmarks Grænse.

I Erkendelse heraf er det undertegnede, der repræsenterer alle Kredse af det danske Folk – Lovgivningsmagt, Retsvæsen og Administration, Hær og Flaade, Kirke og Skole, Videnskab og Kunst, Arbejdere og Arbejdsgivere – magtpaaliggende at give Udtryk for den dybe Uro, denne Trusel har vakt hos hele Danmarks Befolk-

ning, og at tilsige den danske Regering vor fulde Støtte til dens fortsatte Bestræbelser for at tilvejebringe en saadan Løsning af Flygtningespørgsmaalet, at denne Fare fjernes.

V. Fibiger, Formand for det Konservative Folkeparti.

Jørgen Jørgensen, Formand for det Radikale Venstres Rigsdagsgruppe.

Chr. Norlev, Formand for Retsforbundets Rigsdagsgruppe.

Mogens Fog, Formand for Frit Danmark.

Kai Mundt, Præsident for Østre Landsret.

K. Steglich-Petersen, Formand for Sagførerraadet.

K. Paludan-Müller, Departementschef i Undervisningsministeriet.

A. H. Vedel, Viceadmiral.

Theodor Suhr, Biskop, Apostolisk Vikar for Danmark.

Niels Nielsen, Formand for Danmarks Lærerforening.

W. Stenberdt, Formand for Danmarks Realskoleforening.

C. P. O. Christiansen, Forstander for Grundtvigs Højskole i Hillerød.

J. Nørregaard, Rektor for Københavns Universitet.

Anker Engelund, Rektor for Danmarks tekn. Højskole.

Edvard Thomsen, Direktør for Kunstakademiet.

Hans L. Larsen, Formand for Dansk Arbejdsgiverforening.

C. V. Bramsnæs, Formand for Foreningen »Norden«.

Edvard Sørensen, Formand for Rigsdagens Venstre.

Hans Hedtoft, Formand for Socialdemokratiet i Danmark.

Robert Stærmose, fg. Formand for Dansk Samlings Rigsdagsgruppe.

Thomas Frølund, Præsident for Højesteret.

F. Vest, Præsident for Vestre Landsret.

A. Barfod, Departementschef i Undervisningsministeriet.

Ebbe Gørtz, Generaløjtnant.

K. Fuglsang-Damgaard, Københavns Biskop.

Karl Lachmann, Formand for Repræsentanterne for det mosaiske Trossamfund i København.

Sigurd Højby, Formand for Gymnasieskolernes Lærerforening.

J. Th. Arnfred, Forstander for Askov Højskole.

Hans Lund, Forstander for Rødding Højskole.
A. Stender Petersen, Rektor for Aarhus Universitet.
N. Thorkil-Jensen, Direktør for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.
Ejler Jensen, Formand for De Samvirkende Fagforbund.
Knud Gedde, Formand for Ungdomsorganisationernes Fællesraad.
Holger Andersen, Formand for Grænseforeningen.
Landbrugsraadet. H. Hauch, Formand.
Grosserer-Societetets Komité. Rudolph Schmidt, Formand.
Dansk Dampskibsrederiforening. Chr. Harhoff, Formand.
De samv. danske Landboforeninger. H. Hauch. J. Tvedegaard.
De samv. Købmandsforeninger i Danmark. Chr. H. Olesen,
Formand.
Dansk Arbejdsmandsforbund. Axel Olsen, Formand.
Arbejdernes Oplysningsforbund. Chr. Christiansen, Næstformand.
Dansk Kvindesamfund. Ingrid Larsen, Landsformand.
Den alm. danske Lægeforening. Dr. med. Carl Clemmesen, Form.
Amtsraadsforeningen i Danmark. Jens Dalsgaard, Formand.
De samv. Sogneraadsforeninger. Edvard Sørensen, Formand.
Venstres Ungdoms Landsorganisation. Jens P. Petersen. Henry
Christensen.
Danmarks socialdem. Ungdom. Per Hækkerup, Formand.
Kirkeligt Samfund af 1898. H. Øllgaard, Formand.
Industriraadet. H. P. Christensen, Formand.
Provinshandelskammeret. Kai Blicher, Formand.
Dansk Fiskeriforening. M. C. Jensen, Formand.
De samv. danske Husmandsforeninger. N. P. Andreasen, Formand.
Haandværkets Fællesrepræsentation. Rasmus Sørensen, Formand.
Arbejderbevægelsens Erhvervsraad. Ludvig Christensen, Formand.
Arbejderbevægelsens Sønderjyske Landsforening. Frede Nielsen,
Formand.
De danske Husmoderforeninger. Johanne Dahlerup-Petersen, For-
mand.
Dansk Sygeplejerskeråd. Maria Madsen, Formand.
Den danske Købstadsforening. H. P. Hansen, Formand.

Konservativ Ungdoms Landsorganisation. Poul Møller, Formand.
Radikal Ungdoms Landsforbund. Erik Jørgensen, Formand.
Dansk Kirke i Udlandet. F. Bruun-Rasmussen, Formand.
Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark. Chr. Bartholdy,
Formand.

88

*Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.
18. Juli 1946.*

BRITISH LEGATION
COPENHAGEN

*Private & confidential
18th July, 1946
No. 236*

MY DEAR MINISTER,

After your Rigsdag speech of the 10th July I made enquiry about some of the details of the administration in Slesvig which you mentioned and I am now able to give you the following answers:-

- I. The Flensborg-Avis was granted a licence on June 28th and from that date has been able to appear under exactly the same conditions as all other licensed newspapers in the British zone.
- II. The direction of miners to work in the Ruhr follows from a decision of the Control Commission. In order to meet the manpower problem in this and in other respects, it is necessary that fit workers who are not otherwise profitably employed should, in the present critical times, be directed to essential work for which they are qualified. As far as mining is concerned, only young fit men who are not married are sent. The number, I understand, is very small. Of course no Danish national is directed in any way.
- III. The decision that either German or the language of one of the occupying authorities must be used in correspondence leaving

Germany is a general decision made in Berlin. You will realise how difficult it is to get revisions of these general rulings, but I am willing to make enquiries.

2. Regarding the question you asked me about July 20th having been fixed as the final date for the reply of the Sydslesvig Forening, I immediately made private enquiries the result of which I shall let you know as soon as I can. I do not feel, however, that I can hold out any hope of a change in the qualifying conditions. The wide terms of acceptance of new members, especially in the last few months, has led to the Forening acquiring members who could only be an embarrassment both to them and to us, and for a society pledged to support Danish cultural and social interests in Slesvig, it seemed to the authorities fair that membership should be declared open to those who themselves (between May 5th 1945 and January 1st 1946) or whose parents at any time, and of course whose children, had been or are members of any one of a large number of Danish organisations in Slesvig. I have just seen the entry-form at present used by the Forening, and honestly I cannot understand how the authors of this document can denounce the qualifications which it is now sought to impose. If there is a reduction on membership this can only be the result of rather light-hearted acceptance of persons whose motives for joining were doubtful, and I should have thought that the Danish cause would gain rather than lose from the new arrangements. This is, however, not my business. I merely wanted, in this unofficial way, to convey something of the attitude of our harassed authorities in the British zone.

Yours sincerely,
(*sign.*) ALEC RANDALL

His Excellency

Gustav Rasmussen, Minister for Foreign Affairs.

*Privat og fortroligt**18. Juli 1946**Nr. 236*

MIN KÆRE MINISTER,

Efter Deres Rigsdagstale af 10. Juli indhentede jeg Oplysninger vedrørende nogle af de Detailspørgsmaal med Hensyn til Styrelsen i Sydslesvig, som De omtalte, og er nu i Stand til at besvare dem som følger:

- I. Flensborg Avis erholdt en Licens den 28. Juni og er fra nævnte Dato i Stand til at udkomme under nøjagtigt de samme Vilkaar som andre Aviser med Licens indenfor den britiske Zone.
  - II. Udskrivningen af Minearbejdere til Rurhdistriktet skyldes en Beslutning af Kontrollkommissionen. For at løse Problemet om Arbejdskraft i denne og andre Henseender er det nødvendigt, at arbejdsduelige Personer, som ikke allerede paa anden Maade er beskæftiget ved samfundsnyttigt Arbejde, under de nuværende kritiske Forhold dirigeres til saadant livsvigtigt Arbejde, som de er kvalificeret til. Forsaavidt angaar Minearbejde sendes kun unge, ugifte, arbejdsduelige Mænd. Tallet paa disse er, saa vidt jeg forstaar, meget lille. Selvfølgelig er der ikke paa nogen Maade Tale om at udskrive danske Statsborgere.
  - III. Bestemmelsen om, at enten Tysk eller en af Okkupationsmagternes Sprog skal anvendes i udgaaende Korrespondance fra Tyskland, er en generel Bestemmelse, truffet i Berlin. De er sikkert klar over, hvor vanskeligt det er at opnaa Ændringer i saadanne generelle Bestemmelser; men jeg er villig til at tage Spørgsmaalet op til Undersøgelse.
2. Vedrørende det Spørgsmaal, De rejste overfor mig med Hensyn til, at den 20. Juli var fastsat som yderste Frist for den Sydslesvigske Forenings Svar, har jeg underhaanden iværksat en Undersøgelse, hvis Resultat jeg snarest muligt vil lade Dem vide. Jeg tror dog ikke, at jeg kan give noget Haab om en Ændring i Optagelsesbestemmelserne. Den lette Adgang til Optagelse af nye Medlemmer,

særlig i de sidste Maaneder, har medført, at der i Foreningen er optaget nye Medlemmer, som kun kan volde saavel den som os Vanskeligheder. Hvor det drejer sig om en Forening med det Formaal at støtte danske kulturelle og sociale Formaal i Slesvig, forekom det Myndighederne at være en rimelig Ordning, at Adgangen til at blive Medlem skulde staa aaben for saadanne Personer, som enten selv (fra 5. Maj 1945 til Januar 1946) eller hvis Forældre paa et hvilket som helst Tidspunkt, og selvfølgelig ogsaa hvis Børn havde været eller er Medlemmer af en af de talrige danske Organisationer i Slesvig. Jeg har netop set den af Foreningen benyttede Optagelsesformular og kan oprigtig talt ikke forstaa, hvorledes Forfatterne af dette Dokument er i Stand til at afvise de Betingelser, som nu søges fastsat. Saafremt en Nedgang i Medlemstallet bliver Følgen, kan dette kun skyldes en noget letsindig Optagelse af Personer, hvis Motiver for at indmelde sig har været tvivlsomme, og jeg vilde have troet, at den danske Sag snarere vilde vinde end tabe ved den nye Ordning. Dette er jo imidlertid ikke noget, som vedkommer mig. Alt, hvad jeg ønsker, er paa denne uofficielle Maade at give Dem et Indtryk af den Holdning, som vore haardt belastede Myndigheder i den britiske Zone indtager.

Deres hengivne

ALEC RANDALL

*Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.
19. Juli 1946.*

BRITISH LEGATION
COPENHAGEN

*Private & confidential
19th July 1946
No. 240*

MY DEAR MINISTER,

In my letter No. 236 of the 18th July I have sent you the result of my enquiries with regard to some of the points mentioned in your Rigsdag speech of the 10th July. There is one other point which you mentioned and which I omitted from my letter.

2. You said that while denying the Danish minority the right of forming a political party, the British Military authorities had in May informed the South Slesvig Association that its members could be nominated as non-political candidates representing the Association, but that even this concession had been revoked by a written communication of the 24th June. On enquiry I find that this written communication of the 24th June was not intended to revoke the previous concession. In order to dissipate any misunderstanding which might possibly have arisen on this score, Brigadier Henderson wrote to the South Slesvig Association on the 12th July informing them that candidates for election might stand either as members of authorised German political parties or as independents, and adding "it is confirmed, as has already been explained verbally to the Secretary of the Association, that members of the Association standing at elections will be free to make it known that they would represent the interests of the Association if elected." I think you will agree that this gives the Danish minority in substance all that they claimed.

Yours very sincerely,
(*sign.*) ALEC RANDALL

His Excellency

Gustav Rasmussen, Danish Minister for Foreign Affairs, Copenhagen.

*Privat og fortroligt**19. Juli 1946**Nr. 240*

MIN KÆRE MINISTER,

I mit Brev Nr. 236 af 18. Juli meddelte jeg Dem Resultatet af de Oplysninger, jeg havde indhentet med Hensyn til nogle af de i Deres Rigsdagstale af 10. Juli omtalte Punkter. Der er eet yderligere Punkt, som De nævnede, men som jeg ikke berørte i mit Brev.

2. De udtalte, at medens de britiske Militærmyndigheder havde nægtet det danske Mindretal Retten til at danne et politisk Parti, havde de i Maj meddelt den Sydslesvigske Forening, at dens Medlemmer kunde opstilles som upolitiske Kandidater repræsenterende Foreningen, men at selv denne Indrømmelse var blevet tilbagekaldt ved en Skrivelse af 24. Juni. Paa Forespørgsel har jeg bragt i Erfaring, at denne Skrivelse ikke havde til Hensigt at tilbagekalde den tidligere Indrømmelse. For at fjerne enhver Misforstaaelse, som muligvis kan være opstaaet i saa Henseende, skrev Brigadér Henderson den 12. Juli til den Sydslesvigske Forening og meddelte den, at Valgkandidater enten kunde opstilles som Medlemmer af anerkendte tyske Partier eller som Uafhængige, idet han tilføjede, »at det bekræftes, som det allerede mundtligt er forklaret Foreningens Sekretær, at det staar Medlemmer af Foreningen, som stiller sig til Valg, frit at bekendtgøre, at de, saafremt de opnaar Valg, vil varetage Foreningens Interesser«. De vil vist være enig med mig i, at det danske Mindretal derved i Realiteten har opnaaet alt, hvad det har krævet.

Deres hengivne

ALEC RANDALL

*Note fra den danske Chargé d'Affaires i London til den britiske
Udenrigsminister. 24. Juli 1946.*

24th July, 1946

Ref. 7. Y. 47. No. 355/46

SIR,

Acting under instructions from my Government I have the honour to inform you that on the 9th of July the spokesmen of five political parties represented in the »Folketing« addressed the following enquiry to the Danish Minister for Foreign Affairs:

“What information can the Minister for Foreign Affairs give the “Folketing” on the question of South Slesvig?”

In reply Monsieur Gustav Rasmussen took the opportunity to deal with the whole question at length making the statement which, translated into English, is attached herewith.

Having heard M. Gustav Rasmussen's statement the “Folketing” adopted on the same day the following resolution:

“The Folketing takes note of the statement of the Minister for Foreign Affairs and decides to pledge its support to the Government to a policy which on the basis of the principle of selfdetermination has as its aims:

1) to secure for the Danish-minded part of South Slesvig's population, which is in increasing growth, the ordinary civil and democratic rights, including access to free cultural and political expression of life on an equal footing with the other parts of the original population of the province so that the peaceful national competition between Danish and German can take place under equal and satisfactory conditions;

2) to endeavour to obtain the removal from South Slesvig of the refugees by continuing to draw the attention of the Allied Powers concerned to the dangers which are caused by the location in South Slesvig of large numbers of refugees, who are strangers to the country, as well to the future existence of the Danish element

of the population as to a free and peaceful development in this border area and thereby to the national security of the Danish frontier; and

3) in connection with the approaches already made to the Allied Powers, to obtain access for Denmark to safeguard during coming international negotiations the national Danish interests which are attached to the future settlement of the affairs in South Slesvig.”

You will be aware that on several occasions it has been pointed out from Danish side that the question of the separation of the administration of South Slesvig and Holstein is considered to be of the greatest importance. In this connection I beg to refer to the conversation which M. Gustav Rasmussen, on the 23rd January last, had with Sir Orme Sargent, as well as to the note to you of the 12th April last from Count Reventlow. The question has furthermore formed the subject of various conversations which Count Reventlow has had with the Chief of the German Department of the Foreign Office, i. a. on the 7th May last.

I have now been instructed to say that the Danish Government attach very considerable importance to this question, with which M. Gustav Rasmussen also dealt in his above mentioned statement.

I have the honour particularly to invite your attention to the passages set out on pages 6, 7 and 8 regarding the question of the separation of the administration of South Slesvig and Holstein of which the salient passage is as follows:

“I stated in this House in February that the idea of such a partition had the warm sympathy and support of the Danish Government, because a revival of the old Anti-Danish Slesvig-Holsteinism, is contrary to the interests of Denmark.

In this connection I should like to remind you that when the two duchies of *Slesvig and Holstein* were incorporated in Prussia in 1866 they were united into one Prussian province, “Schleswig-Holstein”, forming one governmental district under a common administration. This policy aimed at bringing Slesvig into the closest possible connection with Holstein and thereby with Germany. It will be remembered that Slesvig from time immemorial formed a

part of Denmark and that at no time before 1864 did it belong to the German Reich, whereas Holstein was a German duchy. Till this day there are substantial differences between Slesvig and Holstein with regard to the descent, character and customs of the populations and in the attitude towards Slesvigs old mother-country, Denmark. Throughout history efforts of expansion have been directed against Slesvig from the larger Holstein where the so-called Slesvig-Holstein movement, which is distinctly hostile to Denmark, has its roots. Under a common German administration of South Slesvig and Holstein, the interests of Slesvig will invariably yield to those of Holstein.

Both for the sake of a peaceful development of the conditions in the area immediately south of the Danish frontier, and for the sake of the Danish-minded part of the population in South Slesvig, it would be desirable that no German organs common to South Slesvig and Holstein are created or maintained and that no German authorities in Holstein get any influence on the administration of South Slesvig.

The British Government have on several occasions been informed of the Danish point of view in this respect. These wishes, which were shared by many in South Slesvig were disregarded when this winter steps were taken to create a "Landtag" (provincial council) that was to be common for the province Slesvig-Holstein, a representation that, if anything, goes in the direction of developing the ties between South Slesvig and Holstein, and it is a question if this will contribute to the creation of relaxed and peaceful conditions in the border country."

I have the honour to be,
with the highest consideration,
Sir,
Your most obedient humble Servant
(*sign.*) W. EICKHOFF

The Right Honourable
Ernest Bevin, P.C., M.P.,
Secretary of State for Foreign Affairs.

Den 24. Juli 1946

Nr. 355/46

HR. UDENRIGSMINISTER,

Efter Instruktion fra min Regering har jeg den Ære at meddele Dem, at Talsmænd for fem politiske Partier repræsenteret i Folketinget den 9. Juli stillede den danske Udenrigsminister følgende Forespørgsel:

»Hvilke Meddelelser kan Udenrigsministeren give Folketinget i Spørgsmaalet vedrørende Sydslesvig?»

I sit Svar benyttede Hr. Gustav Rasmussen Lejligheden til at behandle hele Spørgsmaalet udførligt, idet han fremkom med den Redegørelse, af hvilken en engelsk Oversættelse er vedlagt.

Efter at have hørt Hr. Gustav Rasmussens Redegørelse vedtog Folketinget samme Dag følgende Beslutning:

»Idet Folketinget tager Udenrigsministerens Redegørelse til Efterretning, beslutter Tinget at tilsige Regeringen sin Støtte til en Politik, som paa Selvbestemmelsesrettens Grund har til Formaal:

1. at sikre den dansksindede Del af Sydslesvigs Befolkning, der er i stigende Vækst, almindelige borgerlige og demokratiske Rettigheder, derunder Adgang til fri kulturel og politisk Livsudfoldelse paa lige Fod med den øvrige i Landsdelen hjemmehørende Befolkning, saaledes at den fredelige nationale Kappelstrid mellem Dansk og Tysk kan finde Sted under lige og betryggende Vilkaar.

2. at søge Flygtningene fjernet fra Sydslesvig ved fortsat at hendele de paagældende allierede Magters Opmærksomhed paa de Farer, som Anbringelsen af store Mængder hjemstavnsfremmede Flygtninge i Sydslesvig medfører dels for det danske Befolkningselements fremtidige Bestaaen, dels for en fri og fredelig Udvikling i dette Grænseomraade og derigennem ogsaa for den danske Grænses nationale Sikkerhed, og

3. i Tilslutning til allerede stedfundne Henvendelser til allierede Magter at opnaa Adgang for Danmark til under kommende internationale Forhandlinger at varetage de nationale danske Interesser,

som er knyttet til den fremtidige Ordning af Forholdene i Sydslesvig.«

De vil være bekendt med, at det ved flere Lejligheder er blevet fremhævet fra dansk Side, at Spørgsmaalet om administrativ Adskillelse af Sydslesvig og Holsten anses for at være af den største Betydning. I denne Forbindelse vil jeg gerne henvise til den Samtale, som Hr. Gustav Rasmussen den 23. Januar d. A. havde med Sir Orme Sargent, saavel som til Grev Reventlows Note til Dem af 12. April d. A. Spørgsmaalet har yderligere været Genstand for adskillige Samtaler, som Grev Reventlow har ført med Chefen for det britiske Udenrigsministeriums Afdeling for tyske Anliggender, bl. a. den 7. Maj d. A.

Det er nu blevet mig paalagt at sige, at den danske Regering lægger meget stor Vægt paa dette Spørgsmaal, som Hr. Gustav Rasmussen ogsaa behandlede i sin ovennævnte Redegørelse.

Jeg har den Ære i Særdeleshed at henlede Deres Opmærksomhed paa Afsnittene paa Siderne 6, 7 og 8 angaaende Spørgsmaalet om administrativ Adskillelse af Sydslesvig og Holsten, hvis centrale Afsnit lyder som følger:

»Jeg meddelte her i Tinget i Februar Maaned, at Tanken om en saadan Deling havde den danske Regerings varme Sympati og Tilslutning, fordi en Genoplivelse af den gamle danskfjendtlige Slesvig-Holstenisme er imod Danmarks Interesser.

I denne Sammenhæng vil jeg gerne minde om, at efter at de to Hertugdømmer Slesvig og Holsten var blevet inkorporeret i Preussen i 1866, blev de forenet til en preussisk Provins, Schleswig-Holstein, der udgjorde eet Regeringsdistrikt under en fælles Administration. Denne Politik tilsigtede at bringe Slesvig i den stærkest mulige Tilknytning til Holsten og dermed til Tyskland. Det vil erindres, at Slesvig fra umindelige Tider var en Del af Danmark og paa intet Tidspunkt før 1864 tilhørte det tyske Rige, hvorimod Holsten var et tysk Hertugdømme. Der er til denne Dag væsentlige Forskelle mellem Slesvig og Holsten i Befolkningernes Afstamning, Karakter og Sædvaner og i Indstillingen overfor Slesvigs gamle Moderland, Danmark. Gennem hele Historien er Ekspansionsbestræ-

belser rettet mod Slesvig udgaaet fra det større Holsten, hvor den udpræget danskfjendtlige saakaldte »slesvig-holstenske« Bevægelse har sin Rod. Under en fælles tysk Administration af Sydslesvig og Holsten maa de slesvigske Interesser uvægerlig ligge under for de holstenske.

Baade af Hensyn til den fredelige Udvikling af Forholdene i Omraadet umiddelbart Syd for den danske Grænse og af Hensyn til den dansksindede Del af Befolkningen i Sydslesvig vilde det være ønskeligt, at der ikke skabes eller opretholdes fælles tyske Organer for Sydslesvig og Holsten, og at ingen tyske Myndigheder i Holsten faar Indflydelse paa Sydslesvigs Administration.

Den britiske Regering og de britiske Myndigheder er ved flere Lejligheder gjort bekendt med de danske Synspunkter i denne Henseende. Der blev ikke taget Hensyn til disse Ønsker, der var vidt udbredt i Sydslesvig, da man i Vinter skred til Oprettelsen af en Landdag, der skulde være fælles for Provinsen Slesvig-Holsten, en Repræsentation, som snarest gaar i Retning af at udbygge Forbindelsen mellem Sydslesvig og Holsten, og det er et Spørgsmaal, om dette vil bidrage til Afspænding og Ro i Grænselandet.«

Jeg har den Ære, Hr. Minister, at forblive med Forsikringen om den største Højagtelse

Deres ærbødige
W. EICKHOFF

Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København.

24. Juli 1946.

A. M.

ON THE SOUTH SLESVIG ASSOCIATION

I.

Since February, 1946, negotiations have been in progress between the British Military Government and representatives of the Danish population in South Slesvig on the articles of the South Slesvig Association which is to constitute the framework around the existence of the Danish-minded in South Slesvig.

On a number of points agreement has been reached with regard to the wording of the articles; but on a very important major point, namely with regard to the rules for admission of members to the Association, the Danish representatives have not been able to accept the directives of the Military Government which, as known, are to the effect that membership of the South Slesvig Association is to be open only to such persons who either themselves or whose father or mother before 1st January, 1946, have been members of a Danish association in South Slesvig, and the direct descendants of such persons.

This limitation imports that the number of members of the Association will remain fixed at about 12.000 and that every natural growth is arrested.

According to information given to the Danish press on 26th June, 1946, by representatives of the Military Government, the purpose of this very stringent restriction of the membership of the Association is to restrict the privileges accruing from membership to those who have a genuine affiliation with Denmark and Danish culture, while excluding those Slesvigiers of German extraction who have joined the Association solely in the hope of personal gain. It seemed to the said representatives reasonable to assume that those South Slesvigiers whose Danish affiliations were of any importance to them,

had already joined the Association by the 1st of January of this year and that those who have joined the Association since that date have done so for other reasons, which would not really strengthen the Danish cause.

As against this point of view the Danish authorities must, in point of principle, assert that it must be left to each South Slesviger's own decision whether he or she wishes to join the Danish or German community, in the way that this freedom of choice has been practised in North Slesvig since 1920.

The time when the Danish language was prevalent in most parts of South Slesvig is no more remote than that consciousness hereof may still assert itself, even if the German language and in many cases German sympathies as well have in the meantime been predominant. The Danish point of view is that in view of the Danish past of the province the moral right of the South Slesvigers – on the basis hereof – to seek contact with Danish culture and Danish life generally must be acknowledged, whether these South Slesvigers are Danish speaking or German speaking, all the more so as language and sympathies have not covered each other either in North Slesvig or in South Slesvig.

It must, moreover, be kept in mind that in 1864 Danish as a language used in schools was abolished in 47 parishes of South Slesvig. A few Danish private schools were allowed to continue in Flensborg until about 1880, but from then onwards until 1920 no Danish educational facilities existed.

The assumption put forth by the British Military Government that all Slesvigers who have a natural affiliation to Denmark should already have joined the South Slesvig Association before the 1st January, 1946, is, from a Danish point of view, founded on a too rough conception of the actual conditions. In the case of numerous people it must be regarded as purely accidental whether their application for membership was put in before or after the date mentioned. The following account purports to show this. But before that it would perhaps be correct to set forth certain information on the growing adherence to the South Slesvig Association.

At the time of the capitulation, on account of Nazi tyranny and the war, the South Slesvig Association was partly disorganised. Its membership, which in 1923 had been of the order of 9.100, was estimated at 2.500 in May, 1945. By 1st January, 1946, this figure had risen to some 12.000 (including the Frisian-Slesvig Association). By 1st April, 1946, the figure had risen to some 28.000, and by 1st July, 1946, it is estimated at 50.000, of which some 20.000 in the city of Flensburg. To this must be added that roughly another 15.000 applications have been submitted and are under consideration.

This vigorous growth is due to a development which has been constantly active since the collapse of Germany and which may be said to have three origins, 1) the old South Slesvig Association, 2) the efforts of a group of German-speaking Danish-orientated South Slesvigers (Südschleswigsche Vereinigung) and 3) developments within the South Slesvig Social Democratic Party.

1. Immediately after the collapse of Germany began the influx of new members into the old South Slesvig Association, the very slender organisation of which, however, was unable quickly to cope with the work involved. Only gradually did the Association acquire the necessary personnel, while at the same time the number of local branches could be increased. It must also be borne in mind that on account of the general regulations concerning associations and meetings its scope of activities was very limited. Not until May, 1946, was the Association formally permitted to hold closed meetings as a non-political organisation without special permission in each case. In order to find time to scrutinise the great many applications the Association itself on 1st November, 1945, ceased to admit new members until February 1st, 1946. This step, which was dictated exclusively by practical considerations, excluded a considerable number of people from joining the South Slesvig Association by 1st January, 1946. When, therefore, in February new members were again accepted a great number of intending applicants for membership had accumulated. In the meantime the framework of the Association had been reorganised and extended over the entire province outside Flensburg. Outside that city it had formerly been particularly weak,

many people being unable to join for that very reason. If controls had been less strict the membership figure as of 1st January, 1946, might easily have been much higher.

Prior to enrolment the qualifications of the applicants are subjected to thorough scrutiny. E. g., they are required either through relationship or in certain cases through marriage to have affiliations with the district north of the Ejder. Former members of the Nazi Party or of its ramifications are not accepted, although certain exceptions have been made in the case of persons who were forced into membership of certain sub-organisations, chiefly of a social character. Apart from being signed by the applicant, each application must have the signatures of three sponsors, and it is scrutinized by the district Committees and their agents and given a further scrutiny by the County Secretariats. If it is discovered that applicants have made false statements they are at once excluded from the Association with no possibilities of readmission.

2. The fact that after 1st February, 1946, the influx of new members has become so great is, however, also due to the fact that the efforts of those groups of German-speaking but Danish-orientated South Slesvigians who tried to form the so-called "Südschleswigsche Vereinigung", which was to be independent but work in conjunction with the South Slesvig Association, were unsuccessful. A petition for recognition of this association, transmitted to the British Military Government on 8th August, 1945, through the intermediary of the Chief Burgomaster of Flensburg, received no reply. When after the lapse of some months it became clear that permission to form an association of that nature could not be expected these persons endeavoured to realise their aims by affiliation to the general Danish-minded organisation. Testimony of the great numbers of which these groups consisted already immediately after the capitulation of Germany is to be found in the great support given to petitions for incorporation in Denmark which were circulated in July 1945 by the Committee of the "Südschleswigsche Vereinigung". Out of 13.000 persons who were applied to in Flensburg 10.000 signed the petition.

Before reaching full scope these activities were stopped by the British authorities.

3. Finally must be mentioned the fact that a good many branches of the South Slesvig Social Democratic party, particularly in the cities of Flensburg and Slesvig, have been active in support of pro-Danish interests. As early as June, 1945, Social Democratic agents in Flensburg passed a resolution asking for the incorporation of South Slesvig into Denmark. Despite strong pressure on the part of the German Social Democratic party in the remainder of the British Zone of occupation the Danish line has been held. Thus, it has found expression in a resolution by the Social Democrats in Flensburg on 5th July, 1946. It is not unnatural to assume that a great number of the new members of the South Slesvig Association are to be found amongst Social Democrats, who find an outlet for their pro-Danish attitude in this way.

It will be clear from the above that already immediately after the capitulation of Germany the Danish-minded movement found itself being strongly supported, and that evidence of that support through affiliation to the South Slesvig Association has not been able to appear until after some time, when it became evident that no other possibilities of expression existed.

II.

The British view, i.e. that those persons who have joined the Association after 1st January, 1946, have done so for personal gain only, cannot be said to be correct.

A detailed survey of the development of the Danish "South Slesvig Aid" will bear this out.

The month of June, 1945, saw the organisation of the South Slesvig Aid, given only to old members of the South Slesvig Association and those who had joined by 1st July, 1945. Those joining during the period July-October, 1945, had no prospect of benefiting from this aid. It was not until 5th November, 1945, i. e. after new members had ceased to be recruited, that it was decided to admit those who had joined after 1st July, 1945, to the benefits of the aid after a

period of six months, but when the ban was raised on February 1st, 1946, it was announced that admission to the Association after that date was not to be the basis of aid in the form of foodstuffs from Denmark, not even after the lapse of six months. The great influx of new members during the months following upon 1st February, 1946, cannot, therefore, be explained as the result of a "Speck-propaganda". In consequence, 1st January, 1946, the dateline for the right to membership of the South Slesvig Association, must be considered arbitrary.

The Danish Government must continue to maintain that the right to join the South Slesvig Association should not be subject to arbitrary limitations resulting in Danes being treated in an inferior way to Germans.

However, pending the elections and a permanent arrangement, the South Slesvig Association will itself be willing to suspend the admission of new members for a few months on condition that the members hitherto admitted be allowed to remain in the organisation. Such an arrangement must appear natural to the Danish Government, also in view of the fact that the population of South Slesvig have not been aware that application for membership was to be made by a certain date.

III.

In conjunction with the articles of the South Slesvig Association, however, another question arises, that of facilities for the Danish element to participate in the coming local elections. In the draft articles of the South Slesvig Association it says in Article 3, "Politics are excluded, but the South Slesvig Association may put up members of the Association for election in the local councils of the areas specified in Article 2, to represent the interests of the Association". This is in conformity with the promise given by the British Government in a note of February 13th, 1946, to the effect that the British Military authorities are ready to agree that, if its activities are restricted to local matters, members of the Association may take part as such in local elections.

In conformity with this the Committee of the South Slesvig As-

sociation was informed on May 3rd, 1946, that members of the Association could be put up for election 1) as members of a recognised political party, 2) as independent candidates, 3) as non-political candidates representing the South Slesvig Association.

The Danish Government desires full political equality for the Danish-minded, including the right to form a party, in order that thereby they may influence public conditions to the extent warranted by their number. Such a right the Danish element has incontestably had since the separation from Denmark in 1864.

Although up to now the British Government has not seen its way to concurring in this view it was the opinion of the Danish Government that the possibilities provided for under the terms of paragraph 3 quoted above in the letter of 3rd May, 1946, warranted certain hopes for a Danish representation on the municipal councils capable of safeguarding their interests at any rate to some extent.

The disappointment, therefore, was all the greater when the promise, once given, was cancelled by a letter of 24th June, 1946, from the Regional Commissioner for Slesvig-Holstein, leaving only two possibilities open for Danish-minded candidates presenting themselves for election, either as members of an authorised German political party or as independent candidates. The former possibility has proved without significance. In this connection reference may be made to a communication from the Danish Secretariat General in Flensburg, according to which the National Committee of the C.D.U. (Christliche Demokratische Union) at a meeting at Rendsburg has unanimously declared a putting up of Danish candidates for election on the lists of the party as being out of the question. In practice, therefore, the only existing possibility is that of putting up for election Danish-minded candidates with no party to back them.

Even though the candidates are permitted to announce that in case of their being elected they will represent the interests of the South Slesvig Association the fact that they must not present themselves for election on one list will come to mean a very marked lessening of the chances for the Danish-minded to make themselves felt and attending to their interests in the local councils. Excess votes

of a Danish-minded candidate cannot benefit other Danish-minded candidates, and they will therefore not be able to expect a share of supplementary candidatures. The putting up of numerous independent candidates will confuse the electorate, and on the individual councils the independent representatives will presumably be unable to join up and secure for themselves committee seats as a group.

Seeing that in the local councils there will be no occasion to discuss problems of high policy and that therefore discussion of the frontier problem and related matters will be out of the question the Danish Government does not consider that any political considerations can be unfavourable to affording the Danish-minded the facilities which they so much desire of putting up candidates for election on an equal footing with the other groups of population in South Slesvig.

Acting upon these considerations, the Danish Government ventures to submit that the right formerly accorded to the South Slesvig Association but again withdrawn, of putting up candidates as a non-political group for the municipal elections be once more granted to the South Slesvig Association.

Copenhagen, 24th July 1946

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

VEDRØRENDE DEN SYDSLESVIGSKE FORENING

I.

Siden Februar 1946 har der mellem den britiske Militærregering og Repræsentanter for den danske Folkegruppe i Sydslesvig været Forhandlinger om Statutterne for Den sydslesvigske Forening, der skal danne Rammen om de Dansksindedes Tilværelse i Sydslesvig.

Paa en Række Punkter er der opnaaet Enighed med Hensyn til

Statutternes Affattelse; men paa et meget vigtigt Hovedpunkt, nemlig med Hensyn til Regler for Optagelse af Medlemmer i Foreningen, har de danske Repræsentanter ikke kunnet tiltræde Militærregeringens Forskrifter, der som bekendt gaar ud paa, at kun Personer, der enten selv eller hvis Fader eller Moder før den 1. Januar 1946 har været Medlemmer af en dansk Forening i Sydslesvig, samt disse Personers Efterkommere i lige Linie, kan være Medlemmer af Den sydslesvigske Forening.

Denne Begrænsning betyder, at Foreningens Medlemsantal vil ligge fast ved ca. 12.000, og at enhver naturlig Vækst standses.

Formaalet med denne meget rigoristiske Indsnævring af Foreningens Medlemstal var ifølge Oplysninger fra Repræsentanter for Militærregeringen til den danske Presse den 26. Juni 1946 at begrænse de Fordele, der følger med Medlemskabet, til dem, som har en ægte Forbindelse med Danmark og dansk Kultur, medens man vil udelukke de Slesvigere af tysk Afstamning, som alene har sluttet sig til Foreningen i Haab om personlig Profit. Det forekom de nævnte Repræsentanter rimeligt at antage, at de Sydslesvigere, hvis Tilknytning til Danmark var af nogen Betydning for dem, allerede havde indmeldt sig i Foreningen inden den 1. Januar 1946, og at de, som har indmeldt sig i Foreningen efter den Dato, har gjort dette af andre Grunde, hvilket i Virkeligheden ikke vilde styrke Danskhedens Sag.

Over for denne Betragtning maa man fra dansk Side principielt hævde, at det maa staa hver enkelt Sydslesviger frit for, om han eller hun vil slutte sig til det danske eller det tyske Kulturfællesskab, saaledes som denne Valgfrihed har været praktiseret i Nordslesvig siden 1920.

Den Tid, da dansk Sprog var fremherskende i Størstedelen af Sydslesvig, ligger ikke længere tilbage, end at Bevidstheden derom endnu kan gøre sig gældende, selvom tysk Sprog og i mange Tilfælde tillige tysk Sindelag i Mellemtiden har været dominerende. Fra dansk Side maa man under Hensyn til Landsdelens gamle danske Fortid anerkende Sydslesvigernes moralske Ret til paa Grundlag heraf at søge Kontakt med dansk Kultur og dansk Liv i det hele taget, hvad enten disse Sydslesvigere er dansktalende eller tysktalende,

saa meget mere som Sprog og Sindelag ikke har dækket hinanden hverken i Nordslesvig eller i Sydslesvig.

Det maa tillige erindres, at det danske Skolesprog i 1864 blev afskaffet i 47 sydslesvigske Sogne. Enkelte danske Privatskoler fik Lov til at virke i Flensborg indtil ca. 1880, men fra da af indtil 1920 fandtes ingen Mulighed for dansk Undervisning.

Den fra den britiske Militærregerings Side fremsatte Formodning om, at alle de Sydslesvigere, der har en naturlig Tilknytning til Danmark, allerede skulde have meldt sig til Den sydslesvigske Forening før 1. 1. 1946, beror efter dansk Mening paa en for skematisk Opfattelse af Forholdene. For talrige Personers Vedkommende maa det betragtes som en ren Tilfældighed, om deres Tilmeldelse er sket før eller efter den nævnte Termin. Den følgende Redegørelse har til Formaal at vise dette. Først vil det imidlertid formentlig være rigtigt at give visse Oplysninger om Væksten i Tilslutningen til Den sydslesvigske Forening.

Ved Kapitulationen var Den slesvigske Forening delvis desorganiseret paa Grund af Nazityranniet og Krigen. Medlemstallet, der i 1923 havde udgjort ca. 9100, androg i Maj 1945 skønsvist 2500. Pr. 1. Jan. 1946 var dette Tal vokset til ca. 12.000 (inclusive den frisisk-slesvigske Forening). Pr. 1. April 1946 var Tallet steget til ca. 28.000, og pr. 1. Juli 1946 skønnedes det at beløbe sig til 50.000, deraf ca. 20.000 i Flensborg By. Dertil kommer, at yderligere ca. 15.000 Optagelsesbegøring er til Behandling.

Denne stærke Fremgang skyldes en Udvikling, der ubrudt har været i Gang siden Tysklands Sammenbrud, og som kan siges at have haft tre Udgangspunkter, 1) den gamle slesvigske Forening, 2) Bestræbelser udfoldet af en Kreds af tysktalende, danskorienterede Sydslesvigere (Südschleswigsche Vereinigung), og 3) Udviklingen inden for det sydslesvigske Socialdemokrati.

1. Straks efter Tysklands Sammenbrud begyndte Tilgangen til den gamle slesvigske Forening, hvis meget spinkle Organisationsapparat ikke var i Stand til hurtigt at klare det dermed forbundne Arbejde. Først efterhaanden fik Foreningen den nødvendige Arbejdskraft, samtidig med at Antallet af lokale Afdelinger kunde øges.

Det maa tillige erindres, at der paa Grund af de almindelige Bestemmelser vedrørende Foreninger og Mødevirksomhed kun kunde udfoldes en meget begrænset Aktivitet. Først i Maj 1946 fik Foreningen formel Tilladelse til som upolitisk Organisation at holde lukkede Møder uden særlig Tilladelse i hvert enkelt Tilfælde. For at faa Tid til at gennemgaa de mange Ansøgninger, lukkede Foreningen selv pr. 1. Nov. 1945 for yderligere Tilgang indtil 1. Febr. 1946. Et betydeligt Antal Personer blev saaledes ved denne Spærring, der udelukkende fandt Sted af praktiske Hensyn, afskaaret fra at slutte sig til Den slesvigske Forening inden 1. Jan. 1946. Der var derfor opsparet en lang Række Ønsker om Optagelse, da der i Februar igen blev lukket op for Tilgang. I Mellemtiden var Foreningsapparatet blevet reorganiseret og udbygget over hele Landsdelen uden for Flensborg. Uden for denne By havde det tidligere i særlig høj Grad været svagt; mange havde saaledes alene af den Grund været ude af Stand til at slutte sig til Foreningen. Antallet af Medlemmer pr. 1. Januar 1946 kunde let have været meget højere, hvis Kontrollen havde været mindre skarp.

Ved selve Optagelsen bliver der gennemført en indgaaende Prøvelse af Ansøgenes Kvalifikationer. Det kræves saaledes, at de enten ved Slægtskabs- eller i visse Tilfælde ved Ægteskabsbaand er knyttet til Landet Nord for Ejderen. Tidligere Medlemmer af Nazi-partiet eller af dettes Forgreninger optages ikke, dog har man gjort visse Undtagelser med Hensyn til Personer, der var tvunget til at være Medlemmer af visse Underorganisationer, fortrinsvis af social Karakter. Hver Ansøgning skal foruden af Ansøgeren være undertegnet af tre Garanter, og den undersøges af Distriktsbestyrerne og disses Tillidsmænd og efterprøves af Amtssekretariatene. Saafremt det opdages, at Ansøgere har givet usande Oplysninger, udelukkes de straks af Foreningen uden senere at kunne optages igen.

2. Naar Tilgangen efter 1. Februar 1946 er blevet saa stor, skyldes det imidlertid ogsaa, at de Kredse af tysktalende, men dansk-orienterede Sydslesvigere, der forsøgte at danne den saakaldte «Süd-schleswigsche Vereinigung», der skulde være selvstændig, men ar-

bejde i Forbindelse med Den slesvigske Forening, ikke havde Held med deres Bestræbelser. Et Andragende om Godkendelse af denne Forening, der gennem Overborgmesteren i Flensborg blev indgivet til den britiske Militærregering den 8. Aug. 1945, blev ikke besvaret. Da det efter nogle Maaneders Forløb blev klart, at der ikke kunde forventes Tilladelse til at oprette en saadan Forening, søgte disse Personer deres Maal virkeliggjort ved en Tilslutning til den almindelige dansksindede Organisation. Et Vidnesbyrd om den store Talstyrke, disse Kredse allerede havde umiddelbart efter Tysklands Kapitulation, har man i den store Tilslutning, der blev givet til Petitioner om Tilslutning til Danmark, der i Juli 1945 blev sat i Cirkulation af Ledelsen for »Südschleswigsche Vereinigung«. Af 13.000 adspurgte i Flensborg undertegnede de 10.000 Adressen.

Aktionen blev standset af de britiske Myndigheder, inden den endnu ret var kommet til Udfoldelse.

3. Endelig maa man nævne, at adskillige Afdelinger af det sydslesvigske Socialdemokrati, specielt i Byerne Flensborg og Slesvig, har virket i danskvenlig Retning. Allerede i Juni 1945 vedtog socialdemokratiske Tillidsmænd i Flensborg en Udtalelse med Anmodning om Sydslesvigs Tilslutning til Danmark. Den danskorienterede Linie er blevet holdt trods stærkt Pres fra det tyske Socialdemokrati i den øvrige Del af den britiske Besættelseszone. Den har saaledes fundet Udtryk i en Resolution vedtaget af Socialdemokraterne i Flensborg den 5. Juli 1946. Det ligger nær at antage, at talrige af de nyilmeldte Medlemmer til den sydslesvigske Forening er at søge blandt Socialdemokrater, der paa denne Maade tilkendegiver deres danskorienterede Indstilling.

Det vil af det ovenanførte fremgaa, at den danskorienterede Bevægelse har haft en stærk Tilslutning allerede umiddelbart efter Tysklands Kapitulation, og at det Udtryk, den finder gennem Tilslutningen til den sydslesvigske Forening, først har kunnet vise sig efter nogen Tids Forløb, da det blev klart, at den ikke paa anden Maade kunde ytre sig.

II.

Den fra britisk Side hævdede Opfattelse, at de Personer, der har sluttet sig til Foreningen efter 1. Januar 1946, skulde have gjort det udelukkende af Hensyn til personlig Fordel, kan ikke siges at være rigtig.

En nærmere Belysning af den danske Sydslesvig-Hjælps Udvikling vil vise dette.

I Juni Maaned 1945 begyndte Opbygningen af Sydslesvig-Hjælpen, der kun blev givet til gamle Medlemmer af Sydslesvigsk Forening og dem, der havde indmeldt sig inden 1. Juli 1945. De Personer, der indmeldte sig i Perioden Juli-Oktober 1945, havde ingen Udsigt til at faa Andel i denne Hjælp. Først den 5. November 1945, altsaa efter at Medlemstilgangen var standset, blev det besluttet, at de, der havde indmeldt sig efter 1. Juli 1945, efter 6 Maaneders Forløb skulde have Andel i Hjælpen; men da Spærringen ophævedes den 1. Febr. 1946, blev det bekendtgjort, at Indmeldelse i Foreningen efter denne Termin ikke skulde danne Grundlag for Levnedsmiddelhjælp fra Danmark, heller ikke efter 6 Maaneders Forløb. Den store Tilslutning i Maanederne efter 1. Februar 1946 kan saaledes ikke forklares som Resultatet af en »Speckpropaganda«. Skæringsdagen den 1. Januar 1946 for Retten til Medlemsskab af den sydslesvigske Forening maa derfor anses for vilkaarlig.

Den danske Regering maa fastholde, at Adgangen til at slutte sig til Den sydslesvigske Forening ikke bør underkastes vilkaarlige Begrænsninger, hvorved Danske behandles ringere end Tyske.

Den sydslesvigske Forening vil imidlertid være rede til selv at lukke for Tilgang af nye Medlemmer i nogle Maaneder, til Valgene har fundet Sted, og en varig Ordning kan træffes, under Forudsætning af, at de indtil nu optagne Medlemmer faar Tilladelse til at blive i Organisationens. En saadan Afgørelse maa forekomme den danske Regering naturlig ogsaa under Hensyn til, at Befolkningen i Sydslesvig ikke har vidst, at Ønske om Optagelse skulde være fremsat inden en bestemt Frist.

III.

I Forbindelse med Statutterne for Den sydslesvigske Forening rejser der sig imidlertid tillige et andet Problem, nemlig den danske Folkegruppes Adgang til at deltage i de kommende kommunale Valg. I Udkastet til Vedtægter for Den sydslesvigske Forening hedder det i Art. 3: »Der maa ikke drives Politik; men Sydslesvigsk Forening er berettiget til at opstille Medlemmer af Foreningen som Valgkandidater til de lokale Raad i de i Art. 2 nævnte Omraader til at varetage Foreningens Interesser.« Dette er i Overensstemmelse med det Tilsagn, den britiske Regering har givet i Note af 13. Februar 1946, at de britiske Militærmyndigheder er rede til at indvilge i, at Foreningens Medlemmer, hvis dens Virksomhed indskrænkes til stedlige Anliggender, i deres Egenskab af saadanne maa deltage i Kommunevalgene.

I Overensstemmelse hermed blev det den 3. Maj 1946 meddelt Ledelsen af Den sydslesvigske Forening, at Medlemmer af denne Forening kunde opstilles 1) som Medlemmer af et anerkendt politisk Parti, 2) som uafhængige Kandidater, 3) som ikke-politiske Kandidater repræsenterende den sydslesvigske Forening.

Den danske Regering ønsker fuld politisk Ligeberettigelse for de Dansksindede, ogsaa med Hensyn til at danne Parti, for at de derigennem kan udøve den Indflydelse paa de offentlige Forhold, som svarer til Folkegruppens Talstyrke. En saadan Ret har den danske Folkegruppe ubestridt haft siden Adskillelsen fra Danmark i 1864.

Selvom den britiske Regering hidtil ikke har set sig i Stand til at gaa ind paa denne Opfattelse, mente den danske Regering dog, at der ved den Mulighed, der var givet under det ovenfor citerede Punkt 3 i Skrivelsen af 3. Maj 1946, var en vis Udsigt til, at de Danske kunde faa en Repræsentation i de kommunale Raad, der i hvert Tilfælde til en vis Grad betryggede Varetagelsen af deres Interesser.

Saa meget større var Skuffelsen, da det een Gang givne Tilsagn ved Skrivelse af 24. Juni 1946 fra Regionalkommissæren for Slesvig-Holsten blev taget tilbage, og der kun blev holdt to Muligheder aabne for dansksindede Kandidaters Opstilling til Valget, enten som Medlemmer af et autoriseret tysk politisk Parti eller som uaf-

hængige. Den første Mulighed har vist sig at være uden Betydning. Der kan i denne Henseende henvises til en fra det danske Generalsekretariat i Flensborg modtaget Meddelelse, ifølge hvilken Landsudvalget for C.D.U. (Den kristelige demokratiske Union) paa et Møde i Rendsborg enstemmigt har erklæret en Opstilling af danske Kandidater paa Partiets Liste for udelukket. I Praksis kan der saaledes kun være Tale om at opstille dansksindede Kandidater som Løsgængere.

Selvom Kandidaterne har Lov til at bekendtgøre, at de, hvis de bliver valgt, vil repræsentere Den sydslesvigske Forenings Interesser, vil det Forhold, at de ikke maa opstilles paa en fælles Liste, betyde en meget stærk Forringelse af de dansksindedes Chancer for at gøre sig gældende og for at varetage deres Interesser i de kommunale Raad. Overskydende Stemmer paa en dansksindet Kandidat vil ikke kunne komme andre dansksindede Kandidater tilgode, og de vil saaledes ikke kunne vente at faa Andel i Tillægsmandater. Opstillingen af talrige uafhængige Kandidater vil forvirre Vælgerne, og i de enkelte Raad vil de uafhængige Repræsentanter formentlig ikke kunne slutte sig sammen og som Gruppe sikre sig Pladser i Udvalgene.

Da der i de kommunale Raad ikke vil være Anledning til at drøfte storpolitiske Problemer, og følgelig Diskussioner om Grænseproblemet og lignende ikke vil kunne finde Sted, skønner den danske Regering ikke, at der skulde kunne være politiske Betænkeligheder ved at give de Dansksindede den af dem saa meget ønskede Adgang til at opstille Kandidater paa lige Fod med de andre Befolkningsgrupper i Sydslesvig.

Ud fra disse Betragtninger tør den danske Regering henstille, at den tidligere til Den sydslesvigske Forening givne, men igen tilbagekaldte Adgang til som upolitisk Gruppe at opstille Kandidater til de kommunale Valg atter indrømmes Den sydslesvigske Forening.

København, den 24. Juli 1946

*Depeche fra Udenrigsministeren til den danske Chargé d'Affaires
i London. 24. Juli 1946.*

København, den 24. Juli 1946

HR. CHARGE D'AFFAIRES,

Ved Skrivelse No. 1078 af 20. Juli 1946 har Udenrigsministeriet anmodet Gesandtskabet om at gøre den britiske Regering bekendt med Indholdet af den i Folketinget den 9. Juli 1946 vedtagne Beslutning. Denne Beslutnings Punkt 2 gaar ud paa:

»at søge Flygtningene fjernet fra Sydslesvig ved fortsat at henvende de paagældende allierede Magters Opmærksomhed paa de Farer, som Anbringelsen af store Mængder hjemstavnsfremmede Flygtninge i Sydslesvig medfører dels for det danske Befolkningselements fremtidige Bestaaen, dels for en fri og fredelig Udvikling i dette Grænseomraade og derigennem ogsaa for den danske Grænses nationale Sikkerhed.«

Den stærke Uro, som Tilstedeværelsen af det uforholdsmæssigt store Antal østtyske Flygtninge i Sydslesvig har fremkaldt overalt i Danmark, har siden fundet et nyt Udtryk i en Henvendelse til Regeringen, undertegnet af betydende Personligheder, der repræsenterer alle Samfundslag i Danmark.

Adressen har følgende Ordlyd:

»Den overvældende og stadig stigende Tilstrømning til Sydslesvig af tyske Flygtninge, som har fordoblet Befolkningstallet, rummer en Trusel af alvorligste Art mod Danskheden i Sydslesvig og mod Danmarks Grænse.

I Erkendelse heraf er det undertegnede, der repræsenterer alle Kredse af det danske Folk – Lovgivningsmagt, Retsvæsen og Administration, Hær og Flaade, Kirke og Skole, Videnskab og Kunst, Arbejdere og Arbejdsgivere – magtpaaliggende at give Udtryk for den dybe Uro, denne Trusel har vakt hos hele Danmarks Befolkning, og at tilsige den danske Regering vor fulde Støtte til dens

fortsatte Bestræbelser for at tilvejebringe en saadan Løsning af Flygtningespørgsmaalet, at denne Fare fjernes.«

De bedes gøre den britiske Regering bekendt med Indholdet af denne Adresse.

De vil have bemærket Adressen med samtlige Underskrifter i de københavnske Morgenblade for den 17. Juli 1946.

Modtag, Hr. Chargé d'Affaires, Forsikringen om
min udmærkede Højagtelse
(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

Hr. Legationsraad Wilhelm Eickhoff, R. af Dbg., DM.,
Chargé d'Affaires a. i.
Det kgl. Gesandtskab i London.

93

*Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.
26. Juli 1946.*

BRITISH LEGATION
COPENHAGEN

*Private
26th July, 1946*

MY DEAR MINISTER,

I have read the memorandum you handed me yesterday on the subject of the South Slesvig Association, and I am sending it to the Regional Commissioner in Kiel. But I may say that, although he, like me, will give careful consideration to the points raised, I should have thought that they all ought to have been put to the Commissioner by the Association in the first place. So long as the members of the Association live in what is German territory, and are legally German citizens, they must deal with the Regional Commissioner. I

am, as I have said, open to receive from you any observations that you may wish to put, but I can't act as a branch of the Regional Commissioner's office or undertake negotiation in detail about the affairs of the Danish minority.

Having made this general observation, perhaps unnecessarily, may I add, without prejudice to anything that the Regional Commissioner may decide, that the analogy suggested in your memorandum between minority conditions in South Slesvig and South Jutland seems to me unacceptable. In peaceful, settled Denmark, with a tradition of democracy and fair treatment, the latitude given to the German minority cannot be compared with the question of privileges for the Danish minority in South Slesvig. There our authorities have to deal with a very large mixed population in which a very high percentage of Nazis was included. It is very unlikely that any but real and determined Germans would number themselves with the German community here in Denmark; it is unfortunately only too certain that from the occupation of Slesvig-Holstein by our forces it was an obvious way for all kinds of Germans who wished to conceal themselves, or evade the consequences of defeat, or obtain privileges—I am not now speaking of food-parcels—should try to pass themselves off as “Danish-minded”. It must, for example, be open to doubt whether the Socialist resolution of June, 1945, in favour of incorporation in Denmark, mentioned by you, could be regarded as disinterested. I don't know how strict the scrutiny of candidates has been—this is a matter for the Regional Commissioner—but I do know of some striking cases of undesirable Germans getting into the Association. And here, too, the parallel suggested between the freedom to declare themselves German Socialist etc. and the Danes to declare themselves Danes seems to me, if I may say so, unsound. Both Danes and Germans in the Slesvig region are legally Germans, and our authorities have to work on the assumption that the Danish Government do not wish it otherwise. Therefore the unlimited claim to accept Germans into a special association, which is Danish minority by definition and as such receives privileges, can not be paralleled with the general right of

a German party to accept members purely on a political and not racial basis, with no such privileges.

On the question of voting, I think you agreed that, with the explanation I gave you in my letter of July 19th, the South Slesvig Association candidates had perfect freedom, although labelled "independent", to make it clear that they would represent Danish cultural and social interests (at the local election level peculiar Danish political interests do not seem to me to arise). I have not heard that the precise method of distributing the votes has been decided, but this is a question which must be discussed and settled locally—though, as I have said, I am sending on all your observations.

Yours sincerely,
(*sign.*) ALEC RANDALL

His Excellency Monsieur Gustav Rasmussen,
Minister for Foreign Affairs.

OVERSÆTTELSE

26. Juli 1946

MIN KÆRE MINISTER,

Jeg har læst det Memorandum, som De i Gaar overgav mig vedrørende den Sydslesvigske Forening, og jeg vil sende det til Regional-Kommissæren i Kiel. Men jeg vil dog fremhæve, at uagtet han ligesom jeg vil underkaste de rejste Spørgsmaal en omhyggelig Overvejelse, vil jeg være af den Formening, at hele Sagen i første Række burde have været forelagt Kommissæren af Foreningen. Saalænge Foreningens Medlemmer bor paa, hvad der er tysk Omraade, og retligt er tyske Statsborgere, maa de forhandle med Regional-Kommissæren. Jeg er, som jeg har sagt, rede til at modtage alle Betragtninger fra Dem, som De maatte ønske at gøre gældende, men jeg kan ikke optræde som et Filialkontor for

Regional-Kommissæren eller paatage mig Detailforhandlinger om det danske Mindretals Anliggender.

Maa jeg efter at have anført denne, muligvis unødvendige, generelle Betragtning og uden at foregribe, hvad Regional-Kommissæren maatte bestemme, tilføje, at den i Deres Memorandum nævnte Analogi mellem Mindretallets Vilkaar henholdsvis i Sydslesvig og i Sønderjylland synes mig uantagelig. I det fredelige og velordnede Danmark med Tradition for Demokrati og fair Behandling kan det Spillerum, som gives det tyske Mindretal, ikke sammenlignes med Spørgsmaalet om Særrettigheder til det danske Mindretal i Sydslesvig. Vore Myndigheder har dér at gøre med en meget stor blandet Befolkning, hvori der var indbefattet en meget høj Procentdel Nazister. Det er usandsynligt, at andre end virkelige og bevidste Tyskere vil slutte sig til det tyske Mindretal her i Danmark; det er uheldigvis kun altfor sikkert, at fra vore Troppers Besættelse af Slesvig-Holsten har det været en nærliggende Udvej for alle Slags Tyskere, som ønskede at skjule sig eller undgaa Nederlagets Konsekvenser eller opnaa Særrettigheder – jeg taler ikke her om Levnetsmiddelpakker –, at prøve at slippe udenom som »Danksindede«. Det var f. Eks. et aabent Spørgsmaal, hvorvidt den af Dem omtalte socialistiske Resolution af Juni 1945 til Gunst for Indlemmelse i Danmark kunde betragtes som uvildig. Jeg ved ikke, hvor omhyggeligt man har efterprøvet Kandidaterne – dette er Regional-Kommissærens Sag –, men jeg kender nogle meget talende Eksempler, hvor uønskede Tyskere er sluppet ind i Foreningen, og paa dette Omraade synes ogsaa den antydede Parallel mellem Friheden til at erklære sig for at være tysk Socialist o. s. v. og for Danskerne til at erklære sig for Danskere at være usund, hvis jeg maa udtrykke mig saaledes. Baade Danske og Tyske i Sydslesvigomraadet er retligt Tyske, og vore Myndigheder maa arbejde paa Grundlag af den Antagelse, at den danske Regering ikke ønsker det anderledes. Derfor kan det ubegrænsede Krav om at tilstede Tyskere at indmelde sig i en særlig Forening, som ifølge sin Definition er ensbetydende med det danske Mindretal og i denne Egenskab modtager Særrettigheder, ikke parallelliseres med et tysk Partis almindelige Ret til at

optage Medlemmer paa en rent politisk og ikke afstammingsmæssig Basis uden saadanne Særrettigheder.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Valg tror jeg, at De efter den Forklaring, jeg gav Dem i mit Brev af 19. Juli, var enig i, at den Sydslesvigske Forenings Kandidater, selvom de betegnes som »uafhængige«, havde fuldstændig Frihed til at gøre det klart, at de vilde repræsentere danske kulturelle og sociale Interesser; (paa det Niveau, som lokale Valg frembyder, forekommer særlige danske politiske Interesser mig ikke at opstaa). Jeg har ikke hørt, at der er truffet Bestemmelse om den nøjagtige Fremgangsmaade ved Stemmernes Fordeling; men dette er et Spørgsmaal, som maa drøftes og ordnes lokalt – som jeg har sagt, videresender imidlertid jeg alle Deres Betragtninger.

Deres hengivne
ALEC RANDALL

94

Note fra den danske Chargé d'Affaires i London til den britiske Udenrigsminister. 29. Juli 1946.

29th July 1946
Ref. 7. Y. 47. No. 358/46

SIR,

By my note of the 24th inst. I had the honour, acting under instructions from my Government, to inform you of the contents of the resolution adopted by the "Folketing" on the 9th July regarding the question of South Slesvig.

The paragraph 2 of the said resolution runs as follows:

"2. to endeavour to obtain the removal from South Slesvig of the refugees by continuing to draw the attention of the Allied Powers concerned to the dangers which are caused by the location in South Slesvig of large numbers of refugees, who are strangers

to the country, as well to the future existence of the Danish element of the population as to a free and peaceful development in this border area and thereby to the national security of the Danish frontier.«

The considerable unrest which the presence of the disproportionately great number of East Prussian refugees in South Slesvig has provoked all over Denmark has lately manifested itself in an address to the Government signed by prominent personalities representing all strata of the Danish population.

Acting under instructions from my Government I have the honour to bring to your notice the contents of this address which reads as follows:-

“The overwhelming and still increasing influx of German refugees into Southern Slesvig, which has doubled the number of the inhabitants, constitutes a most dangerous threat to the Danish elements of South Slesvig and to the Danish frontier.

In recognition of this danger, we, the undersigned, representing every section of the Danish people—the Legislature, the Judicature, the Administration, the Army, the Navy, Church and Education, Science and Art, Workers and Employers—are most anxious to give expression to the profound disquiet produced among the whole population of Denmark by this menace. We promise our wholehearted support to the Danish Government in its continued efforts to achieve such solution of the refugee problem that this danger be removed.”

I beg to enclose a list of the signatories to the address.

I have the honour to be,
with the highest consideration,
Sir,

Your most obedient humble Servant
(*sign.*) W. EICKHOFF

29. Juli 1946

No. 358/46

HR. UDENRIGSMINISTER,

I min Note af 24. d. M. havde jeg efter Instruktion fra min Regering den Ære at meddele Dem Indholdet af den af Folketinget den 9. Juli vedtagne Beslutning om det sydslesvigske Spørgsmaal.

Den nævnte Beslutnings Afsnit 2 lød saaledes:

»2. at søge Flygtningene fjernet fra Sydslesvig ved fortsat at henvende de paagældende allierede Magters Opmærksomhed paa de Farer, som Anbringelsen af store Mængder hjemstavnsfremmede Flygtninge i Sydslesvig medfører dels for det danske Befolkningselements fremtidige Bestaaen, dels for en fri og fredelig Udvikling i dette Grænseomraade og derigennem ogsaa for den danske Grænses nationale Sikkerhed.«

Den stærke Uro, som Tilstedeværelsen af det uforholdsmæssigt store Antal østpreussiske Flygtninge i Sydslesvig har fremkaldt overalt i Danmark, har fornylig fundet Udtryk i en Adresse til Regeringen, som er undertegnet af fremstaaende Personligheder, repræsenterende alle Samfundslag i det danske Folk.

Efter Instruktion fra min Regering har jeg den Ære at gøre Dem bekendt med Indholdet af denne Adresse, der lyder saaledes:

»Den overvældende og stadig stigende Tilstrømning til Sydslesvig af tyske Flygtninge, som har fordoblet Befolkningstallet, rummer en Trusel af alvorligste Art mod Danskheden i Sydslesvig og mod Danmarks Grænse.

I Erkendelse heraf er det undertegnede, der repræsenterer alle Kredse af det danske Folk – Lovgivningsmagt, Retsvæsen og Administration, Hær og Flaade, Kirke og Skole, Videnskab og Kunst, Arbejdere og Arbejdsgivere – magtpaaliggende at give Udtryk for den dybe Uro, denne Trusel har vakt hos hele Danmarks Befolkning, og at tilsige den danske Regering vor fulde Støtte til dens fortsatte Bestræbelser for at tilvejebringe en saadan Løsning af Flygtningespørgsmaalet, at denne Fare fjernes.«

Jeg tillader mig at vedlægge en Liste over Navnene paa dem, som har underskrevet Adressen.

Jeg har den Ære, Hr. Minister, at forblive
med Forsikringen om den største Højagtelse
Deres ærbødigste
W. EICKHOFF

95

Skrivelse fra den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig til Chefen for den britiske Militærregering i Slesvig-Holsten. 30. Juli 1946.

*Flensborg, the 30th of July 1946
Nr. 476/F. 48*

To: The Commander of HQ Military Government
Schleswig-Holstein Region.

SIR,

After the meeting at Kiel the 8/7-1946 where Generalsecretary Thygesen and I were present and where the date, the 20/7 this year was fixed as date for the registration of the South Slesvig Association in the German Association Register, the South Slesvig Association's leadership made an urgent application concerning support to the Royal Danish Government.

This desired support was promised them as a promise to try to take up negotiations with the Royal British Ministry for Foreign Affairs concerning certain modifications of the present Articles.

At the same time I was instructed by the Danish Ministry for Foreign Affairs to try to get the date postponed at Brigadier Henderson so that the negotiations between the two Governments could take place undisturbed.

Your deputy, Sir, showed me the kindness on your behalf, to postpone the date to the 30/7 this year.

I reported to the Danish Ministry for Foreign Affairs of the extension of the date in order that they were able to try to adapt the time of the negotiations after that.

The 29/7 evening I have contacted with my Ministry for Foreign Affairs and have been informed that the negotiations which take place not are brought to an end.

The Royal Danish Ministry for Foreign Affairs have on that occasion informed me about the following:

“As the Danish Government has applied to the British Government concerning the Articles for the South Slesvig Association, it would be very desirable if the registration of the Association and so the fixing of the Articles would be postponed until the result of the started negotiations between the two Governments are available.”

I have reason to believe that the Danish Ministry for Foreign Affairs to-day has applied correspondingly and directly to the Royal British Government.

Which I herewith beg to inform you about, Sir,

(*sign.*) H. LUNDING
Lt. Col.

OVERSÆTTELSE

Flensborg, den 30. Juli 1946
Nr. 476/F. 48

*Til: Chefen for Hovedkvarteret for Militærregeringen i
Slesvig-Holsten-Omraadet.*

Efter Mødet i Kiel den 8. 7. 1946, hvori Generalsekretær Thygesen og jeg deltog, og hvor Datoen den 20. 7. d. A. blev fastsat som Dato for Indregistrering af Sydslesvigsk Forening i det tyske Foreningsregister, rettede Sydslesvigsk Forenings Ledelse en indtrængende Appel om Støtte til den kgl. danske Regering.

Den ønskede Støtte blev lovet den med Løfte om at søge indledet Forhandlinger med det kgl. britiske Udenrigsministerium med Henblik paa Opnaaelse af visse Ændringer i de foreliggende Statutter.

Samtidig blev jeg af det danske Udenrigsministerium instrueret om gennem Brigadér Henderson at søge Datoen udsat, saaledes at Forhandlingerne mellem de to Regeringer kunde foregaa uforstyrret.

Deres Stedfortræder viste mig den Venlighed paa Deres Vegne at udsætte den nævnte Dato til den 30. 7. d. A.

Jeg indberettede om Tidsfristens Forlængelse til det danske Udenrigsministerium, saaledes at dette kunde søge Forhandlingerne tilpasset efter denne Tidsfrist.

Den 29. 7. om Aftenen har jeg sat mig i Forbindelse med Udenrigsministeriet, hvor det meddeltes mig, at de stedfindende Forhandlinger ikke er afsluttede.

Det kgl. danske Udenrigsministerium meddelte mig ved denne Lejlighed følgende:

»Da den danske Regering har rettet Henvendelse til den britiske Regering angaaende Lovene for den Sydslesvigske Forening, vilde det være meget ønskeligt, om Indregistreringen af Foreningen og dermed Fastsættelsen af Lovene kunde udskydes, indtil Resultatet af de indledede Forhandlinger mellem de to Regeringer foreligger.«

Jeg har Grund til at antage, at det danske Udenrigsministerium idag har rettet en tilsvarende Henvendelse direkte til den kgl. britiske Regering.

Hvilket jeg herved tillader mig at underrette Dem om.

H. LUNDING
Oberstløjtn.

*Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København.
30. Juli 1946.*

Copenhagen, 30th July, 1946

MY DEAR MINISTER,

With reference to your letter of July 18, point III, I should like to thank you for your readiness to make enquiries as to the possibility of the population of South Slesvig being permitted by the Control Commission in Berlin to correspond in Danish across the frontier to Denmark.

The ban on the use of the Danish language in letters to Denmark will be felt especially onerous when the many children, who are at present on holiday in Denmark, where they are endeavouring to learn Danish, return to South Slesvig and are unable to thank their hosts in Danish.

I enclose an Aide-Memoire on the matter.

Believe me,

my dear Minister,

Yours sincerely

(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

His Excellency

A. W. G. Randall, His Britannic Majesty's Minister
at Copenhagen.

København, den 30. Juli 1946

MIN KÆRE MINISTER,

Under Henvisning til Punkt III i Deres Brev af 18. Juli vil jeg gerne takke Dem for Deres Beredvillighed til at forhøre Dem om Muligheden for, at Kontrollkommissionen i Berlin vil give den sydslesvigske Befolkning Adgang til at korrespondere paa Dansk over Grænsen til Danmark.

Forbudet mod Brugen af det danske Sprog i Breve til Danmark vil gøre sig særlig pinligt bemærket, naar de mange Børn, som for Tiden holder Ferie i Danmark, hvor de bestræber sig for at lære Dansk, vender tilbage til Sydslesvig og er ude af Stand til at takke deres Værter paa Dansk.

Jeg vedlægger et Memorandum vedrørende denne Sag.

Jeg forbliver etc.

Deres hengivne

GUSTAV RASMUSSEN

97

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt
i København. 30. Juli 1946.*

A. M.

After the resumption of the postal communication between Germany and Denmark this spring the Danish Government has received many complaints with regard to the fact that the use of the Danish language is not permitted in correspondence from South Slesvig to Denmark.

On 23rd March last the Minister for Foreign Affairs mentioned

the matter to Lieutenant General Sir Evelyn Barker, at that time commanding 8th Army Corps, and the Danish Liaison Officer in South Slesvig placed the question before the Head of the Military Government for the province of Slesvig-Holstein, Brigadier Henderson, who stated that he had submitted the matter to the Control Commission for Germany.

Very few of the Danish minded and Danish speaking people in South Slesvig master the British, French or Russian language and are thus actually compelled to use German when corresponding with their relatives or connections in Denmark. This is repugnant to them, and the addressees in Denmark get a false impression, if they do not know the regulations or, if they do, consider them disgracing to their countrymen south of the border. In many cases the addressees must bear the cost and inconvenience of having letters translated.

The Danish Government would therefore highly appreciate if permission for the use of the Danish language in correspondence from South Slesvig to Denmark be given at an early date.

As Danish may be used in letters from Denmark to Germany and as a number of Danes are serving in the mail censorship offices in the British Zone it is hoped that the compliance with this request would meet with no serious technical difficulty.

Copenhagen, July 30th, 1946

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Efter Genoptagelsen af Postforbindelsen mellem Tyskland og Danmark nu i Foraaret har den danske Regering modtaget mange Klager over, at Brugen af det danske Sprog ikke er tilladt i Korrespondance fra Sydslesvig til Danmark.

Den 23. Marts berørte Udenrigsministeren dette Spørgsmaal overfor den daværende Chef for 8. Armékorps, Generaløjntant Sir

Evelyn Barker, og den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig har rejst Spørgsmaalet overfor Chefen for Militærregeringen i Slesvig-Holsten, Brigadér Henderson, som oplyste, at han havde forelagt Sagen for Kontrolkommissionen for Tyskland.

Kun meget faa af de Dansksindede og Dansktalende i Sydslesvig behersker det engelske, franske eller russiske Sprog, og de er derfor faktisk tvunget til at benytte Tysk i Korrespondance med Slægt og Venner i Danmark. Dette frastøder dem, og hvis Brevenes Modtagere i Danmark ikke kender Bestemmelserne, maa de faa et falsk Indtryk; hvis de derimod er bekendt med dem, anser de dem for nedværdigende for deres Landsmænd Syd for Grænsen. I mange Tilfælde voldes der Modtagerne Omkostninger og Ulejlighed ved at skulle lade Brevene oversætte.

Den danske Regering vilde derfor i høj Grad paaskønne, dersom der snarest maatte gives Tilladelse til Brugen af det danske Sprog i Korrespondance fra Sydslesvig til Danmark.

Da Dansk kan benyttes i Breve fra Danmark til Tyskland, og da et Antal Danske er ansat ved Postcensuren i den britiske Zone, nærer man Haab om, at det ikke vil støde paa uoverkommelige tekniske Vanskeligheder at imødekomme denne Henstilling.

København, den 30. Juli 1946

Brev fra Udenrigsministeren til den britiske Gesandt i København.

2. August 1946.

Copenhagen, August 2nd, 1946

MY DEAR MINISTER,

In your letter of July 18th, 1946 in connection with my speech in the Rigsdag on July 9th you state that from June 28 the Flensborg Avis has been able to appear under exactly the same conditions as all other licensed newspapers in the British zone.

According to information received from the Danish Liaison Officer in Flensborg the actual state of affairs does not seem quite so clear. It is true that the editor, Mr. L. P. Christensen, had a licence handed to him on June 28th, 1946, but he declined to accept it, precisely because it did not grant full equality with the other newspapers appearing in the British zone.

According to what has been reported by Lt. Col. Lunding, who was present when the licence was handed over, the crucial point is the discussion of the border question, which was started by the German papers without the Flensborg Avis being able to make a rejoinder. The question was subsequently discussed between the British press authorities and the editor of the Flensborg Avis. In spite of the German campaign the British view is that the Flensborg Avis must not contain feature articles on the subject alone, but the editor may make editorial comment on such news items as he may receive from the agencies referred to in the licensing instructions. The editor will be relied upon to keep this comment within the bounds of good taste and reasonable consideration of both aspects, and to avoid its use so far as possible. It is strongly emphasized that the Flensborg Avis should not become an organ for putting forward the Danish side of the frontier question.

As against this the Danish view is that full equality can be achieved only if the Flensborg Avis be permitted 1) to correct to the full extent false statements in German papers on the frontier

question and conditions in South Slesvig, 2) to describe the atmosphere and conditions in South Slesvig in conformity with the actual state of affairs, i. a. by printing articles on questions of frontier policy written by residents in South Slesvig, and 3) to print Danish statements giving true and useful informations about conditions in South Slesvig.

I cannot but feel that either the German press must be under the same obligations of restraint in the matter of the frontier question as the Flensburg Avis, or else the Danish newspaper must enjoy exactly the same liberty as the German papers.

Believe me, my dear Minister,

Yours sincerely

(*sign.*) GUSTAV RASMUSSEN

OVERSÆTTELSE

København, den 2. August 1946

MIN KÆRE MINISTER,

I Deres Brev af 18. Juli 1946 vedrørende min Tale i Rigsdagen den 9. Juli oplyste De, at Flensburg Avis siden 28. Juni har kunnet udkomme paa nøjagtigt samme Vilkaar som alle andre Blade i den britiske Zone, der har Licens.

I Henhold til Oplysninger fra den danske Forbindelsesofficer i Flensburg synes de faktiske Forhold dog ikke at være fuldt saa klare. Det er rigtigt, at der den 28. Juni 1946 overrakte Chefredaktør L. P. Christensen en Licens; men han nægtede at modtage den, netop fordi den ikke gav fuld Ligeberrettigelse med de andre Blade, som udkommer i den britiske Zone.

Efter hvad Oberstløjtnant Lunding, som var til Stede, da Licensen blev overrakt, har indberettet, er det springende Punkt Drøftelsen af Grænsespørgsmaalet, som blev aabnet af de tyske Blade, uden at Flensburg Avis er i Stand til at tage til Genmæle. Spørgsmaalet

blev senere drøftet mellem de britiske Pressemyndigheder og Chefredaktøren for Flensborg Avis. Til Trods for den tyske Kampagne indtager man fra britisk Side det Standpunkt, at Flensborg Avis ikke maa indeholde redaktionelle Artikler, som udelukkende beskæftiger sig med dette Emne, medens det er tilladt Redaktionen at kommentere det Nyhedsstof, som den modtager fra de Pressebureauer, som omtales i de i Licensen indeholdte Instruktioner. Det forudsættes, at Redaktionen sørger for at holde disse Kommentarer indenfor de Grænser, som god Tone og rimelig Hensyntagen til begge Synspunkter foreskriver, samt at de saa vidt muligt undgaas. Det understreges stærkt, at Flensborg Avis ikke maa blive et Talerør for den danske Opfattelse af Grænsespørgsmaalet.

Heroverfor er det danske Standpunkt dette, at fuld Ligeberettigelse kun kan opnaas ved, at Flensborg Avis faar Tilladelse til 1) uden Begrænsning at berigtige falske Paastande i tyske Blade vedrørende Grænsespørgsmaalet og Tilstandene i Sydslesvig, 2) at redegøre for den aandelige Atmosfære og Tilstandene i Sydslesvig i Overensstemmelse med de faktiske Forhold, bl. a. gennem Offentliggørelse af Artikler om Spørgsmaal vedrørende Grænsespolitikken, skrevet af Sydslesvigere og 3) at trykke Tilkendegivelser fra dansk Side, der indeholder sandfærdige og nyttige Oplysninger om Forholdene i Sydslesvig.

Jeg kan ikke se rettere end, at enten maa der til den tyske Presse stilles det samme Krav om Tilbageholdenhed i Behandlingen af Grænsespørgsmaalet som til Flensborg Avis, eller ogsaa maa det danske Blad stilles nøjagtig lige saa frit som de tyske Blade.

Jeg forbliver, min kære Minister,
Deres hengivne

GUSTAV RASMUSSEN

Brev fra den britiske Gesandt i København til Udenrigsministeren.

12. August 1946.

BRITISH LEGATION,
COPENHAGEN.

12th August, 1946

No. 268

MY DEAR MINISTER,

In your letter P. J. III J. Nr. 7. Y. 57 of the 30th July, you sent me an Aide Memoire regarding the ban on the use of the Danish language in postal communications between South Slesvig and Denmark.

As I think I have already explained to you, under a quadripartite decision of the Control Council, only the languages of the four occupying powers are at present permitted in correspondence between Germany and the outside world. This ban is, therefore, a decision of all four occupying powers and applies not only to the Danish language but to those of all other neighbouring states.

I should, however, add that the question of the use of other languages is now being considered in Berlin, and while I cannot, of course, foretell what decision will be reached, I hope I shall be able to inform you shortly.

Yours sincerely,
(*sign.*) ALEC RANDALL

His Excellency,
Monsieur Gustav Rasmussen, Minister for Foreign Affairs,
Christiansborg.

*den 12. August 1946**Nr. 268*

MIN KÆRE MINISTER,

Med Deres Brev (P. J. III. J. Nr. 7. Y. 57) af 30. Juli sendte De mig et Memorandum vedrørende Forbudet mod Benyttelsen af det danske Sprog i Postforbindelsen mellem Sydslesvig og Danmark.

Som jeg vist allerede har forklaret Dem, er det Kontrolraadets firsidede Afgørelse, at for Tiden kun de fire Besættelsesmagters Sprog er tilladt i Korrespondance mellem Tyskland og Omverdenen. Dette Forbud beror derfor paa en af alle fire Besættelsesmagter truffen Afgørelse og gælder ikke blot det danske, men ogsaa alle andre Nabolandes Sprog.

Jeg tillader mig dog at tilføje, at Spørgsmaalet om Brugen af andre Sprog nu overvejes i Berlin, og selvom jeg naturligvis ikke kan udtale nogen Mening om, hvilken Afgørelse, der vil blive truffet, haaber jeg i nær Fremtid at blive sat i Stand til at underrette Dem herom.

Deres hengivne

ALEC RANDALL

*Skrivelse fra Grænsekontrollen under den britiske Militærregering
for Slesvig-Holsten til den danske Forbindelsesofficer i Sydslesvig.*

31. August 1946.

FRONTIER CONTROL BRANCH (FIN. DIV. 312)

H. Q. MIL GOV ELEMENT,
SCHLESWIG HOLSTEIN REGION,
CUSTOMS SCHOOL, FLENSBURG
FLENSBURG 220

31st August 1946

FC/29

To:- Col. Lunding, Danish Liaison Officer, Flensburg.

Subject:- Regulations covering import and export of furniture.

1. Authority has now been given for the import and export of used personal effects. The following is the procedure and documentation necessary to support an application:-

a. In the first instance all applications for import and export will be made to the Danish Liaison Officer, Flensburg. The Danish Liaison Officer will support each application by a certificate in the following terms:-

“The application submitted by
is/is not recommended by the Danish authorities.”

b. Each application will have attached to it a complete list in detail of all the personal effects and furniture.

c. The consignor must sign an affidavit in the following terms:-

“I certify that the goods detailed on the list attached are in fact my used personal effects, and are intended for my own use or the use of my family in Germany or Denmark, as the case may be.”

d. The Danish Liaison Officer will forward the above complete documentation to Frontier Control for approval, who will, in turn, send it to Customs and Excise, H. Q. Mil. Gov. 312 C. C. G., Kiel, who will issue a certificate.

- e. This certificate will be sent to the Danish Liaison Officer, who will issue it to the applicant.
- f. The consignor must, wherever possible, travel with the goods in transit. Naturally this cannot apply when the goods are being sent by rail.

(*sign.*) WHARLOW
for Major
Provincial Assistant Controller
Frontier Control Branch (Fin. Div.)
312 H. Q. Mil. Gov. (Element).
SCHLESWIG-HOLSTEIN Region.

OVERSÆTTELSE

Flensborg, 31. August 1946

Til: Oberstløjtnant Lunding, Dansk Forbindelsesofficer,
Flensborg.

Emne: Bestemmelser vedrørende Ind- og Udførsel af Møbler.

1. Der er nu givet Tilladelse til Ind- og Udførsel af brugte personlige Ejendele. Nedenfor opgives, hvad der til Støtte for en Ansøgning desangaaende vil være at foretage, og hvilke Bevisligheder der maa fremskaffes.

a. Alle Ind- og Udførselsansøgninger skal først indgives til den danske Forbindelsesofficer i Flensborg. Den danske Forbindelsesofficer vil anbefale alle Ansøgninger gennem Udstedelse af en saalydende Attest:

»Den af . . . . . indgivne Ansøgning anbefales/anbefales ikke af de danske Myndigheder.«

b. Der skal vedføjjes alle Ansøgninger en fuldstændig og detailleret Liste over alle personlige Effekter og Møbler.

c. Afsenderen skal underskrive en saalydende Erklæring:

»Jeg attesterer herved, at de paa vedlagte Liste specificerede

Effekter er mine personlige, brugte Ejendele og er bestemt til mit eget eller min Families Brug i Tyskland, henholdsvis Danmark.«

- d. Den danske Forbindelsesofficer fremsender den behørigt dokumenterede Ansøgning til Godkendelse hos Grænsekontrollen, af hvilken den dernæst indsendes til Departementet for Told- og Forbrugsafgifter under Militærregeringen i Kiel, som udsteder en Attest.
- e. Denne Attest sendes til den danske Forbindelsesofficer, som tilstiller Ansøgeren den.
- f. Afsenderen skal, saavidt muligt, foretage Rejsen sammen med Transitgodset. Dette gælder dog naturligvis ikke i Tilfælde af, at Godset sendes med Jernbane.

WHARLOW

IOI

*Memorandum fra det britiske Gesandtskab i København
til Udenrigsministeriet. 9. September 1946.*

No. 295

AIDE MEMOIRE

His Majesty's Government have studied with the closest attention the *Aide Memoire* dated 24th July, handed by His Excellency the Danish Minister for Foreign Affairs to His Majesty's Minister, Copenhagen, and also communicated to the Foreign Office by His Excellency the Danish Minister in London, giving the views of the Danish Government concerning the Statutes of the South Schleswig Association. In reply His Majesty's Government desire to draw the attention of the Danish Government to the following matters.

2. The S. S. A., being an organisation of Germans within Germany, is bound to have its Statutes presented in legal form according to German Law. The Regional Commissioner accordingly instructed the Association to present its Statutes duly drafted in ac-

cordance with German Law within a time limit fixed after repeated postponements at 30th July, 1946, within terms laid down by the Military Government authorities after the most careful thought and consideration of all the points involved. The Association failed to comply with this instruction, on the grounds that the matter had been taken up through diplomatic channels by the Danish Government.

3. His Majesty's Government have considered the matter on the report of the Regional Commissioner, together with the views of the Danish Government given in the above-mentioned *Aide Memoire*, and now feel themselves bound to point out that the failure of the Association to comply with the Regional Commissioner's instructions amounts in their view to disobedience to the legal authority of the Military Government.

4. Nevertheless, in order to ensure that the regulations under which the S. S. A. will be set up are fair for all parties concerned, and in order to meet many of the wishes of the Danish Government, His Majesty's Government have considered that some revision of the draft Statutes should be made. It has accordingly been decided that Article 5 of the draft Statutes should be amended in the following way:

“5 (1) Membership should be open to all persons resident in the areas named in Article 2 who: (A) are over 18 years of age and (B) have had no association with the Nazi party or any other affiliated association, and (C) at any time prior to January 1st, 1946, were themselves members or one of whose parents was a member of one or of all the associations named in Appendix A to this document.

(2) In addition membership of the Association shall be open to other persons resident in the areas named who are over 18 years of age and have had no association with the Nazi party or any other affiliated association, and (A) who are lineal descendants of persons eligible for membership under terms of sub-para. 1 of this article, or (B) any two of whose grandparents were born north of the old bed of the river Eider.

Each applicant must be sponsored by members of the Association

and prior to enrolment qualifications of each applicant must be subjected to thorough scrutiny.

If it is discovered that applicants have made false statements they must at once be excluded from the Association with no possibility of re-admission.”

5. The Danish Government will appreciate that by this revision, while the qualifying date of 1st January, 1946, is retained, provision has been made for the admission of certain classes of new members after that date, provided that the necessary qualifications are maintained. His Majesty's Government are sure that the Danish Government will appreciate the paramount importance of ensuring that proper scrutiny is carried out on each individual application for membership, so as to exclude from the Association any persons who do not possess the necessary qualifications or who have had association with the Nazi party. The use and work of the Association and security of British Administration in the area would clearly be seriously prejudiced if that scrutiny were not effective.

6. Having made this revision of the Statutes, His Majesty's Government have now instructed the Regional Commissioner to send them to the S. S. A. for presentation in accordance with German law within a specified time. His Majesty's Government are confident that the Association will now comply with this instruction. Should they not do so, however, His Majesty's Government feel bound to inform the Danish Government that the Military Government authorities will be obliged to withhold legal recognition of the Association, to withhold permission for candidates for the forthcoming local elections to present themselves as representing the Association, and to take such other consequential measures as may be considered necessary.

7. His Majesty's Government have also considered the wider aspect of affairs in South Schleswig, and the attitude of the Danish Government to them as shown in the recent Debate in the Danish Parliament and statements made elsewhere by leading Danish personalities.

8. His Majesty's Government have in the past explained to the

Danish Government that they are unwilling to permit the Government of one State with which a racial minority in another State is connected, to advance extraordinary political claims on behalf of the minority in question. On the other hand His Majesty's Government have constantly assured the Danish Government that it was their intention to safeguard the legitimate cultural interests of the Danish element of the inhabitants of South Schleswig, and to give sympathetic consideration to any suggestions which the Danish authorities might make with regard to this matter. They do not think that the Danish Government will deny that very considerable measures have been taken by the Military Government authorities to accord to those German citizens of Danish origin cultural facilities far exceeding those of any other class of German citizens in occupied Germany. Moreover, although not prepared to recognise that the Danish Government have the formal right to intervene for the protection of the Danish element of the German population in South Schleswig, His Majesty's Government have in fact been able to meet some of the wishes of the Danish Government on issues other than purely cultural issues. His Majesty's Government are pleased to have been able to make such concessions to friends and allies of long and valued standing.

9. The attitude of the Danish Government, however, to the recent matter of the statutes of the S.S.A. appears to indicate that they are not satisfied with these very special facilities and with the endeavours made by His Majesty's Government to meet their wishes. The representations which the Danish Government have made to His Majesty's Government on all matters concerning the administration of South Slesvig and their direct intervention by, for example, the appointment of a member of the Danish Home Office to be Secretary-General of the South Slesvig Association, lend support to this view. His Majesty's Government feel bound to conclude, from this and from the recent speeches by prominent Danes, that it is the wish of the Danish Government to see the Danish element of the German population of South Schleswig included now within the Danish frontiers.

10. His Majesty's Government are therefore prepared to consider any proposal either for an exchange of populations, or a plebiscite followed by a frontier rectification, or a simple frontier rectification without plebiscite. The essence of all of them is that, whichever the Danish Government wish to adopt, it should in the interests of good administration and of law and order for which His Majesty's Government are responsible be carried through immediately or in the very near future.

11. On the assumption that the wish of the Danish Government is in fact as outlined in paragraph 9 above, His Majesty's Government suggest that the Danish Government should at once formulate its proposals and communicate them with the least possible delay to His Majesty's Government in the first instance, since the area concerned is within the British zone of occupation in Germany. His Majesty's Government undertake to consider any such proposals and to take them up, with the agreement of the Danish Government, with the Governments of the other three Control Powers in Germany so that the steps to implement them may be considered.

12. In any event, whether it be the wish or not of the Danish Government to include this population within the frontiers of Denmark at present, His Majesty's Government feel themselves impelled to reaffirm their refusal to admit the right of the Danish Government to intervene with the object of securing political discrimination in favour of German citizens of Danish origin, and to insist that all intervention directly or through Danish officials across the frontier in South Slesvig must cease. His Majesty's Government are sure that the Danish Government will see the unreasonableness of continuing in the present circumstances an intervention the only object of which can be the promotion of political changes, which hitherto the Danish Government have not been willing to acknowledge.

13. In making this communication His Majesty's Government have been guided solely by their wish to see a solution reached which will meet the legitimate interest of the Danish Government with regard to the Danish element of the German population and

which at the same time will overcome the difficulties confronting the Military Government in South Schleswig. His Majesty's Government would be glad to know as soon as is convenient to the Danish Government whether they are prepared to put forward any of the solutions suggested in paragraph 10 of this *Aide Memoire*, so that the present state of affairs, which is unsatisfactory both to the Danish Government and to His Majesty's Government, may be regularized.

9th September, 1946.

OVERSÆTTELSE

MEMORANDUM

Hans Majestæts Regering har med den største Opmærksomhed studeret det Memorandum af 24. Juli, der af Hans Excellence den danske Udenrigsminister er blevet overgivet Hans Majestæts Gesandt i København og ligeledes meddelt det britiske Udenrigsministerium af Hans Excellence den danske Gesandt i London, indeholdende den danske Regerings Synspunkter med Hensyn til Den Sydslesvigske Forenings Statutter. I Besvarelse heraf ønsker Hans Majestæts Regering at henlede den danske Regerings Opmærksomhed paa følgende:

2. Den Sydslesvigske Forening, der er en Organisation af Tyske i Tyskland, er pligtig til at fremlægge sine Statutter i lovlig Form efter tysk Lov. Regionalkommissæren har derfor instrueret Foreningen om inden en Frist, der efter gentagne Udsættelser blev fastsat til 30. Juli 1946, at fremlægge sine Statutter i behørigt udarbejdet Form i Overensstemmelse med tysk Lov indenfor de af Militærregeringens Myndigheder efter den mest omhyggelige Gennemtænkning og Overvejelse af alle relevante Punkter fastsatte Rammer. Med den Motivering, at Spørgsmaalet ad diplomatisk Vej var blevet taget op af den danske Regering, undlod Foreningen at efterkomme denne Instruks.

3. Hans Majestæts Regering har overvejet Sagen paa Grundlag af Regionalkommissærens Indberetning saavel som af den danske Regerings Synspunkter som fremsat i ovennævnte Memorandum og ser sig nu nødsaget til at fremhæve, at efter dens Opfattelse udgør Foreningens Undladelse af at efterkomme Regionalkommissærens Instrukser et Lydighedsbrud overfor Militærregeringens lovlige Myndighed.

4. Med Henblik paa at sikre, at de Bestemmelser, under hvilke Den Sydslesvigske Forening vil blive oprettet, er retfærdige for alle interesserede Parter, samt med Henblik paa at imødekomme mange af den danske Regerings Ønsker, er Hans Majestæts Regering ikke destomindre kommet til den Opfattelse, at en vis Revision af Udkastet til Statutter bør foretages. Der er i Overensstemmelse hermed truffet Bestemmelse om, at Art. 5 i Udkastet til Statutterne ændres saaledes:

»5. (1) Medlemskab skal staa aabent for alle Personer, der er bosat i de i Art. 2 anførte Omraader, og som (A) er over 18 Aar gamle, (B) ikke har haft nogen Tilknytning til det nazistiske Parti eller nogen anden dertil knyttet Organisation og (C) paa noget Tidspunkt før 1. Januar 1946 enten selv var Medlemmer, eller hvis Fader eller Moder var Medlem, af en af eller alle de i Bilag A til dette Dokument anførte Foreninger.

(2) Medlemskab af Foreningen skal desuden staa aabent for saadanne andre Personer, bosat i de nævnte Omraader, som er over 18 Aar gamle, og som ikke har haft nogen Forbindelse med det nazistiske Parti eller nogen anden dertil knyttet Forening, og som (A) er Efterkommere i lige Linie af saadanne Personer, som opfylder Betingelserne for Medlemskab ifølge nærværende Artikels Stk. 1, eller (B) to af hvis Bedsteforældre er født Nord for Ejderflodens gamle Leje.

Enhver Ansøger skal anbefales af Medlemmer af Foreningen, og forud for Optagelse skal hver Ansøgers Kvalifikationer grundigt efterprøves.

Hvis det opdages, at nogen Ansøger har afgivet falsk Erklæring, maa vedkommende straks ekskluderes af Foreningen uden Mulighed for Genoptagelse.«

5. Den danske Regering vil forstaa, at medens den 1. Januar 1946 fastholdes som Skæringsdato, muliggør denne Ændring Tilgang af visse Kategorier af nye Medlemmer efter denne Dato under Forudsætning af, at de nødvendige Kvalifikationer opfyldes. Hans Majestæts Regering er sikker paa, at den danske Regering vil forstaa den afgørende Betydning af at sikre, at der ved hver enkelt Begæring om Medlemskab foretages behørig Undersøgelse med Henblik paa fra Foreningen at udelukke saadanne Personer, som ikke er i Besiddelse af de fornødne Kvalifikationer, eller som har haft Forbindelse med det nazistiske Parti. Det er klart, at Nyttens af Foreningen og dens Arbejde saavel som britisk Administrations Sikkerhed i Omraadet vilde blive alvorligt præjudiceret, hvis en saadan Kontrol ikke var effektiv.

6. Hans Majestæts Regering har nu, efter at have foretaget denne Revision af Statutterne, instrueret Regionalkommissæren om at tilstille Den Sydslesvigske Forening disse til Forelæggelse i Overensstemmelse med tysk Lov indenfor en nærmere angiven Frist. Hans Majestæts Regering nærer Tillid til, at Foreningen nu vil holde sig denne Instruks efterrettelig. Hans Majestæts Regering ser sig nødsaget til at underrette den danske Regering om, at de militære Regeringsmyndigheder i modsat Fald vil være tvunget til at formene Foreningen retlig Anerkendelse, at formene Kandidater ved de kommende lokale Valg Tilladelse til at lade sig opstille som repræsenterende Foreningen og at træffe saadanne andre heraf følgende Forholdsregler, som maatte anses for nødvendige.

7. Hans Majestæts Regering har ligeledes overvejet Forholdene i Sydslesvig under en større Synsvinkel tilligemed den danske Regerings Stilling dertil, saaledes som den fremgaar af den nylig stedfundne Debat i den danske Rigsdag og af Udtalelser fremsat andetsteds af ledende danske Personligheder.

8. Hans Majestæts Regering har tidligere overfor den danske Regering givet Udtryk for, at den ikke er villig til at tillade Regeringen i en Stat, til hvilken et Mindretal af samme Rod i en anden Stat er knyttet, at fremsætte ekstraordinære politiske Krav paa det paagældende Mindretals Vegne. Paa den anden Side har Hans Maje-

stæts Regering til Stadighed forsikret den danske Regering, at det var dens Hensigt at beskytte den danske sydslesvigske Folkegruppens legitime kulturelle Interesser og velvilligt at overveje alle Forslag, som de danske Myndigheder maatte fremsætte i saa Henseende. Den kan ikke tro, at den danske Regering vil bestride, at de militære Regeringsmyndigheder har truffet meget vidtrækkende Forholdsregler med Henblik paa at indrømme disse tyske Borgere af dansk Oprindelse kulturelle Fordele, der gaar langt udover, hvad der indrømmes nogen anden Gruppe af tyske Statsborgere i det besatte Tyskland. Endvidere har Hans Majestæts Regering, omend den ikke er rede til at anerkende, at den danske Regering er formelt berettiget til at intervenere til Beskyttelse af den danske Del af den tyske Befolkning i Sydslesvig, faktisk været i Stand til at imødekomme visse af den danske Regerings Ønsker paa Punkter, der ligger udenfor det rent kulturelle. Det er Hans Majestæts Regering en Glæde at have været i Stand til at yde gamle og paaskønnede Venner og Allierede saadanne Indrømmelser.

9. Den danske Regerings Holdning i den nylig drøftede Sag om Den Sydslesvigske Forenings Statutter synes imidlertid at tyde paa, at den ikke er tilfreds med disse ganske særlige Fordele og med de Bestræbelser, Hans Majestæts Regering har gjort sig for at imødekomme dens Ønsker. De Forestillinger, som den danske Regering har gjort over for Hans Majestæts Regering i alle Anliggender vedrørende Administrationen af Sydslesvig, og dens direkte Intervention, f. Eks. ved Udnævnelsen af en Embedsmand fra det danske Indenrigsministerium til Generalsekretær for Den Sydslesvigske Forening, støtter dette Synspunkt. Heraf og af Taler, som fremtrædende Danske i den seneste Tid har holdt, maa Hans Majestæts Regering slutte, at det er den danske Regerings Ønske, at den danske Del af den tyske Befolkning i Sydslesvig nu indlemmes i Danmark.

10. Hans Majestæts Regering er derfor rede til at overveje ethvert Forslag, gaaende ud paa enten en Befolkningsudveksling eller en Folkeafstemning efterfulgt af en Grænseregulering eller simpelthen en Grænseregulering uden Folkeafstemning. Hvilket af disse

Forslag den danske Regering end ønsker at gøre Brug af, er det afgørende af Hensyn til at sikre god Administration og Lov og Orden, for hvilke Hans Majestæts Regering er ansvarlig, at det gennemføres omgaaende eller i den allernærmeste Fremtid.

11. Ud fra den Antagelse, at den danske Regerings Ønske virkelig er som anført i Stk. 9 ovenfor, foreslaar Hans Majestæts Regering, at den danske Regering straks formulerer sine Forslag og med den mindst mulige Forsinkelse meddeler dem i første Instans til Hans Majestæts Regering, da det paagældende Omraade ligger inden for den britiske Besættelseszone i Tyskland. Hans Majestæts Regering lover at tage alle saadanne Forslag under Overvejelse og med den danske Regerings Samtykke tage dem op til Drøftelse med Regeringerne for de tre andre Kontrolmagter i Tyskland, saaledes at Foranstaltninger til deres Gennemførelse kan tages under Overvejelse.

12. Under alle Omstændigheder, hvad enten det er den danske Regerings Ønske paa indeværende Tidspunkt at indlemme denne Befolkning i Danmark eller ej, ser Hans Majestæts Regering sig nødsaget til paany at understrege sin Vægning ved at anerkende den danske Regerings Ret til Intervention med Henblik paa at opnaa en politisk Forskelsbehandling til Gunst for tyske Statsborgere af dansk Oprindelse og at insistere paa, at enhver Intervention, hvad enten denne finder Sted direkte eller gennem danske Embedsmænd tværs over Grænsen i Sydslesvig, maa ophøre. Hans Majestæts Regering er sikker paa, at den danske Regering vil indse det urimelige i under de nuværende Omstændigheder at fortsætte en Intervention, der kun kan have til Hensigt at fremme politiske Forandringer, som den danske Regering hidtil ikke har været villig til at anerkende.

13. Ved Afgivelsen af denne Meddelelse har Hans Majestæts Regering udelukkende ladet sig lede af sit Ønske om, at der opnaas en Løsning, der imødekommer den danske Regerings legitime Interesser med Hensyn til den danske Del af den tyske Befolkning, og som samtidig overvinder de Vanskeligheder, som Militærregeringen i Sydslesvig staar overfor. Hans Majestæts Regering vil gerne, saasnart det maatte være den danske Regering belejligt, vide, om den

er rede til at bringe nogen af de i nærværende Memorandums Stk. 10 anførte Løsninger i Forslag, saaledes at den nuværende Tingenes Tilstand, der er utilfredsstillende saavel for den danske Regering som for Hans Majestæts Regering, kan blive reguleret.

Den 9. September 1946.

102

Brev fra Chefen for Afdelingen vedrørende tyske Anliggender i det britiske Udenrigsministerium til den danske Chargé d'Affaires i London.

13. September 1946.

FOREIGN OFFICE, S.W.I.

No. C. 10342/688/18.

13th September, 1946

DEAR MONSIEUR EICKHOFF,

You will remember that Mr. Kierkegaard-Jensen, a Danish pastor working under Military Government in the town of Schleswig, visited the Foreign Office on 26th June with a letter of introduction from your Legation.

Among the questions discussed was the ban under existing laws on the import of printed matter into Germany as a result of which he was unable to import Danish bibles, hymn books or Church newspapers, all of which were badly needed by his congregation. He also raised the question of the import of Danish newspapers of a normal kind.

These points were taken up with the authorities in the British zone who are now prepared to permit the import of bibles, hymn-books and other religious matter, provided that it is done through reputable Danish firms and that no correspondence is included. They are also willing to permit Danish publishers to send secular newspapers to Germany in bulk for distribution to individual subscribers.

I am very glad that this matter has been settled so satisfactorily. No doubt the British authorities on the spot will be informing the Danish authorities immediately concerned. But you may like to have this information and to communicate it to Mr. Kierkegaard-Jensen.

Yours sincerely,
(*sign.*) PATRICK DEAN

Monsieur Johann Wilhelm Eickhoff, Danish Legation,
29, Pont Street, S.W.1.

OVERSÆTTELSE

Nr. C. 10342/688/18
13. September 1946

KÆRE HR. EICKHOFF,

Som De vil erindre, opsøgte Hr. Kierkegaard-Jensen, en dansk Præst, som arbejder under Militærregeringen i Slesvig By, den 26. juni Foreign Office med en Introduktionsskrivelse fra Deres Gesandtskab.

Blandt andre Spørgsmaal drøftedes det i Henhold til gældende Lovbestemmelser bestaaende Forbud mod at indføre Tryksager til Tyskland, hvad der forhindrede ham i at indføre danske Bibler, Salmebøger og kirkelige Blade, som hans Menighed stærkt trængte til. Han rejste ogsaa Spørgsmaalet om Indførsel af almindelige danske Aviser.

Disse Spørgsmaal blev taget op med Myndighederne i den britiske Zone, som nu er villige til at tillade Indførselen af Bibler, Salmebøger og andre religiøse Skrifter under Forudsætning af, at den sker gennem ansete danske Firmaer, og at ingen Korrespondance medfølger. De er ogsaa villige til at tillade danske Udgivere at sende verdslige Aviser under eet til Tyskland til Fordeling blandt Enkeltabonnenter.

Jeg er meget glad over, at denne Sag er blevet ordnet paa saa tilfredsstillende en Maade. De britiske Myndigheder paa Stedet vil sikkert underrette de direkte interesserede danske Myndigheder. Men det vil formentlig være af Interesse for Dem at modtage denne Meddelelse og give den videre til Hr. Kierkegaard-Jensen.

Deres hengivne
PATRICK DEAN

103

Henvendelse fra dansksindede Sydslesvigere til den danske Konge og den danske Regering. 25. September 1946.

I en historisk Stund henvender danske Sydslesvigere, tillige omfattende de dansksindede Frisere, sig til Danmarks Konge og Regering.

Den dansksindede Del af den sydslesvigske Befolkning har med dybeste Alvor gennemtænkt Indholdet af den britiske Sydslesvig-Note, hvori der fra britisk Side tales om forskellige Muligheder for en Løsning af det sydslesvigske Spørgsmaal.

Det Svar, som Danmark vil give paa denne Note, vil efter danske Sydslesvigeres Overbevisning blive af den allermest indgribende Betydning ikke blot for Sydslesvigs Skæbne, men tillige for Danmarks Sikkerhed og for det danske Folks nationale Liv og Fremtid.

Den britiske Note taler i Punkt 10 om tre Veje til en Løsning af det sydslesvigske Spørgsmaal:

1. en Udveksling af Befolkningsgruppen;
2. en Folkeafstemning, fulgt af en Grænseregulering;
3. en simpel Grænseregulering uden Folkeafstemning.

Det er de danske Sydslesvigeres Opfattelse, at den i den britiske Notes Punkt 10 som Nr. 2 omtalte Vej til det sydslesvigske Spørgsmaals Løsning – en Folkeafstemning, fulgt af en Grænseregulering – rummer Forudsætningerne for en Forhandling med Storbritannien

henholdsvis de Allierede Magter, der vil kunne føre til et for Danmark og Sydslesvig lykkeligt Resultat.

De danske Sydslesvigere føler sig overbeviste om, at dansk Liv i deres Hjemstavn kun vil kunne bevares og udvikles, dersom Landsdelen faar Adgang til, paa Selvbestemmelsesrettens Grund, i fuld Frihed, ved en Folketilkendegivelse, at træffe en Afgørelse om Spørgsmaalet vedrørende en Tilknytning til Danmark.

Kun hvis et Krav om en saadan Folketilkendegivelse i fuld Frihed fremsættes, vil Sydslesvigs Frigørelse for Ophobningen af Hundredtusinder af tyske Flygtninge kunne tilvejebringes.

Disse Flygtninge-Massers Forbliven i Sydslesvig vil med uafvendelig Sikkerhed kvæle Landsdelens Danskhed og dermed fuldkommen forandre Sydslesvigs Karakter. Derudover vil de tyske Flygtninge-Massers Forbliven i Sydslesvig medføre en truende Fare for Danmarks nationale Fred og Integritet.

De danske Sydslesvigere tænker sig det britiske Forslag om en Folkeafstemning, fulgt af en Grænseregulering, gennemført paa følgende Maade:

Sydslesvig indtil den gamle historiske Grænse frigøres for tysk Styre.

Der fastlægges Veje til en human Løsning af Flygtninge-Spørgsmaalet.

Der gives den hjemmehørende sydslesvigske Befolkning Adgang til efter et vist Tidsrum gennem en fri Folketilkendegivelse at afgøre Landsdelens endelige statslige Tilhørsforhold.

For det Tidsrum, der forløber indtil Iværksættelsen af den frie Folketilkendegivelse, overdrages Souveræniteten over Sydslesvig

enten

til De forenede Nationer,

eller

til en Kommission, der i Henhold til et UN-Statut er sammensat af Repræsentanter for de nordiske Frændelande,

eller

til Danmark som Mandatsmagt,

eller

der oprettes en anden, af de Allierede Magter fastsat Form for frit Særstyre i Sydslesvig.

Den Overgangstid for Sydslesvig, som med internationalt eller nordisk eller med dansk Mandatsstyre eller med en anden Form for Særstyre gaar forud for den senere Folketilkendegivelse, vil tilvejebringe en Afklaring af mange af de Forhold, der er opstaaet som en Følge af Hitler-Tysklands Sammenbrud. Denne Overgangstid vil tillige give Danmark den fornødne Sikkerhed for, at den senere frie Afgørelse vedrørende Sydslesvigs endelige statslige Tilhørsforhold kan ske upaavirket af omskiftelige Faktorer.

Den britiske Sydslesvig-Note fremhæver i Punkt 10, at ethvert Forslag til Løsningen af det sydslesvigske Spørgsmaal skal gennemføres i en nær Fremtid.

Det er de danske Sydslesvigeres Opfattelse, at Forslaget om en senere Folketilkendegivelse ovenpaa en Overgangsperiode med et frit internationalt eller nordisk Styre eller med et dansk Mandatsstyre eller med en anden Form for frit Særstyre vil kunne gennemføres, saa snart de fornødne internationale Aftaler foreligger. Hverken Sydslesvigs Frigørelse for tysk, preussisk eller slesvig-holstensk Styre, saa lidt som Igangsættelsen af Flygtninge-Hjemsendelsen, behøver længere Udsættelse.

Det har gjort det allerstærkeste Indtryk paa de danske Sydslesviger, at – som det hedder i den britiske Sydslesvig-Notes Punkt 12 – den britiske Regering føler sig nødsaget til . . . at insistere paa, at al Indblanding enten direkte eller gennem danske officielle Myndigheder over Grænsen til Sydslesvig maa ophøre.

Dette Punkt i den britiske Note gør det efter de danske Sydslesvigeres Overbevisning yderligere klart, hvor bydende nødvendigt det er, at Danmarks Forslag til Løsning af det sydslesvigske Spørgsmaal i Forstaaelse med de Allierede Magter snarest muligt sikrer Sydslesvig en politisk Status under et frit internationalt, nordisk eller dansk Mandats-Styre eller under en anden Form for frit Særstyre som Overgang til den senere Folketilkendegivelse om Landsdelens endelige statslige Tilhørsforhold.

De danske Sydslesviger ved, grundet paa dyrtkøbte Erfaringer,

at der ikke kan blive Tale om frie Livsvilkaar for Danskheden i Sydslesvig, dersom Landsdelens Fremtid skal være knyttet til et genoprettet tysk Styre, lige meget, under hvad for et Navn og med hvad for Former og Forpligtelser et saadant tysk Styre skal optræde.

De forfærdelige Ofre, som tysk Styre lige indtil den allerseneste Tid har paaført Sydslesvig, især de Ofre, som Sydslesvigs danske Ungdom for en fremmed Sag har maattet bringe paa Slagmarkerne, gør det til en Umulighed fortsat at kæde Danskhed i Sydslesvig sammen med tysk Overhøjhed.

I Betragtning af de bestemmende Stormagters Synspunkter vedrørende Minoritets-Problemer i Fremtiden kan der ikke regnes med politiske Mindretalsrettigheder for en national Folkegruppe i et af Tyskland styret Sydslesvig.

De danske Sydslesvigere beder derfor Danmarks Konge og Regering om overfor den britiske Regering som overfor de andre Allierede Magter at sikre:

Sydslesvigs snarlige Frigørelse under internationalt, nordisk eller dansk Mandats-Styre eller under en anden Form for frit Særstyre; Sydslesvigs Frigørelse for tyske Flygtninge;

Sydslesvigs senere Adgang til en fri Folketilkendegivelse vedrørende Spørgsmaalet om Landsdelens Tilknytning til Danmark.

Det gælder intet mindre end Liv eller Undergang for Danskheden i Sydslesvig.

Det gælder Danmarks nationale Sikkerhed ved Landets søndre Led.

Det gælder en historisk Prøve paa det danske Folks Vilje og Kraft til Frihed, Fred og Fremtid.

De danske Sydslesvigeres Henvendelse til Danmarks Konge og Regering udspringer af Kærlighed til deres Hjemstavn, Kærlighed til Danmark og et ansvarsbevidst Ønske om en folkelig Udvikling i Overensstemmelse med Frihedens og Fredens Aand.

De danske Sydslesvigere føler sig dybt gennemtrængt af den Overbevisning, at de gaar ind for en Løsning af det sydslesvigske Spørgsmaal, der tjener hele deres Hjemstavns og hele dens hjemmehørende Befolknings Bedste. De ved sig med Henvendelsen til Dan-

marks Konge og Regering støttet af de stadigt voksende Skarer af Hjemstavnsfæller, som slutter op om den danske Sag i Sydslesvig.

Danmarks Svar paa den britiske Sydslesvig-Note bliver Danmarks Dom over Sydslesvig – en Dom enten til Frelse eller Fortabelse for den sydslesvigske Danskhed.

104

*Memorandum fra Udenrigsministeriet til den britiske Gesandt i København.
19. Oktober 1946.*

MEMORANDUM

The Royal Danish Government have gratefully taken note of the alterations made in the Statutes of the South Slesvig Association, the contents of which have been communicated in the Aide Memoire of September 9th, which the British Chargé d'Affaires at Copenhagen has handed to the Danish Minister for Foreign Affairs.

2. The Danish Government, whose sincere wish it is to cooperate freely and confidently with His Britannic Majesty's Government, fully appreciate the difficulties connected with the solution of the tasks incumbent upon them in occupied Germany.

It is a matter of course that the Danish Government have never entertained the idea of lending their support to any attitude or move on the part of the South Slesvig Association which might be considered an act of disobedience to the British Military Government. The fact that the Association did not present its Statutes within the fixed time limit which the Regional Commissioner, acting upon a Danish request, had postponed until July 30th, was a natural consequence of the contents of the Statutes having been made the subject of negotiations between the Danish Government and the British Government by the Memorandum of July 24th from the Ministry for Foreign Affairs. The Danish Government are therefore of

opinion that there can be no question of disobedience on the part of the Association. According to information received, the Regional Commissioner at Kiel on September 9th informed the representatives of the Association of the new wording laid down by the British authorities, and already on the following day the Association took steps to register the Statutes at Flensburg in accordance with German Law. The South Slesvig Association, which, like the British authorities, is interested in keeping Nazi elements out, has declared that it will take every step in the endeavour to ensure that such undesirable elements are prevented from joining the Association and will at once deprive them of membership, if despite controls they should have been admitted.

3. The statement contained in the British Aide Memoire, to the effect that the Danish Government have appointed a member of the Danish Home Office to the post of Secretary-General of the South Slesvig Association, is based on a misunderstanding. While it is true that the Secretary-General of the Association held a post in the Danish Home Office he was, in accordance with his own wishes, placed on the Reserve List before entering into relationship with the Association. He is employed by the Association as such in a private capacity without intervention or encouragement on the part of the Danish Government. He is therefore responsible only to the South Slesvig Association and is in no way dependent upon the Government.

4. In their Aide Memoire of September 9th the British Government express their readiness to consider any proposal for either

a. an exchange of population

or

b. a plebiscite followed by a frontier rectification,

or

c. a frontier rectification without plebiscite.

The Danish Government have given the British Government no ground to put forward these three possibilities. If the British Government assume that "it is the wish of the Danish Government to see the Danish element of the German population of South Slesvig in-

cluded now within the Danish frontiers” the Danish Government desire to point out that this conclusion is unjustified and that neither the Government nor any of its members or any other leading Danish personality has expressed a wish to that effect.

5. The policy of the Danish Government in this matter is based on the Resolution adopted by the Folketing on July 9th, 1946, the contents of which will be known to the British Government. That Resolution pledges support to the Government in a policy, which on the basis of the right of self-determination has as its aim:

1) to ensure for the Danish-minded part of the population of South Slesvig, which is growing on an increasing scale, common civic and democratic rights, including access to free cultural and political expression of life on an equal footing with the remaining population permanently resident in the province, so that a peaceful national competition between Danish and German may unfold itself under equal and secure conditions,

2) to endeavour to obtain the removal from South Slesvig of the refugees by continuing to draw the attention of the Allied Powers concerned to the dangers with which the settlement in South Slesvig of great numbers of refugees who are strangers to the province are fraught partly to the continued existence of the Danish element of the population, partly to a free and peaceful development in this frontier region and thereby also to the national security of the Danish frontier, and

3) in continuation of previous démarches with the Allied Powers with a view to obtaining access for Denmark to safeguard during coming international negotiations the Danish national interests which are bound up with the future settlement of conditions in South Slesvig.

6. The Danish Government appreciate the favourable attitude of the British Government on various important points as regards conditions for Danish cultural and other work in South Slesvig.

The Danish Government consider the political and cultural rights of the Danish element of population as human rights not to be repudiated by any democratic system of Government, and in view of

the importance of this matter for Denmark they hope that they may continue to negotiate freely with the British Government on all questions concerning the Danish-minded population in South Slesvig.

In the future settlement of the affairs of Germany the Danish Government desire to see the rights of the Danish element of population safeguarded in accordance with the Folketing Resolution of July 9th, and they are ready to enter into negotiations which may serve this purpose.

7. It will be seen from the Folketing Resolution that the Danish Government and Parliament stand on the right of self-determination also in regard to South Slesvig.

For centuries Slesvig belonged to Denmark, but after the war of 1864, when Denmark had to defend herself against Prussia and Austria, she was compelled to cede the entire province. Slesvig was then under Prussian rule with the consequential oppression and persecution of Danish language and mentality. The plebiscite in 1920 showed a Danish majority in North Slesvig, which was then reunited with Denmark. In the part of South Slesvig where a plebiscite was held in 1920 a majority voted for Germany, and South Slesvig remained under German rule.

After the German collapse in 1945 there have been growing ferment and national unrest in South Slesvig. The desire to get away from German rule and the wish to become attached to Denmark have, as it also appears from the elections held in September and October 1946, lately become very widespread and have found considerable support. However, the position is not yet clarified, and only time can show whether the change of mentality which has taken place in the minds of many South Slesvigiers is of a permanent nature.

In these circumstances the Danish Government do not intend to propose any alteration in the status of national allegiance of South Slesvig.

Whether the population of South Slesvig desire to raise the question of obtaining access to exercising their natural right of self-determination must be for themselves to decide.

8. In continuation of the recommendations which have been made in the past to the British Government on the subject of an administrative separation of South Slesvig and Holstein the Danish Government desire to emphasise that in an administratively unified Slesvig-Holstein South Slesvig as the smaller part will find itself in a weak position as compared with the greater Holstein. Only in a South Slesvig which forms an independent administrative unit without German organs common to Holstein and South Slesvig and without any status of subordination to German authorities in Holstein, the Danish-minded will have a prospect of making themselves felt in the political representation and so be able to safeguard their existence themselves. In this connection the Danish Government would refer to their Memoranda of December 15th, 1945, and January 21th, 1946, and to the verbal representations which have been made both to the British Minister at Copenhagen and through the Danish Minister in London to the British Foreign Office.

9. The Danish Government have on previous occasions called the attention of the British Government to the fatal consequences which a permanent settlement in South Slesvig by the numerous refugees must be expected to have both for the Danish-minded population there and for the future security of the Danish frontier. Slesvig is a territory in which Danish and German culture have been for centuries, and still are, engaged in national competition. South Slesvig, being formerly part of Denmark, cannot therefore in the present connection be compared with other parts of Germany. The Danish Government beg to refer especially to Count Reventlow's Notes of December 27th, 1945, and April 12th, 1946, to the conversations which the Minister for Foreign Affairs and the Royal Danish Minister in London have had with high officials of the British Foreign Office and to an address signed by prominent personalities representing all strata of the population in Denmark, sent to the British Foreign Office with a Note of July 29th, 1946 from the Danish Chargé d'Affaires in London.

The accumulation of refugees has not in itself given rise to any anxiety as to an immediate military danger. What the Danish Gov-

ernment especially fear is that in the course of a number of years the great increase of German elements in the population of the frontier areas will create a fertile breeding ground for German expansionist propaganda and politics. An overpopulated South Slesvig cannot but cause an undesirable and dangerous state of tension at the frontier. It is a vital Danish interest to seek to avoid such a development. The future security of Denmark will essentially depend upon a cessation of the refugee pressure in the frontier areas.

The settlement in South Slesvig of refugees by the hundred thousand has doubled the population of the province. As far as is known, a comparatively greater number of refugees is found in South Slesvig than in any other part of the British zone.

Referring to what has been set forth above, the Danish Government must maintain their desire to see the refugee problem in South Slesvig solved. If a gradual removal of the refugees in South Slesvig could begin at an early date this would in the course of time reduce the future threat to the frontier and would be appreciated by the Danish Government as a friendly act.

10. The Royal Danish Government are grateful for the undertaking of the British Government to consider proposals made by them and take such proposals up for discussion with the Governments of the other three Control Powers in Germany. It is known to the Danish Government that like the British Government those Powers take an interest in conditions in South Slesvig and an attitude of understanding in regard to the wishes of Denmark.

In this connection the Royal Danish Government desire to call to mind the importance for Denmark as a neighbour state of Germany, in the course of the international negotiations which will decide the settlement of the future of Germany, to be given an opportunity to safeguard the national Danish interests which are attached to the future settlement of the conditions in South Slesvig.

Copenhagen, October 19th, 1946

MEMORANDUM

1. Den kgl. danske Regering har med Taknemmelighed bemærket de Ændringer, som er foretaget i Statutterne for Den Sydslesvigske Forening, og hvis Indhold er meddelt i det Memorandum af 9. September, som den britiske Chargé d'Affaires i København har overrakt den danske Udenrigsminister.

2. Den danske Regering, hvis levende Ønske det er at staa i et frit og tillidsfuldt Samarbejde med den britiske Regering, har fuld Forstaaelse af Vanskelighederne ved Løsningen af de Opgaver, der paahviler denne i det besatte Tyskland.

Det er en Selvfølge, at den danske Regering ikke har kunnet tænke sig at medvirke til noget Forhold fra Den Sydslesvigske Forenings Side, der kunde betegnes som Lydighedsbrud overfor den britiske Militærregering. Naar Foreningen ikke fremlagde sine Statutter før Udløbet af den fastsatte Frist, som Regionalkommissæren paa dansk Begæring havde forlænget til 30. Juli, var det en naturlig Følge af, at Statutternes Indhold i Udenrigsministeriets Memorandum af 24. Juli var taget op til Forhandling mellem den danske og den britiske Regering. Den danske Regering mener derfor, at der ikke kan tales om Lydighedsbrud fra Foreningens Side. Ifølge de foreliggende Meddelelser tog Foreningen straks Dagen efter, at Regionalkommissæren den 9. September i Kiel havde givet dens Repræsentanter Meddelelse om den af de britiske Myndigheder foreskrevne ny Affattelse, Skridt til i Overensstemmelse med tysk Lov at indregistrere Statutterne i Flensborg. Den Sydslesvigske Forening, der ligesom de britiske Myndigheder er interesseret i, at nazistiske Elementer holdes ude, har meddelt, at den vil tage ethvert Skridt for at søge at hindre, at saadanne uønskede Elementer indmeldes i Foreningen, og straks ekskludere dem, hvis de trods Kontrollen skulde være blevet optaget.

3. Det er en Misforstaaelse, naar det i det britiske Memorandum anføres, at den danske Regering har udnævnt en Embedsmand fra

det danske Indenrigsministerium til Generalsekretær for Den Sydslesvigske Forening. Foreningens Generalsekretær var ganske vist Sekretær i det danske Indenrigsministerium, men traadte efter eget Ønske udenfor Nummer, inden han fik Tilknytning til Foreningen. Han er privat engageret af denne uden Mellemløst eller Tilskyndelse fra den danske Regerings Side. Han er derfor kun ansvarlig overfor Den Sydslesvigske Forening og staar ikke i noget Afhængighedsforhold til Regeringen.

4. I sit Memorandum af 9. September erklærer den britiske Regering sig rede til at overveje ethvert Forslag gaaende ud paa enten a) en Befolkningsudveksling eller b) en Folkeafstemning efterfulgt af en Grænseregulering eller c) en Grænseregulering uden Folkeafstemning.

Den danske Regering har ikke givet den britiske Regering Grund til at fremsætte disse tre Muligheder. Naar den britiske Regering antager, »at det er den danske Regerings Ønske, at den danske Del af den tyske Befolkning i Sydslesvig nu indlemmes i Danmark«, ønsker den danske Regering at gøre opmærksom paa, at denne Slutning er uberettiget, og at hverken Regeringen eller noget Medlem af denne eller nogen anden ledende dansk Personlighed har udtalt noget saadant Ønske.

5. Grundlaget for den danske Regerings Politik i denne Sag er den af Folketinget den 9. Juli 1946 vedtagne Beslutning, hvis Indhold vil være den britiske Regering bekendt. Denne Beslutning tilsiger Regeringen Støtte til en Politik, som paa Selvbestemmelsesrettens Grund har til Formaal:

1) at sikre den dansksindede Del af Sydslesvigs Befolkning, der er i stigende Vækst, almindelige borgerlige og demokratiske Rettigheder, derunder Adgang til fri kulturel og politisk Livsudfoldelse paa lige Fod med den øvrige i Landsdelen hjemmehørende Befolkning, saaledes at den fredelige nationale Kappelstrid mellem Dansk og Tysk kan finde Sted under lige og betryggende Vilkaar,

2) at søge Flygtningene fjernet fra Sydslesvig ved fortsat at henvende de paagældende allierede Magters Opmærksomhed paa de Færd, som Anbringelsen af store Mængder hjemstavnsfremmede Flygt-

ninge i Sydslesvig medfører dels for det danske Befolkningselements fremtidige Bestaaen, dels for en fri og fredelig Udvikling i dette Grænseomraade og derigennem ogsaa for den danske Grænses nationale Sikkerhed, og

3) i Tilslutning til allerede stedfundne Henvendelser til allierede Magter at opnaa Adgang for Danmark til under kommende internationale Forhandlinger at varetage de nationale danske Interesser, som er knyttet til den fremtidige Ordning af Forholdene i Sydslesvig.

6. Den danske Regering paaskønner den britiske Regerings Imødekommenhed paa forskellige vigtige Punkter med Hensyn til Vilkaarene for dansk kulturelt og andet Arbejde i Sydslesvig.

Den danske Regering betragter den danske Befolkningsdels politiske og kulturelle Rettigheder som Menneskerettigheder, der ikke kan afvises af noget demokratisk Styre, og paa Grund af Sagens Betydning for Danmark haaber den, at den vedblivende frit kan forhandle med den britiske Regering om alle Spørgsmaal, der vedrører den dansksindede Befolkning i Sydslesvig.

Den danske Regering ønsker, at den danske Befolkningsdels Rettigheder i Overensstemmelse med Folketingets Beslutning af 9. Juli sikres ved den fremtidige Ordning af Tysklands Forhold, og den er rede til at optage Forhandling om Bestemmelser, der kan tjene dertil.

7. Det fremgaar af Folketingets Beslutning, at den danske Regering og Rigsdag staar paa den nationale Selvbestemmelsesrets Grund ogsaa med Hensyn til Sydslesvig.

Slesvig hørte i Aarhundreder til Danmark, som blev tvunget til at afstaa hele Landsdelen efter Krigen i 1864, da Danmark maatte forsvare sig mod Preussen og Østrig. Slesvig var derefter under preussisk Styre med deraf følgende Undertrykkelse og Forfølgelse af dansk Sprog og Sindelag. Folkeafstemningen i 1920 viste dansk Flertal i Nordslesvig, som derefter blev genforenet med Danmark. I den Del af Sydslesvig, hvor der holdtes Folkeafstemning i 1920, stemte Flertallet for Tyskland, og Sydslesvig forblev under tysk Herredømme.

Efter det tyske Sammenbrud i 1945 har der i Sydslesvig været en voksende Gæring og national Uro. Ønsket om at komme bort

fra tysk Styre og Ønsket om at opnaa Tilknytning til Danmark har, som det ogsaa fremgaar af de i September og Oktober 1946 afholdte Valg, i den seneste Tid fundet betydelig Udbredelse og Tilslutning. Stillingen er imidlertid endnu ikke afklaret, og om det Sindelags-skifte, der har fundet Sted hos mange Sydslesvigere, er af varig Karakter, kan kun Tiden vise.

Under disse Omstændigheder agter den danske Regering ikke at stille Forslag om nogen Ændring i Sydslesvigs statslige Tilhørsforhold.

Det maa bero paa den sydslesvigske Befolkning selv, hvorvidt den ønsker at rejse Spørgsmaal om Adgang til at udøve sin naturlige Selvbestemmelsesret.

8. I Fortsættelse af de Henstillinger, der tidligere er sket til den britiske Regering angaaende en administrativ Deling af Sydslesvig og Holsten, ønsker den danske Regering at fremhæve, at i et administrativt forenet Slesvig-Holsten vil Sydslesvig som den mindre Part komme i en svag Stilling over for det større Holsten. Kun i et Sydslesvig, der udgør en selvstændig administrativ Enhed uden tyske Organer fælles for Holsten og Sydslesvig og uden Underordningsforhold til tyske Myndigheder i Holsten vil de Dansksindede have Udsigt til at gøre sig gældende i den politiske Repræsentation og derigennem selv kunne betrygge deres Tilværelse. Den danske Regering henviser i saa Henseende til sine Memoranda af 15. December 1945 og 21. Januar 1946 og til de mundtlige Forestillinger, der er gjort saavel over for den britiske Gesandt i København som gennem den danske Gesandt i London over for det britiske Udenrigsministerium.

9. Den danske Regering har tidligere gjort den britiske Regering opmærksom paa de skæbnesvangre Følger, som en varig Bosættelse af de talrige Flygtninge i Sydslesvig maa ventes at faa baade for den dansk-sindede Befolkning der og for den danske Grænses fremtidige Sikkerhed. Slesvig er et Omraade, hvor der i Aarhundreder har været ført og stadig føres en national Kappelstrid mellem dansk og tysk Kultur. Sydslesvig, der tidligere var en Del af Danmark, kan derfor ikke i denne Forbindelse sidestilles med andre Dele af Tyskland.

Man tillader sig navnlig at henvise til Grev Reventlows Noter af 27. December 1945 og 12. April 1946, til de Samtaler, Udenrigsministeren og den kgl. Gesandt i London har haft med højtstaaende Embedsmænd i det britiske Udenrigsministerium, og til en af betydende Personligheder repræsenterende alle Samfundslag i Danmark underskrevet Adresse, der blev tilsendt det britiske Udenrigsministerium med en Note af 29. Juli 1946 fra den danske Chargé d'Affaires i London.

Flygtningephobningen har i og for sig ikke fremkaldt Ængstelse for en øjeblikkelig militær Fare. Hvad den danske Regering især frygter, er, at den store Forøgelse af Grænseegnens Befolkning med tyske Elementer i Løbet af en Aarrække vil afgive en gunstig Jordbund for tysk ekspansionistisk Propaganda og Politik. Et overbefolket Sydslesvig kan ikke undgaa at fremkalde et uønskeligt og farligt Spændingsforhold ved Grænsen. Det er en afgørende dansk Interesse at søge en saadan Udvikling undgaaet. Danmarks fremtidige Sikkerhed vil i væsentlig Grad afhænge af, at Flygtningepresset i Grænseegnene ophører.

Anbringelsen i Sydslesvig af Flygtninge i hundredtusindvis har fordoblet Landsdelens Befolkning. Der findes nu saavidt vides et forholdsvis større Antal Flygtninge i Sydslesvig end i nogen anden Del af den britiske Zone.

Under Henvisning til det foran anførte maa den danske Regering fastholde sit Ønske om en Løsning af Flygtningeproblemet i Sydslesvig. Hvis en gradvis Fjernelse af Flygtningene i Sydslesvig snart kunde paabegyndes, vilde dette efterhaanden formindske den fremtidige Trusel mod Grænsen og af den danske Regering blive paa-skønnet som en venskabelig Handling.

10. Den kgl. danske Regering er taknemmelig for den britiske Regerings Tilsagn om at ville overveje Forslag fra den og tage dem op til Drøftelse med Regeringerne for de tre andre Kontrolmagter i Tyskland, om hvilke det er den danske Regering bekendt, at de ligesom den britiske Regering nærer Interesse for Forholdene i Sydslesvig og indtager en forstaaende Holdning overfor Danmarks Ønsker.

I denne Sammenhæng ønsker den kgl. danske Regering at minde om den Betydning, det vil have for Danmark som Nabostat til Tyskland at faa Lejlighed til under de internationale Forhandlinger, der bliver bestemmende for Ordningen af Tysklands Forhold, at varetage de nationale danske Interesser, der er knyttet til den fremtidige Ordning af Forholdene i Sydslesvig.

København, den 19. Oktober 1946

Kr. 6,50

NORDLUNDS BOGTRYKKERI, KØBENHAVN